

Zavod za prostorno planiranje
d.d.
Osijek, Vijenac Paje Kolarića 5a

IVAN GORAN ADŽIĆ, dipl.ing.

PROSTOR ZA OVJERU TIJELA NADLEŽNOG ZA DONOŠENJE PLANA

**PROSTORNI PLAN UREĐENJA
OPĆINE BRESTOVAC
KNJIGA 1. Tekstualni dio**

Osijek, lipanj 2008.

Nositelj izrade plana:	POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA OPĆINA BRESTOVAC
Plan izradio:	ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE d.d. Osijek, Vijećnica Paje Kolarića 5a
Naziv prostornog plana:	PROSTORNI PLAN UREĐENJA OPĆINE BRESTOVAC
Knjiga:	1. Tekstualni dio
Direktor:	<hr/> Krunoslav Lipić, dipl.ing.arh.
Koordinator plana:	Zvonimir Tucaković, dipl.ing.arh..
Stručni tim:	Zvonimir Tucaković, dipl.ing.arh. Vanesa Bolf, dipl.ing.arh. Marta Paunović, dipl.ek. Ljubica Majcan-Korkutović, dipl.turizm. Stjepan Stakor, dipl.ing.kult.tehn. Ivica Bugarić, dipl.ing.građ. Vlado Sudar, dipl.ing.građ. Mirko Strahinić, dipl.ing.stroj. Stojan Stojković, dipl.iur.
Tehnička obrada:	Tehničar Tomislav Fiala, građ.teh.vis.
Datum izrade:	Lipanj, 2008. godine
Popis knjiga:	KNJIGA 1. Tekstualni dio KNJIGA 2. Grafički dio

SURADNJA I KONZULTACIJE U IZRADI PLANA

Suradnja u izradi plana :	<ol style="list-style-type: none"> 1. Županijski zavod za prostorno uređenje, Požega 2. Ministarstvo kulture-Uprava za zaštitu kulturne baštine, Požega 3. MORH, Uprava za materijalne resurse, Zagreb 4. Hrvatske vode-Zagreb, VGO za vodno područje sliva Save 5. Ministarstvo kulture-Uprava za zaštitu prirode
Konzultacije u izradi plana:	

	Stranica
SADRŽAJ	
0. Opći dio	1-20
1. Naslovna stranica	1
2. Potpisni list	2
3. Suradnja i konzultacije	3
4. Sadržaj	4-11
5. Izvod iz sudskog registra	12-14
6. Suglasnost za upis u sudski registar nadležnog Ministarstva	15
7. Rješenje kojim se daje suglasnost za obavljanje svih stručnih poslova prostornog uređenja	16-17
8. Rješenje o upisu u Imenik ovlaštenih arhitekata Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu	18-19
9. Suglasnosti i mišljenja propisana zakonima i propisima	20-

I OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA	1
1.1. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU	1
1.1.1. Zaštićena prirodna baština	1
1.1.2. Graditeljska baština	1
1.1.2.1. Povijesni pregled	2
1.1.2.2. Zaštićena graditeljska baština	3
1.1.2.3. Arheološki lokaliteti	5
a) Zaštićeni arheološki lokaliteti	5
b) Preventivno zaštićeni arheološki lokaliteti	9
c) Evidentirani arheološki lokaliteti	10
d) Područja na kojima se mogu očekivati novi arheološki nalazi	10
1.1.2.4. Kulturna dobra u postupku za stavljanje pod zaštitu	12
1.1.2.5. Tradicijsko graditeljstvo	17
1.1.2.6. Degradacija tradicijskog graditeljstva	23
1.1.3. Posebna namjena	27
1.2. PLANSKI POKAZATELJI I OBVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA	27

1.2.1. Prostorni plan Požeško-slavonske županije (PPP-SŽ)	27
1.2.1.1. Stanovništvo	27
1.2.1.2. Naselja	28
1.2.1.3. Građevinska područja	30
1.2.1.4. Društvene djelatnosti	38
1.2.1.5. Promet	40
a) Cestovni promet	40
b) Pošta	41
c) Telekomunikacije	41
d) Radio i TV sustav veza	42
1.2.1.6. Energetika	42
a) Cijevni transport plina	42
b) Plinoopskrba	42
c) Elektroenergetika	42
1.2.1.7. Vodnogospodarstvo	42
a) Vodoopskrba	42
b) Odvodnja otpadnih voda	43
c) Uređenje vodotoka i voda	43
1.2.1.8. Poljoprivredno i šumsko zemljište	44
a) Poljoprivredno zemljište	44
b) Šume i šumsko zemljište	45
1.2.2. Ocjena postojećih prostornih planova	47
1.3. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKE I PROSTORNE POKAZATELJE S OBRAZLOŽENJEM PRISTUPANJA IZRADI PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE SA SMANJENIM SADRŽAJEM	47
1.3.1. Demografski pokazatelji	47
1.3.2. Gospodarski pokazatelji	48
1.3.3. Prostorni pokazatelji	49
2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINE I UREĐENJA NASELJA	50
2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINE	50

2.1.1. Demografski razvoj	50
2.1.2. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture	52
2.1.2.1. Naselja	52
2.1.2.2. Društvena infrastruktura	53
2.1.2.3. Prometna infrastruktura	54
a) Cestovni promet	54
b) Pošta	54
c) Telekomunikacije	54
2.1.2.4. Energetska infrastruktura	54
a) Plinoopskrba	54
b) Elektroenergetika	54
2.1.2.5. Vodnogospodarstvo	55
a) Vodoopskrba	55
b) Odvodnja otpadnih voda	55
c) Uređenje vodotoka i voda te melioracijska odvodnja i navodnjavanje	55
2.1.3. Zaštita prirodnih i krajobraznih vrijednosti i kulturnih dobara	55
2.1.3.1. Prirodne i krajobrazne vrijednosti i posebnosti	55
2.1.3.2. Kulturna dobra	56
2.2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA	56
2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora	56
2.2.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja	57
2.2.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	58
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	59
3.1. ORGANIZACIJA PROSTORA, OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA	59
3.1.1. Utvrđivanje građevinskih područja	59
a) Građevinska područja naselja stalnog stanovanja	60
b) Građevinska područja naselja povremenog stanovanja	61
c) Građevinska područja povremenog stanovanja	62
d) Građevinska područja gospodarskih zona	62

e) Građevinsko područje gospodarskog kompleksa "Eko imanje Mavrović"	62
f) Građevinsko područje ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone "Novo Zvečevo"	63
g) Građevinska područja ugostiteljsko-turističkih i rekreacijskih zona	63
h) Građevinsko područje ugostiteljsko-turističke zone "Eko-Oblakovac"	63
i) Građevinska područja ugostiteljsko-turističkih zona	63
3.2. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	63
3.2.1. Gospodarske djelatnosti	63
3.2.1.1. Smjernice razvoja gospodarskih djelatnosti	63
3.2.1.2. Turizam	64
3.2.1.3. Eksploatacija mineralnih sirovina	67
3.2.2. Društvene djelatnosti	67
3.2.2.1. Uprava	67
3.2.2.2. Socijalna zaštita	67
3.2.2.3. Obrazovanje	67
3.2.2.4. Zdravstvo	68
3.2.2.5. Kultura	68
3.2.2.6. Vjerske institucije	69
3.2.3. Šport i rekreacija	69
3.3. KOMUNALNE DJELATNOSTI	73
3.3.1. Groblja	73
3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA	74
3.4.1. Prirodne i krajobrazne vrijednosti	74
3.4.1.1. Obilježja područja sa stanovišta zaštite prirode	75
a) Zaštićene i ugrožene vrste	75
b) Ugrožena i rijetka staništa	86
c) Područja ekološke mreže Republike Hrvatske	90
3.4.2. Kulturna dobra	96
3.4.2.1. Opće smjernice za planske odrednice	97
3.4.2.2. Mjere zaštite kulturno-povijesne baštine	98

a) Područje zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti	98
b) Arheološki lokaliteti	98
c) Pojedinačne povijesne građevine	99
3.4.2.3. Postupak stavljanja pod zaštitu vrijednih građevina i cjelina	101
3.4.3. Iskaz površina za posebno vrijedna i osjetljiva područja i prostorne cjeline	101
3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	102
3.5.1. Prometni sustav	102
3.5.1.1. Cestovni promet	102
3.5.1.2. Pošta	103
3.5.1.3. Telekomunikacije	103
3.5.1.4. RTV sustav veza	104
3.5.2. Energetski sustav	104
3.5.2.1. Plinoopskrba	104
3.5.2.2. Elektroenergetika	105
3.5.3. Vodnogospodarski sustav	106
3.5.3.1. Vodoopskrba	106
3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda	106
3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda	106
3.5.3.4. Melioracijska odvodnja i navodnjavanje	107
3.6. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ I ZBRINJAVANJE OTPADA	107
3.6.1. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš	107
3.6.1.1. Mjere zaštite voda	107
3.6.1.2. Mjere zaštita tla	108
3.6.1.3. Mjere zaštite zraka	108
3.6.1.4. Mjere zaštite od buke	109
3.6.2. Zbrinjavanje otpada	109
3.7. MJERE ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD RATNIH OPASNOSTI	110
3.8. POSEBNA NAMJENA-UVJETI KORIŠTENJA ZAŠTITNIH I SIGURNOSTNIH ZONA	110

II ODREDBE ZA PROVOĐENJE	114
1. OSIGURANJE PROSTORA ZA GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU	114
1.1. GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU	114
1.2. GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA ŽUPANIJU	114
2. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA I IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA-UVJETI GRADNJE	116
2.1. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA STALNOG I POVREMENOG STANOVANJA	116
2.1.1. Namjena građevina u građevinskom području naselja	116
2.1.2. Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora	117
2.1.2.1. Građevne čestice	117
2.1.2.2. Način i uvjeti gradnje građevina	118
2.1.2.3. Uvjeti uređenja građevnih čestica	120
2.1.2.4. Način i uvjeti priključenja građevne čestice odnosno građevine na javnu prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu	121
2.1.3. Uvjeti gradnje stambenih građevina	121
2.1.3.1. Obiteljske stambene građevine	121
2.1.3.2. Višestambene građevine	123
2.1.3.3. Građevine povremenog stanovanja	124
2.1.4. Uvjeti gradnje građevina javne i društvene namjene	124
2.1.5. Uvjeti gradnje građevina gospodarske namjene	125
2.1.5.1. Građevine proizvodne, poslovne i ugostiteljsko-turističke namjene (u daljnjem tekstu : gospodarska namjena (PPUT))	125
2.1.5.2. Poljoprivredne građevine	127
2.1.6. Uvjeti gradnje športsko-rekreacijskih građevina	129
2.1.7. Uvjeti gradnje pomoćnih građevina	130
2.1.8. Uvjeti gradnje komunalnih građevina	131
2.1.9. Uvjeti gradnje građevina koje se grade na javnim površinama	131
2.1.10. Uvjeti gradnje građevina mješovite namjene	131

2.1.11. Uvjeti gradnje ostalih građevina	132
2.1.12. Uvjeti uređenja naselja	132
2.2. IZGRAĐENE STRUKTURE IZVAN NASELJA	132
2.2.1. Uvjeti gradnje u izdvojenim građevinskim područjima	133
2.2.2. Uvjeti gradnje izvan građevinskog područja	135
2.2.2.1. Stambene građevine izvan građevinskog područja	136
2.2.2.2. Gospodarske građevine izvan građevinskog područja	136
a) Poljoprivredne građevine	136
b) Građevine u funkciji seoskog turizma	139
2.2.2.3. Rekreativne građevine izvan građevinskog područja	139
2.2.2.4. Građevine za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina	139
2.2.2.5. Pomoćne građevine izvan građevinskog područja	140
2.2.2.6. Komunalne građevine izvan građevinskog područja	140
2.2.2.7. Prometne i ostale infrastrukturne građevine izvan građevinskog područja	140
2.2.2.8. Ostale građevine izvan granica građevinskog područja	141
3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI	141
4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI	141
5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA	142
5.1. PROMETNI SUSTAV	142
5.1.1. Cestovni promet	142
5.1.2. Pošta	145
5.1.3. Telekomunikacije	145
5.2. ENERGETSKI SUSTAV	146
5.2.1. Plinovodi	146
5.2.2. Elektroenergetika	147
5.3. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV	148
5.3.1. Vodoopskrba	148
5.3.2. Odvodnja otpadnih voda	149

5.3.3. Vodotoci, vode i melioracijska odvodnja	150
6. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH I KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNIH DOBARA	150
6.1. PRIRODNE VRIJEDNOSTI	150
6.2. KRAJOBRAZNE VRIJEDNOSTI	151
6.3. KULTURNA DOBRA	152
7. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ	154
8. POSTUPANJE S OTPADOM	156
9. MJERE ZAŠTITE OD RATNIH OPASNOSTI I ELEMENTARNIH NEPOGODA	156
9.1. MJERE ZAŠTITE OD RATNIH OPASNOSTI	156
9.2. MJERE ZAŠTITE OD ELEMENTARNIH NEPOGODA	156
10. POSEBNA NAMJENA	156
11. MJERE PROVEDBE PLANA	157
11.1. OBVEZA IZRADE PROSTORNIH PLANOVA	157
12. SMJERNICE I MJERE ZA NEOPHODNU REKONSTRUKCIJU GRAĐEVINA U SKLADU S ČLANKOM 44. ZAKONA O PROSTORNOM UREĐENJU	157
PRIKAZI:	
1. ZONE ZA VOJNO STRELIŠTE "NOVO SELO"	112
2. ZONA RP "PAPUK"	113

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

=====

SUBJEKT UPISA

MBS:
030006824

TVRTKA/NAZIV:
1 ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE, dioničko društvo

SKRAĆENA TVRTKA/NAZIV:
1 ZPO, d.d.

PRIJEVOD TVRTKE:
1 Jezik: English
Urban planing institute, share holding company, Osijek, Croatia

SJEDIŠTE:
1 Osijek, Vij.P.Kolarića 5/A

PREDMET POSLOVANJA - DJELATNOSTI:

1	51.1	- Posredovanje u trgovini
1	51.7	- Ostala trgovina na veliko
1	70.1	- Poslovanje vlastitim nekretninama
1	70.2	- Iznajmljivanje vlastitih nekretnina
1	70.31	- Agencije za promet nekretninama
1	72.3	- Obrada podataka
1	72.4	- Izrada baze podataka
1	74.13	- Istraživanje tržišta i ispit. javnog mnijenja
1	*	- Savjetovanje i poslovi u arhitektonskoj djelatnosti
1	*	- Inženjering, projektni menadžment i tehničke djelatnosti
1	*	- Izrada stručnih podloga i elaborata zaštite okoliša, stručni poslovi pripreme i izrade studije utjecaja na okoliš
1	*	- Izrada elaborata o ekonomskoj vrijednosti poduzeća
1	*	- Kopiranje, fotokopiranje, šapirografiranje i sl.usluge
1	*	- Izvođenje investicijskih radova u inozemstvu i ustupanje investicijskih radova stranoj osobi u Hrvatskoj, a od toga samo:
1	*	- Izrada ekspertiza i studija, invest.programa, prostornih i urban.planova i projekata, idejnih, glavnih i detaljnih projekata i investicijsko-tehn.dokumentacije, licitacijskih elab.(tenderske dokumentacije) i dr.investicijske dokument. za objekte i radove
1	*	- Organizacija izgradnje kompletnih objekata (inženjering), izvođački inženjering i savjetodavni (konsulting) inženjering
1	*	- Stručno-tehnički nadzor nad izvođenjem investicijskih radova u inozemstvu i nad izgradnjom investicijskih objekata

D004, 2006.02.02 09:02:55

Stranica: 1

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

=====

PREDMET POSLOVANJA - DJELATNOSTI:

- 1 * - Davanje stručne pomoći odnosno konzultantskih usluga u toku izgradnje i u radovima na izgrađenim objektima

ČLANOVI UPRAVE / LIKVIDATORI

- 8 Krunoslav Lipić, rođen 28.12.1955.godine, OI br.100459992/03 PU
Osječko-baranjske
8 - član uprave
8 - direktor, zastupa društvo pojedinačno i neograničeno

NADZORNI ODBOR

- 8 Sonja Cupec, 08.01.1947.godine, OI br.100923582/03 PU
Osječko-baranjska
8 - predsjednik nadzornog odbora
8 Stjepan Stakor, rođen 14.05.1954.godine, OI br.13825154/98 MUP
Osijek
8 - član nadzornog odbora
8 Zvonimir Tucaković, rođen 14.08.1946.godine, OI br.15193362/02 PU
Osječko-baranjska
8 - zamjenik predsjednika nadzornog odbora

TEMELJNI KAPITAL:

- 2 978,000.00 kuna

PRAVNI ODNOSI:

- Pravni oblik
1 dioničko društvo

Osnivački akt:

- 1 Statut usvojen 03.11.1995. o usklađenju općih akata sa Zakonom o trgovačkim društvima
2 Odluka o izmjeni statuta od 26.04.1996. god. o usklađenju temeljnog kapitala sa ZTD
5 Odluka Skupštine od 19.11.1999. godine o izmjenama i dopunama Statuta i Odluka Skupštine o izmjeni članova Nadzornog odbora.

Statut:

- 4 Odluka Skupštine od 19.11.1999.godine o izmjeni i dopuni Statuta, kojom se broj članova nadzornog odbora sa 5 članova smanjuje na 3 člana.
6 Odlukom Skupštine društva od 25.04.2003.g. brisan podnaslov ispred čl.15., promjenjen čl.18. koji se odnosi na oblik izdavanja dionica i vođenje podataka o pravima vezanim uz dionice, te brisani čl.18.-27. Statuta sa pripadajućim podnaslovima.

OSTALI PODACI:

- 7 - Promjena osobnih podataka zamjenika predsjednika Nadzornog odbora zbog promjene adrese.

=====

D004, 2006.02.02 09:02:55

Stranica: 2

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU

IZVADAK IZ SUDSKOG REGISTRA

POPIS FIZIČKIH OSOBA KOD SUBJEKTA

- C10 Krunoslav Lipič, rođen 28.12.1955.godine, OI br.100459992/03 PU
Osječko-baranjske
Osijek, Ivana Zajca 2
- C11 Sonja Cupec, 08.01.1947.godine, OI br.100923582/03 PU
Osječko-baranjska
Osijek, Sjenjak 44
- C12 Stjepan Stakor, rođen 14.05.1954.godine, OI br.13825154/98 MUP
Osijek
Osijek, Vj.Gorana Zobunđije 6
- C13 Zvonimir Tucaković, rođen 14.08.1946.godine, OI br.15193362/02 PU
Osječko-baranjska
Osijek, Sjenjak 129

Upise u glavnu knjigu proveli su:

RBU	Poslovni broj	Datum	Naziv suda
0001	95/956-2	21.11.1995.	Trgovački sud u Osijeku
0002	96/337-2	06.06.1996.	Trgovački sud u Osijeku
0003	97/872-4	16.09.1997.	Trgovački sud u Osijeku
0004	00/173-2	18.02.2000.	Trgovački sud u Osijeku
0005	00/73-4	18.02.2000.	Trgovački sud u Osijeku
0006	03/605-2	26.05.2003.	Trgovački sud u Osijeku
0007	03/1563-2	22.12.2003.	Trgovački sud u Osijeku
0008	05/1376-7	10.01.2006.	Trgovački sud u Osijeku

U Osijeku, 02.02.2006.

Ovlaštena osoba: _____

OVAJ IZVADAK VJERAN JE IZVORNIKU.
BROJ UPISNIKA POD KOJIM JE IZVADAK
IZDAN R3-1744/06-2

TRGOVAČKI SUD U OSIJEKU

Osijek

02-02-2006

UPRAVA SUDSKOG
REGISTRA

[Handwritten signature]

REPUBLIKA HRVATSKA**MINISTARSTVO
PROSTORNOG UREĐENJA,
GRADITELJSTVA I STANOVANJA**10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 78
Tel: 01/61 33 444 fax: 01/61 12 131**Uprava za prostorno uređenje**Klasa : 350-02/95-01/90
Urbroj: 531-02/1-1-95-2
Zagreb, 15. rujna 1995.**“ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE” d.d.**
Vijenac Paje Kolarića 5a
O S I J E K**Predmet: Suglasnost za upis u sudski registar**
- dostavlja se

Na temelju odredbe članka 8. stavak 3. Zakona o prostornom uređenju (“Narodne novine”, br. 30/94) i odredbe članka 2. točka 1. Pravilnika o izdavanju suglasnosti za upis u sudski registar pravnih osoba koje obavljaju stručne poslove prostornog uređenja (“Narodne novine”, br. 93/94), Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja daje

S U G L A S N O S T**ZA UPIS U SUDSKI REGISTAR**pravne osobe : **“ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE” d.d.**adresa : **OSIJEK, Vijenac Paje Kolarića 5a**

da obavlja stručne poslove prostornog uređenja u svezi s izradom:

- dokumenata prostornog uređenja i
- stručnih podloga za izdavanje lokacijskih dozvola

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA,
PROSTORNOG UREĐENJA I
GRADITELJSTVA

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 20
Tel: 01/37 82-444 Fax: 01/37 72-822

Uprava za prostorno uređenje

Klasa : UP/I-350-02/07-07/46

Urbr.: 531-06-07-3

Zagreb, 30. travnja 2007.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, povodom zahtjeva tvrtke: ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE d.d. iz Osijeka, Vijenac Paje Kolarića 5a, zastupan po direktoru: Krunoslav Lipić, dipl.ing.arh., za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja, na temelju odredbe članka 8.a stavka 1. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine", br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), donosi

RJEŠENJE

I. ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE d.d. - u iz Osijeka, Vijenac Paje Kolarića 5a, daje se suglasnost za obavljanje svih stručnih poslova prostornog uređenja: izrade svih prostornih planova i stručnih podloga za izdavanje lokacijskih dozvola.

II. Pravna osoba iz točke I. izreke ovoga rješenja dužna je Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva dostaviti obavijest i dokumentaciju o naknadnoj promjeni uvjeta značajnih za davanje ove suglasnosti najkasnije u roku od 30 dana od dana nastanka promjene.

III. Suglasnost iz točke I. izreke ovoga rješenja oduzet će se ako pravna osoba prestane ispunjavati uvjete propisane za davanje suglasnosti ili ako stručne poslove prostornog uređenja obavlja protivno propisima koji uređuju prostorno uređenje.

Obrazloženje

ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE d.d. iz Osijeka, Vijenac Paje Kolarića 5a, podnio je ovom Ministarstvu zahtjev za davanje suglasnosti za obavljanje svih stručnih poslova prostornog uređenja: izrade svih prostornih planova i stručnih podloga za izdavanje lokacijskih dozvola.

Uz zahtjev je priložio sve dokaze propisane člankom 3. Pravilnika o davanju i oduzimanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja ("Narodne novine", br. 21/06 i br.53/06) i to za slijedeće zaposlenike:

- Zvonimir Tucaković, dipl.ing.arh., ovlaštenu arhitekt, br.ovl. 1161,
- Krunoslav Lipić, dipl.ing.arh., ovlaštenu arhitekt, br.ovl. 1160,
- Sandra Horvat, dipl.ing.arh., ovlaštenu arhitekt, br.ovl. 3036,
- Vanesa Bolf, dipl.ing.arh.,
- Vlado Sudar, dipl.ing.grad.,
- Ivica Bugarić, dipl.ing.grad.,
- Mirko Strahinić, dipl.ing.stroj.,

Uvidom u navedenu dokumentaciju utvrđeno je da podnositelj zahtjeva ispunjava sve uvjete za izdavanje zatražene suglasnosti, propisane odredbama članka 2. stavka 1. navedenog Pravilnika.

Slijedom izloženog, a na temelju odredbe članka 202. stavak 1. Zakona o općem upravnom postupku preuzetog Zakonom o preuzimanju Zakona o općem upravnom postupku u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", br. 53/91 i 103/96 - Presuda Ustavnog suda), riješeno je kao u točki I. izreke ovoga rješenja.

U točki II. izreke ovoga rješenja odlučeno je u skladu s člankom 7. stavkom 3. Pravilnika o davanju i oduzimanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja.

Upozorenje iz točke III. izreke ovoga rješenja u skladu je s člankom 8.a Zakona o prostornom uređenju.

Upravna pristojba u državnim biljezima u iznosu od 70 kn po TAR. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi Zakona o upravnim pristojbama ("Narodne novine", br. 8/96 i 110/04) naljepljena je na zahtjevu i poništena je.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku, te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske.

Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja i predaje se neposredno ili preporučeno poštom Upravnom sudu Republike Hrvatske.

Dostaviti:

1. ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE d.d., Osijek, Vijenac P. Kolarića 5a,
2. Evidencija suglasnosti, ovdje
3. Spis, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKAHRVATSKA KOMORA ARHITEKATA
I INŽENJERA U GRADITELJSTVUKlasa: UP/I-350-07/91-01/756
Urbroj: 314-01-99-1
Zagreb, 21. rujna 1999.

Na temelju članaka 24. i 50. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu (Narodne novine, broj 47/98), Odbor za upise razreda arhitekata, rješavajući po zahtjevu koji je podnio LIPIC KRUNOSLAV, dipl.ing.arh., Osijek, Ivana Zajca 2, za upis u Imenik ovlaštenih arhitekata, donio je sljedeće

RJEŠENJE

1. U **Imenik ovlaštenih arhitekata** upisuje se **LIPIC KRUNOSLAV**, (JMBG 2812955300019), dipl.ing.arh., Osijek, u stručni smjer **Ovlašteni arhitekt**, pod rednim brojem **1160**, s danom upisa **01.09.99**.
2. Upisom u **Imenik ovlaštenih arhitekata**, LIPIC KRUNOSLAV, dipl.ing.arh., Osijek, stječe pravo na uporabu strukovnog naziva "**Ovlašteni arhitekt**" i pravo na obavljanje poslova temeljem članka 25. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu, a u svezi sa člankom 4. stavkom 1. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu, te ostala prava i dužnosti sukladno posebnim propisima.
3. Ovlaštenom arhitektu izdaje se "**arhitektonska iskaznica**" i stječe pravo na uporabu "**pečata**".

Obrazloženje

LIPIC KRUNOSLAV, dipl.ing.arh. podnio je Zahtjev za upisu Imenik ovlaštenih arhitekata.

Odbor za upise razreda arhitekata proveo je postupak u povodu dostavljenog Zahtjeva, te je temeljem članka 24. stavka 2. Zakona o Hrvatskoj komori arhitekata i inženjera u graditeljstvu (Narodne novine, broj 40/99), a u svezi sa člankom 5. stavkom 4. i člankom 18. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu (Narodne novine, broj 40/99), riješeno kao u izreci.

Upisom u Imenik ovlaštenih arhitekata imenovana stječe pravo na izradu i uporabu pečata, sukladno članku 35. Statuta Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu i na izdavanje "arhitektonske iskaznice".

Na temelju članka 141. stavka 1. točke 1. Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 53/91), predmet je riješen po skraćenom postupku.

Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu Republike Hrvatske, u roku 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

Dostaviti:

1. LIPIĆ KRUNOSLAV
Osijek, Ivana Zajca 2
uz povrat potvrde o izvršenoj dostavi
2. U Zbirku isprava Komore
3. Pismohrana Komore

SUGLASNOSTI, MIŠLJENJA I OČITOVANJA PROPISANA ZAKONIMA

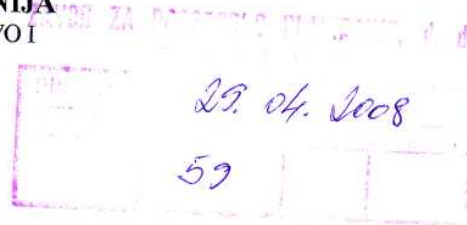
- Suglasnost Upravnog odjela za gospodarstvo i graditeljstvo
- Mišljenje Županijskog zavoda za prostorno uređenje
- Očitovanje MORH-a
- Prethodna suglasnost Uprave za zaštitu prirode
- Prethodna suglasnost Konzervatorskog odjela
- Mišljenje Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog turizma
- Prethodno mišljenje Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva

REPUBLIKA HRVATSKA
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO I
GRADITELJSTVO

KLASA: 350-05/08-01/4
URBROJ: 2177/1-06-02/2-08-3
Požega, 28. 2. 2008.

OPĆINA BRESTOVAC
Općinsko poglavarstvo
Ul. Požeška br. 76
BRESTOVAC

**PREDMET: Suglasnost na Konačni prijedlog
Prostornog plana uređenja Općine BRESTOVAC**

Povodom zahtjeva Općinskog poglavarstva Općine Brestovac na temelju čl. 24. st. 1. Zakona o prostornom uređenju («NN», br. 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), a po prethodno pribavljenom mišljenju Zavoda za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije Klasa: 350-01/08-01/6, Urbroj: 2177/1-09-09/5-08-2 od 25. 2. 2008. godine, sukladno čl. 24. sr. 2. navedenog Zakona, Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško-slavonske županije, d a j e

SUGLASNOST

na konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac, izrađenog po Zavodu za prostorno planiranje d.d., Osijek, Vijenac Paje Kolarića 5 a od prosinac 2007. godine, izrađen u skladu sa Prostornim planom Požeško-slavonske županije («Požeško-slavonski službeni glasnik», br. 5/02 i 5A/02).

Prije usvajanja Plana potrebno je ishoditi i ostale suglasnosti i mišljenja propisana posebnim Zakonima.

OBRADIO:

Vlado Prpić, građ. teh.

PO OVLAŠTENJU PROČELNICE:
Voditeljica Odsjeka za graditeljstvo:

Snježana Kakuk, dipl. ing. arh.

REPUBLIKA HRVATSKA
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE

KLASA: 350-01/08-01/6
URBROJ: 2177/1-09-09/5-08-2
Požega, 25. veljače 2008.

POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo
Odsjek za graditeljstvo
- ovdje

**PREDMET: Mišljenje na Konačni prijedlog
Prostornog plana uređenja Općine Brestovac
- d o s t a v l j a s e**

Dana 15. veljače 2008. godine, Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško-slavonske županije je, dopisom Klasa:350-05/08-01/4, Urbroj:2177/1-06-02/3-08-2 od 11.2.2008. godine, zatražio od ovog Zavoda davanje mišljenja na **Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac**, koji je izradio *Zavod za prostorno planiranje d.d. Osijek, Vijenac Paje Kolarića 5a, od prosinca 2007. godine.*

Temeljem čl. 24. Zakona o prostornom uređenju ("NN" br.30/94, 68/98, 61/00, 32/02, 100/04), a sukladno čl. 325. Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("NN" br.76/07), Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije, nakon izvršenog uvida u naprijed navedeni dokument prostornog uređenja, izdaje slijedeće mišljenje:

Prostorni plan uređenja Općine Brestovac, kojeg je izradio *Zavod za prostorno planiranje d.d. Osijek, Vijenac Paje Kolarića 5a, od prosinca 2007. godine, usklađen je s Prostornim planom Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 5/02 i 5A/02).*

Sukladno posebnim Zakonima, a u svezi čl. 14. Uredbe o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova ("NN" br. 101/98), potrebno je od nadležnih tijela ishoditi i druge propisane suglasnosti i mišljenja na Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja općine Brestovac.

S poštovanjem!

Ravnatelj:
Mladenko Soldo, dipl. inž. građ.

DOSTAVITI:

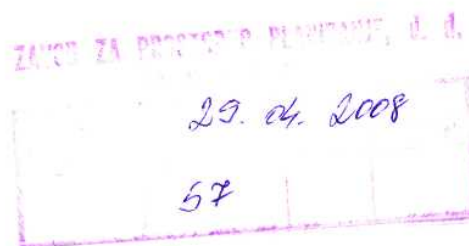
1. Naslovu,
2. Općini Brestovac
Brestovac, Požeška 76
(n a z n a n j e),
3. Zavod za prostorno planiranje d.d.
Osijek, Vijenac Paje Kolarića 5a
(n a z n a n j e),
4. Evidenciji,
5. Pismohrani

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
ZAGREB

UPRAVA ZA MATERIJALNE RESURSE
SLUŽBA ZA NEKRETNINE, GRADITELJSTVO
I ZAŠTITU OKOLIŠA

KLASA: 350-02/06-01/48
URBROJ: 512M3-020202-08-7
Zagreb, 02. travanj 2008.

POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
OPĆINA BRESTOVAC

Predmet: Prostorni plan uređenja
Općine Brestovac, konačni prijedlog
- očitovanje, dostavlja se.-

Veza: Vaš dopis Klasa: 350-02/08-01/01
Urbroj: 2177-02/02-08-3
od 17. siječnja 2008.

Temeljem odredbe Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (NN 175/03), a vezano za vaš zahtjev za očitovanjem na gore navedeni plan. Obavještavamo vas da smo suglasni s Konačnim prijedlogom Prostornog plana uređenja općine Brestovac jer su istim obuhvaćeni svi zahtjevi obrane koje smo dostavili u postupku izrade plana za vojne objekte na području općine Brestovac.

DČ
019

NACELNIK
pukovnik
Tomislav Čeprnić, dipl.ing.arh.

Dostaviti:
- naslovu
- pismohrana, ovdje

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

Uprava za zaštitu prirode
klasa: 612-07/05-49/353
ur. broj: 532-08-03/1-08-8
Zagreb, 14. travnja 2008.

POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
OPĆINA BRESTOVAC
Općinsko poglavarstvo
BRESTOVAC

Predmet: Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac
- prethodna suglasnost

Veza vaša klasa: 350-02/08-01/01
Ur. broj: 2177-02/02-08-4

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode zaprimila je vaš zahtjev za izdavanje suglasnosti na Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju - Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac (tekstualni i grafički dio) koji je izradio Zavod za prostorno planiranje d.d. iz Osijeka, Vijenac Paje Kolarića 5a iz Osijeka, ranije utvrđene uvjete i mjere zaštite prirode klasa: 612-07/05-49/353, ur. broj: 532-08-02-1/1-05-4 i dokumentaciju koja se čuva u Ministarstvu kulture, Upravi za zaštitu prirode, utvrđeno je slijedeće.

Na nekoliko mjesta u Konačnom prijedlogu PPUO Brestovac treba prije usvajanja izvršiti izmjene kako slijedi:

U poglavlju 1.1.1. Zaštićena prirodna baština i Odredbama za provođenje poglavlje 6.1. Prirodne vrijednosti treba navesti podatke o područjima Nacionalne ekološke mreže sukladno Uredbi o proglašenju ekološke mreže (Narodne novine 109/07). U posljednjoj alineji istog poglavlja riječ „kockarice“ treba zamijeniti riječju „kockavice“.

U poglavlju 2.1.2.5. Vodnogospodarstvo c) Uređenje vodotoka i voda te melioracijska odvodnja i navodnjavanje treba u trećem odlomku dodati rečenicu „Prilikom zahvata na uređenju i regulaciji vodotoka sa ciljem sprečavanja štetnog djelovanja voda (nastanak bujica i erozije) treba prethodno snimiti postojeće stanje te planirati zahvat na način da se zadrži doprirodno stanje vodotoka, treba izbjegavati betoniranje korita vodotoka a ukoliko takav zahvat neophodan korito obložiti grubo obrađenim kamenom.“

U poglavlju 2.1.3.1. Prirodne i krajobrazne vrijednosti i posebnosti u posljednjoj alineji brisati riječi „i odredile konačne granice parka prirode“.

U poglavlju 3.4.1. Prirodne i krajobrazne vrijednosti i Odredbama za provođenje poglavlje 6.1. Prirodne vrijednosti treba dodati „Za planirane zahvate u prirodi na području ekološke mreže, koji sam ili sa drugim zahvatima može imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje – područje ekološke mreže, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja.

Pri oblikovanju građevina (posebice na području Parka prirode Papuk te onih koje se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.

Pri izvođenju građevinskih i drugih zemljanih radova obvezna je prijava nalaza minerala ili fosila koji bi mogli predstavljati zaštićenu prirodnu vrijednost u smislu Zakona o zaštiti prirode te poduzeti mjere zaštite od uništenja, oštećenja ili krađe posebice na području Parka prirode Papuk.“

U Odredbama za provođenje iza točke 158. treba dodati novu točku 158a koja glasi „ Do donošenja Detaljnog plana uređenja ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone Novo Zvečevo na području zone moguća je samo rekonstrukcija i obnova postojećih građevina te obnova i izgradnja infrastrukture.

U Odredbama za provođenje u točki 283. treba na kraju dodati Prije izvođenja radova treba prethodno snimiti postojeće stanje te planirati zahvat na način da se zadrži doprirodno stanje vodotoka, treba izbjegavati betoniranje korita vodotoka te upotrijebiti druge raspoložive metode oblaganja korita prirodnim materijalima.

U grafičkom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora potrebno je ucrtati ispravnu granicu Parka prirode Papuk, te spomenik prirode „Stanište tise“

Kako se radi o prostornom planu smanjenog sadržaja kartografski su prikazi preuzeti iz Prostornog plana Požeško-slavonske županije te je u kartografskom prikazu 4.3. Energetski sustavi na potoku Brzaja ucrtana oznaka za 5 malih hidroelektrana. Iako se u tekstualnom dijelu plana iste ne planiraju smatramo za potrebno da naglasimo kako izgradnja istih nije prihvatljiva sa stanovišta zaštite prirode jer područje na kojem se planiraju predstavlja jedan od najljepših geoloških i geomorfoloških dijelova Parka prirode Papuk, sa iznimno zanimljivim i vrijednim staništem potočnog raka te riba (potočna pastrva). Sukladno stručnoj podlozi izrađenoj za potrebe izrade PPPPO Papuk navedeno područje prepoznato je kao zona iznimnih prirodnih vrijednosti te aktivne zaštite sa minimalnim utjecajem čovjeka. Također napominjemo da je Prostornim planom županije navedeno područje predloženo za zaštitu kao značajni krajobraz, a isto je predviđeno i ovim planom.

U listopadu 2007. g. na snagu je stupila Uredba o proglašenju ekološke mreže (Narodne novine 109/07). U području obuhvata PPUO djelomično ili cijelom površinom ulazi više područja ekološke mreže te vam zbog potrebe ugrađivanja podataka o ekološkoj mreži u PPUO dostavljamo popis istih u prilogu ovog dopisa

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu prirode zatražila je od Državnog zavoda za zaštitu prirode izradu podloge „Podaci o vrstama staništa i zaštićenim područjima i područjima Nacionalne ekološke mreže“ koja će vam biti naknadno dostavljena.

Sukladno članku 124. Zakona o zaštiti prirode dajemo

prethodnu suglasnost

na Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac uz obavezu da se prije usvajanja mora nadopuniti gore navedenim primjedbama. O navedenim izmjenama potrebno je izvijestiti Ministarstvo kulture, Upravu za zaštitu prirode.

Privitak: 1. Kartografski prikazi granica zaštićenog područja PP Papuk i SP Stanište tisa
2. Podaci o područjima ekološke mreže

Na znanje : JU PP „Papuk“,
Trg gospe Voćinske bb, Voćin

Dostavlja se: ① Naslovu
2. Evidencija
3. Pismohrana

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

Uprava za zaštitu prirode
klasa: 612-07/05-49/353
ur. broj: 532-08-03/1-08-10
Zagreb, 5. lipnja 2008.

Zavod za prostorno planiranje d.d.
Vijenac Paje Kolarića 5 A
n/p g. Zvonimir Tucaković
OSIJEK

Predmet: PPUO Brestovac
-dostava elaborata DZZP

Poštovani gospodine Tucaković,

Sukladno dopisu klasa: 612-07/05-49/353, ur. broj: 532-08-03/1-08-8 od 14. travnja 2008. upućenog Općinskom poglavarstvu Općine Brestovac u privitku Vam dostavljamo stručni elaborat „Podaci o vrstama, staništima i područjima ekološke mreže RH s prijedlogom mjera zaštite za potrebe izrade PPUO Brestovac“, koju je izradio Državni zavod za zaštitu prirode.

Privitak: 1. Stručni elaborat „Podaci o vrstama, staništima i područjima ekološke mreže RH s prijedlogom mjera zaštite

Na znanje: Općina Brestovac, Općinsko poglavarstvo,
Brestovac

Dostavlja se: ① Naslovu
2. Evidencija
3. Pismohrana

01. 07. 2008.

FP/2008.

REPUBLIKA HRVATSKA
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
OPĆINA BRESTOVAC
Poglavarstvo
KLASA:350-02/08-01/01
URBROJ:2177-02/02-08-4
Brestovac,26.lipnja 2008.g.

MINISTARSTVO KULTURE
Uprava za zaštitu prirode
Runjaninova 2,Zagreb

Predmet:PPUO Brestovac

Obavještavamo Vas da Vam je od strane Izrađivača gore navedenog Plana, Zavoda za prostorno planiranje d.d. iz Osijeka,dostavljen ispravljeni tekstualni i kartografski dio toga Plana vezano za vaše dopise:

KLASA:612-07/05-49/353,Urbroj: 532-08-03/1-08-8 od 14.04,2008.g. i

KLASA:612-07/05-49/353,Urbroj: 532-08-03/1-08-10 od 05.06,2008.g.

S poštovanjem,

OPĆINSKI NAČELNIK

Zdravko Mandić,inž.elektroteh.

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Zavod za prostorno planiranje Osijek,na znanje
3. Pismohrana

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE

UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE

Konzervatorski odjel u Požegi

Požega, Trg Matka Peića 3

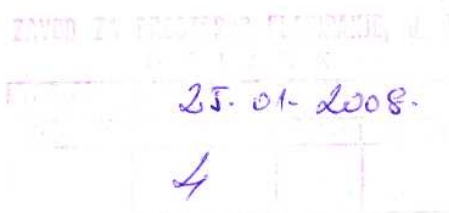
Telefon: 271-651, 273-362

Telefax: 034/ 312-894

Klasa: UP/I^o-612-08/08-09/03

Urbroj: 532-04-11/1-08-04

Požega, 23. siječnja 2008. god.

MINISTARSTVO KULTURE, UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNE BAŠTINE,
KONZERVATORSKI ODJEL U POŽEGI, po zahtjevu **OPĆINE BRESTOVAC**, KLASA:
350-02/08-01/01; URBROJ: 2177-02/02-08-5, radi izdavanja suglasnosti na **Konačni
prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac**, na osnovu članka 56. Zakona o
zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («NN» 69/99, 151/03, 157/03) te članka 7. Zakona o
izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih
organizacija („NN“ 92/06) donosi:

PRETHODNU SUGLASNOST

na Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac izrađenog od Zavoda za
prostorno planiranje d.d. Osijek, od prosinca 2007. godine.

Navedeni Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac sastavni je dio ove
prethodne suglasnosti.

Obrazloženje

U provedenom postupku utvrđeno je kako je dostavljeni Konačni prijedlog Prostornog plana
uređenja Općine Brestovac izrađen u skladu sa utvrđenim sustavom mjera zaštite temeljem čl.
56. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te da su sve utvrđene mjere ugrađene u
dostavljeni plan.

Na osnovu izloženog, a sukladno čl. 56. uvodno citiranog Zakona, riješeno je kao u
dispozitivu ovog rješenja.

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu kulture Republike Hrvatske, u roku
od 15 dana od dana prijema ovog rješenja. Žalba se predaje u dva istovjetna primjerka putem
ovog Konzervatorskog odjela pismeno, te putem pošte preporučeno. Žalba je oslobođena
plaćanja upravne pristojbe.

Dostaviti:

1. Općina Brestovac
Požeška 76, 34322 Brestovac
2. Zavod za prostorno planiranje d.d.
Vijenac P. Kolarića 5a, 31000 Osijek
3. Ministarstvo kulture
Uprava za zaštitu kulturne baštine
Runjaninova 2, Zagreb
4. Pismohrana

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 78, P.P. 1034
 Telefon: 61 06 111, Telefax: 61 09 200

Klasa: 350-02/08-01/29
 Ur. broj: 525-09-H.B./08-02
 Zagreb, 31. ožujka 2008.

ZAVOD ZA PROSTORNO PLANIRANJE, d. d.
 OSIJEK

PRIMJENO	10. 04. 2008.		
	46		

POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
OPĆINA BRESTOVAC

Predmet: Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac
dopis - dostavlja se -

Na vaš broj:
 Klasa: 350-02/08-01/01
 Ur.broj: 2177-02/02-08-7
 od Brestovac, 04. veljače 2008.

Primljeno: 525 - Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja: 06. ožujka 2008.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, temeljem članka 17. stavka 3. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ('Narodne novine' 66/01, 87/02, 48/05 i 90/05) u predmetu zahtjeva **OPĆINA BRESTOVAC** - za izdavanje mišljenja - na **KONAČNI PRIJEDLOG PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE BRESTOVAC** daje

MIŠLJENJE

Područje Općine Brestovac nalazi se u sastavu Požeško-slavonske županije i u svom sastavu ima 48 naselja. Općina na sjeveru graniči s Virovitičko-podravskom županijom, na istoku s općinama Velika i Gradom Požega, na jugu sa Brodsko-posavskom županijom, na zapadu sa gradom Pakracom i na sjeverozapadu s Bjelovarsko-bilogorskom županijom.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u Općini Brestovac je 11 119 ha prema Konačnom prijedlogu PPU Općine Brestovac od čega su 6 328 ha oranice i vrtovi, 515 ha voćnjaci, 70 ha vinogradi, 1 728 ha livade i 2 568 ha pašnjaci. Sukladno Programu raspolaganja poljoprivrednim

zemljištem u vlasništvu države Općine Brestovac, površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države iznosi 2 629,21 ha, od čega je 152,7 ha za ostale namjene.

Konačnim prijedlogom PPU Općine Brestovac građevinska područja naselja ukupne su površine 907,63 ha, a planirana 659,79 ha (ukupno smanjenje za 247,84 ha), te sukladno gospodarskim interesima i razvoju Općine nova građevinska područja: zone povremenog stanovanja na 25,24 ha (Brestovac 1, Brestovac 2, Brestovac 3, Novo Zvečevo i Skenderovci); gospodarske zone 30,20 ha (Brestovac 19,54 ha Nurkovac 5,57 ha, Završje 5,09 ha); gospodarski kompleks „Eko Mavrović“ 7,32 ha; ugostiteljsko-turistička i športsko-rekreacijska zona „Novo Zvečevo“ 24,97 ha; ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone na 7,53 ha (Oblakovci 1 ha, Perenci 2,96 ha i Striježevica 3,55 ha); ugostiteljsko-turistička zona „Eko Oblakovac“ 2,65 ha; ugostiteljsko-turističke zone na 12,77 ha (Kamenski Vučjak 5,90 ha, Striježevica 1,81 ha i Brestovac 5,06 ha). Ukupna građevinska područja svih naselja se smanjuju za 184,32 ha (18,92 % manje u odnosu na postojeće građevinsko zemljište).

Ovo Ministarstvo predlaže slijedeće izmjene i dopune Konačnog prijedloga PPU Općine Brestovac:

- Uskladiti Konačni prijedlog PPU Općine Brestovac sa Programom raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države. Programom raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države predviđene za ostale namjene iznose 152,70 ha. Znači, proširenje građevinskog područja koje je planirano Konačnim prijedlogom PPU Općine Brestovac ne može zauzeti površine veće od 152,70 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države.
- U poglavlju **Odredbe za provođenje, člancima 183. – 190.** određuju se uvjeti smještaja građevina za intenzivnu stočarsku proizvodnju **izvan** građevinskog područja naselja, odnosno udaljenosti građevina za uzgoj životinja od građevinskog područja naselja i razvrstanih cesta. Smatramo da su navedene vrijednosti udaljenosti prevelike s obzirom na nove spoznaje u izgradnji stočarskih građevina i uvjetima koji ih određuju, a koji vrijede u ostalim stočarski naprednim zemljama. Stoga bi uvjete za izgradnju građevina za uzgoj životinja na poljoprivrednom zemljištu **izvan** građevinskih područja trebalo razraditi na više podskupina, ovisno o broju uvjetnih grla, te proporcionalno smanjiti preporučene najmanje udaljenosti od građevinskih područja i prometnica.
- Također, mišljenja smo da je Prostornim planom potrebno omogućiti smještaj objekata za intenzivnu stočarsku proizvodnju maksimalno uvažavajući lokalne prilike, te što je moguće više olakšati izgradnju navedenih objekata s obzirom na izgrađenu infrastrukturu potrebnu za primjenu suvremenih i modernih rješenja u izgradnji i opremanju stočarskih objekata.
- Sačuvati površine poljoprivrednog zemljišta P1 i P2 kategorije od prenamjene u građevinsko zemljište.

MINISTAR
mr.sc. Božidar Pankretić

REPUBLIKA HRVATSKA
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA
OPĆINA BRESTOVAC
Poglavarstvo
KLASA:350-02/08-01/03
URBROJ:2177-02/02-08-1
Brestovac,15.travnja 2008.g.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA
Ul.Grada Vukovara 78,
10000 Zagreb

Predmet:Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac

Vezano uz Vaše mišljenje o Konačnom prijedlogu PPUO Brestovac,Klasa: 350-02/08-01/29,
Ur.broj:525-09-H.B./08-02 od 31.ožujka 2008.dajemo slijedeće očitovanje:

1. Konačni prijedlog PPUO Brestovac je usklađen s Programom raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Brestovac.
2. Odredbe za provođenje vezane uz temu intezivne stočarske proizvodnje zadržavaju se u postojećem obliku, jer su kao takve prošle proceduru Javne rasprave i usklađene su s Prostornim planom Požeško-slavonske županije.
3. Isto kao u točki 2.
4. Konačni prijedlog PPUO Brestovac se radi s smanjenim sadržajem na podlogama u mj. 1:100.000 (Izvod iz PPŽ) s naznačenim P1 i P2 kategorijama zemljišta u istom mjerilu.Prema važećem Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina,Katastar više ne daje podatke o bonitetnoj klasi katastarskih čestica ,te nije moguće nedvojbeno utvrditi kojoj bonitetnoj klasi određena čestica pripada.

S poštovanjem,

OPĆINSKI NAČELNIK

Zdravko Mandić,inž.elektroteh.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA,
ŠUMARSTVA I VODNOGA GOSPODARSTVA

10000 Zagreb, Babonićeva 121

KLASA: 350-02/08-01/14

UR BROJ: 538-07-08-2

Zagreb, 14. svibnja 2008.

POŽEŠKO – SLAVONSKA ŽUPANIJA
OPĆINA BRESTOVAC
n/r poglavarstvo

BRESTOVAC

PREDMET: Konačni prijedlog Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Brestovac,
prethodno mišljenje, dostavlja se

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva temeljem članka 37. stavak 4. Zakona o šumama ("Narodne novine" 140/05 i 82/06) u predmetu Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac, dostavlja se

prethodno mišljenje

Općini Brestovac izdaje se **pozitivno mišljenje** na dostavljeni Konačni prijedlog Prostornog plana uređenja Općine Brestovac uz uvjet provođenja odredbi članka 37., 51., 52., 55. i 57. Zakona o šumama.

Pregledom dostavljene dokumentacije donijeto je gore navedeno mišljenje.

I OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

Općina Brestovac nalazi se u središnjem dijelu Požeško-slavonske županije.

Općina na sjeveru graniči s Virovitičko-podravskom županijom, na istoku s općinama Velika i Gradom Požega, na jugu sa Brodsko-posavskom županijom, na zapadu s Gradom Pakracom, te na sjeverozapadu s Županijom Bjelovarsko-bilogorskom.

U Općini Brestovac nalaze se 48 naselja.

Prostor Općine ima povoljan geoprometni položaj budući Općinu presijecaju državne ceste D-51 i D-38.

OSNOVNI PODACI U PROSTORU

Tablica br. 1.

	POVRŠINA*		STANOVNICI**				STANOVI**				KUĆANSTVA**		GUSTOĆA NASELJENOSTI 2001.*** (broj st/km ²)
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.	Popis 2001.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	
ŽUPANIJA	1815,23	100	99 334	100	85 831	100	34 446	100	31 187	100	32 054	27 445	47,28
OPĆINA	279,24	15,38	5395	5,43	4028	4,70	2138	6,21	1482	4,75	1884	1302	14,42

IZVOR PODATAKA: *Prostorni plan županije Požeško-slavonske

**Popis stanovništva 1991. i 2001.

***Zavod za prostorno planiranje d.d.

1.1.1. Zaštićena prirodna baština

Na području Općine Brestovac u njenom sjeveroistočnom djelu nalazi se dio površine Parka prirode "Papuk" koji je zaštićen temeljem Zakona o zaštiti prirode("N.N." br.70/05).

Postojeći obuhvat i granica Parka prirode "Papuk" utvrđene su prema Zakonu o Parku prirode "Papuk" ("N.N." br. 45/99), a pitanja zaštite, održavanja, promicanja, unapređenja i korištenja naprijed navedenog parka uređuje se Uredbom o osnivanju Javne ustanove Park prirode "Papuk" ("N.N." br. 96/99) i Pravilnika o unutarnjem redu u Parku prirode "Papuk" ("N.N." br. 98/03).

Granice Parka prirode "Papuk" na području Općine Brestovac prikazane su na kartografskim prikazima br. 1., 3.1.i 3.3. (ovi kartografski prikazi su Izvodi iz Prostornog plana Požeško-slavonske županije i granica Parka prirode "Papuk" na njima nije potpuno ispravna. Kao što je naprijed navedeno granica Parka prirode "Papuk" utvrđena je Zakonom o Parku prirode "Papuk").

Zakonom o prostornom uređenju ("N.N." br. 30/94, 68/98, 35/99, 61/00, 32/02 i 100/04) utvrđeno je da je za parkove prirode obvezatno donošenje Prostornog plana područja posebnih obilježja (PPPO).

Unutar Parka prirode "Papuk" nalazi se spomenik prirode "Stanište tise" (Precizni podaci o ovom spomeniku prirode čuvaju se u Javnoj ustanovi Park prirode "Papuk").

Osobito vrijedna područja predviđena za zaštitu sustavom prostorno-planskih mjera PPP-SŽna području Općine Brestovac su:

- Stablo zelene duglazije-u odjelu 39c, visoko oko 40,0 metara, staro 100 godine, južno od naselja Brestovac.
- Područje šušnjara-obuhvaća odjele 105, 106, 107, 108, 115, 116, 117, 118, bogato je šumskom i travnjačkom vegetacijom na karbonatima.
- U dolini rijeke Orljave-stanište kockavice.

1.1.2. Graditeljska baština

1.1.2.1. Povijesni pregled

Posebnu vrijednost u prostoru ove Općine čine mjesto Brestovac. Brestovac je općinsko središte udaljeno šest kilometara zapadno od Požege. Spominje se od početka 14. st., već 1302. g. i 1336. g., a zatim 1445. g., 1534. g. i 1535. g. Taj su posjed imali najprije gradski stražari ili jobagioni, a kasnije plemićka obitelj cernički Desislavići i drugi. Južno od naselja, na brdu podalje od naselja nalazio se stari utvrđeni srednjovjekovni grad Oštri Kamen koji su na tom položaju dali sagraditi Desislavići. U srednjovjekovnom Brestovcu nalazila se župna crkva Sv. Martina koja je u osnovi sačuvana, a 1760. g. i obnovljena. Kao srednjovjekovni vlasnici brestovačke gospostije spominju se u 14. st. plemići od Lipe i Pribina, a u 16. st. plemići Deževački (Desislavići, Desewffy) i Stjepan Tahy. Nakon oslobođenja od Turaka, potkraj 17. st. počinje novija povijest Brestovca, kada se stvara nova gospostija. Godine 1702. kralj Leopold darovao je vlastelinstvo Brestovac svome savjetniku i komorniku, grofu Antoniju de Sereni. On je to imanje uživao do 1732. g. kada ga je prodao zapovjedniku Vojne krajine u Brodu, pukovniku Ivanu Henriku barunu Trenku. Prilikom te kupoprodaje navedena su sva područna sela brestovačkog vlastelinstva. Bila su to sela: Vučjak, Čečavac, Oblakovac, Ivandol, Šnjegavić, Busnovi, Gučani, Zakorenje, Daranovci, Dolac, Brestovac, Nurkovac, Završje, Lipa Mihaljevci, Golobrdci, Štitnjak, Kunovci, Perenci, Ugarci, Novo Selo, Turnić, Svrzigaće i Alaginci. Središnje mjesto toga vlastelinstva postao je Brestovac, pa su u njemu podignute odgovarajuće građevine i nastambe za vlastelinsko činovništvo. Posjed nasljeđuje Ivanov sin Franjo barun Trenk, glasoviti vođa pandura. Nakon osude i utamničenja Franje Trenka te zapljene njegovih imanja 1747. g. Brestovac i ostali brojni posjedi dolaze pod upravu Dvorske komore. Javna dražba Trenkovih imanja provedena je 1753. g., a 1754. (prema nekim izvorima, 1756.) kraljica Marija Terezija potpisala je prodaju brestovačkog imanja kraljevskom savjetniku i podžupanu Peštanske županije Gabrijelu Horanyiju. Polovicu vlastelinstva Brestovac prodao je Gabrijel Horanyi 1759. prisjedniku sudbenog stola Požeške županije, kasnije požeškom podžupanu, Ivanu pl. Strižiću. Nakon Gabrijelove smrti, njegov sin prodaje 1763. i drugu polovicu imanja Ivanu Strižiću. Tijekom 19. st. promijenilo se nekoliko vlasnika. Godine 1825. spominje se Emerik Nagy kao brestovački vlastelin, a u prvoj polovini 19. st. Antun grof Festetić. U drugoj polovini 19. st. vlasnik je bila obitelj Reiner, a početkom 20. st. Dragutin Josip Düwell. Oko 1910. g. vlastelinstvo Brestovac bilo je podijeljeno. Stari Brestovac i Reinerovac bili su u posjedu dr. Mije Reinera. Vlasnici drugog dijela vlastelinstva bili su Albert Beck iz Vinkovaca, dr. Adorijan Schäffer iz Subotice, Jakov Bruck iz Monostorszega i trgovačka tvrtka M.L. Löwy iz Subotice. Uz majure u Brestovcu i Skenderovcima na brestovačkom vlastelinstvu, potkraj 19. st. obitelj Reiner podiže majur i u Marindvoru.

1.1.2.2. Zaštićena graditeljska baština

Prilikom pristupanja izradi ovog plana od Ministarstva kulture – Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi, temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("N.N." br. 69/99.), zatraženo je utvrđivanje Konzervatorske podloge ili utvrđivanje sustava mjera zaštite nepokretnih dobara na području obuhvata PPUOB.

Prema podacima Ministarstva kulture- Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Požegi od travnja 2007. godine utvrđeno je da na području Općine Brestovac ima zaštićenih (Z), preventivno zaštićenih (P), evidentiranih (E), PPUOB predloženih za zaštitu (PR) i predloženih za zaštitu od lokalnog značaja (L) kulturnih dobara kao što je vidljivo u tablici br. 2.

KULTURNA DOBRA

Tablica br. 2.

br.	MJESTO	NAZIV k.o., k.č.br.	VRSTA	STATUS
01/01	AMATOVCI	«Kućište», srednjovjekovno nalazište	arheološko	E
05/01	BRESTOVAC	Arheološki lokalitet sv. Martin k. o. Brestovac, k. č. br. 364, 423, 425, 426	arheološko	Z-2313
05/02	BRESTOVAC	Crkva sv. Martina Biskupa	sakralno	L
05/03	BRESTOVAC	Rana srednjovjekovna nekropola	arheološko	E
05/04	BRESTOVAC	Arheološka zona «Gaišća» k. o. Brestovac, k. č. br. 408, 409, 410, 411, 412/1, 412/3, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421/1, 421/2, 422, 1450	arheološko	P-1178
05/05	BRESTOVAC	Zgrada općine	profano	L
05/06	BRESTOVAC	Kurija	profano	PR
08/01	ČEČAVAC	Arheološki lokalitet «Rudina» k. o. Šnjegavić k. č. br. 1344, 1345, 1346, 1347, 1348, 1349	arheološko	Z-2314
12/01	DOLAC	Dolački stari grad	profano	PR
12/02	DOLAC	Arheološka zona «Šašnice i Katunišća» k. o. Dolac, k. č. br. 110/2, 111, 112, 118, 120, 121, 122, 125, 127/1, 127/2, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 217, 218, 219, 221, 222, 223, 225, 226, 227, 228, 231, 232, 236, 237, 242/1, 242/2, 243/2, 838, 839, 847	arheološko	P-1310
12/03	DOLAC	Antičko naselje	arheološko	E
12/04	DOLAC	Dolački grad	arheološko	PR
12/05	DOLAC	Arheološki ostaci crkve sv. Kuzme i Damjana	arheološko	PR
12/06	DOLAC	Arheološki lokalitet Kuzma - Gradina	arheološko	L
15/01	IVANDOL	Prapovijesno naselje	arheološko	E
15/02	IVANDOL	Arheološki ostaci crkve sv. Marije	arheološko	PR
16/01	JAGUPLIJE	«Glavica», prapovijesno nalazište	arheološko	E
17/01	JEMINOVAC	Prapovijesno naselje	arheološko	E

20/01	KAMENSKI VUČJAK	Kasnosrednjovjekovni grad Kamengrad k. o. Vrhovci, k. č. br. 860/1, 860/2	profano	Z-393
20/02	KAMENSKI VUČJAK	Kasnosrednjovjekovni grad Kamengrad	arheološko	PR
21/01	KOPRIVNA	«Turska gradina», srednjovjekovno nalazište	arheološko	E
21/02	KOPRIVNA	«Grančine», srednjovjekovno nalazište	arheološko	E
30/01	ORLJAVAC	Kapela sv. Roka	sakralno	PR
31/01	PASIKOVCI	Prapovijesno naselje	arheološko	E
32/01	PAVLOVCI	Kapela sv. Pavla	sakralno	L
34/01	PODSREČE	«Duljine», «Rovine», antičko nalazište	arheološko	E
37/01	RUŠEVAC	Prapovijesno naselje	arheološko	E
39/01	SKENDEROVCI	Župna crkva sv. Ane, Trg sv. Trojstva 18	sakralno	PR
39/02	SKENDEROVCI	Prapovijesno nalazište	arheološko	E
40/01	SLOBOŠTINA	Arheološki lokalitet «Polje» k. o. Kujnik, k. č. br. 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160/1, 1160/2, 1163/1, 1163/2, 1165, 1166, 1167/1, 1167/2	arheološko	Z R-650
40/02	SLOBOŠTINA	«Turski grad», antičko naselje	arheološko	E
40/03	SLOBOŠTINA	Mjesto stradanja žrtava fašizma k. o. Slobošтина, k. č. br. 15/1, 33, 36, 34/1, 34/2, 31/1, 744/1, 744/2, 744/3, 31/1	memorijal.	Z-2780
41/01	STRIJEŽEVICA	Arheološki lokalitet Gromele k.o. Sažije, k. č. br. 444, 448, 449, 450, 451, 452/2, 453, 454, 455, 456	arheološko	Z-1975
41/02	STRIJEŽEVICA	Sjeverno od sela – prapovijesno nalazište	arheološko	E
42/01	ŠNJEĞAVIĆ	Parohijska crkva Presvete Bogorodice	sakralno	E
42/02	ŠNJEĞAVIĆ	Antičko nalazište kod Čečavca	arheološko	E
42/03	ŠNJEĞAVIĆ	«Poljane», srednjovjekovno naselje	arheološko	E
42/04	ŠNJEĞAVIĆ	Desni potok na Psunju, prapovijesno nalazište	arheološko	E
43/01	ŠUŠNJARI	Mozaik «Šušnjarska bitka» k.o. Sažije k.č.br.1024	memorijal.	Z-2779
45/01	VRANIĆ	Antičko naselje	arheološko	E
46/01	ZAKORENJE	Grobna kapelica	sakralno	L

IZVOR PODATAKA: Ministarstvo kulture-Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi

1.1.2.3. Arheološki lokaliteti

Općina Brestovac sačuvala je brojne dragocjenosti iz bogate arheološke riznice Požeškog kraja. Zastupljena su sva arheološka razdoblja, a širom rastvorena lepeza kategorija u koje možemo svrstati pojedine arheološke lokalitete donosi pred nas čitav spektar nalazišta i nalaza. No unatoč zavidnoj arheološkoj pokrivenosti, još je mnogo lokacija na kojima se mogu očekivati novi arheološki nalazi, pa na njih, kao i na one već zabilježene, treba obratiti posebnu pažnju. To se pogotovo odnosi na blizinu zaštićenih lokaliteta, te na čitav doseg područja evidentiranih nalazišta, kojima zbog neistraženosti nisu određene međe.

Od ukupno 29 arheoloških lokaliteta na području Općine Brestovac, zaštićena su (Z) 4 kulturna dobra, preventivno su zaštićena (P) 2 kulturna dobra, te je evidentirano (E) 18 kulturnih dobara; 4 kulturna dobra se predlažu za zaštitu (PR), a jedno se predlaže za zaštitu od lokalnog značaja (L).

Arheološka slika **prapovijesnih lokaliteta** u Općini Brestovac svjedoči o bogatstvu prapovijesnog materijala, onog otkrivenog i onog koje tek treba otkriti. Na čitavom području Općine postoji razgranata mreža prapovijesnih lokaliteta, prepoznatljivi kao naselja (*Arheološka zona "Gaišća"* kod Brestovca, Prapovijesna naselja kod *Ivandola*, *Jeminovca*, *Pasikovaca* i *Ruševca*, te *Sloboština-"Polje"*) ili nalazišta uglavnom slučajnih površinskih nalaza kojima tek treba utvrditi pravi karakter i značenje (*Jaguplije-"Glavica"*, *Skenderovci*, *Striježevica-Sjeverno od sela* i *Šnjegavić-Desni potok na Psunju*).

Polovica naselja pripada *mlađem kamenom dobu, odnosno neolitiku*, 6250-4000 god. pr. Kr. Arheološka zona "Gaišća" kod Brestovca i Sloboština-arheološki lokalitet "Polje" naselja su *sopotske kulture* (5300-3900 god. pr. Kr.), a neolitičko naselje kod Jeminovca kulturološki nije determinirano.

Naselje kod Pasikovaca potječe iz *kasnog brončanog doba* (1300-800 god. pr. Kr.) (Pasikovci), dok su prapovijesna naselja kod Ivandola i Ruševca kronološki još neodređena zbog manjkavosti podataka i materijala.

Nalazište Desni potok na Psunju kod Šnjegavića pripada *kasnom brončanom dobu* (Šnjegavić-Desni potok na Psunju). Nalazišta Skenderovci, Jaguplije-"Glavica" i Striježevica-Sjeverno od sela) kronološki za sad ostaju nedeterminirana.

Antički lokaliteti prisutni su kao naselja (3), gospodarski objekt-villa rustica (1) i nalazišta (2).

Jedno od naselja možemo okvirno smjestiti u 3. st. (*Vranić*) s obzirom na zabilježen nalaz rimskog novca, dok za ostala dva (*Dolac* i *Sloboština-"Turski grad"*) determinacija za sada nije moguća. Isto se odnosi i na villu rusticu na lokalitetu *Striježevica-"Gromele"*, koju je potrebno detaljnije istražiti prije donošenja detaljnijih zaključaka o njezinoj dataciji, te na dva antička nalazišta, za koja nedostaju podaci o karakteru i mjestu nalaz, kao i sam materijal (evidentirani arheološki lokaliteti *Podsreće-"Duljine"*, *"Rovine"* i *"Šnjegović-Antičko nalazište kod Čečavca*).

Srednji vijek je u arheološkom smislu vrlo raznolik: pronađena su dva srednjovjekovna kompleksa (*Sv. Martin u Brestovcu* i Arheološki lokalitet *Rudina* iznad Čečavca), jedna nekropola (*Rana srednjovjekovna nekropola kod Brestovca*), dva naselja (*Dolac-"Šašnice i Katunišća"* i *Šnjegavić-"Poljane"*), dvije crkve (*crkva sv. Kuzme i Damnjana kod Dolca* i *crkva sv. Marije kod Ivandola*), dva utvrđena grada (*Dolački grad* i *Kamengrad*) i tri nalazišta (*Amatovci-"Kućište, te Koprivna-"Turska gradina"* i *"Grančine"*).

U ranom srednjem vijeku nastala je nekropola na području Brestovca, kojoj za sada zbog manjkave dokumentiranosti nalaz još uvijek ne znamo točnu lokaciju. Srednjovjekovni kompleks Sveti Martin-crkvu, groblje i naselje okvirno možemo smjestiti u razdoblje od 10. do 15. st., dok je drugi-benediktinska opatija Rudina-kronološki i periodički postavljen u razdoblje *romanike* (12. st.). *Romanici* pripadaju i crkva sv. Kuzme i Damjana kod Dolca, te crkva sv. Marije kod Ivandola. U *kasnom srednjem vijeku* nastali su stari utvrđeni gradovi Dolački grad (14. st.) i Kamengrad (15. st.), dok ostale lokalitete općenito možemo označiti kao srednjovjekovne, bez (za sada) pobliže određenih datacija.

a) Zaštićeni arheološki lokaliteti

Najznačajniji arheološki lokalitet općine Brestovac nalazi se u njenom istočnom dijelu, iznad sela Čečavac, na zaravni omeđenoj strmim padinama Psunja, na nadmorskoj visini od 467 m. Radi se o ostacima benediktinske opatije sv. Mihovila na lokalitetu Rudina (Z-2314).

Arheološka istraživanja od 1980. nadalje otkrila su osebujan višeslojan lokalitet iznimna značaja. Pronađeni su fosili *Panonskog mora* (školjke, ježinci i puževi), a o prvim tragovima ljudske ruke u *prapovijesti* svjedoče nalazi kamenih sjekira i kremenih nožića. Rudina je tipična prapovijesna gradina koja nadvisuje cijelu okolicu. Izvanredan položaj ovog mjesta znali su iskoristiti i *Rimljani*, sudeći po ostacima antičke građevine i nekoliko grobova, staklenom i keramičkom materijalu, novcu rimskih careva Klaudija (41.-54. god.) i Septimija Severa (193.-211. god.), te fragmentima freske. Zaseban nalaz je zidana grobnica s kosturom muškarca i ostacima odjeće iz 3./4. st., prekrivena kamenom pločom na kojoj je neka ruka davno urezala *ranokršćanski* motiv ribe – Kristov znak. Rimske opeke, nadgrobni spomenik s reljefom i latinskim natpisom, kao i kamen s latinskim natpisom iz rimskog doba upotrijebljeni su kao spolije u sklopu građevinskih zahvata koji će uslijediti 8 stoljeća kasnije. Tako dolazimo do najopsežnijeg, najuočljivijeg i najznačajnijeg aspekta ovog vrijednog nalazišta, a to je njegov *srednjovjekovni* habitus sa svom svojom otkrivenom i još neotkrivenom povijesnom, umjetničkom i arheološkom građom. Višegodišnjim iskopavanjima pred arheologe je postupno izronio romanički kompleks samostana, crkve i samostanske kapele iz 12. st. Unutar zidova kompleksa i oko *romaničke* crkve otkriveni su srednjovjekovni grobovi, većinom bez priloga - u skladu s običajima razdoblja u kojem su nastali - dok su neki od njih sačuvali nakit *bjelobrdske kulture* 10.-12. stoljeća. Raznolik i brojan pokretni arheološki materijal pronađen je na čitavom prostoru kompleksa, no svakako je najreprezentativnija kamena plastika (tzv. *rudinske glave*), koja je ukrašavala pokrovni vijenac crkvene apside, a doživjela je promociju i u svjetskim centrima, kao što je Pariz, te se ubraja u najvredniju romaničku plastiku kontinentalne Hrvatske. Vidljiv je i *gotički sloj* kompleksa, kao i prisutnost *Turaka* koji su ga razorili sredinom 16. st., a o borbi s Osmanlijama svjedoče kamene topovske kugle.

Značajan je nalaz srednjovjekovnog novca, npr. zlatnik kralja Žigmunda Luksemburškog (1387.-1437.) ili ugarski srebrni novac iz 1515. god., a posebnu skupinu nalaza na Rudini predstavljaju srednjovjekovni natpisi: *prvi hrvatski latinični natpis ("BRAT IAN") nastao oko 1200. god.*, najstariji zapis o gradnji samostana ili neke dogradnje na Rudini u obliku opeke s *glagoljskim natpisom Č.R.I.Z., što označava godinu 1129.*, nalaz bosančice s početka 15. st., i drugi. Kao zanimljivosti može se navesti i nalaz keramičkih i kamenih kuglica za glasovanje prilikom izbora opata samostana.

Sl. 1.
Ostaci tzv. "Male crkve" na Rudini predstavljaju najbolje sačuvan i konzerviran dio srednjovjekovnog kompleksa

Antropološka analiza ljudskog osteološkog materijala pokazuje da je u jednom razdoblju samostan služio kao *bolnica*, čemu pridonose i rezultati botaničkog istraživanja okolne vegetacije prepune ljekovitih biljaka, koje su prema mnogim izvorima znali upotrijebiti i srednjovjekovni redovnici s Rudine.

Ovaj vrijedni arheološki lokalitet devastiran je tijekom svih ratnih razdoblja, a oduvijek je služio i kao bezpoštedno crpilište građevinskog materijala. Zaštita iskopina u vidu geotekstila i drvene konstrukcije uništena je i raznesena vjetrom. Uz adekvatnu konzervaciju i prezentaciju, te obogaćen dosezima daljnjih istraživanjima, lokalitet bi u budućnosti mogao prerasti u znanstveno i turistički vrlo atraktivan arheološki park, koji bi zasigurno pobudio ne samo domaće, nego i inozemno zanimanje.

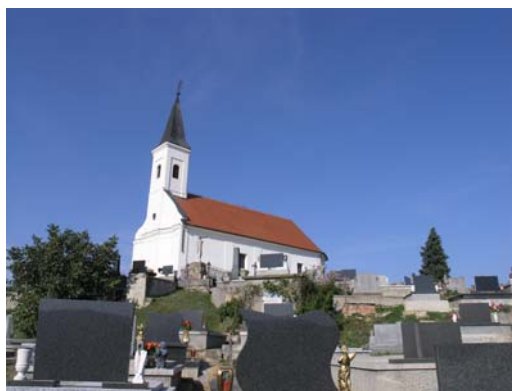

Sl. 2. Derutno stanje arheološkog lokaliteta Rudina

Sl. 3. Rudina, detalj razorenog srednjovjekovnog groba

Arheološki lokalitet Sv. Martin (Z-2313) nalazi se na brežuljku zapadno od Brestovca, na račvanju cesta Požega – Pakrac i Požega – Nova Gradiška. Oko srednjovjekovne, kasnije barokizirane crkve sv. Martina formiralo se novo mjesno groblje. Prilikom ukopa u drugoj polovici 20. st. pronađen je skelet sa željeznom strelicom i više drugih skeleta, te keramika iz srednjovjekovnog razdoblja. Zapadno od crkve, na blagoj padini, uočena je veća količina srednjovjekovne crne i smeđe keramike grublje fature, oblicima, načinom i kvalitetom izrade tipične za 10.-15. st. Kontekst i karakter nalaza upućuju na postojanje *srednjovjekovnog groblja i naselja*.

Sl. 4. Arheološki lokalitet Sv. Martin

Na **Arheološkom lokalitetu "Polje" (R-650)**, čiji je toponim u narodu poznat još i kao "Ravneš", jugozapadno od Soboštine i istočno od ceste Pasikovci - Soboština, u nizini uz obalu rijeke Orljave, pronađeni su ostaci *velikog neolitičkog naselja sopotske kulture*: tragovi pepela, gareži, crveno pečene zemlje, ulomci keramike, te nekoliko kamenih nožića i strugala. Keramika je pretežno grublje fakture, s dosta primjesa kvarcnog krupnozrnatog pijeska, debljih stijenki, crvenkaste boje, a rjeđi su primjerci prijelazne keramike sivocrne boje. Navedene karakteristike uobičajene su za naseobinsku keramiku rađenu za svakodnevnu uporabu, što samo potvrđuje da se doista radilo o naselju. Daljnje istraživanje lokaliteta "Polje" bit će moguće kada se otkloni potencijalna opasnost od mina.

Sl. 5. Jedna od starijih snimki arheološkog lokaliteta "Polje"

Južno od Striježevice, uz istočnu stranu ceste prema Kamenskoj, smjestio se **Arheološki lokalitet Gromele (Z-1975)**. Uglavnom se prostire na oranicama, čijim obrađivanjem na površinu izlaze arheološki nalazi, kao što su rimska opeka, žbuka, ulomci keramike, te obrađeno kamenje. Prema dosadašnjim saznanjima, radi se o *antičkom gospodarskom objektu (villa rustica)*, u čijem su sastavu vjerojatno bile i terme. Tvrdnju potkrepljuju nalazi suspenzura od monolitnog kamena, obrađenih kamenih blokova, stropnih opeka, crijepa, ulomaka fresaka, stakla, naseobinske kasnoantičke keramike, ostataka kamenog zida, te dvaju kamenih žrtvenika (ara). Očekuje se detaljnije istraživanje ovog vrijednog lokaliteta, uz prethodno ispitivanje terena, zbog moguće miniranosti.

Sl. 6. Pogled na arheološki lokalitet Gromele kod sela Striježevica

b) Preventivno zaštićeni arheološki lokaliteti

Na zemljištu poznatom kao "Gaišća", zapadno od Brestovca, nedaleko grobljanske crkvice svetog Martina, u davnoj se prošlosti prostiralo veliko *prapovijesno naselje sopotske kulture*. Fragmenti keramičkih zdjela finije fature i tankih stijenki, s izvijenim ili uvučenim obodima, ulomak s urezanim tankom crtom, noga zdjele dvobojnog presjeka, kao i gruba keramika debljih stijenki u vidu ulomaka trbuha različitih posuda i dijelova lonaca tipična su ostavština kasnog neolitika. Pronađeno je i nekoliko kamenih alatki: odbojak, sječivo i strugalo.

Ovaj je lokalitet preventivno zaštićen pod imenom **Arheološka zona "Gaišća" (P-1178)**.

Sl. 7. Pogled na dio arheološke zone "Gaišća" kod Brestovca

Drugi preventivno zaštićeni arheološki lokalitet nalazi se kod susjednog sela Dolac, na zemljištu **"Šašnice i Katunišća" (P-1310)**. I ovdje se radi o *naselju*, ali je ono nastalo puno kasnije, u *srednjem vijeku*. O tome svjedoče ulomci srednjovjekovne keramike.

Sl. 8. Dolac, "Šašnice i Katunišća" – pogled na dio arheološke zone

Lokacija *rane srednjovjekovne nekropole kod Brestovca (E)* još uvijek nije poznata, zbog manjkavih podataka o mjestu čuvenog zlatnog nalaza avaro-slavenske kulture s poč. 9. st., koji je slučajno pronađen 1821. godine, i nekoliko sličnih nalaza iz toga vremena, ali se prema nekim indicijama spomenuta nekropola mogla nalaziti upravo ovdje, na spomenutom zemljištu kod Dolca. Dokaza za ovu pretpostavku ipak još nema, pa za sada točan položaj ove značajne nekropole ostaje tajnom.

c) Evidentirani arheološki lokaliteti

Od evidentiranih arheoloških lokaliteta u Općini Brestovac treba izdvojiti već spomenutu **ranu srednjovjekovnu nekropolu kod Brestovca**, koja na žalost još nije identificirana, ali bogati nalazi iz 19. st. svjedoče o njenom postojanju i važnosti. 1820. pronađeni su zlatni predmeti koji su poslani u Narodni muzej u Budimpeštu, a 1821. zlatni i srebrni nakit (kopče, prstenje, naušnice i fibule), koji je predan dvorskom muzeju u Beču. 1826. stanovnici iz Dolca, kopajući zemlju nedaleko ruševina grada Dolca, pronašli su vrijedne zlatne nalaze, koji se mogu vidjeti u stalnom postavu Kunsthistorisches Museuma u Beču. U izvješću E. Laszowskog u "Vjesniku HAD-a" (NS, II, 1896./97, str. 9-20) stanovnici Dolca, kmetovi brestovačke gospoštije Mirka Nagya, našli su na dubini od jedne stope ukop kostura sa željeznim mačem i čavlima; pokojnik je ukopan s 8 zlatnih predmeta oko pasa (naušnice, jezičci, dugmeta, pojasne kopče, zaponci, dio remena, prsten i dekorativna aplikacija). Arheološki materijal pripada avaro-slavenskoj kulturi, a potječe s početka 9. st. I ovaj je nalaz završio u Beču. Ništa od nađenog materijala nije sačuvano u Hrvatskoj, a podaci o mjestu nalaza nisu detaljni, pa se nisu mogla vršiti probna arheološka istraživanja. Ipak je prema svemu sudeći vidljivo da se radi o nekropoli – "gradu mrtvih", kojoj je pripadalo i ranosrednjovjekovno naselje – "grad živih"- negdje u okolici.

Na lokalitetu "**Turski grad**" kod **Sloboštine** otkriveni su 80-tih godina prošlog stoljeća mnogobrojni građevinski ostaci antičkog kompleksa; otkopani su temelji pravokutne građevine s polukružnim bazenima na istočnom i zapadnom dijelu, pa se očito radi o kupalištu u sklopu neke villae rusticae (seoske gospodarske građevine) ili dijelu termalne građevine u naselju (nešto slično gradskom javnom kupalištu). Ulomci keramičkih i staklenih posuda, te zlatni ženski prsten datiraju objekt u 1.- 4. st. Pristup lokalitetu trenutno je otežan zbog opasnosti od mina, ali se u budućnosti planira njegova zaštita, te nastavak arheoloških iskopavanja.

Na području **Vranića** 1897. slučajno je izoran veliki keramički lonac s najmanje 20 000 komada bakrenog *rimskog novca* 4. st. (careva Konstansa, Konstancija II., Vetranija, Teodora, Konstantina Velikog i Konstantina II.). Novac je zakopan iza 350. god., kad je Vetranije postao carem. Radi se o ostavi, odnosno o zakopanom blagu, depotu novca. Najviše novca kovano je u Sisciji (rimskom Sisku), a pojedini primjerci u Antiohiji, Akvileji, Konstantinopolu, Herakleji, Solunu i Tesalonici. Nalaz je rasprodan i podijeljen. Mnogi komadi danas su u muzejima u Zagrebu, Osijeku, te privatnoj zbirci u Bjelovaru. U Požegi se nije sačuvao niti jedan komad ovog nalaza. Kao i u slučaju nekropole kod Brestovca, ne može se točno identificirati mjesto nalaza, tim više što je selo Vranić sravnjeno sa zemljom, a tlo je zagađeno minama.

Većina ostalih evidentiranih arheoloških lokaliteta nije identificirana zbog nedostatka podataka i opasnosti od mina, jer su bili poprištem ratnih zbivanja. Budućim detaljnim rekognosciranjima, uz prethodno ispitivanje terena i razminiranje, moći će se utvrditi činjenično stanje.

d) Područja na kojima se mogu očekivati novi arheološki nalazi

Svi zaštićeni, preventivno zaštićeni i evidentirani arheološki lokaliteti potencijalna su izvorišta novih arheoloških nalaza. Požeška kotlina, međutim, izuzetno je plodna i u arheološkom smislu, te se gotovo na svakom koraku prilikom građevinskih i drugih radova u zemlji mogu otkriti arheološki ostaci. Vrlo je važno pri tome pravovremeno obavijestiti Nadležno tijelo (Konzervatorski odjel u Požegi), jer je svaki novi nalaz dragocjeno vrelo novih spoznaja i može promijeniti sliku povijesti ili prapovijesti.

Postoje područja na kojima su zabilježeni vrijedni nalazi, ali za sada, na žalost nema dovoljno podataka koji bi omogućili njihovu zaštitu. Takav je nalaz, npr. slučajno pronađen u *Orljavcu* 1895.: to su dva lončića *antičkog bakrenog novca iz 3. st.*, od kojih je 26 komada dospjelo u Arheološki muzej u Zagrebu. Slično kao i u slučaju rimske ostave iz Vranića, nema podataka o točnom mjestu toga davnog nalaza, kojega više ne pamte niti najstariji mještani. Za očekivati je da će se na prostoru Orljavca naći još mnogi vrijedni predmeti povijesna i arheološka značaja, tim više što je tu bio utvrđeni srednjovjekovni grad, a i bliže okruženje kapele sv. Roka, koja je u osnovi romanička rotonda, bit će povodom arheološke zaštite ukoliko se pronađu arheološki nalazi.

S posebnim naglaskom treba se osvrnuti na lokalitet *Kuzmu*, šumu kod *Dolca*, koja je dala već tri vrijedna lokaliteta – ostatke romaničke crkve sv. Kuzme i Damjana, srednjovjekovni Dolački grad i Gradinu, a prema toponimu "Kućište", negdje u blizini očekuju se i tragovi srednjovjekovnog naselja. Ostaci gradine na lokalitetu Kuzma vidljivi su obliku dva koncentrična bedema, opkopa i gornjeg platoa (terasasta konfiguracija); na površini su nađeni ulomci kasnosrednjovjekovne i prapovijesne keramike, a za očekivati je da će biti i daljnjih nalaza, pogotovo kada se provedu probna arheološka istraživanja. Lokalitet se nalazi na oko 500 m udaljenosti od ostataka crkve sv. Kuzme i Damjana.

Sl. 9. Kuzma - gradina

Na šumskom zemljištu "Požar" i "Lug" kod *Jaguplija* terenskim pregledom u više navrata uočena su dva umjetna uzvišenja, koja bi po vanjskim obilježjima mogla odgovarati grobnim humcima ili tumulima iz antičkog razdoblja, ali bez probne sonde nemoguće je provjeriti ovu pretpostavku, jer do sada nije bilo nikakvih arheoloških nalaza, niti postoje relevantni podaci. Ipak treba u budućnosti obratiti i na njih pažnju, kao i na čitavo područje i okolicu naselja Jaguplije, gdje su već zabilježeni arheološki nalazi (Prapovijesno nalazište na "Glavici"). Tumuli nose tragove nasilne devastacije, ukoliko se zaista radi o tumulima. Toponim "Glavuše", nedaleko spomenutog prapovijesnog nalazišta na "Glavici", također je potencijalno nalazište, jer su narodni nazivi često išli u korak s karakterom mjesta i njegovom poviješću. Na izlazu iz Jaguplija, s lijeve strane ceste koja vodi do križanja s glavnom cestom prema Brestovcu, zabilježeni su slučajni nalazi srednjovjekovne keramike na oranicama, pa i ondje treba obrađivati tlo s oprezom.

Sl. 10.

Jaguplije – umjetna uzvišenja na šumskom tlu; na slici lijevo vidljiva je devastacija

Sl. 11.

Novi nalazi očekuju se i na prostoru *Brestovca*, *Ivandola*, *Sloboštine*, *Striježevice* i *Šnjegavića*, te *Čečavca*, a također i u *Skenderovcima*, čije prapovijesno nalazište nije precizno dokumentirano.

Arheološki nalazi mogu se, pronaći i izvan okvira navedenih smjernica, te je potreban oprez pri izvođenju bilo kakvih radova u tlu.

1.1.2.4. Kulturna dobra u postupku za stavljanje pod zaštitu

Na temelju Zakona o zaštiti kulturnih dobara pokrenut je postupak za stavljanje pod zaštitu (**PR- preventivna zaštita**) slijedećih građevina i lokaliteta:

a) 05/06 – **Kurija u Brestovcu** (Sl. 12.) sagrađena je, pretpostavlja se, 1861.g. Nije poznato da li je ovdje stajala kurija baruna Trenka koja je poslije preoblikovana i dograđena ili je ona stajala na drugome mjestu u Brestovcu. U drugoj polovini 19.st. vlasnik Brestovca je bila obitelj Reiner.

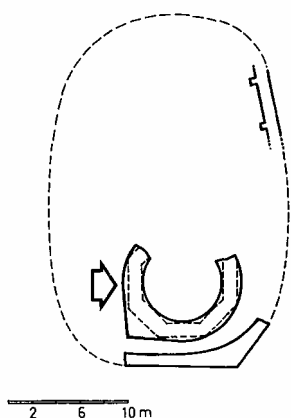
Godine 1928. kurija je kupljena za potrebe škole od dr. Mije Reintera. Nalazi se u blizini raskrižja u središtu naselja. Građevina je visoka prizemnica s podrumom i dvostrešnim krovom, te s "kulom" na sjeveroistočnom uglu. Pravokutnog je tlocrtnog oblika 28 x12 metara. To podsjećanje na kulu te historicistički oblikovana pročelja odaju arhitektonska obilježja druge polovine 19.st. Unutrašnjost je u cijelosti izmijenjena zbog različitog korištenja posljednjih nekoliko desetljeća. Godinama je u kuriji bila osnovna škola, a nedavno je preuređena. Uz kuriju je sagrađena i povezana s njom, nova građevina osnovne škole. Podrum kurije škola koristi za kuhinju i blagovaonicu.

Sl. 12. Kurija u Brestovcu

b) 12/01 – **Dolački stari grad** smješten je oko 3 km jugozapadno od naselja Dolac, u bukovoj šumi. Spominje se 1525.g. kao Dolatz u vlasništvu Deževića – Dessewffyja Cerničkih. Još i danas je sačuvan masivni hrastov dovratnik. Tlocrt mu je poligonalan, prateći ovalni plato na vrhu brijega čija je duža os smještena u pravcu sjever-jug. Gradsko zidno platno sačuvano je s južne strane, a ostaci su otkriveni na manjem potezu sa sjeveroistočne strane. U južnom dijelu smještena je branič kula, uz samo zidno platno. Donji dio kule bio je kružnog tlocrta, s manjim nepravilnostima, a gornji dio je poligonalan i čini se da je bio osmerokutan. Danas stoji samo južna polovina branič-kule (Sl. 13). Ulaz u nju je sa zapadne strane na drugoj etaži. U unutrašnjosti se vide tragovi greda. Već 1702.g. izvori kažu da je utvrda porušena. Pretpostavlja se da je gornji, oktogonalni dio branič-kule turska nadogradnja, što može biti i razlog takvom tlocrtnom obliku, pa je grad tim interesantniji.

Sl. 13. Dolački stari grad

Sl. 14. Dolački stari grad

c) 12/04 – **Dolački grad** ujedno je značajan i kao arheološki lokalitet, jer svjedoči o pojavnosti i karakteru srednjovjekovnih utvrda 14. st. na ovome prostoru. Zajedno s kasnosrednjovjekovnim gradovima kao što su Kamengrad, Kaptol, Velički grad, Viškovački grad i drugi, čini razgranatu mrežu utvrđenih srednjovjekovnih zdanja na području Požeške kotline, koja su izvor dragocjenih podataka o bogatoj prošlosti našeg kraja, te pružaju uvid u mnoge dotaknute i nedotaknute aspekte srednjovjekovne kulturne baštine. Velika je vjerojatnost da će se kod zidina Dolačkog grada pronaći arheološka građa, a u okviru budućih istraživanja i mjera zaštite, Grad će moći zaživjeti i kao mjesto turističkog posjeta, te se u skladu s time očekuje kvalitetna prezentacija ovog kulturnog dobra.

d) 12/05 – **Arheološki ostaci crkve sv. Kuzme i Damjana** (Sl. 15.) nalaze se na lokalitetu Kuzma u šumi nedaleko Dolca. Probna arheološka istraživanja otkrila su izuzetno vrijednu srednjovjekovnu građevinu–temelje romaničke crkve kružnog tlocrta (rotonde) s polukružnom apsidom na istoku. Čitava je crkva bila izgrađena od kamenih blokova i imala je nadsvođenu kupolu. Dimenzije crkve su 10,70 x 8,50 m, a na zapadu visina zidova iznosi 1m. Debljina zidova od 1,30 m ukazuje da je crkva bila visoka, masivna i reprezentativna. Pronađen je i kameni klesanac s urezanim crtežom crkve, koji svjedoči o njenom izgledu. Značajan je nalaz malog ulomka kamena s natpisom od nekoliko crveno obojanih slova, kao i mnoštvo ulomaka raznobojnih fresaka s geometrijskim motivima, koje su pokazatelj raskošne i slikovite unutrašnjosti. Nađen je veliki kovani željezni čavao za drvenu gredu, a više sličnih čavala, samo u funkciji učvršćivača stranica sanduka otkriveno je zajedno s ljudskim kostima unutar crkve, ispod čijeg su poda pokojnici sahranjeni. Crkva je sagrađena krajem 12. i početkom 13. st., a razorili su je Turci tijekom 16. st. Ovakve su romaničke građevine u kontinentalnoj Hrvatskoj rijetke. Oblik rotunde u srednjoj je Europi poznat još od karolinškog doba (i s Francima je došao u naše krajeve, usp. Crkvu sv. Donata u Zadru), te je izrazito proširen u doba romanike u Mađarskoj, a nalazimo ga u nekoliko primjera na prostoru Zagrebačke biskupije. U Požeškom kraju još je samo jedna slična romanička rotunda, a to je crkva sv. Roka u Orljavcu: istog je oblika, ali manjih dimenzija. Uz orljavačku crkvu, temelje crkve u Kutjevu, crkvu sv. Marije iznad Ivandola, te temelje dvaju romaničkih crkava otkopanih na Rudini, crkva sv. Kuzme i Damjana predstavlja šesti sakralni romanički objekt u Požeškom kraju. Prema nekim saznanjima, crkva u Orljavcu i crkva na lokalitetu Kuzma kod Dolca bile su feudalne kapele koje su vjerojatno pripadale burgovima Orljavac i Dolac.

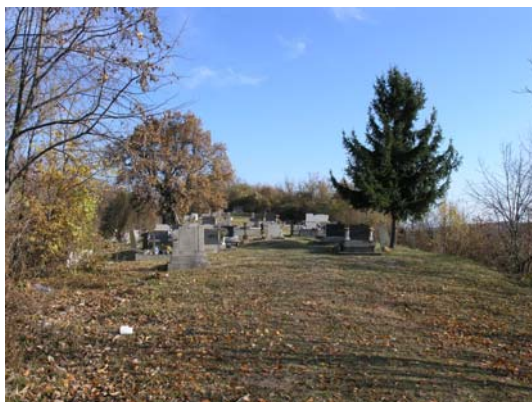

Sl. 15. Dolac, Kuzma – naziru se arheološki ostaci crkve sv. Kuzme i Damjana, zatrpani zemljom nakon iskopavanja

Nalazište je devastirano odvoženjem kamenih blokova za izgradnju kuća između dva svjetska rata. Opasnost od daljnje devastacije i velik značaj ovog lokaliteta zahtijeva njegovu što žurniju zaštitu. Nastavak arheoloških iskopavanja, te konzervacija srednjovjekovnih temelja omogućili bi njihovu prezentaciju široj javnosti, a u cilju jačanja kulturne svijesti i interesa za kulturna dobra na lokalnoj i regionalnoj razini.

e) 15/02 – **Arheološki ostaci crkve sv. Marije** (Sl. 16.) nedaleko Ivandola smješteni su u šumskom okruženju na uzdignutom platou iznad Busnova, iza mjesnog groblja. S platoa se pruža pogled na veći dio požeškog kraja, pa tako i na Rudinu (Z-2314). Uočljiva je uzvisina kružnog oblika s ostacima rimske cigle, ulomcima sedre i profiliranim kamenim dijelovima. Prilikom probnih arheoloških istraživanja na južnom dijelu nalazišta otkopani su temelji crkve, kružnog oblika, u dužini od oko 7 m, širine 0,90 m, a visine 1 m. Desetak metara od temelja (u unutrašnjosti crkve), zatečena su 3 kosturna groba, jedan do drugoga, orijentacije sjever-jug, s glavom okrenutom prema jugu. U neposrednoj blizini grobova pronađeno je mnoštvo ljudskih kostura, ukopanih bez reda. Kameni klesanci pokazuju sličnost gradnje s rudinskim crkvama. Od pokretnih srednjovjekovnih nalaza prisutni su metalni predmeti (pojasne kopče, čavli) i keramika, a posebno je zanimljiva srebrna aplikacija s motivom ljiljana.

Prema pisanim izvorima, crkva je bila posvećena sv. Mariji, a mjesto u kojem ju je sagradio bosanski ban Borić sredinom 12. st. zvalo se Odolja, prema imenu člana njegova plemena. Crkvu su razorili Turci početkom 16. st.

Sl. 16. Arheološki ostaci crkve sv. Marije

f) 20/02 - Ruševine **kasnosrednjovjekovnog grada Kamengrada** (15. st.) nalaze se nedaleko Kamenskog Vučjaka, iznad sela Gornji Vrhovci, na slikovitom papučkom obronku (Sl. 17. i 18.). U izvorima se spominje kao Kwuar, Kowar, Kewwar itd. Vlasnici grada bili su plemići Nikola Treutul, zatim Petar Čeh, a početkom 16. st. kralj Ivan Zapolja. Kralj Ferdinand dariva grad 1528. god. Ivanu Hoberdancu, 1535. dolazi u posjed Franje i Đure Tahija, a već je 1536. u turskim rukama. 1702. godine već je sasvim ruševan.

Na području Kamengrada zabilježeni su nalazi rimskog novca, a sudeći po cjelokupnom karakteru lokaliteta i njegovom položaju, te konfiguraciji terena, budućim arheološkim iskopavanjima mogla bi se utvrditi njegova kulturna slojevitost.

Lokalitet je zaštićen kao *profano kulturno dobro* (Z-393), a u sklopu ovih konzervatorskih smjernica se predlaže i za arheološku zaštitu.

Pojedini dijelovi grada ozbiljno su oštećeni i ugroženi, te zahtijevaju što hitniju sanaciju i konzervaciju. Raskrčen je prilaz kulturnom dobru i uređena je staza, a dodatnim poučnim tablama mogao bi se Kamengrad još više približiti zahtjevima i interesu posjetilaca. U budućnosti se mogu očekivati i arheološka istraživanja, čijim bi se rezultatima upotpunila kulturno-turistička ponuda ovog atraktivnog i povijesno značajnog mjesta.

Sl.17.

Sl.18.

Kasnosrednjovjekovni grad Kamengrad

g) 30/01 – **Kapela sv. Roka u Orljavcu** (Sl. 19.) spominje se 1702.g. Kapela je podignuta na brežuljku iznad sela i većim je dijelom sačuvala svoju prvobitnu konstrukciju. Svetište joj je trolisnog oblika. U crkvi je sačuvan renesansni reljef koji je pripadao zidnom tabernakulu. Od romaničke crkve rotunde izgrađene u 13.st. sačuvan je istočni dio, odnosno apsida i istočni dio lađe. To je bila feudalna dvorska kapela koja je najvjerojatnije pripadala burgu Orljavac.

Sl. 19. Kapela sv. Roka u Orljavcu

h) 39/01 – **Župna crkva sv. Ane u Skenderovcima** (Sl. 20.) sagrađena je 1795.g. sa obilježjima kasnog baroka sa otklonom prema klasicizmu. U širokom dvoranskom prostoru, svetište i lađa, iako raščlanjeni tipičnim baroknim elementima svođenim slavlukom i zidnim stupcima stepenastih i konkavnih oblika što nose češke kape, klasicističkim proporcijama postali su gotovo jedinstven prostor. Crkva je dugačka oko 22m, široka oko 10m, visina lađe oko 10m, a visina tornja 36m. Sakristija je na lijevoj strani crkve. Oltari su izrađeni od 1900. do 1905.g. Na glavnom oltaru su kipovi sv. Stjepana i sv. Antuna pust. Na koru su orgulje iz 1896.g. koje su nabavili župljani od Josipa Brandla. Od 1938.g. crkva ima el. rasvjetu. U blizini crkve je župni dvor sagrađen 1795.g.

Sl. 20. Župna crkva sv. Ane u Skenderovcima

1.1.2.5. Tradicijsko graditeljstvo

Od tradicijskog graditeljstva na području općine Brestovac sačuvalo se više pojedinačnih stambenih i gospodarskih građevina, te dva ansambla u naseljima Orljavac i Daranovci.

Tradicijsku stambenu arhitekturu na području Općine karakterizira oblikovna raznolikost koja proizlazi iz različitih tipova seljačkih kuća građenih na ovom području i raznovrsnog građevnog materijala (kamen, opeka, prijesna cigla), što je rezultiralo bogatstvom oblika koji je još uvijek vidljiv na terenu. Na području Općine Brestovac mogu se razlikovati tri osnovna tipa tradicijskih kuća:

1. Zabatne kuće
2. Uzdužne kuće
3. Kuće „u ključ“.

1. Zabatni tip tradicijske seljačke kuće je osnovni i najzastupljeniji građevni oblik, a može biti izveden kao prizemnica ili kao brdska visokoprizemnica, zavisno o toga da li se gradi na ravnom ili brdovitom terenu. Za brestovački kraj osobito su karakteristične brdske visokoprizemnice kojima je prednji ili stražnji kraj kuće, onaj koji je na padini, podzidan i u njemu se najčešće nalazi podrum. Među najvrednije sačuvane primjere ovog tipa spadaju kuće u Boričevcima i Orljavcu.

Sl. 21. Boričevci. Brdska visokorizemnica starijeg tipa (s malim, uvučenim trijemom)

Sl. 22. Orljivac. Brdska visokoprizemnica

Za tradicijsko graditeljstvo je karakteristično da opći tipovi kuća često imaju svoje regionalne ili lokalne specifičnosti. U Brestovačkim naseljima to je specifična, dekorativna izvedba tavanskih prozora u obliku bifore (Sl. 22.), što predstavlja utjecaj umjetničke arhitekture na tradicijsko graditeljstvo.

2. Uzdužne kuće okrenute su prema ulici svojim dužim pročeljem na kojemu se u pravilu nalazi tri i više prozora, dok kod zabatnog tipa dolaze samo dva prozora. To je noviji i rjeđe zastupljen tip kuća koji se u slavonskim naseljima gradi od kraja 19. st. pa do 30-ih godina 20. stoljeća. Predstavnik ovog tipološkog oblika je kuća iz Ivandola koja sadrži još neke lokalne graditeljske specifičnosti: kombinaciju kamena i prijesne cigle kao osnovnih građevnih materijala, te neožbukane zidove od prijesne cigle (Sl. 23.).

Sl. 23. Ivandol. Uzdužni tip kuće

3. Kuće „u ključ“ imaju tlocrt u obliku slova „L“, odnosno jedno krilo, ono ulično, smješteno je poprečno na parcelu, dok je dvorišno smješteno uzduž međe parcele. Ovakvim se tlocrtnim oblikom bolje iskorištavao prostor parcele pa je on često primjenjivan na užim građevnim česticama. Ovaj je tipološki oblik manje zastupljen na brestovačkom području (Sl. 24.).

Sl. 24. Zakorenje, k. br. 12. Tradicijska kuća „u ključ“ sa štagljem.

Unutar ova tri osnovna tipološka oblika treba posebno istaknuti neke izvedbe tradicijskih kuća. Uz već spomenute visokoprizemnice, to su i tradicijske katnice koje su danas prava rijetkost na terenu. Na području Općine Brestovac dokumentirano je svega nekoliko tradicijskih jednokatnica, od kojih su neke naknadnim zahvatima degradirane (jedan primjer iz Nurkovca). Najvredniji primjeri tradicijskih katnica zabilježeni su u Deževcima i Orljavcu (Sl. 25. i 26.).

Sl. 25. Deževci. Katnica iz 1927. godine, k. br. 4

Sl. 26. Orljavac. Tradicijska katnica sa štagljem, k. br. 59.

Tradicijske gospodarske građevine sačuvala su se u znatnom broju u brestovačkim naseljima, a to posebno važi za štagljeve. Zbog svoje veličine i raznovrsne namjene (sjenik, staja, kolnica), te građevine i danas razmjerno lako nalaze namjenu na seoskom imanju. Spomenički najvredniji primjer ove vrste dokumentiran je u Daranovcima. To je arhaično građen štagalj starijeg tipa koji je bio karakterističan za 19. stoljeće. Podignut je na podzidu od potočnog kamena sлагanog kao suhozid, bez morta, dok je ostali dio građevine izveden kombinacijom više građevnih tehnika i materijala (Sl. 27.).

Sl. 27. Daranovci. Štagalj, k. br. 43.

Od drugih tradicijskih gospodarskih građevina brojni su još ambari (spremišta za žitarice), krušne peći i svinjci. Zabilježeno je nekoliko primjera arhaično građenih drvenih svinjaca (Orljavac, Dranovci).

Između više drugih primjera tradicijskog graditeljstva, istaknuli bismo jednu neobičnu kombinaciju stambeno-gospodarske građevine, dokumentiranu u Daranovcima. Radi se o „kijerima“, sobama za mlade oženjene parove koji su u ovom primjeru izvedeni na katu, dok je u prizemlju staja i sjenik (Sl. 28.).

Sl. 28. Daranovci. „Kijer“ na katu; gospodarski prostori u prizemlju

Već iz ovih nekoliko navedenih primjera vidljivo je da naselje Daranovci odskaje po broju, gustoći i spomeničkoj vrijednosti sačuvanog fonda tradicijskog graditeljstva. U središnjem dijelu naselja sačuvali su kompaktni nizovi tradicijskih kuća s pripadajućim gospodarskim građevinama, tu je i mala seoska kapela, a poseban ugođaj ruralnom ambijentu daje i potok koji protječe kroz naselje. Ovaj prostor je posebno vrijedan ruralni ambijent čijem bi očuvanju trebalo posvetiti veću pažnju.

Drugi takav vrijedan ruralni ambijent nalazi se u naselju Orljavac na području ulica Gornji potok i Donji potok (Sl. 29. i 30.). Sam razvoj ovih ulica uz korito gorskih potoka upućuje na srednjevjekovno porijeklo položaja ovih ulica, a brojnost i spomenička vrijednost sačuvanog tradicijskog graditeljstva u ovim mikrocjelinama, čini ih vrijednim očuvanja.

Sl. 29. Orljavac. Ulica *Gornji potok*.

Sl. 30. Orljavac. Ulica *Donji potok*.

Na kraju ovog pregleda graditeljskih vrijednosti ruralnog prostora treba još spomenuti i drveni most preko Orljave u Boričevcima prema Žigerovcima (Sl. 31.). Premda se radi o razmjerno novoj građevini, ona svojom izvedbom i materijalom slijedi tradicionalni građevni obrazac nekadašnjih mostova na Orljavi.

Sl. 31. Boričevci. Drveni most na Orljavi.

Posebnu vrijednost u prostoru čine **vizure** sa uzvisina na kojima su kapele: Pogled iz Zakorenja, sa uzvisine na kojoj je kapela na groblju, prema Brestovcu i kapeli sv. Martina Biskupa (Sl. 32.), te prema Požegi (Sl. 33.).

Sl. 32.
Pogled iz Zakorenja

Sl. 33.
Pogled prema Požegi

Pogled sa groblja u Brestovcu sa uzvisine na kojoj je kapela sv. Martina Biskupa, prema kapeli na groblju u Zakorenju (Sl. 34.), prema Skenderovcima i župnoj crkvi sv. Ane (Sl. 35.), te prema Požegi.

Sl. 34.
Pogled sa groblja u Brestovcu prema groblju u Zakorenju

Sl. 35.
Pogled sa groblja u Brestovcu prema kapeli na Skenderovcima i župnoj crkvi sv. Ane

Pogled iz Orljavca, sa uzvisine na kojoj je kapela sv. Roka, prema okolnom području.

Pogled iz Slobošćine, sa uzvisine na kojoj je memorijalno mjesto stradanja žrtava fašizma, prema Orljavcu i kapeli sv. Roka (Sl. 36).

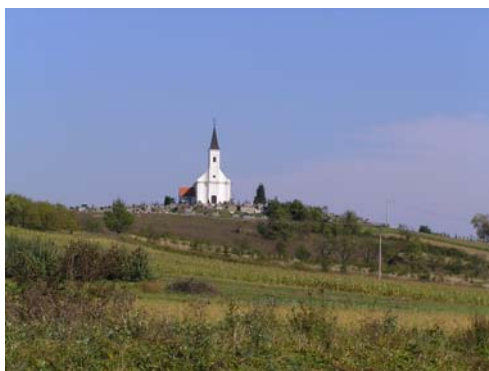

Sl. 36.

Pogled iz Sloboština prema Orljavcu i kapeli sv. Roka

Vrlo su lijepe i vizure iz pojedinih mjesta prema kapelama i crkvama:
Pogled iz Zakorenja i sa ceste Brestovac – Vilić selo na kapelu sv. Martina Biskupa u Brestovcu (Sl. 37.).

Sl. 37.

Pogled sa ceste Brestovac-Vilić selo na kapelu sv. Martina Biskupa u Brestovcu

1.1.2.6. Degradacija tradicijskog graditeljstva

Veliki problem područja općine Brestovac je mali broj stanovnika. Pojedina naselja su gotovo potpuno napuštena, imaju samo nekoliko stanovnika. Veliki broj naselja nema niti prometne oznake mjesta. Od Kamenskog do Novog Zvečeva gotovo nema prometnih oznaka za naselje. Naselje Mijači se nalazi na glavnoj prometnici Požega-Pakrac, a nema ploče s oznakom mjesta.

Problem cijelog ovog područja je velika razaranja i oštećenja u vrijeme Domovinskog rata. Veliki broj građevina je potpuno uništen, a druge su teško stradale, tradicijsko graditeljstvo je degradirano. Potpuno uništene stambene građevine su u okviru programa Obnove ratom uništenih obiteljskih kuća zamijenjene novima. Problem je što su to mahom uniformirano građene obiteljske kuće tako da se naselja u kojima su nakon ratnih razaranja sagrađene nove kuće izgubile svoj povijesni identitet i sada sva izgledaju slično. To su većinom slabo nastanjena naselja: Celjenci, Čečavački Vučjak, Podsreće, Sažije. Novi materijali i tehnike, dovele su do preobražaja u načinu gradnje. Takvim odnosom prema graditeljskoj baštini naselja su izgubila svoj identitet i povijesni oblik. Degradacija tradicijskog graditeljstva, pomanjkanje spoznaje o vrijednosti povijesnog prostora, dovelo je do anarhične izgradnje neuglednih, stambenih građevina. Time je otežana identifikacija strukture prostora uz sve

prisutnije uništavanje tradicijskog stambenog fonda, ruralnog ambijenta i krajolika. Za većinu stanovnika naselja poljoprivreda je više način života nego proizvodnje, pa su i naselja odraz takvih odnosa. Snažan utjecaj na rurističku i arhitektonsku degradaciju naselja Općine ima pomanjkanje financijskih sredstava i loša demografska situacija. Mnoge tradicijske kuće i okućnice su napuštene ili se zbog pomanjkanja sredstava neadekvatno održavaju. Nova izgradnja promijenila je način tradicionalne orijentacije i dispozicije građevina na parceli, a same parcele postale su preuske, umjesto tradicionalnih pravokutnih tlocrtnih oblika građevina, sve više dominiraju nezgrapni kvadratični tlocrti.

U Brestovcu je prisutna izgradnja novih modernih građevina koje se svojim izgledom i materijalima ne uklapaju u povijesni izgled naselja. Najlošiji primjer je građevina nove pošte (Sl. 38.) izgrađena 2006. godine u centru naselja, na raskrižju glavnih prometnica. Također vrlo loš primjer je i nova katolička crkva sv. Martina u Brestovcu (Sl. 39.) koja se svojom suvremenom arhitekturom ne uklapa u povijesni ambijent naselja. U dvorištu crkve stoje ostaci stare kapelice sv. Mateja. Od kapelice je ostalo samo prednje pročelje sa zvonikom (Sl. 40.), ostalo je srušeno.

Sl. 38.
Brestovac. Nova pošta

Sl. 39.
Brestovac. Nova crkva sv. Martina

Sl. 40.
Brestovac. Stara kapelica
sv. Mateja

Dogradnjom kotlovnice i izvedbom dimnjaka degradiran je povijesni izgled župne crkve sv. Ane u Skenderovcima (Sl. 41.).

Sl. 41.
Skenderovci, župna crkva sv. Ane

Na brijegu iznad naselja Kamensko nalazio se grandiozni monumentalni spomenik narodnooslobodilačkoj borbi naroda Slavonije i Baranje (Sl. 42.) izrađen 1968. god. Autor spomenika bio je akademski kipar Vojin Bakić. Spomenik je potpuno uništen u Domovinskom radu (Sl. 43.).

Sl. 42. Kamensko, spomenik

Sl. 43. Kamensko, uništeni spomenik

U nerazumijevanje vrijednosti prostora i mogućnosti gradnje u njemu svakako treba ubrojiti neprimjereno izvedena ograđena parkirališta, zapravo depoe na otvorenom za rabljene automobile smještene uz glavnu prometnicu između Završja i Nurkovca. Osim što degradiraju vrijedne vizure na okolne brežuljke i obradive površine, ove su građevine izvedene izvan naselja u prostoru na kojem ne bi smjelo biti nikakve gradnje, te vode ka neprihvatljivom spajanju naselja i to vizualno lošom i jeftinom gradnjom.

Nelegalni depoi postoje i u samim naseljima za što je primjer Nurkovac, gdje romska obitelj sakuplja i odlaže željezni otpad, također uz glavnu prometnicu (Sl. 44.).

Sl. 44. Nurkovac. Nelegalni deponij starog željeza.

Prostor između naselja Općine Brestovac koji predstavlja mješavinu životopisnih brežuljaka i obradivih površina pod oranicama, voćnjacima i vinogradima često je napadnut neprimjerenom gradnjom koja se nameće u prostoru kao strano tijelo u prirodnom ambijentu. Najdrastičniji primjer takvog pogrešnog pristupa vrijednom prirodnom krajoliku predstavlja

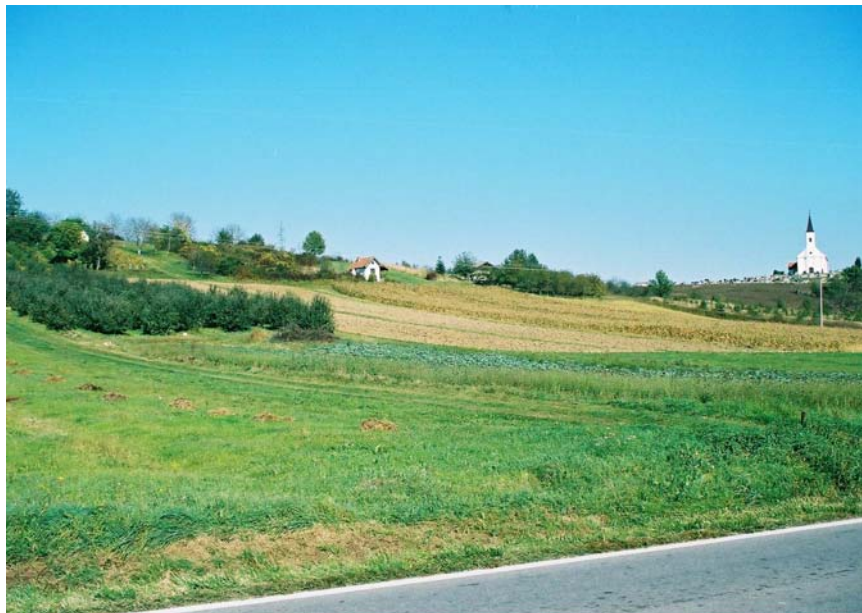
pretenciozno građen kompleks između Brestovca i Skenderovaca (Sl. 45.) sastavljen od predimenzionirane kuće za odmor, betonske ograde, velikih površina popločenih betonskom galanterijom, voćnjaka, malog ribnjaka i fontane. Premda se radi o uredno održavanoj cjelini, ona predstavlja pravi promašaj, kako svojom pretencioznom i kićasto izvedenom gradnjom, tako i potpuno neprimjerenom lokacijom na kojoj se nalazi. Ovo nije u pravom smislu kuća za odmor, niti obiteljska kuća što svojim smještajem uz cestu i izvedbom sugerira, nije ni voćarska koliba, niti proizvodno-gospodarska građevina, nego neartikulirana mješavina svega toga.

Sl. 45. Imanje s voćnjakom između Brestovca i Skenderovaca

Nasuprot ovome, treba istaknuti dobre, pozitivne primjere odmjerene gradnje u prirodnom okruženju kakvi su zabilježeni na izlazu iz Brestovca uz cestu prema Novoj Gradišci (Sl. 46.). Svojim skromnijim dimenzijama, kao i dobro odabranom lokacijom koju zaklanja vrh brežuljka i zelenilo, ove se voćarsko-vinogradarske kuće dobro uklapaju u okoliš.

Sl. 46. Brestovac. Voćarsko-vinogradarske kolibe

Više pažnje u očuvanju vrijednih vizura treba posvetiti prilikom postavljanja reklamnih panoa, osobito onih za jumbo-plakate, kako se ne bi dogodilo da njihovo postavljanje degradira vrijedne vidike, kao što je slučaj s jumbo-panoom koji zaklanja pogled na brestovačku kapelu sv. Martina s autobusnog stajališta prema Daranovcima.

1.1.3. Posebna namjena

Prema dopisu Ministarstva obrane, Uprave za materijalne resurse od 03.07.2006.. godine na području Općine Brestovac nalazi se dio zaštitne zone za vojno streljište „Novo selo“, i dio zaštitne zone RP "Papuk".

1.2. PLANSKI POKAZATELJI I OBVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA ŠIREG PODRUČJA I OCJENA POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANOVA

1.2.1. Prostorni plan Požeško-slavonske županije (PPP-SŽ)

1.2.1.1. Stanovništvo

Prognoza demografskog razvoja do 2021 godine izrađena je za ukupno područje Županije, te ukupno za gradska naselja i ukupno za područja općina. Procijenjeno je da će se stanovništvo u općinama povećati

U PPP-SŽ među ciljevima demografskog razvoja područja Županije istaknuto je :

- *Provođenje poticajne, selektivne i prostorne organizirane populacijske politike, a s njima u skladu i poreznu, stambenu, socijalnu, agrarnu, razvojnu, kulturnu i obrazovanu politiku*
- *Osiguranje ravnomjernijeg razmještaja stanovništva na cijelom prostoru*
- *Revitaliziranje demografskih najugroženijih i strateških značajnih područja (brdsko-planinska i ratom opustošena)*

Radi otklanjanja posljedica rata, bržeg povratka prognanika, poticanja demografskog i gospodarskog napretka, te postizanja što ravnomjernijeg razvitka svih područja, donesen je „Zakon o područjima posebne državne skrbi“

U općina Brestovac 27 naselja su područja od posebne državne skrbi te u tim područjima osnovni je cilj osigurati povratak prognanika u naselja i smanjiti iseljavanje mladog stanovništva.

Posebne mjere za poticanje repopulacije ruralnog područja su :

- Poticanje obiteljskog poduzetništva
- Osiguravanje komunalne i društvene infrastrukture
- Razvijanje seoskog turizma

1.2.1.2. Naselja

U skladu s usmjerenjima i ciljevima razvoja naselja Strategije prostornog razvoja Hrvatske PPP-SŽ na području Požeško-slavonske županije utvrdio je mrežu središnjih naselja Županije.

Mrežom središnjih naselja PPP-SŽ uspostavlja policentrični sustav. Usmjerenjima i ciljevima gospodarskog razvitka i osiguravanjem prostornih mogućnosti za smještaj gospodarskih djelatnosti, stvaraju se povoljniji preduvjeti za razvoj polifunkcionalne strukture središnjih naselja. Dobra prometna povezanost okolnih naselja sa središnjim naseljima, osobito gradovima, otvara mogućnost jačanja dnevnih migracija.

Na području Županije trenutačno se nalazi 277 naselja razmještenih na području 4 gradova (Požega, Pakrac, Pleternica i Lipik) i 6 (Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol, Kutjevo i Velika)općina.

Prema nekim procjenama i kriterijima, do 2021. godine, prestat će postojati 106 naselja i to na području: grada Lipika 12, grada Pakraca 22, grada Pleternice 10, grada Požege 7, općine Brestovac 24, općine Čaglin 21, općine Kaptol 1, općine Kutjevo 1 i općine Velika 8 naselja. Preko 90% njih vezan je za brdsko-gorsko područje Psunja, Papuka i Krndije, te Požeške gore.

U planskom dijelu PPP-SŽ definirane su sljedeće postavke:

Razina razvoja s određenim ograničenjima je pravac povezivanja općinskih središta Pleternica-Čaglin-Kutjevo-Kaptol-Velika-Brestovac, što sačinjava dopunski prsten povezivanja općinskih središta, kao i prisutno povezivanja općinskog središta Velika s Podravskom Slatinom, te Pleternice s Kapelom.

Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske PPP-SŽ preuzima sustav središnjih naselja, u kojima je prikazana disperzija svih središta od razine lokalnog do regionalnog.

U sustavu razvojnih žarišta Požega i Pakrac predstavljaju područje koje ima znatniju koncentraciju stanovništva u odnosu na ostala naselja, i predstavljaju prostor koji čini radijus gravitacije. On privlači funkcije svakodnevnog življenja i kretanja stanovništva u središte naselja.

Kartografskim prikazom Strategije prostornog uređenja dana su postojeća i potencijalna razvojna žarišta-središta, prema kriterijima za:

1. sva naselja s više od 1.000 stanovnika,
2. sva općinska središta prema teritorijalnom ustrojstvu RH,
3. sva naselja koja se nalaze u središtu područja ($r=3$ km), a imaju više od 1.500 stanovnika.

Prema Strategiji prostornog uređenja tri su karakteristična kategorijalna osnovna tipa žarišta koncentracije stanovništva u Požeško-slavonskoj županiji:

- kategorija tipa žarišta T4 (10-30.000 stanovnika i radijusom žarišta $r=3,5$ km),
- kategorija tipa žarišta T5 (5-10.000 stanovnika i radijusom žarišta $r=3,0$ km),
- kategorija tipa žarišta T6 (1-5.000 stanovnika i radijusom žarišta $r=2,5$ km).

RAZVOJNA ŽARIŠTA ŽUPANIJE		
Tip žarišta	Broj žarišta	Napomena
T4 (r=3,5 km 10-30.000 st.)	1	regionalno središte županijsko središte
T5 (r=3 km 5-10.000 st.)	1	manje regionalno središte gradsko središte
T6 (r=2,5 km 1-5.000 st.)	12	manja gradska središta općinska središta naselja

Za žarište tipa T4 i T5 može se reći da je kategorija najznačajnijih žarišta razvoja Županije. To su naselja s više od 5.000 stanovnika i 2.000 zaposlenih, dok su tipovi žarišta T6 kategorija novoustrojenih gradova i općinskih središta koji su u razvojnoj fazi procesa organizacije i ustroja svih važnih funkcija gospodarstva, te društvenih djelatnosti. Naselja ovog tipa ne karakterizira velik broj stanovnika, već je za njih značajni interes države i Županije te jedinice lokalne samouprave za razvoj privrede.

OSNOVNI PODACI O TIPOVIMA ŽARIŠTA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE					
Ti žarišta	Centralno naselje	Broj naselja u radijusu	Broj stanovnika u kružnom području naselja	Broj zaposlenih	Broj poljoprivrednika (aktivni)
T4 (r=3,5 km) 10-30.000 st.	POŽEGA	9	23.975	7.980	
T5 (r=3,0 km) 5-10.000 st.	PAKRAC	9	9.880	3.561	
	PLETERNICA	7	6.018	1.512	
T6 (r=2,5 km) 1-5.000 st.	LIPIK	3	4.218	1.550	
	KUTJEVO	2	2.706	809	
	VELIKA	4	3.290		
	JAKŠIĆ	5	1.737		
	KAPTOL	5	1.361		
	KUKUNJEVAC	0	1.082		
	VETOVO	2	1.035		
	BRESTOVAC	7			
ČAGLIN	3				

U ruralnim brežuljkastim predjelima teško je pravilno definirati žarište razvitka s obzirom na njihovu brojnost i raštrkanost, a zbog malog broja stanovnika u njima.

Današnja opća pozicija sela, te težnja da se strateški dovedu u što povoljniji položaj mogu potaknuti da se na tom predjelu razvijaju podžarišne zone. Stoga u ta naselja treba ulagati da bi se ubrzao proces razvoja.

Podžarišna naselja su naselja koja popunjavaju međužarišni prostor. S obzirom na veličinu građevinskih područja, broj stanovnika i infrastrukturni razvoj uglavnom su to naselja do 1.000 stanovnika.

Kriteriji za definiranje naselja s podžarišnim karakterom je:

- cjelovitost i kompaktnost građevinskog područja,
- definiranost objektima društvene infrastrukture,
- postojanje gospodarskih objekata,
- karakteristike kulturno-povijesne sredine.

PPP-SŽ stupnjevaio je razvojna središta od razine većeg regionalnog središta do razine lokalnog središta na sljedeći način:

1. *Županijsko središte (regionalno središte) - Požega,*
2. *Manje razvojno središte (manje regionalno središte) - Pakrac,*
3. *Malo razvojno središte (područno središte jače razvijenosti) – Pleternica i Lipik,*
4. *Malo razvojno središte (područno središte slabije razvijenosti) – Kutjevo i Velika,*
5. *Inicijalno razvojno središte (lokalno/općinsko središte) – Jakšić, Kaptol, Brestovac i Čaglin.*

Stupnjevanje naselja ovdje nije izraženo. Sukladno tome kao i opredjeljenju da općinska središta trebaju generirati razvoj svojih općina, PPP-SŽ uključena su u sustav središnjih naselja i sva općinska središta i to u kategoriju "inicijalno razvojno središte" (lokalno središte). Svrstavanjem manjih općinskih središta u kategoriju inicijalnih razvojnih središta nastoji se sukladno opredjeljenjima iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske osnovati lokalna razvojna središta kao uporišta policentrično razvijenoj mreži naselja.

Naselja u kategoriji manjih lokalnih središta koja bi primarno imala funkciju opskrbe užeg okolnog prostora robom i uslugama nisu utvrđena PPP-SŽ, ali ih je potrebno utvrditi u općinskim planovima čija će izrada uslijediti.

Kao posljedica utvrđenog sustava središnjih naselja očekuje se pokretanje procesa usmjerenih prema:

- *uravnoteženoj prostornoj raspodjeli stanovništva, radnih sadržaja i drugih funkcija na županijskom području*
- *uravnoteženom razvitku središnjih funkcija,*
- *ravnomjernijem razvitku u prostoru smanjivanjem razlika u urbaniziranosti županijskog područja,*
- *smanjenju intenziteta dosadašnjih negativnih demografskih kretanja koja su prisutna na većem dijelu županije*

Preko sustava središnjih naselja koji je određen za područje Županije, tj. određivanjem pozicije središnjeg naselja unutar sustava (rang naselja), pozicioniraju se osnovne poticajne razvojne aktivnosti. Pod time se prvenstveno misli na ustrojstvo državnih i županijskih ustanova (gospodarstvo, prosvjeta, zdravstvo, kultura, šport, državni uredi, upravni odjeli, itd.), kao i ostalih poticajnih funkcija i aktivnosti koje nisu od državnog ili županijskog interesa.

Na taj se način predvide mreže školskih, zdravstvenih, športskih i upravnih funkcija koje uz gospodarski poticaj promiču razvoj naselja i njihovog gravitacijskog područja.

Time je formirana osnova sustava središnjih naselja, na koju se nadovezuju ostala naselja, centri manjih prostornih cjelina (tzv. lokalni centri).

1.2.1.3. Građevinska područja

Planski pokazatelji

PPP-SŽ je dao planske pokazatelje za GP za cijelu općinu. U okviru površine GP sadržane su površine za stanovanje, društvene centralne i javne funkcije, športske i rekreacijske zone, zone zelenila, industrijske zone, zone malog i srednjeg poduzetništva i gospodarstva, groblja. Tijekom analitičke obrade svih naselja i utvrđenih površina za sva naselja pokazalo se da su uglavnom površine planirane za razvoj naselja višestruko veće od izgrađenih, što ukazuje na nerealnost u demografskim procjenama rasta populacije i razvoja naselja pri izradi dosadašnjih prostornih planova.

U slučaju da postoji potreba za osiguravanjem prostora za razvoj i širenje naselja potrebno je uvažavati sve iznesene kriterije, smjernice i mjere u pogledu racionalnog gospodarenja prostorom i zaštitom prostora, štiteći vlastiti prostor kao temeljni društveni resurs, stoga je potrebno izbjeći trend nerealnog povećanja građevinskog područja.

BROJ STANOVNIKA, POVRŠINA I POSTOTAK IZGRAĐENOSTI U OPĆINI BRESTOVAC									
OPĆINA	Red. broj	Naselje	Broj stanovnika		Površina za razvoj naselja		Izgrađeno		Postotak izgrađeno sti
			1981	1991	ha	km ²	ha	km ²	
BRESTOVAC	1.	Amatovci	31	19	6,497	0,0649	2,755	0,0275	42,42
	2.	Bogdašić	17	9	13,659	0,1365	3,259	0,0325	23,86
	3.	Bolomače	28	23	2,828	0,0282	0,999	0,0099	35,35
	4.	Boričevci	144	113	10,855	0,1085	5,730	0,0573	52,79
	5.	Brestovac	655	683	54,703	0,5470	27,518	0,2751	50,31
	6.	Busnovi	106	113	11,499	0,1149	4,645	0,0046	40,48
	7.	Crljeni	65	50	14,262	0,1426	6,091	0,0609	42,71
	8.	Čečavac	62	49	16,807	0,1680	6,211	0,0621	36,96
	9.	Čečavački Vučjak	146	127	27,03	0,2703	7,522	0,0752	27,83
	10.	Deranovci	183	158	24,251	0,2425	11,369	0,1136	46,88
	11.	Deževci	138	164	13,387	0,1338	6,110	0,0611	45,64
	12.	Dolac	220	191	15,354	0,1535	8,838	0,0883	57,52
	13.	Donji Gučani	122	119	19,731	0,1973	8,711	0,0871	44,15
	14.	Gornji Gučani	99	84	11,041	0,1104	2,954	0,2954	26,76
	15.	Ivandol	162	165	13,928	0,1392	6,900	0,0690	49,54
	16.	Jaguplije	238	205	25,015	0,2501	10,470	0,1047	41,88
	17.	Jeminovac	83	66	17,944	0,1794	4,771	0,0471	26,59
	18.	Kamenska	47	40	9,037	0,0903	4,175	0,0417	46,20
	19.	Kamenski Šeovci	40	20	7,368	0,0736	2,666	0,0266	36,19
	20.	Kamenski Vučjak	104	89	16,042	0,1604	3,128	0,0312	19,50
	21.	Koprivna	95	70	24,136	0,2413	7,998	0,0799	33,14
	22.	Kruševo	17	17	31,176	0,3117	4,359	0,0435	13,98
	23.	Kujnik	95	83	18,047	0,1804	6,753	0,0675	37,42
	24.	Mihajlije	0	0	7,844	0,7844	0	0	0,00
	25.	Mijači	126	97	18,259	0,1825	6,967	0,0696	38,16
	26.	Mrkopolje	5	4	12,849	0,1284	1,523	0,0152	11,85
	27.	Novo Zvečevo	54	113	79,542	0,7954	22,865	0,2286	28,75
	28.	Nurkovac	216	206	29,622	0,2962	10,444	0,1044	35,26
	29.	Oblakovac	72	60	10,738	0,1073	3,440	0,0344	32,04
	30.	Orljava	339	297	23,063	0,2306	16,679	0,1667	72,32
	31.	Pasikovci	81	87	20,648	0,2064	7,400	0,0740	35,84
	32.	Pavlovci	166	172	18,215	0,1821	7,090	0,0709	38,92
	33.	Perenci	116	78	22,038	0,2203	5,216	0,0521	23,67
	34.	Podsreće	124	109	18,775	0,1877	7,809	0,0780	41,59
	35.	Požeški Brđani	76	73	9,24	0,0924	5,509	0,0550	59,63
	36.	Rasna	82	65	11,318	0,1131	5,294	0,0529	46,78
	37.	Ruševac	65	44	11,412	0,1141	4,598	0,0459	40,29
	38.	Sažije	141	118	29,268	0,2926	8,669	0,0866	29,62
	39.	Skenderovci	227	215	38,760	0,3876	13,118	0,1311	33,84
	40.	Sloboština	100	83	22,389	0,2238	9,510	0,0951	42,48
	41.	Striježevica	101	88	25,567	0,2556	10,658	0,1065	41,69
	42.	Šnjegavić	157	123	23,826	0,2382	9,732	0,0973	40,85
	43.	Šušnjari	4	0	18,742	0,1874	2,164	0,0216	11,55
	44.	Vilić selo	205	171	23,203	0,2320	11,555	0,1155	49,80
	45.	Vranić	28	23	8,622	0,0862	1,073	0,0107	12,45
	46.	Zakorenje	239	231	21,031	0,2103	9,536	0,0953	45,34
	47.	Završje	175	256	43,559	0,4355	16,747	0,1674	38,45
	48.	Žigerovci	44	25	7,273	0,0727	3,452	0,0345	47,46
		UKUPNO:	5840	5395	960,42	9,6042	355,0	3,550	37,80

Obveze:

Odredbama za provođenje PPP-SŽ definirane su postavke za formiranje građevinskih područja u okviru prostornih planova uređenja općina (PPUO) i one su sljedeće:

Građevinskim područjima određuju se granice površina naselja kao i površine za izdvojene namjene. Položaj, veličina i oblik građevinskih područja određuje se prema kategoriji zaštite i osjetljivosti prostora, a između pojedinih građevinskih područja nužno je predvidjeti odgovarajući pojas šumske ili poljoprivredne površine.

Građevinska područja treba određivati racionalnim korištenjem prostora, s obrazloženjem opravdanosti povećanja njegova neizgrađena dijela.

Strategijom prostornog uređenja RH utvrđeno je da svim instrumentima politike uređenja prostora treba spriječiti svako daljnje neopravdano širenje građevinskih područja, uz konstataciju da je ta smjernica samo prvi korak u novom procesu redefiniranja građevinskih parcela (kroz prostorne planova uređenja prostora općina i njihovog drastičnog smanjivanja na površine primjerene potrebama.

Kod određivanja građevinskih područja prvenstveno treba težiti očuvanju povijesnog nasljeđa i tradicionalne tipologije naselja, te voditi računa o lokalnim osobitostima, značenju naselja u sustavu središnjih naselja, potrebama vezanim uz izgradnju javnih i gospodarskih sadržaja, mogućnostima komunalnog opremanja i sl.

Uvjete za određivanje građevinskih područja i građenje izvan građevinskih područja moguće je odrediti prema kategorijama zaštite odnosno razinama dopustivosti, koje su uvjetovane prostorom, tj. njegovom osjetljivošću i primjenjivosti za određene aktivnosti glede prirodnih obilježja i sustava, a propisane člankom 9.

- a) I razina (kategorija) je područje zabrane gradnje i zahvata u prostoru u kojem se ne mogu formirati nova i širiti postojeća građevinska područja odnosno zabranjena je svaka gradnja ili rekonstrukcija.
Iznimno, zabrana se ne odnosi na infrastrukturu, ukoliko je uvjetovana gradnjom ili rekonstrukcijom drugih građevina, ali uz izvođenje posebnih mjera zaštite i to samo u slučaju ako je zamjensko rješenje neopravdano skupo.
- b) II razina (kategorija) je područje ograničene gradnje zahvata u prostoru u kojima se dopušta gradnja, ali uz uvažavanje posebnih zaštitnih mjera i uvjeta uređenja prostora.
- c) III razina (kategorija) je područje koje se odnosi na one dijelove prostora u kojima je određivanje građevinskih područja, građenje i korištenje izvan građevinskog područja bez posebnih ograničenja, a obavlja se temeljem odredbi ove Odluke.

Kriteriji za utvrđivanje građevinskih područja:

PPP-SŽ daju se osnovne preporuke za određivanje i oblikovanje građevinskih područja naselja, a planiranje građevinskih područja u PPUO potrebno je provesti selektivno i u funkciji optimizacije odnosa razvoj naselja-zaštita prostora, uz uvažavanje sljedećeg:

1. kvalitetnom procjenom i provjerom na terenu utvrditi stvarne granice zaposjednutosti prostora, te objektivno sagledati potrebu za prostorom za svako naselje uz uvažavanje postojećih demografskih kretanja, procjenu budućih demografskih procesa, procjenu gospodarskih potencijala i potreba, te drugih obilježja ili posebnosti značajnih za svako naselje,
2. valorizirati kvalitete prostora i okoliša s ciljem očuvanja temeljnih resursa i njihove prostorne kompozicije u okruženju,
3. što racionalnije koristiti postojeće građevinsko područje, preispitati i iskoristiti sve mogućnosti preoblikovanja postojećeg građevinskog područja i ukloniti neracionalnosti, te spriječiti svako daljnje neopravdano širenje naselja,
4. građevinska područja nije dopušteno širiti preko postojećih ili planiranih obilaznica naselja,
5. građevinska područja izduženih naselja ne smiju se širiti duž prometnica uz koje su izdužena,
6. sprječavati svako daljnje spajanje građevinskih područja naselja,

7. kada je nužno proširiti građevinska područja, potrebno je osigurati višenamjensko i optimalno korištenje njegovog najvrjednijeg dijela i primijeniti takav planski pristup kojim će se maksimalno čuvati prirodno neizgrađeno područje i štiti javni interes,
8. nova građevinska područja (u odnosu na građevinska područja utvrđena važećim prostornim planovima ranijih općina Požega i Pakrac) mogu se formirati za potrebe sljedeće izgradnje:
  - a. proizvodne zone (uz stručno obrazloženje o opravdanosti),
  - b. postojeće zone povremenog stanovanja za koje nisu utvrđena građevinska područja,
  - c. zone turistički, ugostiteljskih, rekreacijskih i zdravstvenih sadržaja,
  - d. dijelovi bespravno sagrađenih naselja stalnog stanovanja (u izuzetnim slučajevima),
  - e. u postupku izrade prostornih planova uređenja općina i gradova potrebno je utvrditi područja bespravne izgradnje i uvjete prihvatanja zatečenog stanja, odnosno odbijanja takve izgradnje,
  - f. za daljnji prostorni razvoj naselja tako da se ukine dio do sada planiranog građevinskog područja koji se pokazao neiskoristivim, te isto vratiti u prvobitnu namjenu.
9. u procesu planiranja sagledati realne troškove uređivanja građevinskog zemljišta i planski koncept temeljiti na njihovoj racionalizaciji,
10. novom stambenom gradnjom prvenstveno popunjavati prostor interpolacijama i nedovoljno ili neracionalno izgrađene dijelove gradova i naselja,
11. aktivnostima očuvanja i obnove postojećeg stambenog fonda, kao i dogradnjama ili nadogradnjama postojećih objekata davati isto značenje kao novim stambenim gradnjama, te ih razvijati kao kontinuiranu i programiranu djelatnost,
12. usmjeravati novu stambenu i drugu gradnju u prostorne cjeline gradova i naselja koje su već opremljene komunalnom infrastrukturom i objektima društvenog standarda, uz osiguravanje prostornih preduvjeta za gradnju pretežito obiteljskih kuća s racionalnim gustoćama naseljenosti i primjerene tipovima naselja i regionalnim značajkama,
13. obnovu i zaštitu povijesnih graditeljskih cjelina usmjeriti kroz njihovu obnovu, sanaciju i rekonstrukciju, a za potrebe novih stambenih i javnih prostora,
14. izvan građevinskog područja može se odobriti rekonstrukcija postojećih stambenih i gospodarskih građevina ako su izgrađene na temelju građevinske dozvole, posebnog rješenja ili prije 15. veljače 1968. godine.

PPP-SŽ omogućava se izgradnja naselja povremenog stanovanja čija će se građevinska područja odrediti temeljem PPUO.

Naseljem povremenog stanovanja smatra se izgrađena ili planirana prostorna cjelina koja se pretežito koristi za gradnju kuća za odmor.

U slučaju nelegalno izgrađenih cjelina povremenog stanovanja mogućnost pravne sankcije i granica građevinskog područja utvrdit će se u PPUO, a građevine izvan tako utvrđenog građevinskog područja moraju se ukloniti.

Izvan građevinskih područja naselja moguće je utvrđivati građevinska područja za:

- turističko-rekreacijske građevine i zone,
- športsko-rekreacijske građevine i zone,
- gospodarske zone,
- pojedinačne gospodarske komplekse,
- groblja, sajmišta i deponije otpada i slične komunalne građevine i komplekse,
- zdravstvene građevine i komplekse,
- vojne građevine i komplekse.

Građevinska područja utvrđuju se PPUO sukladno smjernicama i uvjetima PPP-SŽ.

Gospodarskom zonom smatra se područje veće od 1 ha na kojem se planira više građevinskih parcela za gospodarsku namjenu.

Pojedinačnim gospodarskim kompleksom smatra se parcela na kojoj su izgrađeni ili se planira izgradnja međusobno funkcionalno povezanih gospodarskih sadržaja.

Osnivanje gospodarskih zona i kompleksa kao i određivanje njihovih površina potrebno je analizirati PPUO, a njihovu opravdanost argumentirati temeljem programa razvoja općine.

Građevinsko područje za turističko-rekreacijske i športsko-rekreacijske zone izvan naselja može se utvrditi samo na prostorima za koja je u PPUO utvrđeno da postoje prirodni uvjeti za planiranu namjenu.

Građevinska područja za nova groblja i deponije utvrđuju se na temelju provedenih prethodnih istraživanja pogodnosti lokacije, a do tada se prostor rezervira u PPUO kroz namjenu površina s mogućim alternativnim lokacijama.

Građevinska područja za građevine i komplekse zdravstva izvan naselja moguće je utvrditi na područjima za koje je PPUO utvrđeno da postoje specifični prirodni uvjeti (termalne vode, specifični klimatski uvjeti ili druge osobitosti).

Kriteriji za utvrđivanje veličine građevinskog područja naselja određeni ovim Odredbama temeljeni su na projekciji stanovništva od 125.842 stanovnika Županije u 2021. godini.

Ukoliko se Popisom stanovništva utvrdi znatno veći broj stanovnika za pojedine općine nego je to projekcijom određeno kao polazište za novu projekciju stanovnika uzima se novoutvrđeni broj stanovnika iz Popisa. Odstupanje novoprojiciranog broja stanovnika ne može biti više od 30% u odnosu na temelju projekcije.

Građevinsko područje naselja općine i grada ne može biti veće od površine izgrađenog dijela građevinskog područja naselja uvećanog za 20%.

PROJEKCIJA STANOVNIŠTVA I GUSTOĆA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA ŽUPANIJE U 2021. GOD.		
Općina	Projicirani broj stanovnika	Minimalna gustoća st/ha
Brestovac	5.400	5,62

PROJEKCIJA STANOVNIŠTVA I GUSTOĆA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA SJEDIŠTA OPĆINE U 2021. GOD.		
Sjedište općine	Projicirani broj stanovnika	Minimalna gustoća st/ha
Brestovac	1.000	18,28

POVRŠINA GGP, IZGRAĐENOSTI, GUSTOĆA, PROJICIRANI BROJ STANOVNIKA ZA NASELJA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE							
Općina	Površine GGP ha	Broj st. 1991. god.	Gustoća stan/ha	Izgrađeni dio GGP ha	Gustoća st/ha	Projicirani broj st. 2021. g.	Gustoća st/ha GGP
Brestovac	960,423	5.395	5,61	355,00	15,19	5.400	5,62

POVRŠINA GGP, IZGRAĐENOSTI, GUSTOĆA, PROJICIRANI BROJ STANOVNIKA ZA SJEDIŠTA OPĆINA							
Sjedište općine	Površine GGP ha	Broj st. 1991. god.	Gustoća stan/ha	Izgrađeni dio GGP ha	Gustoća st/ha	Projicirani broj st. 2021. g.	Gustoća st/ha GGP
Brestovac	54,70	683	12,48	27,51	24,81	1.000	18,28

Izmjenu postojećih i određivanje novih građevinskih područja treba temeljiti na stručnim argumentima, analizama izgrađenosti naseljenog područja, odnosno iskazu površine izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja uvažavajući sljedeće:

- unutar postojećeg građevinskog područja potrebno je ispitati rezerve neizgrađenog dijela građevinskog područja,
- prilagoditi gustoću stanovanja i gustoću stanovništva prema tipu naselja,
- građevinska područja oblikovati primjereno geomorfološkim značajkama kao naseljsku cjelinu odvojeno od druge takve cjeline,
- građevinska područja određivati izvan koridora državne i regionalne infrastrukture, poljoprivrednih zemljišta bonitetne klase propisane Zakonom nestabilnih terena (klizišta,

- tektonski rasjedi), zaštitnih i sigurnosnih zona voda i izvan površina od posebnog značenja za obranu,
- posebno je potrebno obrazložiti zauzetost prostora po stanovniku, ako ona prelazi 300 m²/st., pri čemu se uzima u obzir izgrađena cjelina i kompaktni dijelovi naselja unutar građevinskog područja, bez poljoprivrednih, šumskih i vodnih površina koja nisu u funkciji naselja,
  - ukoliko su iscrpljene mogućnosti izgradnje u postojećim granicama na temelju argumentirane razvojne potrebe (porasta broja stanovnika, središnje funkcije, razvoj gospodarstva), a koje mora pratiti i program izgradnje i uređenja zemljišta, moguća su proširenja građevinskog zemljišta,
  - prijedlozi za proširenja građevinskog područja moraju sadržavati podatke o iskorištenosti postojećeg građevinskog područja s obrazloženjem o razlozima nekorištenja dijelova i poduzetim mjerama za iskorištenje, osobito u slučaju kada neizgrađena površina prelazi 10% ukupne površine građevinskog područja. U tom slučaju mora se ispitati mogućnost smanjenja građevinskog područja u dijelovima koji se ne privode planiranoj namjeni.

Temeljna polazišta za pojedine grupe naselja u PPP-SŽ-u su sljedeća:

a) grupa naselja preko 1.000 stanovnika

- za ta naselja procjenjuje se opravdanim planirati prostor za proširenje, ukoliko su ispunjeni uvjeti iz prethodnog članka,
- za ostala naselja iznad 1.000 stanovnika predlaže se prethodna provjera važećih građevinskih područja i rezerviranje prostora za proširenje ako se to ocijeni potrebnim.

b) grupa naselja od 500 do 1.000 stanovnika

- tim naseljima moguće je osigurati prostor za proširenje uz prethodnu provjeru:
  - za naselja kod kojih je neizgrađeni dio manji od polovine izgrađenog dijela, moguće je u opravdanim slučajevima proširenje građevinskog područja do postizanja dopuštenog omjera izgrađenog i neizgrađenog u odnosu 1:0,5,
  - za naselja kod kojih je neizgrađeni dio veći od polovine izgrađenog dijela, obvezno je smanjivanje građevinskog područja, osim kad se radi o naseljima koja imaju pad broja stanovnika (jer bi to moglo dodatno smanjiti eventualni interes i mogućnosti izgradnje).

c) grupa naselja do 500 stanovnika

- kod tih naselja, u pravilu, nije opravdano osigurati nove prostore za širenje, već je potrebno težiti smanjenju građevinskog područja. Nužna i opravdana proširenja potrebno je posebno obrazložiti.

U prostornim planovima užih područja prilikom utvrđivanja uvjeta za određivanje građevinskih područja i korištenja izgrađenog i neizgrađenog dijela preporučuje se primjena ovih pokazatelja:

a) stambena namjena

	Niska stambena izgradnja*			Višestambena izgradnja
	Slobodnostojeći objekti	Dvojni objekti	niz	
max. izgrađenost	40%	50%	60%	60%
Max. visina	Pod + P +1 + Ptk			Pod + P + 4 + Ptk

* mogućnost prisustva tihe i čiste djelatnosti bez opasnosti od požara i eksplozije: krojačke, frizerske, postolarske, fotografske radionice, prodavaonice mješovite robe, kafe-i, bufeti, predstavništva i slično.

b) mješovita namjena

	Pretežito stambena*	Pretežito poslovna **
max. izgrađenost	60%	60%***
max. visina	Pod + P + 1 + Ptk	Pod + P + 1 + Ptk

* mogućnost prisustva tihe i čiste djelatnosti bez opasnosti od požara i eksplozije: krojačke, frizerske, postolarske, fotografske radionice, prodavaonice mješovite robe, kafe-i, bufeti, predstavništva i slično.

** mogućnost prisustva bučne djelatnosti: automehaničarske, limarske, lakirerske, bravarske, kovačke, stolarske, bačvarske i slične radionice, te ugostiteljski objekti s glazbom na otvorenom i slično

*** na građevinskoj parceli mora biti min. 20% zelenila

c) gospodarska namjena

	Proizvodna, poslovna, ugostiteljsko-turistička
max. izgrađenost	60%*
max. visina	Pod + P + 1 + Ptk

* na građevinskoj parceli mora biti min. 20% zelenila

Visine izgradnje određuju se planovima nižeg reda (PPPPO, PPUO, UPU, DPU).

Visina vijenca građevina na ravnom terenu utvrđuje se od pločnika, ceste, prirodnog ili zaravnatog terena.

Maksimalna visina vijenca građevina na kosom terenu utvrđuje se od najniže, a minimalna od najviše kote terena, pločnika ili ceste uz građevinu.

Visina vijenca građevina sa suterenom koji se gradi na kosom terenu utvrđuje se od najviše kote terena, pločnika ili ceste uz građevinu.

Maksimalna visina gospodarskih građevina u iznimnim slučajevima može biti i veća od naprijed navedene visine kada to zahtijeva tehnološki postupak (gradnja mlinova, silosa i sl. građevina).

Zona gospodarske namjene sadrži industrijske građevine, skladišta, servise, zanatsku proizvodnju, odnosno građevine čiste industrije i druge proizvodnje te skladišta i servise koji svojim postojanjem i radom ne otežavaju i ugrožavaju život u naselju.

Na parcelama uz proizvodne pogone moguće je graditi upravne zgrade čija max. visina može biti do četiri nadzemne etaže.

d) ostale osnovne namjene

Ostale osnovne namjene prostora: športsko-rekreacijska namjena, javne zelene površine, površine posebne namjene, površine infrastrukturnih sustava, groblja i slično, koje se pojavljuju unutar građevinskog područja potrebno je odrediti u prostoru naselja u onoj mjeri koja je primjerena i potrebna normalnom razvoju, oblikovanju i funkcijama naselja.

U prostornim planovima užih područja (PPPPO, PPUO, UPU i DPU) treba min. i max. izgrađenosti utvrditi s lokalnim uvjetima što uz posebno strukovno obrazloženje podrazumijeva i mogućnost veće izgrađenosti i visine od preporučenih.

Kriteriji za korištenje izgrađena i neizgrađena dijela područja

Građevinska područja čine izgrađena i neizgrađena područja. Izgrađenim područjem smatra se uređeno građevinsko zemljište na kojem su izgrađene građevinske parcele, izgrađene infrastrukturne građevine i privedene namjeni ostale površine, kao što su igrališta, parkovi i sl., te zemljišta nepogodna za izgradnju.

Izgrađeni dio građevinskog područja određuje se na način da se izuzima:

- *svaka neizgrađena površina veća od 3.000 m²,*
- *svi neizgrađeni rubni prostori, koji imaju površinu veću od 2.000 m².*

Neizgrađeni dio građevinskog područja je samostalna površina ili proširenje izgrađenog dijela, a koje može biti:

- *neuređeno područje,*
- *uređeno, bez postojeće izgradnje,*
- *uređeno, na kome je djelomična postojeća gradnja.*

Na neizgrađenom građevinskom zemljištu ne može se graditi ako do građevne čestice nije riješen javni pristup, u koridorima odgovarajućeg profila i minimalna razina komunalne opremljenosti. Širina koridora utvrđuje se u PPUO.

Na neuređenom građevinskom zemljištu nije dopuštena izgradnja zgrada dok jedinice lokalne uprave ne utvrde minimalni opseg i način komunalnog opremanja tog zemljišta (kroz program gradnje objekata i uređenja komunalne infrastrukture ili kroz prostorno-plansku dokumentaciju). Minimalna razina komunalne opremljenosti smatra se zemljište do kojeg je riješen pristup i omogućće priključak na elektroenergetsku mrežu.

Odgovarajućim načinom izgradnje i organizacijom prostora potrebno je osigurati ekonomičnost u izgradnji komunalne infrastrukture.

Samo uređeno građevinsko zemljište se može koristiti.

Građevinskom parcelom smatra se kod vrlo dubokih parcela, zemljište dubine 50-150 m od regulacijske linije ovisno o tipologiji naselja (max. 50 m kod brdskih naselja do max. 150 m kod ravničarskih naselja). U slučajevima kad je postojeća izgradnja na većoj dubini, građevinskom parcelom smatra se zemljište do dubine 10 m iza zadnje izgrađene zgrade.

Površine društvenih djelatnosti i infrastrukture prioritetno trebaju biti smještene u slobodnim prostorima izgrađenog dijela.

Prostornim planovima kojima se planira izgradnja i uređenje građevinskih područja i na drugi način potrebno je planirati i osiguravati prostorne uvjete za razvoj mreže društvenih djelatnosti, prometa, infrastrukture te športske aktivnosti i rekreaciju stanovništva.

Posebnu pozornost treba posvetiti uređenju javnih površina, osobito pješačkih, biciklističkih, zelenih, rekreacijskih površina, te sprječavanju barijera za invalidne osobe.

Potrebno je zaštititi, očuvati i revitalizirati osobite arhitektonske, ambijentalne i druge vrijednosti urbane strukture naselja, te mjerama prostorne politike omogućiti stvaranje novih vrijednosti.

Uređenje građevinskog zemljišta:

PPUO odrediti će se obvezna razina uređenosti građevinskog zemljišta. Svaka građevinska parcele mora imati minimalno I kategoriju uređenosti.

- I. kategorija opremljenosti građevinskog zemljišta čini minimalno uređenje koje obuhvaća pripremu građevinskog zemljišta i pristupni put,*
- II. kategorija opremljenosti građevinskog zemljišta osim pripreme čini osnovnu infrastrukturu, pristupni put, priključke na komunalnu infrastrukturu: električnu energiju, vodovodnu i kanalizaciju mrežu,*
- III. kategorija čini visoko uređeno zemljište sa svim elementima pripreme i opremanja.*

1.2.1.4. Društvene djelatnosti

Planski pokazatelji

Prema planskim potrebama Požeško-slavonska županija je većinu aktivnosti na razvoju društvenih djelatnosti pokrenula ili je u fazi planiranja. Kvalitativnom razradom potreba dovelo se u poziciju koja je zasnovana na tradicionalnim inputima nastavka već u povijesti započetih procesa, na razvoju mreža društvenih djelatnosti te stoga bitnije neće doživjeti izmjene postojećih, iako postoje želje za realizacijom pojedinih projekata razvoja srednjoškolskih ustanova, knjižnica i sl. Sve daljnje aktivnosti bit će definirane materijalnim mogućnostima i standardom stanovništva.

Obveze za buduće razdoblje obuhvaćaju aktivnosti koje će trebati usmjeriti na:

Predškolski odgoj u svrhu povećavanja standarda postojećih objekata i izgradnje novih u općinskim središtima, kako bi se udovoljile sadašnje potrebe te postavili preduvjeti koje diktira demografski razvoj, dakako i za njegovo poticanje,

U dijelu osnovnog obrazovanja povećati razinu pedagoškog standarda (izgradnjom objekata školskih dvorana, kuhinja i sl., a u suradnji s jedinicama lokalne samouprave), definirajući broj razrednih odjela, rad s učenicima van svakodnevnih školskih aktivnosti, posebno kroz kreativni i športski rad,

Športske djelatnosti predstavljaju temeljnu osnovu razvoja tjelesne aktivnosti ljudi, a radi očuvanja i poboljšanja zdravlja i zabave. Športskom djelatnošću smatraju se i organizirane izvannastavne ili izvanškolske učeničke i studentske tjelesne aktivnosti i igre. Stoga je potrebno unutar postojećeg Saveza športova najšire promicanje obavljanja športskih djelatnosti i u tu svrhu izvršiti nadogradnju športskih centara i objekata po jedinicama lokalnih samouprava, gradova i Županije. Osnovni cilj je uključivanje što većeg broja djece, omladine i odraslih ljudi u aktivan šport kao odgovor na sve pošasti kojima je izložen suvremeni čovjek, osobito mladi-droga, alkohol, pušenje i sl. U tom smislu ostaje obveza nadograđivanja sustava športskih centara i objekata unutar Županije. Također poticati rad s mladima u cilju jačanja razvitka i vrhunskog športa, uz kvalitetnu selekciju nadarenih i perspektivnih kadrova koji će se razvijati iz tzv. masovnog športa.

Unutar postojećeg prostora Županije postoji definirana mreža zdravstvenih objekata koja po sadašnjem ustroju neće bitnije doživjeti veće izmjene i dopune. Svi prostorni preduvjeti postoje za funkcioniranje i razvoj zdravstva, ali s obvezom unapređenja kvalitete usluga zdravstva iz čega proizlazi obveza za ulaganjem, osuvremenjavanjem i opremanjem u zdravstvene ustanove.

Obveze:

PPP-SŽ definira potrebu oblikovanja mreže i prostora za razvitak društvenih djelatnosti u sklopu planova užeg područja (PPUO, GUP, DPU), ali propisuje obvezni minimum sadržaja društvenih djelatnosti u naselju, ovisno o sustavu središnjih naselja definiranih PPP-SŽ

Za naselje Brestovac, kao općinsko središte, obveza je prostorno smjestiti:

- općinski organi samouprave,
- područna osnovna škola ili osnovna škola,
- knjižnica i čitaonica,
- primarna zdravstvena stanica,
- bankovne ispostave,
- mjenjačnica,
- pošta,
- trgovine mješovitom robom,
- obrtničke i uslužne radionice
- pojedinačni sportski objekti.

Razvitak društvenih djelatnosti slijedi razvitak naselja i razmještaj korisnika u cilju podizanja kvalitete života. Sukladno postavljenim ciljevima razvitka naselja PPP-SŽ utvrdio je minimalnu zastupljenost

pojedinih središnjih funkcija po kategorijama središnjih naselja i da svako naselje u ovisnosti od potreba i mogućnosti može razvijati i dodatne sadržaje iz skupine središnjih funkcija.

Prostori za razvitak sustava društvene infrastrukture i građevine u kojima su smješteni pojedini sadržaji nalaze se unutar građevinskog područja u odgovarajućoj zoni namjene, pa je u PPUO i drugoj detaljnijoj dokumentaciji prostora potrebno te prostore analizirati i u skladu s potrebama i mogućnostima odgovarajuće dimenzionirati.

Odredbama za provođenje PPP-SŽ određena je mreža građevina društvenih djelatnosti za javne funkcije i to:

- školstva,
- zdravstva,
- športa i rekreacije,
- kulture,
- vjerskih zajednica.

Školstvo

Prostorni raspored osnovnih škola po općinama predvidjeti prostornim planom uređenja općina.

Srednje škole u pravilu locirati u centralnim naseljima odnosno u većim centrima općina. Vrsta i veličina škola odredit će se mrežom srednjih škola prema potrebama.

Zdravstvo

Građevine zdravstvene djelatnosti razmjestiti u prostoru prema sljedećim uvjetima:

- Objekte primarne zdravstvene zaštite u svim sjedištima općina. Pod primarnom zdravstvenom zaštitom podrazumijevaju se djelatnosti opće medicine, zdravstvene zaštite, stomatološke zaštite, hitne medicinske pomoći i školske medicine.
- Objekti sekundarne zdravstvene zaštite planiraju se u centrima mikroregije. Pod sekundarnom zdravstvenom zaštitom podrazumijevaju se djelatnosti opće i specijalizirane bolnice.

Zdravstveni objekti mogu se graditi i izvan građevinskih područja na lokacijama koje pružaju prirodne pogodnosti za njihov razvitak (termalni izvori, područja kvalitetnog zraka i sl.).

Šport i rekreacija

Površine namijenjene športsko-rekreacijskim djelatnostima razgraničuju se na sljedeće namjene:

- športski centar,
- rekreacija područja.

Prostori za športske djelatnosti mogu se planirati i izvan građevinskog područja, prvenstveno u okviru zdravstvenih i rekreacijskih sadržaja, a izuzetno i uz posebno obrazloženje, kao sastavni dio mreže objekata društvenih djelatnosti (ponajprije škola), ukoliko unutar građevinskog prostora nema dovoljno prostora za osiguranje potrebitog (propisanog) standarda za normalni rad.

PPUO potrebno je predvidjeti potrebe športa koji obuhvaćaju:

- šport djece i mladeži u procesu odgoja i obrazovanja,
- natjecateljski šport,
- športsku rekreaciju građana do najstarije dobi,
- kineziterapija i šport osoba oštećenog zdravlja i osoba s psihofizičkim smetnjama u razvoju.

Broj jedinica športskih građevina za pojedinu općinu određuje se temeljem starosne strukture stanovništva i broj jedinica pojedinih građevina na 1.000 stanovnika kao što je prikazano u sljedećoj

tablici, a čiju pravilniju i detaljniju valorizaciju je potrebno obraditi pri izradi PPUO, čime će se nadopuniti potreba za izgradnjom novih športskih objekata s potrebnim sadržajima i kapacitetima.

BROJ JEDINICA ŠPORTSKIH GRAĐEVINA NA 1.000 STANOVNIKA ZA POJEDINE DOBNE SKUPINE U ŽUPANIJI								
Objekt	DOB (OD-DO GODINA)							
	7-10	11-14	15-18	19-24	25-34	35-44	45-59	60 i više
Dvorane	1,300	1,650	1,800	0,850	0,480	0,300	0,150	0,030
Zatvoreni bazeni	0,080	0,065	0,075	0,045	0,020	0,014	0,010	0,005
Otvoreni bazeni	0,165	0,180	0,195	0,045	0,027	0,017	0,013	0,008
Zračne streljane	0	0,900	0,950	0,750	0,750	0,650	0,450	0,080
Streljane ostale	0	0,165	0,450	0,450	0,350	0,165	0,120	0,008
Kuglane	0	0,125	0,145	1,000	1,00	1,000	0,800	0,100
Klizališta	0,020	0,030	0,040	0,015	0,005	0,003	0,002	0,001
Ostali zatvoreni	0	0,125	0,140	0,200	0,140	0,130	0,050	0,025
Atletika	0	0,085	0,095	0,035	0,006	0,003	0	0
Nogomet	0	0,430	0,480	0,720	0,430	0,120	0,030	0
Mali nogomet, rukomet, odbojka, košarka	5,100	8,600	8,900	2,000	1,400	0,900	0,300	0
Tenis	0	0,400	0,500	0,750	0,750	0,850	0,750	0,220
Boćanje	0	0	0	0,300	0,350	0,550	0,600	0,220
Ostali otvoreni	0,130	1,150	1,250	0,550	0,270	0,140	0,070	0,045
Skijanje	0,090	0,145	0,155	0,130	0,060	0,040	0,015	0,003

Kultura

Minimalni sadržaji, koje je potrebno planirati za potrebe odvijanja kulturnih aktivnosti, su sljedeći:

- knjižnica i čitaonica,
- kina,
- muzeji, galerije, zbirke,
- otvorena ili pučka učilišta,
- manji scenski prostori koji bi omogućio kvalitetan rad kazališnih djelatnosti.

U općini Brestovac nije određena obveza prethodno navedenih minimalnih sadržaja.

Vjerske zajednice

Obvezuju se jedinice lokalne samouprave koje su dužne izraditi PPUO da iskoordiniraju potrebe s vjerskim zajednicama na svojim područjima, te uz analitiku opravdanosti osiguraju prostore za potrebe istih. Unutar tih prostora moguće je predvidjeti građevine za obavljanje vjerskih obreda, osnivanje vrtića, škola, učilišta, drugih zavoda, socijalnih i dobrotvornih ustanova te stambenih i drugih pratećih sadržaja uz iste.

1.2.1.5. Promet

a) Cestovni promet

Na području Općine cestovni promet je jedina grana prometnog sustava koja je prisutna na njenom prostoru.

Na području Općine razvijena je mreža sljedećih javnih (razvrstanih) cesta:

Broj ceste	Opis dionice
DRŽAVNE CESTE	
D38	Pakrac (D5)-Požega-Pletenica-Đakovo (D7)
D51	Gradište (D53)-Požega-čvor N. Gradiška (D4)
ŽUPANIJSKE CESTE	
Ž 4044	D34-Voćin-Kamensko-Vučjak-Striježevica-D38
Ž 4100	Ž 4044-G.Vrhovci-Gradski Vrhovci-D. Lipovac-N. Kapela (Ž 4158)
Ž 4113	Pasikovci (D38)-Milivojevci-Ž 4100
LOKALNE CESTE	
L 41002	Lučinci (Ž 4113)-Skenderovci-D 38
L 41049	Skenderovci (L 41022)-St. Lipa-L 41023
L 41018	Jeminovac (L 41019)-Čečavac-Koprivna-Rosna-D 38
L 41019	Šnjegavić-Jeminovac-Čeč. Vučjak-D 51

Kod postojećih javnih cesta potrebno je modernizirati kolnik, te rekonstruirati trase postojećih cesta u cilju podizanja razine prometne usluge. Prioritet je uređenje regulacijskog profila državnih cesta u okviru građevinskog područja naselja (parkiralište, pješačke i biciklističke staze, autobusna stajališta, zelenilo).

I na trasama županijskih cesta i lokalnih cesta prioritet je izgradnja i modernizacija kolnika, te poboljšanje prometno-tehničkih elemenata trasa zbog povećanja sigurnosti prometa.

PPP-SŽ na prostoru Općine planirana je nova trasa brze ceste "srednjoslavonski cestovni smjer "Valis aurea" (Nova Gradiška-Požega-Našice). Navedena brza cesta planirana je da se izvodi u fazama i etapama.

Prioritet je izgradnja dionice Brestovac-Požega-Pleternica koja obuhvaća obilaznice Brestovca, Požege i Pleternice.

Na mreži županijskih cesta predlaže se izgradnja novih prometnica ili dijelova trasa:

- na trasi županijske ceste Zvečevo-Kamensko radi planiranja višenamjenskih akumulacija Kamensko,
- izgradnja prometnice koja bi povezala Orljavac s Milivojevcima.

Iznad prostora Općine prolazi i koridor međunarodnog i domaćeg zračnog prometa.

b) Pošta

PPP-SŽ-om je definiran među ostalim djelatnostima i poštanski promet za cijelu Županiju, a time i za općinu Brestovac.

Za područje općine Brestovac u PPP-SŽ-u ne postoje posebne obveze u pogledu razvoja poštanskog prometa.

c) Telekomunikacije

PPP-SŽ-om, definiran je među ostalim djelatnostima i razvoj telekomunikacija za cijelu Županiju, a time i za općinu Brestovac.

Za razvoj nepokretne telekomunikacijske mreže obveze iz plana šireg područja određuju planiranu izgradnju, te da kod rekonstrukcija ili zamjena uređaja zahvate treba izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijima, te koristiti postojeće koridore uz zamjenu starih mreža novom.

Za razvoj pokretnih telekomunikacija potrebna je izgradnja baznih (osnovnih) postaja kako bi cijelo područje Općine bilo pokriveno kvalitetnim signalom uz primjenu suvremene tehnologije.

d) Radio i TV sustav veza

PPP-SŽ-om je prikazan razvoj radio i TV sustava veza.

Za razvoj radio i TV (u daljnjem tekstu : RTV) sustava veza zbog pokrivenosti signalom s odašiljača "Psunj" i "Požega" koji su izvan granica Općine, te "Papuk" na sjevernom dijelu Općine i repetitora u središnjem dijelu Općine na postoje obveze za općinu Brestovac osim zaštite postojećih koridora RTV veza.

Područjem Općine prolazi RTV veza "Psunj-Požega" i "Papuk-Požega".

1.2.1.6. Energetika

a) Cijevni transport plina

Prema PPP-SŽ na području općine Brestovac ne postoji cjevovod za transport plina (međunarodni ili magistralni plinovodi), niti se oni planiraju razvojnim i prostornim planovima na području općine Brestovac.

b) Plinoopskrba

Šira plinifikacija, što znači izgradnja lokalne (distribucijske) plinovodne mreže je započela.

Na temelju sagledive potrošnje, koja će pretežno biti u kućanstvima plinoopskrbni sustav će obuhvaćati samo distribucijsku plinovodnu mrežu.

Obveze iz PPP-SŽ-a su unošenje planirane distribucijske plinovodne mreže u PPUO Brestovac.

c) Elektroenergetika

PPPSŽ-om je definirana proizvodnja električne energije, prijenos i dio distribucije električne energije. Na području općine Brestovac nema proizvodnje električne energije, ali područjem Općine prolaze sljedeći dalekovodi prijenosa električne energije:

- DV 400 kV Ernestinovo-Žerjavinec,
- DV 110 kV Požega-Nova Gradiška.

Obveze iz PPP-SŽ za općinu Brestovac za prijenosnu mrežu je zaštita prostora koridora planiranog DV 2x400 kV, a za distribucijsku mrežu je dogradnja u skladu s potrebama.

1.2.1.7. Vodnogospodarstvo

a) Vodoopskrba

PPP-SŽ je ukazano na probleme koji karakteriziraju cjelokupni sustav vodoopskrbe požeštine, a kao takvi se manifestiraju i na području Općine Brestovac: od neravnomjernog razvoja lokalnih sustava, nedovoljne izgrađenosti sustava, manjku količine vode u sustavu.

Upravo radi iznalaženja dodatnih količina pitke vode, PPP-SŽ je planirana izgradnja akumulacije "Kamensko" koja se nalazi u centralnom/sjevernom dijelu Općine.

Analizirajući izgled postojećeg sustava vodoopskrbe i planiranih zahvata na istom (prema PPP-SŽ) možemo reći kako se uočavaju četiri cjeline. U prvoj grupi naselja, koja se nalazi uz cestu Požega-Nova Gradiška, pitanje vodoopskrbe je riješeno ili ga je moguće riješiti jednostavnom dogradnjom postojećeg sustava. Drugu grupu naselja čine naselja uz pravac Požega-Orljevac uključujući naselja

sjeverno od ovog pravca. Naselja iz ove grupe uglavnom nemaju riješeno pitanje vodoopskrbe u planirano rješenje uključuje proširenje postojećeg sustava grada Požege (uz cestu Brestovac-Orljavac, te Požega-Skenderovci) i općine Velika (Podsreće, Crljenci, Soboština, Perenci i Požeški Brđani).

Treću grupu čine naselja u sjevernom (brdskom) dijelu Općine u blizini planirane akumulacije "Kamensko". Za ovu grupu naselja karakteristično je izrazito slaba naseljenost i nepostojanje sustava vodoopskrbe. Planirana je izgradnja lokalnih sustava za svako naselje, nevezno na regionalni ili općinski sustav vodoopskrbe.

Četvrtu grupu (samo radi izdvojenosti) čini naselje Novo Zvečevo koje ima lokalni vodoopskrbni sustav koji se planom potvrđuje kao konačno rješenje.

Pored izgradnje mjesnih mreža te međumjesnih vodova, na području Općine Brestovac planirana je izgradnja magistralnog cjevovoda "Kamensko-Požega". Svaka izgradnja ovog cjevovoda je doprema sirove vode iz planirane akumulacije "Kamensko" do centralnog županijskog postrojenja za obradu i kontrolu voda u Požegi.

b) Odvodnja otpadnih voda

Prostor Općine Brestovac je slabo zaštićen od vlastitih sanitarnih i otpadnih voda iz naselja. Izgradnja sustava javne odvodnje je najkрупniji komunalni zalogaj zbog veličine investicije ali i potreba za koridorima. PPP-SŽ je predviđeno širenje postojećeg sustava odvodnje grada Požege, a koji bi uključivao naselja Završje, Nurkovac, Dolac i Brestovac.

Ostala naselja mogu formirati zasebne sustave, ali ih mogu i spajati (plan je spajanje mreža naselja Orljavac i Kujnik kao i naselja Gučani-Zakorenje.

c) Uređenje vodotoka i voda

Područje Općine Brestovac nalazi se unutar sliva rijeke Orljave koja i prolazi područjem Općine. Rijeka Orljava je kategorizirana kao vodotok I i II kategorije koji nije reguliran. Na potezu od naselja Kamenska i utoka Brzaje u Orljavu nizvodno od Požege, uz Orljavu je poplavno područje. PPP-SŽ predviđeno je čišćenje/reguliranje korita Orljave za kapacitet 25-godišnje velike vode.

Na području Općine Brestovac je i lokacija planirane akumulacije "Kamensko". Ova akumulacija ima više varijantnih rješenja, a u PPP-SŽ-u je prikazana varijanta po kojoj se akumulacija proteže na potezu između naselja Kamenska i Striježevica. Primarno je ova akumulacija namijenjena vodoopskrbi, no ujedno služi i za prihvatanje poplavnog vala i sprječavanje ugrožavanja nizvodnog područja uz rijeku Orljavu (uključujući i grad Požegu).

U brdskom dijelu Općine planiran je i nastavak aktivnosti čiji je cilj spriječiti brojne bujične tokove u erodiranju okolnog zemljišta. Predviđene su biološke i građevinske mjere kojima se treba smanjiti pad i brzina voda. poblje lokacije ili vrste objekata nisu specificirane.

U sustavu zaštite voda od zagađenja PPP-SŽ su prikazane zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće, te vodonosno područje.

Oko izvorišta lokalnih vodoopskrbnih sustava ustrojene su zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće koje su relativno male, no od većih je tu II zona zaštite vodocrpilišta "Zapadno polje" sustava grada Požege. Gotovo sva naselja i veći dio prostora Općine nalazi se unutar III vodozaštitne zone nekog od vodocrpilišta Požeštine.

Vodonosna područja obuhvaćaju šire područje Orljave (od Požege do Skenderovaca) te područje između naselja Mijoči i Kamenski Vučjak.

1.2.1.8. Poljoprivredno i šumsko zemljište

a) Poljoprivredno zemljište

Na području Požeško-slavonske županije tla su grupirana u redove, klase i podklase pogodnosti ili nepogodnosti za namjensko korištenje u poljoprivredi prema tablici koja slijedi:

Procjena sadašnje pogodnosti tla za intenzivnu biljnu proizvodnju			
	Klasa pogodnosti (stupanj)	Podklasa pogodnosti (vrste ograničenja)	Pripadajuće pedosistematske jedinice iz tablice
Red pogodnosti	<i>P-1</i> dobro obradiva tla	<i>h</i> -hranjiva	Aluvijalno koluvijalno neoglejno, Lesivirano tipično
	<i>P-2</i> umjereno dobra tla	- hranjiva - kiselost - pseudoglejavanje	Distično smeđe tipično i lesivirano, Pseudoglejno, lesivirano pseudoglejno
	<i>P-3</i> ograničeno pogodna tla	- hranjiva - efektivna dubina - pseudoglejavanje - kiselost - nagib terena	Pseudoglej zaravni i obronačni, sirozem, Distično smeđe ili Rendzina plića
N-nepogodno	<i>N-1</i> privremeno nepogodno	- hranjiva - efektivna dubina - višak vode	Aluvijalno koluvijalno, oglejno, Močvarno glejno hipoglejno i amfiglejno
	<i>N-2</i> trajno nepogodno	- efektivna dubina - nagib terena - erozija	Ranker, Rendzina plitka, Distično smeđe plitko, i sve preko 12-16% nagiba

Pri tome *P-1* su dobro obradiva tla ili/i pogodna za višenamjensko korištenje, *P-2* su umjereno ograničena obradiva tla ili/i pogodna za višenamjensko korištenje i *P-3* su ograničena obradiva tla ili/i pogodna za višenamjensko korištenje, klasa *N-1* privremeno nepogodna tla za intenzivnu obradu ili kultivaciju ili/i višenamjensko korištenje i klase *N-2* trajno nepogodna tla za obradu ili/i za višenamjensko korištenje, odnosno u ratarstvu, povrtlarstvu, voćarstvu, vinogradarstvu i za travnjake. Potklase pogodnosti i nepogodnosti određuju vrste i intenzitet ograničenja, uvažavajući kriterije i zahtjeve intenzivne obrade ili kultivacije tla te intenzivnih oraničnih i povrtnih kultura, voćnjaka, vinograda i travnjaka.

Na prostoru Općine Brestovac prisutna su tla klase *P2*, dakle umjereno ograničena obradiva tla i *P-3* (ograničeno obradiva tla) *PP-PBŽ* stavljena u kategoriju ostala obradiva tla.

Prema reljefnom obilježju tla se dijele na ona koja su nastala nanosom u dolinama, tzv. mineralna i na diluvijalno-aluvijalna zamočvarena tla, nastala prvenstveno oko rijeke Orljave. Efektivna vrijednost ovih tala je dosta slaba zbog nepovoljnog odnosa vode i zraka, ali im je potencijalna pogodnost dosta dobra. Za postizanje dobrih rezultata u segmentu ratarstva potrebno bi bilo izvršiti potrebne regulacije vodotoka i rješavanje odvodnje.

Na dijelu predjela gdje po reljefu prevladava ravničarski predio razvila su se podzolirana i nepotpuno ocjedna tla na kojima nema erozijskih procesa. To je tlo koje ima karakteristično zbijenu zdravicu koja je slabo propusna, pa na pojedinim mjestima dolazi do zamočvarenja oborinskim vodama. Geološku podlogu im čini diluvij, tlo koje je slabo humusno, slabih fizikalnih svojstava i niske efektivne plodnosti. Na ravnom reljefu su tla dobro ocjedna, dok im je geološka podloga također diluvij, ilovasta su sastava, u dubljim slojevima su smeđe boje i zbog fizikalnih svojstava su veće plodnosti.

Za područje kotline karakteristična su podzolirana tla blagih nagiba, koja su se razvila na diluvijalnim ilovinama. Blage padine otupljuju ispiranje oborinskom vodom, ali otjecanja voda mogu voditi blažim erozijskim procesima.

Plodnost tala je osrednja, a ograničena je kiselošću, slabom humusnošću i zbijenošću gornjeg sloja zdravice.

Područje valovitog reljefa nastalo je na naslagama diluvijalnog lesa i lesnih ilovina. Karakteristika ovih tala je da su dobro ocjedna. U gornjem sloju tla kiselost je manja dok u donjem dijelu slojeva dolazi do reakcije, jer je supstrat lesa alkaličan.

Na područjima većih i manjih padina formiralo se tlo mineralno karbonatno i to na formacijama tercijara i krede. Zbog šumskog pokrova na njima ne dolazi do značajnijih erozijskih djelovanja. Tla su dosta siromašna humusom i hranjivima i slabe su plodnosti. Zbog plitkoće i slabe propusnosti za vodu i drugih svojstava nepodesna su za poljoprivrednu proizvodnju. Kod ovih tala treba pristupiti odgovarajućim mjerama da se spriječe erozijski procesi.

Na područjima strmih padina formirala su se tla koja spadaju u grupu podzola ili pseudogleja, a razvila su se na podlozi kvartarnih glinovitih, ilovastih i pjeskovitih sedimenata. Uz prirodni proces podzolacije javlja se površinska erozija i to na površinama koje se nepravilno obrađuju ili su intenzivnom sječom degradirane. S obzirom na navedene nedostatke ova tla ni uz odgovarajući tretman nisu u agrarnom smislu značajna za razvoj raznih kultura.

Ukupna količina poljoprivrednog zemljišta Požeško-slavonske županije iznosi 89.506 ha.

Od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta u Županiji 63,56% čini privatno vlasništvo, a 36,43% zemljišta nalazi se u državnom vlasništvu.

Kod oraničnih površina 68,66% čini privatno vlasništvo, a 31,34% državno.

	Poljoprivredne površine	Obradive površine (ha)				
		Oranice	Voćnjaci	Vinogradi	Livade	Ukupno
Ukupno	89.506	60.235	3.308	1.605	13.158	78.306
Privatno	56.896	41.357	2.995	865	8.817	54.034
Državno	32.610	18.878	313	740	4.341	24.272

Općina Brestovac ima ukupno 11.119 ha poljoprivrednih površina i time sudjeluje sa oko 12% u ukupnim poljoprivrednim površinama Županije.

Poljoprivredne površine Općine Brestovac prema kategorijama i vlasništvu daju se u narednoj tablici.

R.br.	Općina	Oranice vrtovi	Priv.	Voćnjaci	Priv.	Vinogradi	Priv.	Livade	Priv.	Pašnjaci	Priv.	Ukupno	Ukupno
1.	Brestovac	6.238	4.560	515	418	70	60	1728	1306	2568	714	11119	7058

b) Šume i šumsko zemljište

Šumsko zemljište i šume su značajan prirodni resurs, koji predstavlja gospodarsku osnovu za razvoj proizvodnje u djelatnosti šumarstva i industrije prerade drveta.

Za značajan dio Općine Brestovac i Županije šumarstvo čini i najracionalniji oblik zemljišnog iskorištavanja. Pored prvenstveno sirovinskih gospodarskih vrijednosti šume imaju, također, važne ekološke i općekorisne funkcije. One predstavljaju važan preduvjet ravnoteže čitavog ekološkog sustava.

Požeško-slavonska županije spada, a tako i Općina Brestovac među najšumovitije predjele cijele Slavonije. Šume se danas prostiru uglavnom po planinama i njihovim obroncima, dok se u nižim predjelima javljaju kao otoci i nekontinuirano drveće u agrarnom pejzažu. Najšumovitiji je Papučko-punjski masiv, a 95% šumskih površina nalazi se u društvenom vlasništvu.

Šumskim zemljištem u državnom vlasništvu na području Županije gospodare: Uprava šuma Požega, Uprava šuma Bjelovar i Uprava šuma Nova Gradiška od kojih za područje Općine Brestovac nije značajna Uprava šuma Bjelovar.

Na području Uprave šuma Požega šume i šumsko zemljište je podijeljeno na dvanaest gospodarskih jedinica od kojih se osam nalazi u potpunosti na teritoriju Požeško-slavonske županije (Zapadni Papuk I-kamenski, Zapadni Papuk II-zvečevački, Južni Papuk, Poljanačke šume, Južna Krndija I-kutjevačka, Sjeverni Dilj-čaglinski, Istočni Psunj i Poljadijske šume), a preostale četiri gospodarske jedinice (Južna Krndija II-čaglinska, Požeška gora, Sjeverni Dilj I-pletnerički i Sjeverna Babja gora) nalaze se većim dijelom na teritoriju Požeško-slavonske županije, a manjim dijelom na teritoriju Osječko-baranjske i Brodsko-posavske županije. Ukupna površina državnih šuma kojima gospodari Uprava šuma Požega iznosi 49.315,00 ha.

Područje Uprave šuma Nova Gradiška koje pripada dijelom Požeško-slavonskoj županiji čini dio od tri gospodarske jedinice Zapadni Psunj, Južna Babja gora i Stupničko brdo-Cerje, a ukupne je površine 3.818,13 ha.

Sve šume i šumsko zemljište prema namjeni dijele se na gospodarske, zaštitne šume i šume posebne namjene. Na području Uprave šuma Požega gospodarske šume čine 98,8%, zaštitne 0,7%, a šume posebne namjene zauzimaju 0,5% od ukupne površine šumskog zemljišta.

Uprava šuma Požega formirana je od 24 uređajna razreda gospodarskih šuma što govori o izuzetnoj ekološkoj raznolikosti slavonskog gorja. Najzastupljeniji uređajni razred i po površini i po masi je sjemenjače bukve i sjemenjače kitnjaka. Ova dva uređajna razreda zauzimaju 72,2% površine i 76,6% drvne zalihe. Od ostalih uređajnih razreda veće značenje imaju raznodobne sastojine bukve i jele (površina ovog uređajnog razreda se povećava zbog agresivnog širenja jele koja postupno u predjelu Papuka osvaja bukova staništa) i sjemenjače lužnjaka. Panjače zauzimaju 13,7% površine i 9,4% drvne zalihe. To su sastojine lošije kakvoće nastale uslijed nestručnog gospodarenja. Prosječna starost ovih sastojina je 64 godine, a drvna zaliha 204 m³/ha i cca 20% je niža od normalne zbog prevelikih sječa, osobito u razdoblju od 198. do 1995. godine.

Na području Uprave šuma Nova Gradiška, koje se nalazi na dijelu Požeško-slavonske županije, najzastupljeniji uređajni razred čini bukva 509.898,00 m³ drvne zalihe (54%), hrast 265.825,00 m³ (28%), grab 76.680,00 m³ (8%), OTB 27.444,00 m³ (3%), smreka 23.190,00 m³ (3%), cer 9.820,00 m³ (1%), OC 9.333,00 m³ (81%), OMB 7.012,00 m³ (1%) i divlje voće 6.470,00 m³ (1%). Ukupni godišnji prirast iznosi 30.890,00 m³ 8,5 m³/ha.

Ukupna drvna zaliha iznosi 14.637.507 m³ od čega je hrastovog drveta (kitnjaka i lužnjaka) 4.657.990 m³ ili 31,8%, bukve 7.327.830 m³ ili 49,7%, graba 1.003.670 m³ ili 6,8%, jele 126.022 m³ ili 0,90%, dok je iznos ostalih vrsta (cer, bagrem, kesten, breza, topola itd.) svega 1.521.995 m³ ili 10,8%.

Prosječna drvna zaliha je 229 m³/ha, a srednja starost je 62 godine. ukupni godišnji prirast je 505.96 m³ ili 6,50 m³/ha.

Prosječna drvna masa po ha vrlo je malena, a tome treba dodati da je kvaliteta velikog dijela tih sastojina vrlo loša. Za pravilnu eksploataciju šuma bitan značaj ima otvorenost šuma, odnosno izgrađenost šumskih cesta.

Šume u Županiji su nedovoljno otvorene, a posebno u višim, teže pristupačnim šumskim predjelima. Slabija otvorenost u takvim predjelima je utjecala da su se u njima nedovoljno sjekle starije šume, dok su se u drugim otvorenijim predjelima, suprotno gospodarskim šumarskim osnovama, jače sjekle mlađe sastojine.

U ukupnoj količini šumskog zemljišta Republike Hrvatske Požeško-slavonska županija sudjeluje s 4,06%.

Šumom je pokriveno 45,26% Županije, a prosjek Republike Hrvatske je 37%. Šume i šumsko zemljište nalaze se 5,85% u privatnom vlasništvu, a 94,15% u državnom vlasništvu.

Šumske površine Požeško-slavonske županije ukupno zauzimaju 82.153 ha od čega su 4.804 ha šuma, šume u privatnom vlasništvu, a preostalih 77.349 ha šume u vlasništvu države.

Lističe su zastupljene sa 75.920 ha, a četinjače sa 6.233 ha.

1.2.2. Ocjena postojećih prostornih planova

Prostorni plan Požeško-slavonske županije (PPP-SŽ)

PPP-SŽ donesen je 2002. godine, tako da je aktualan sa svih prostorno-planskih aspekata.

Prostorni plan (bivše) općine Slavonska Požega (PPOSP)

Područje općine Brestovac je prije sadašnjeg teritorijalnog ustrojstva pripadalo bivšoj općini Slavonska Požega.

Za tadašnju općinu Slavonska Požega izrađen je Prostorni plan ("Službeni vjesnik" općine Slavonska Požega br. 8/88., 11/90., 2/92. i 2/93., te Požeško-slavonski "Službeni glasnik", br. 4/97.).

Planske postavke navedenog plana rađene su na osnovi tadašnjeg prostorno-teritorijalnog i administrativnog ustroja, kao što su i gospodarske i društvene projekcije rađene na temelju tadašnjeg društveno-ekonomskog sustava.

Političke i gospodarske promjene nastale osamostaljivanjem Republike Hrvatske, promjena zakonske regulative u području prostornog uređenja kao i novi zakoni koji su doneseni u vezi s vlasničkim odnosima nad zemljištem, komunalnom djelatnosti, poljoprivrednim zemljištem, zaštitom prirode i čovjekova okoliša, vode i dr. utjecali su na potrebu izrade novog plana Prostornog plana uređenja Općine Brestovac (PPUOB), čije donošenje je i u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju.

Donošenjem PPUOB za područje Općine Brestovac PPOSP prestaje važiti.

1.3. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKE I PROSTORNE POKAZATELJE S OBRAZLOŽENJEM PRISTUPANJA IZRADI PROSTORNOG PLANA UREĐENJA OPĆINE SA SMANJENIM SADRŽAJEM

1.3.1. Demografski pokazatelji

Općina Brestovac prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi (pročišćeni tekst) "N.N.", broj 26/03. pripada drugoj skupini područja gradova, općina i naselja koja su bila okupirana za vrijeme Domovinskog rata.

U sastavu Općine Brestovac nalazi se 48 naselja. Prema posljednjem popisu stanovništva 2001. godine je na području Općine Brestovac živjelo 4.028 stanovnika, pa je prosječna veličina naselja mjerena brojem stanovnika iznosila jedva 84 stanovnika.

U promatranom razdoblju od 1971. do 2001. godine ukupno stanovništvo Općine se konstantno smanjivalo, s tim da je smanjenje bilo najveće u razdoblju 1991.-2001. godine.

SASTAVNICE KRETANJA STANOVNIŠTVA OPĆINE U RAZDOBLJU 1991.-2001. GOD.

Tablica br. 3.

Broj stanovnika 1991.g.	Prirodni priraštaj 1991.-2000.g.	Broj stanovnika 1991.g.+prirodni priraštaj	Broj stanovnika po popisu 2001.g.	Razlika po popisima	Migracijski saldo	Tok kretanja
5.395	-129	5.266	4.028	-1.367	-1.238	Izumiranje E4

IZVOR PODATAKA: Državni zavod za statistiku, Zagreb

Stanovništvo se smanjivalo prirodnim odumiranjem, ali je najveći utjecaj imalo odseljavanje, tj. negativne ratne migracije. Prema popisu 2001. godine demografski je bilo ispražnjeno 10 naselja, od kojih 2 već i u ranijim razdobljima.

Demografska slika naselja u 2001. godini ima 3 osobitosti:

1. potpuno demografski ispražnjena naselja: Bogdašić, Kamenski Šeovci, Mihajlije, Mrkoplje i Šušnjari,
2. demografsko odumiranje većine naselja,
3. povećanje stanovništva u 10 naselja: Boričevci, Brestovac, Daranovci, Deževci, Markovac, Pavlovci, Požeški Brđani, Skenderovci, Vilić Selo i Završje. To su naselja uz državne ceste i relativno blizu Požege kao županijskog središta.

Ukupno stanovništvo Općine ima odlike duboke demografske starosti s tendencijom odumiranja te stoga veoma narušenu vitalnost, što će sigurno ograničiti prirodnu obnovu.

1.3.2. Gospodarski pokazatelji

Općina Brestovac spada u drugu skupinu Područja posebne državne skrbi (Zakon o područjima posebne državne skrbi "N.N.", br. 26/03.). U prvoj skupini su područja gradova, općina i naselja koja su bila okupirana za vrijeme Domovinskog rata.

Prostor koji obuhvaća Općina Brestovac proteže se od obronaka planine Papuk na sjeveru rubno nizinsko područje uz rijeku Orjavu, te ponovo na jugu obronke Požeške gore. Ovako raznolika prirodna obilježja uvjetovala su i formiranje naseljskog (mrežu naselja) i prometnog sustava.

Gospodarske aktivnosti vezane su uz valorizaciju prirodnih resursa (u primarnom i preradbenom obliku) te trgovinu i ugostiteljstvo.

Razina gospodarske razvijenosti Općine u cjelini je vrlo niska. Prostorna distribucija gospodarskih kapaciteta je izrazito monocentrična. Općinsko središte Brestovac i naselja uz državnu cestu D51 Požega-Nova Gradiška su veće, a uz državnu cestu D38 Brestovac-Pakrac nešto manje gospodarski razvijena. Utjecaj Požege kao administrativnog, radnog i kulturnog središta ogleda se i u dnevnim migracijama stanovništva. Prostor sjeverno od ceste D38 je prevladavajuće šumsko područje dijelom velikih gospodarskih potencijala, a dijelom zaštićeno – Parkom prirode "Papuk".

Cijelo područje Općine uz izuzetak u neposrednoj blizini Požege je ekološki očuvano i zdravo za život i ekološku proizvodnju hrane i ljekovitog bilja.

Stoga se može reći da je to riznica čije blago treba koristiti s pažnjom i poštovanjem i koje treba očuvati za buduće generacije i konkurentnost Hrvatske u Europi.

1.3.3. Prostorni pokazatelji

Prostor Općine pretrpio je znatne ratne štete u tijeku domovinskog rata što pokazuje i podatak da je u općini Brestovac 9 katastarskih općina (Ivandol, Kujnik, Mijači, Orljavac, Sloboština, Sažije, Vranić, Vučjak i Novo Zvečevo) zagađeno minsko-eksplozivnim sredstvima.

Naselja općine Brestovac karakterizirana su neuređenom prometnom infrastrukturom, nerazvijenim gospodarstvom, te slabo razvijenom mrežom društvene infrastrukture, te je potrebno poboljšati uvjete stanovanja (u smislu prometne i komunalne opremljenosti, razvoja gospodarstva, te osnaživanja mreže društvene infrastrukture), što bi rezultiralo osnaživanjem naselja Brestovac kao općinskog središta, te ostalih naselja Općine.

Postojeća građevinska područja naselja Općine, utvrđena Prostornim planom (bivše) općine Slavonska Požega, nisu usklađena s izgrađenim područjima naselja, odnosno velika je površinska razlika između izgrađenih i ukupnih građevinskih područja.

S obzirom da se ne očekuje nagli razvoj naselja, utvrđena građevinska područja omogućavaju razvoj naselja Općine, ali ih je potrebno preispitati i prostorni razvoj naselja usmjeriti na popunjavanje neizgrađenih površina unutar izgrađenih i infrastrukturno opremljenih struktura naselja.

Najviše su razvijena naselja uz državne ceste D-51 i D-38, dok su ostala naselja zbog loše prometne povezanosti ostala izolirana i nerazvijena te bi trebalo dobro prometno povezati i komunalno opremiti sva naselja u Općini i omogućiti razvoj svih naselja.

Sukladno Zakonu o prostornom uređenju ("N.N." broj 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04) članku 31. i Odluci o općinama koje mogu donijeti prostorni plan uređenja općine sa smanjenim sadržajem ("N.N." broj 163/04) pristupilo se izradi Prostornog plana uređenja općine Brestovac sa smanjenim sadržajem.

Prema Pravilniku o dopunama Pravilnika o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova ("N.N." broj 163/04) znatno je smanjen obim izrade tekstualnog dijela Plana (Polazišta, Ciljevi, Plan i Odredbe za provođenje) kao i grafičkog dijela u kojem se rade Izvodi iz PPP-SŽ u mj. 1:100000.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINE I UREĐENJA NASELJA

2.1. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA OPĆINE

2.1.1. Demografski razvoj

Prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske, koju je Sabor Republike Hrvatske donio 1997. godine, prostor Općine Brestovac se nalazi u problemskoj cjelini ratom zahvaćenih područja RH, za koja je temeljna odrednica stvaranje osnova za povratak stanovništva i obnovu. Prostor aktivnosti i uređenja naselja se dimenzionira prema predratnom broju stanovnika (popis 1991. god.), a nesklad između broja povratnika u prvoj etapi i ukupnog kapaciteta prostora je osnov za planiranje etapnosti realizacije.

U ruralnim područjima je putem repopulacije potrebno otvoriti proces povećanja stanovništva. Pri tom je bitno identificirati potencijalna lokalna središta i poticati razvitak istih. Nije realno očekivati da se mogu revitalizirati sva seoska naselja (pogotovo ne ona već napuštena zbog rata ili starosti stanovništva), te treba procijeniti opravdanost građevinskih područja u cilju prenamijene za povremeno stanovanje, poljoprivrednu namjenu, s tim da to treba biti postupan i nenasilan proces, kako se ne bi poremetio uravnoteženi sustav čovjek-priroda koje je osnovna kvaliteta života u ruralnom i ekološki očuvanom prostoru.

Sabor Republike Hrvatske je 2006. godine donio Nacionalnu populacijsku politiku ("NN", broj 132/06.), čiji temeljni cilj je pomlađivanje i brojčani porast stanovništva u Hrvatskoj kroz:

- povećanje nataliteta sa svrhom da se u određenom dužem razdoblju zadrži natalitet iznad stope mortaliteta,
- postizanje optimalnog migracijskog obrasca kroz zaustavljanje koncentracije u velikim urbanim središtima, uz poticanje razvoja manjih urbanih naselja planskim i selektivnim naseljavanjem rijetko naseljenih i malih naselja (redistributivna politika),
- stvaranje razvojnih jezgri u zaostalim područjima, što je vezano uz prostorno planiranje.

Nacionalna populacijska politika sadrži plan aktivnosti i provođenja na razini Države, lokalne uprave i samouprave.

Uvažavajući smjernice iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske i PPP-SŽ, za Općinu Brestovac je načinjena procjena broja stanovnika za plansku 2015. godinu na sljedeći način:

- zadržan je status demografski odumrlih naselja (demografski praznih od 1981. godine),
- za naselja koja su u razdoblju 1991.-2001. god., smanjila broj stanovnika, predviđeno je uvećanje na broj iz 1991. godine i
- za naselja koja su u razdoblju 1991.-2001. godine bilježila porast stanovnika, načinjena je procjena za 2015. godinu.

Prema tako postavljenim kriterijima za procjenu broja stanovnika za 2015. godinu, proizlazi da će na području Općine Brestovac živjeti 6.096 stanovnika.

PROCJENA BROJA STANOVNIKA 2015. GOD.

Tablica br. 4.

Red. broj	Naselje	Broj stanovnika prema popisnim godinama		Procjena 2015. g.
		1991.g.	2001.g.	
1.	Amatovci	19	1	19
2.	Bogdašić	9	0	9
3.	Bolomače	23	13	23
4.	Boričevci	113	137	165
5.	Brestovac	683	796	900
6.	Busnovi	113	97	113
7.	Crljenci	50	11	50
8.	Čečavac	49	5	49
9.	Čečavački Vučjak	127	4	127
10.	Daranovci	158	185	220
11.	Deževci	164	169	180
12.	Dolac	191	178	191
13.	Donji Gučani	119	120	120
14.	Gornji Gučani	84	53	84
15.	Ivandol	165	131	165
16.	Jaguplije	205	175	205
17.	Jeminovac	66	1	66
18.	Kamenska	40	1	0
19.	Kamenski Šeovci	20	0	20
20.	Kamenski Vučjak	89	5	89
21.	Koprivna	70	8	70
22.	Kruševo	17	1	17
23.	Kujnik	83	21	83
24.	Mihajlije	0	0	0
25.	Mijači	97	18	0
26.	Mrkoplje	4	0	0
27.	Novo Zvečevo	113	27	113
28.	Nurkovac	206	245	327
29.	Oblakovac	60	5	60
30.	Orijavac	297	203	297
31.	Pasikovci	87	18	87
32.	Pavlovci	172	207	250
33.	Perenci	78	66	78
34.	Podsreće	109	21	109
35.	Požeški Brđani	73	82	100
36.	Rasna	65	9	65
37.	Ruševac	44	2	44
38.	Sažije	118	29	118
39.	Skenderovci	215	221	230
40.	Sloboština	83	14	83
41.	Striježevica	88	7	88
42.	Šnjegavić	123	13	123
43.	Šušnjari	0	0	0
44.	Vilić selo	171	185	200
45.	Vranić	23	0	23

46.	Zakorenje	231	205	231
47.	Završje	256	318	480
48.	Žigerovci	25	21	25
UKUPNO:		5.395	4.028	6.096

IZVOR PODATAKA: Popisi stanovništva 1991. i 2001.god., procjena ZPO-OSIJEK

Budući da se građevinska područja naselja Kamenska i Mijači radi izgradnje akumulacije "Kamensko" ukidaju, stanovnici ta dva naselja (ukupno 137 stanovnika) se prebacuju u naselja Brestovac, Nurkovac i Završje uz koja se planiraju gospodarske zone.

Na temelju broja stanovnika 2015. godine i dobne strukture, izračunati su specifični kontingenti stanovništva za planirani broj i kapacitete određenih sadržaja društvenih djelatnosti:

A. ODGOJ I OBRAZOVANJE

1.	Dječji vrtić	178 djece
2.	Osnovno obrazovanje	
	I-III razred	233 djece
	V-VIII razred	282 djece

B. MREŽA SPORTSKIH OBJEKATA

7-10 god.	246 korisnika
11-14 god.	282 korisnika
15-18 god.	287 korisnika
19-24 god.	444 korisnika
25-34 god.	688 korisnika
35-44 god.	780 korisnika
45-59 god.	1.158 korisnika
60 i više god.	1.795 korisnika

2.1.2. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

2.1.2.1. Naselja

Naselja karakterizira duboka demografska starost i prirodno odumiranje. Imajući u vidu relativno nisku komunalnu opremljenost naselja, utvrđuju se osnovni ciljevi razvoja i uređenja naselja:

- Revitalizacija demografski problematičnih naselja

U tom cilju je potrebno:

- povećati razinu komunalne opremljenosti i prometne dostupnosti,
- poticati razvoj obiteljskog gospodarstva i uključivanjem u pravce turističkog razvoja,
- osnažiti funkcije društvenih djelatnosti i povezanost sa središtem Općine.

- Osiguranje prostornih uvjeta u svim naseljima za intenzivniji razvoj djelatnosti koje mogu podići razinu opće razvijenosti.
- Racionalno planiranje prostornog razvoja naselja.

U tom cilju potrebno je:

- planirati izgradnju prvenstveno na neizgrađenim dijelovima građevinskih područja uz opremanje pratećim sadržajima, funkcijama i komunalnom infrastrukturom,
  - racionalno koristiti prostor s naglaskom na usklađivanju stambene, poljoprivredne i proizvodne funkcije,
  - zadržati parcelaciju karakterističnu za ruralne prostore radi omogućavanja izgradnje poljoprivredno-gospodarskih građevina.
- Naselja uređivati na način povećanja stambenog, komunalnog i društvenog standarda.
  - Razvijati i urbanizirati općinsko središte koje treba postati nositelj razvoja na području Općine.

2.1.2.2. Društvena infrastruktura

Imajući u vidu navedeno stanje u prostoru i već navedene ciljeve demografskog razvoja kao i razvoja naselja utvrđeni su slijedeći ciljevi razvoja društvene infrastrukture općinskog značaja:

- razvoj društvene infrastrukture uskladiti s razvojem i razmještajem stanovništva,
- ravnomjerniji razvitak i razmještaj sadržaja društvene infrastrukture na području cijele Općine,
- povećanje udjela sadržaja društvene infrastrukture u općinskim središtima s ciljem utjecaja na povoljnija demografska kretanja i cjelokupni razvitak područja Općine,
- podizanje i poboljšavanje standarda i kvalitete usluga koje društvena infrastruktura pruža stanovništvu,
- planiranje što optimalnije mreže građevina predškolskog odgoja, osnovnoškolskog obrazovanja, športa i rekreacije, zdravstva i socijalne skrbi,
- poticanje mogućnosti razvoja privatnog poduzetništva u osnivanju objekata predškolskog odgoja, a u suradnji sa stručnim kadrovima općina (problem sufinanciranja i sl.),
- osiguravanje minimalnih uvjeta primarne zdravstvene zaštite s obzirom na planirani broj stanovnika s ciljem smanjivanja dnevnih migracija stanovništva, a kako je to propisalo Ministarstvo zdravstva u Mreži zdravstvenih djelatnosti ("N.N." br. 85/2002.) na temelju članka 35. stavka 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
- u oblasti osnovnog obrazovanja: poboljšavanje uvjeta rada postojećih objekata, potrebna je obnova postojećih objekata te izgradnja športskih dvorana i vanjskih športskih terena,
- u djelatnosti kulture razvijanje domova kulture u svim naseljima s ciljem očuvanja tradicije i razvijanja kulturnih vrijednosti kod mlade populacije,
- stvaranje odgovarajućih prostornih preduvjeta, na razinama prostornih planova niže razine, da vjerske zajednice (koje su jednake pred zakonom i odvojene od države, te koje će slobodno uspostaviti svoje ustrojstvo) mogu obavljati vjerske obrede, osnivati škole, učilišta, druge zavode, te socijalne i dobrotvorne ustanove,
- uskladiti mrežu ljekarni sa zakonskim normativima,
- poticanje razvoja športskih aktivnosti, rekreacije, zabave i odmora osiguranjem prostora za sve uzraste stanovništva te sustavnim planiranjem kojim treba biti

obuhvaćena djelatnost športskih udruga i saveza, organiziranje i održavanje športskih natjecanja i priredbi, obavljanje stručnih poslova u športu, te izgradnja i održavanje športskih objekata i drugih sadržaja i nekretnina.

2.1.2.3. Prometna infrastruktura

a) Cestovni promet

Osnovni ciljevi razvoja prometnog sustava na području Općine odnose se prvenstveno na uređenje postojeće mreže državnih cesta, kao i izgradnju novih cestovnih pravaca od državnog značaja:

- pravac državne ceste D51 (N. Gradiška-Požega-Našice).

Na mreži županijskih i lokalnih cesta potrebno je sve trase urediti u skladu s kategorijom ceste kako bi se osigurala optimalna prohodnost prostora.

Zbog velikog broja naselja, gdje do dijela naselja vode nerazvrstane ceste, potrebno je izgraditi ili urediti kolnik tih cesta najmanje kao tampon sloj ceste.

b) Pošta

Ciljevi prostornog razvoja Općine u poštanskoj djelatnosti manje su usmjereni na prostorni aspekt, a više na osuvremenjavanje opreme i proširenje asortimana usluga korisnicima, te poboljšanje u dostavi pošiljki.

c) Telekomunikacije

Ciljevi prostornog razvoja Općine u nepokretnim telekomunikacijama su dovođenje mjesnih mreža na takovu razinu da se svakom korisniku može pružiti što veći asortiman kvalitetnih usluga. Također treba omogućiti novim davateljima usluga (operatorima) ulazak i na područje općine Brestovac.

Ciljevi prostornog razvoja Općine u pokretnim telekomunikacijama su što bolja pokrivenost područja općine Brestovac signalom što većeg broja davatelja usluga (operatora).

2.1.2.4. Energetska infrastruktura

a) Plinoopskrba

Ciljevi prostornog razvoja plinovodnog sustava Općine obuhvaćaju dogradnju distribucijske plinovodne mreže za što veći broj potrošača.

b) Elektroenergetika

Ciljevi prostornog razvoja elektroenergetike Općine obuhvaćaju razvoj prijenosa i distribucije. Kod prijenosa električne energije cilj je izgradnja jednog DV 2x400 kV.

Kod distribucije električne energije ciljevi su dogradnje i rekonstrukcije na 10(20) kV i 0,4 kV naponskim razinama, te dogradnja javne rasvjete.

2.1.2.5. Vodnogospodarstvo

a) Vodoopskrba

Osnovni cilj razvoja vodoopskrbe je opskrba svakog stanovnika, kao i drugih korisnika, dovoljnim količinama kvalitetne pitke vode.

b) Odvodnja otpadnih voda

Cilj izgradnje odvodnog sustava na području Općine je zaštita podzemnih i površinskih voda od onečišćenja otpadnim komunalnim vodama. Samim tim se uspješnije čuva i zdravlje stanovnika ovog kraja.

U navedene svrhe nužna je izgradnja javnog sustava za odvodnju (zajedničkog ili više zasebnih) na koji bi se priključila sva domaćinstva, ustanove i industrija, a putem kojeg bi se kontrolirano odvela prikupljena otpadna voda do uređaja za pročišćavanje prije konačnog upuštanja u okoliš.

c) Uređenje vodotoka i voda te melioracijska odvodnja i navodnjavanje

Cilj planiranih zahvata na rijeci Orljavi je eliminiranje učestalih poplavnih voda i svođenje na obranu od 25-godišnjih visokih voda. Formiranjem obrambenog sustava uz Orjavu omogućuje se gospodarenje prostorom u sada poplavnom području bez ograničenja.

Izgradnjom planirane akumulacije "Kamensko" postižu se dva cilja: prvi je urgentan i tiče se dobavljanja dodatnih količina pitke vode u regionalni sustav Požeštine (koji pati od kroničnog nedostatka dostatnih količina vode tijekom ljetnih mjeseci), a drugi cilj je obrana od poplava.

Zahvatima na vodotocima kojima se sprječava erozija imaju za cilj osigurati zemljište od erozije, smanjiti produkciju nanosa u vodotocima i povećati proizvodne potencijale ugroženog zemljišta. Prilikom zahvata na uređenju i regulaciji vodotoka sa ciljem sprječavanja štetnog djelovanja voda (nastanak bujica i erozija) treba prethodno snimiti postojeće stanje te planirati zahvat na način da se zadrži doprirodno stanje vodotoka, treba izbjegavati betoniranje korita vodotoka, a ukoliko je takav zahvat neophodan korito obložiti grubo obrađenim kamenom.

Glede sustava melioracijske odvodnje cilj je održavanje funkcionalnosti izgrađene mreže melioracijskih kanala te tako odvoditi suvišne vode s poljoprivrednog i drugog zemljišta.

Cilj uspostave sustava za navodnjavanje je uključivanje što većeg broja poljoprivrednih površina u buduća navodnjavana područja.

2.1.3. Zaštita prirodnih i krajobraznih vrijednosti i kulturnih dobara

2.1.3.1. Prirodne i krajobrazne vrijednosti i posebnosti

Prostor Općine po tipu krajolika pripada šumskom krajoliku s manjim kompleksima poljoprivrednog zemljišta.

- Osnovni cilj u zaštiti krajobraznih vrijednosti je očuvanje krajobraznog identiteta:

U tom cilju potrebno je zaštititi:

- vizualne kvalitete sudjelovanja nepreglednih površina pod šumama,

- raznolikost poljoprivrednih kultura,
  - područja s karakterističnim uzorcima naselja,
  - vinograde i voćnjake na padinama gorja od pretjerane izgradnje i izgradnje građevina koji se sa svojom veličinom ne uklapaju u krajobraz,
  - očuvati poljoprivredno zemljišta na način da se spriječi usitnjavanje posjeda i bespravna izgradnja,
  - očuvati područja prirodnih biotopa.
- Osnovni ciljevi u zaštiti prirodnih vrijednosti su:
- zaštita vrijednih šuma i šumskog zemljišta,
  - zaštita područja na kojima se nalaze zalihe pitke podzemne vode,
  - izraditi i donijeti Prostorni plan područja posebnih obilježja Parka prirode "Papuk", kojim bi se utvrdio sustav mjera zaštite.

2.1.3.2. Kulturna dobra

Cilj je istražiti i utvrditi točne granice evidentiranih arheoloških lokaliteta i staviti ih pod odgovarajući režim zaštite.

Uspostaviti uravnotežen odnos između osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenog građenja, a posebno na području tradicijskog graditeljstva, radi očuvanja njihovog identiteta i izvornih obilježja.

Poticati istraživanja, osobito arheoloških zona i lokaliteta na područjima koja se namjenjuju intenzivnom razvoju infrastrukturnih sustava ili određenih djelatnosti.

Izraditi programe obnove i revitalizacije najznačajnijih ugroženih kulturnih dobara.

2.2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA NASELJA

2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Racionalno korištenje i zaštita prostora odnose se prvenstveno na određivanje prostora za izgradnju na način da se ne smanjuju šumske i kvalitetne poljoprivredne površine, da se omogući uređenje, korištenje i zaštita voda (podzemnih i nadzemnih) te tako da se poveća zaštita osobitih vrijednosti prostora i gospodarenje resursima na održiv način.

Racionalno korištenje i zaštita prostora vezana je i uz učinkovitu funkcionalnu organizaciju naselja te veličinu prostora koji je obuhvaćen granicama građevinskih područja. Na temelju sagledanog stanja u prostoru postojećih naselja, utvrđuju se sljedeći ciljevi:

- Optimalno korištenje građevinskog područja

U tom cilju potrebno je:

- postizati veći stupanj iskorištenosti građevinskog zemljišta unutar postojećih građevinskih područja i spriječavati svako daljnje neopravdano širenje,
- spriječavati svako daljnje neopravdano širenje građevinskog područja naselja,
- svoditi dimenzija građevinskih područja na veličinu primjerenu potrebama,
- usmjeravati izgradnju unutar postojećih građevinskih područja u dijelove koji su već opremljeni komunalnom infrastrukturom,
- precizno inventarizirati postojeće infrastrukture (prometnice, telekomunikacije, energetska mreža, vodovod, odvodnja), kao i provoditi procjene potrebnih (poželjnih) infrastrukturnih zahvata, radi poboljšanja kvalitete i standarda življenja, a

- na način da se prioritarno ispita mogućnost korištenja postojećih koridora i izbjegne zauzimanje novih površina posebice vrijednih resursa (šumskih i poljoprivrednih),
- gospodarske djelatnosti prvenstveno locirati u već formiranim gospodarskim zonama uz mogućnost proširenja,
  - izuzeti površine neprimjerene za izgradnju iz građevinskih područja (kao što su poljoprivredno, šumsko zemljište i sl.), a ako je potrebno za proširenje predložiti zamjensko zemljište u svrhu kompaktnije i racionalnije izgradnje,
  - sprječavati neplanske izgradnje u obodnim dijelovima naselja i u područjima udaljenijim od postojećih naselja, a posebno na brdskim predjelima (povremeno stanovanje, stambene građevine te manje građevine do 25 m²-klijeti, spremišta za voće, izgrađeni na usitnjenom posjedu), jer su gospodarski neisplative, vizualno degradiraju prostor (neprimjerena gradnja i gradnja na vrijednim lokacijama), a njena iskoristivost (vremenski i funkcionalno) je slaba.
- Očuvanje kulturnih dobara i vrijednih dijelova naselja
- U tom cilju potrebno je:
- očuvati i revitalizirati pojedine građevine (etnološke, sakralne),
  - zaštititi postojeće i stvarati nove ambijentalne vrijednosti.
- Osiguranje zdravog okoliša
- U tom cilju potrebno je:
- utvrditi stanje okoliša u naseljima,
  - poduzeti mjere sanacije u ugroženim dijelovima naselja,
  - sanirati postojeća neuređena odlagališta otpada u naseljima,
  - planirati i provoditi mjere zaštite u procesu izgradnje i uređenja naselja,
  - valorizirati kvalitete prostora i okoliša s ciljem zaštite i očuvanja temeljnih resursa (šume, poljoprivredni prostori, vode i dr.), i njihove prostorne kompozicije u širem i užem okruženju,
  - unapređivati postojeće djelatnosti koje po kriterijima zaštite okoliša ne odgovaraju prostoru u kojem su locirane. Njihovu uspostavu diktira razina prihvatljivosti u prostoru, a u slučaju odstupanja, treba planirati premještanje, što znači da se u takvim slučajevima ne mogu planirati ni proširenja postojećih lokacija,
  - sanirati izvore onečišćenja.

2.2.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja

Postojeće granice građevinskog područja naselja u Općini Brestovac definiranih Prostornim planom (bivše) Općine Slavonska Požega potrebno je preispitati i korigirati zbog velike razlike u površinama izgrađenih područja naselja i postojećih granica građevinskih područja.

Kod definiranja novih granica građevinskih područja, treba uzeti u obzir osnovne smjernice propisane PPP-SŽ, Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske, te Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske.

- Ispitati mogućnost gradnje (prostorne rezerve) unutar postojećeg građevinskog područja, a posebno nedovršenih dijelova, te u odnosu na kapacitete postojeće infrastrukture.
- Objektivno sagledati potrebu za prostorom za svako naselje uz uvažavanje kretanja postojećih i procjene budućih demografskih procesa, procjenu gospodarskih potencijala i potreba, te drugih obilježja ili posebnosti svakog naselja.

- Oblikovati građevinska područja primjereno geomorfološkim značajkama kao naseljsku cjelinu, odvojeno od druge takve cjeline.
- Odrediti građevinska područja izvan koridora državne i regionalne infrastrukture, vrijednog poljoprivrednog zemljišta, nestabilnih terena, zaštitnih i sigurnosnih zona voda i izvan površina od posebnog značenja za obranu.
- Vrednovati kvalitete prostora i okoliša s ciljem očuvanja temeljnih resursa (šume, poljoprivredni prostor, vode i dr.).

2.2.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Razvoj naselja usmjerava se u pravcu unapređenja uvjeta života kvalitetnom unutarnjom organizacijom, osobito s gledišta razmještaja funkcija i pokrivenosti prostora potrebnom komunalnom infrastrukturom. U skladu s navedenim, utvrđuju se osnovni ciljevi:

- Razviti i urbanizirati općinsko središte da bi postalo nositelj razvoja područja Općine,
- Osigurati prostorne uvjete u svim naseljima za razvoj djelatnosti koje mogu potaknuti razvoj,
- Sanacija ili potpuna obnova ratom razorenih dijelova naselja ili cijelog naselja,
- Pobojšati unutarnju organizaciju naselja

U tom cilju potrebno je:

- planirati razvoj prvenstveno na neizgrađenim dijelovima građevinskih područja,
  - odgovarajućim prostornim razmještajem i mjerama zaštite izbjegavati konfliktne situacije vezane uz odnos pojedinih sadržaja prema stanovanju (promet, gospodarski sadržaji),
  - razvijati mrežu sadržaja društvenih djelatnosti u skladu s funkcijama naselja i razvojnim potrebama,
  - osigurati prostore za zelenilo, šport, rekreaciju i zajedničke potrebe.
- Podići razinu komunalne opremljenosti
    - rekonstruirati i modernizirati postojeće kolnike koji su u funkciji već izgrađenih zona,
    - izgraditi i organizirati površine za promet u mirovanju u skladu s potrebama,
    - izgraditi javni odvodni sustav u svim naseljima,
    - izgraditi javni vodoopskrbni sustav u svim naseljima,
    - izgraditi plinoopskrbni sustav Općine s ciljem pokrivanja što većeg broja naselja,
    - rekonstruirati i dograditi distribucijsku elektroenergetsku mrežu,
    - izgraditi javnu rasvjetu.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE PROSTORA

Organizacija prostora Općine uvažava razvojna opredjeljenja Županije, što znači da preuzima obveze iz PPP-SŽ. To se prvenstveno odnosi na infrastrukturne građevine od važnosti za Županiju, obveze zaštite kulturnih dobara, te ostale planske mjere zaštite.

Organizaciju prostora Općine Brestovac prvenstveno određuju prirodna obilježja i mreža naselja. U prostoru Općine dominira poljoprivredno zemljište koje se zbog osobite vrijednosti planira za poljoprivrednu proizvodnu namjenu te šumsko zemljište.

U Planu su definirane površine osnovne namjene (poljoprivredne i šumsko zemljište, te vodna površina) koje su strukturirane u odnosu na vrijednost i način korištenja. Obzirom da se PPUOB radi sa smanjenim sadržajem kartografski prikaz "Korištenje i namjena prostora" se radi kao izvod iz PPP-SŽ u mj. 1:100.000.

3.1.1. Utvrđivanje građevinskih područja

Postojeće granice građevinskih područja naselja Općine Brestovac (preuzete iz Prostornog plana (bivše) općine Slavonska Požega) su preispitane te utvrđene nove u skladu s osnovnim smjernicama definiranim PPP-SŽ.

Granice građevinskih područja utvrđene su u ovisnosti o specifičnostima naselja i prostora koji obuhvaćaju, te po kriterijima Odredaba za provođenje PPP-SŽ koji daje smjernice za definiranje građevinskih područja.

Kriteriji za formiranje građevinskih područja su:

- građevinsko područje naselja ne može biti veće od površine izgrađenog dijela građevinskog područja naselja uvećanog za 20%,
- u naseljima od 500-1000 stanovnika (Brestovac) moguće je proširenje građevinskog područja do postizanja omjera izgrađenog i neizgrađenog u odnosu 1:0,5,
- u ostalim naseljima treba smanjiti građevinsko područje.

Analizirana su i demografska kretanja u kojima je velikim dijelom zastupljena zabrinjavajuća depopulacija.

Definiranjem planiranih građevinskih područja i njihovim usklađivanjem sa stvarnim potrebama, na način da se postojeća smanjuju na dijelovima gdje nije realno očekivati gradnju, a proširuju na dijelovima gdje se očekuje gradnja omogućuje se optimalan razvoj naselja i ostalog prostora.

Na osnovu navedenog utvrđena su sljedeća građevinska područja:

- a) Građevinska područja naselja stalnog stanovanja,
- b) Građevinska područja naselja povremenog stanovanja,
- c) Izdvojena građevinska područja povremenog stanovanja,
- d) Izdvojena građevinska područja gospodarskih zona,
- e) Izdvojeno građevinsko područje gospodarskog kompleksa „Eko imanje Mavrović“

- f) Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone "Novo Zvečevo",
- g) Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističkih i rekreacijskih zona,
- h) Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke zone „Eko Oblakovac“,
- i) Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističkih zona.

Građevinska područja naselja stalnog stanovanja, naselja povremenog stanovanja, te izdvojena građevinska područja povremenog stanovanja, gospodarskih zona, gospodarskog kompleksa, ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone, ugostiteljsko-turističkih i športsko-rekreacijskih zona i ugostiteljsko-turističkih i rekreacijskih zona (ukupno 63 građevinskih područja) prikazana su na kartografskim prikazima u mjerilu 1:5.000 u kojem su označena izgrađena područja i područja za buduću izgradnju.

Građevinska područja su višenamjenska i dalje se prema potrebi uređuju planovima užih područja.

a) Građevinska područja naselja stalnog stanovanja

Dopisom Hrvatskih voda od 16.07.2007. utvrđuje se da se radi izgradnje akumulacije "Kamensko" ukidaju građevinska područja naselja Kamenska i Mijači. Prema tome PPUOB planirana su 43 građevinska područja naselja stalnog stanovanja ukupne površine 659,79 ha od čega je izgrađenog područja 547,08 ha, a neizgrađenog područja 112,71 ha.

GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA STALNOG STANOVANJA

Tablica br. 5.

Redni broj	Naziv naselja	Broj kartografskih prikaza	Planirani broj stanovnika 2015. godine	Postojeća površina građevinskog područja prema PP (bivše) Općine Slav. Požega (ha)	Planirana površina građevinskog područja naselja (ha)			Smanjenje/povećanje u odnosu na postojeću granicu građevinskih područja	Planirana gustoća naseljenosti građev. područja (st/ha)
					Izgrađeno (ha)	Neizgrađeno (ha)	Ukupno (ha)		
1.	Amatovci	4.1.	19	6,37	2,45	0,44	2,89	-3,48	6,57
2.	Bogdašić	4.2.	9	13,85	5,39	0,99	6,38	-7,47	1,41
3.	Bolomače	4.3.	23	2,84	2,41	0,44	2,85	+0,01	8,07
4.	Boričevci	4.4.	165	10,67	8,94	2,76	11,70	+1,03	14,10
5.	Brestovac	4.5.	900	54,20	53,84	11,69	65,53	+11,37	13,73
6.	Busnovi	4.3.	113	11,92	8,55	1,64	10,19	-0,81	11,08
7.	Črljenci	4.6.	50	14,02	7,68	1,43	9,11	-4,91	5,49
8.	Čečavac	4.7.	49	16,96	8,72	1,70	10,42	-6,52	4,70
9.	Čečavački Vučjak	4.8	127	26,97	12,47	2,39	14,86	-12,11	8,55
10.	Daranovci	4.5	220	24,00	16,97	3,38	20,35	-3,65	10,81
11.	Deževci	4.9.	180	14,21	12,63	2,46	15,09	+0,88	11,92
12.	Dolac	4.5	191	15,39	12,46	2,21	14,67	-0,72	13,43
13.	Donji Gučani	4.10.	120	19,44	14,18	3,62	17,80	-1,64	6,74
14.	Gornji Gučani	4.10	84	11,01	5,04	2,71	7,75	-3,26	10,84
15.	Ivandol	4.3.	165	13,73	11,92	2,87	14,79	+1,06	11,16
16.	Jaguplije	4.11.	205	25,08	15,16	3,16	18,32	-6,76	11,19
17.	Jeminovac	4.8.	66	18,24	9,47	1,74	11,21	-7,03	5,88

18.	Kamenski Šeovci	4.1.	20	7,25	3,09	0,49	3,58	-3,67	5,59
19.	Kamenski Vučjak	4.13.	89	37,15	19,12	3,75	22,87	-14,28	3,89
20.	Koprivna	4.14.	70	24,01	13,57	2,63	16,20	-7,81	4,32
21.	Kruševo	4.15.	17	30,15	3,44	0,66	4,10	-26,05	4,15
22.	Kujnik	4.16.	83	18,17	9,63	1,43	11,06	-7,11	7,50
23.	Novo Zvečevo	4.17.	113	79,61	20,66	5,39	26,05	-53,56	4,34
24.	Nurkovac	4.18.	327	29,86	20,78	4,45	25,19	-4,67	12,98
25.	Oblakovac	4.3.	60	10,68	5,31	1,03	6,34	-4,34	9,46
26.	Orjavac	4.19.	297	23,09	20,63	4,63	25,26	+2,17	11,75
27.	Pasikovci	4.16.	87	20,67	13,81	2,00	15,81	-4,86	5,50
28.	Pavlovci	4.9.	250	18,04	14,96	3,25	18,21	+0,17	13,73
29.	Perenci	4.20.	78	22,02	12,16	2,38	14,54	-7,48	5,36
30.	Podsreće	4.6.	109	18,78	13,16	2,72	15,88	-2,90	6,86
31.	Požeški Brđani	4.20.	100	9,67	7,85	1,45	9,30	-0,37	10,75
32.	Rasna	4.14.	65	11,38	7,28	0,87	8,15	-3,23	7,98
33.	Ruševac	4.8.	44	11,43	6,59	1,24	7,83	-3,60	5,62
34.	Sažije	4.21.	118	29,56	13,97	2,72	16,69	-12,87	7,07
35.	Skenderovci	4.11.	230	38,65	24,88	5,08	29,96	-8,69	7,68
36.	Sloboština	4.16.	83	22,40	17,35	3,77	21,12	-1,28	3,93
37.	Striježevica	4.2.	88	26,04	12,71	2,05	14,76	-11,28	5,96
38.	Šnjegavić	4.7.	123	23,92	13,26	2,48	15,74	-8,18	7,81
39.	Vilić selo	4.4.	200	23,05	15,48	3,02	18,50	-4,55	10,81
40.	Vranić	4.19.	23	8,64	1,81	0,35	2,16	-6,48	10,65
41.	Zakorenje	4.10.	231	21,18	15,24	2,85	18,09	-3,09	12,77
42.	Završje	4.18.	480	36,22	26,34	5,22	31,56	-4,66	15,21
43.	Žigerovci	4.9.	25	7,11	5,76	1,17	6,93	-0,18	3,61
UKUPNO:			6096	907,63	547,08	112,71	659,79	-247,84	9,24

IZVOR PODATAKA: ZPO-OSIJEK

b) Građevinska područja naselja povremenog stanovanja

PPUOB planirana su 3 građevinskih područja naselja povremenog stanovanja.

Prostorni plan (bivše) Općine Slavonska Požega za naselja Mihajlije, Mrkoplje i Šušnjari formirao je građevinsko područje naselja stalnog stanovanja, međutim kako u tim naseljima u zadnjih dvadeset i pet godina nema stanovnika, PPUOB planirano je da ta naselja postanu naselja povremenog stanovanja.

Građevinsko područje naselja povremenog stanovanja Mihajlije planirano je na površini 2,35ha, što je smanjenje u odnosu na postojeće građevinsko područje za 5,46 ha. Površina izgrađenog područja iznosi 1,95 ha, a neizgrađenog područja iznosi 0,4 ha (kartografski prikaz br. 4.22.)

Građevinsko područje naselja povremenog stanovanja Mrkoplje planirano je na površini 3,29ha, što je smanjenje u odnosu na postojeće građevinsko područje za 9,59 ha. Površina izgrađenog područja iznosi 1,97 ha, a neizgrađenog područja iznosi 1,32 ha (kartografski prikaz br. 4.22.)

Građevinsko područje naselja povremenog stanovanja Šušnjari planirano je na površini 13,78ha, što je smanjenje u odnosu na postojeće građevinsko područje za 4,93 ha. Površina izgrađenog područja iznosi 1,50 ha, a neizgrađenog područja iznosi 12,28 ha (kartografski prikaz br. 4.15.)

Ukupna površina građevinskih područja naselja povremenog stanovanja iznosi 19,42 ha.

c) Građevinska područja povremenog stanovanja

PPUOB planirano je 5 izdvojenih građevinskih područja povremenog stanovanja. U naselju Brestovac imamo tri izdvojena građevinska područja povremenog stanovanja, a to su Brestovac 1, 2 i 3.

Izdvojeno građevinsko područje povremenog stanovanja Brestovac 1 planirano je na površini 6,06ha, a od toga površina izgrađenog područja iznosi 1,61 ha (kartografski prikaz br. 4.5.)

Izdvojeno građevinsko područje povremenog stanovanja Brestovac 2 nalazi se južno od građevinskog područja naselja Brestovac i planirano je na površini od 4,75 ha, a od toga površina izgrađenog područja iznosi 2,87 ha (kartografski prikaz br. 4.23.).

Izdvojeno građevinsko područje povremenog stanovanja Brestovac 3 nalazi se južno od građevinskog područja naselja Brestovac i planirano je na površini od 5,12 ha, a od toga površina izgrađenog područja iznosi 2,88 ha (kartografski prikaz br. 4.23.).

Izdvojeno građevinsko područje povremenog stanovanja Novo Zvečevo planirano je na površini 7,66ha. Površina izgrađenog područja iznosi 5,28 ha, a neizgrađenog područja iznosi 2,38 ha (kartografski prikaz br. 4.17.).

Izdvojeno građevinsko područje povremenog stanovanja Skenderovci planirano je na površini 1,65ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.11.).

Ukupna površina izdvojenih građevinskih područja povremenog stanovanja iznosi 25,24 ha.

d) Izdvojena građevinska područja gospodarskih zona

PPUOB planirana su 3 izdvojena građevinska područja gospodarskih (poduzetničkih) zona uz naselja Brestovac, Nurkovac i Završje.

Izdvojeno građevinsko područje gospodarske zone sjeverno od naselja Brestovac planirano je na površini 19,54 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.5.).

Izdvojeno građevinsko područje gospodarske zone uz naselje Nurkovac, u neposrednoj blizini D51 planirano je na površini 5,57 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.18.).

Izdvojeno građevinsko područje gospodarske zone uz naselja Završje planirano je na površini 5,09 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.18.).

Ukupna površina izdvojenih građevinskih područja gospodarskih zona iznosi 30,2 ha.

e) Izdvojeno građevinsko područje gospodarskog kompleksa "Eko imanje Mavrović"

Izdvojeno građevinsko područje gospodarskog kompleksa "Eko imanje Mavrović" nalazi se uz naselje Slobošćina, a planirano je na površini 7,32 ha, od toga je izgrađeno područje površine 0,89 ha (kartografski prikaz br. 4.16.).

f) Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone "Novo Zvečevo"

Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko- turističke i športsko-rekreacijske zone nalazi se uz naselje Novo Zvečevo, a planirano je na površini 24,97 ha, od toga je izgrađeno područje površine 8,80 ha (kartografski prikaz br. 4.17.).

g) Izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističkih i rekreacijskih zona

PPUOB planirana su 3 izdvojena građevinska područja ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone uz naselja Oblakovac, Perenci i Striježevica.

Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone južno od naselja Oblakovac planirano je na površini 1,02 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.3.).

Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone uz naselje Perenci planirano je na površini 2,96 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.20.).

Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone uz naselje Striježevica planirano je na površini 3,55 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.22.).

Ukupna površina izdvojenih građevinskih područja ugostiteljsko-turističkih i rekreacijskih zona iznosi 7,53ha.

h) Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke zone "Eko Oblakovac"

Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke zone "Eko Oblakovac" (T_{2a}) uz naselje Oblakovac planirano je na površini 2,65 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.3.).

i) Izdvojeno građevinska područja ugostiteljsko-turističkih zona

PPUOB planirana su 2 građevinska područja ugostiteljsko-turističkih (T_{2b}) zona uz naselja Kamenski Vučjak i Striježevica.

Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke zone uz naselje Kamenski Vučjak planirano je na površini 5,90 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz 4.13.).

Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke zone uz naselje Striježevica planirano je na površini 1,81 ha i u cijelosti je neizgrađeno (kartografski prikaz br. 4.2.).

Izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko-turističke zone (T_{2c}) uz naselje Brestovac planirano je na površini 5,06 ha, od toga izgrađeno područje je površine 0,68 ha (kartografski prikaz 4.5.).

Ukupna površina izdvojenih građevinskih područja ugostiteljsko-turističkih zona iznosi 12,77 ha.

3.2. PRIKAZ GOSPODARSKIH I DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

3.2.1. Gospodarske djelatnosti

3.2.1.1. Smjernice razvoja gospodarskih djelatnosti

U određivanju koncepcije budućeg gospodarskog razvitka Općine potrebno je utvrditi optimalni prostorni model primjeren resursnim osnovama, geoprometnom položaju ali vezanim uz izgrađene strukture, tradiciju i ljudski potencijal.

Ostvarivanje gospodarskog razvitka zasnivat će se na načelima održivog razvoja, suradnje sa svim sudionicima korisnicima prostora, suradnje sa Županijom uz istovremeno korištenje instrumenata i mjera potpore s državne razine posebice vezano uz Zakon o područjima posebne državne skrbi.

Na području Općine će se osigurati prostorni uvjeti za razvoj malog poduzetništva u cilju povećanja gospodarske razvijenosti te ublažavanja prostorne neravnomyjnosti. Otvaranjem i poticanjem, te afirmiranjem prihvatljivih djelatnosti za okoliš ukloniti će se barijere dosadašnje gospodarske izoliranosti velikog dijela prostora Općine.

PPUOB će se osigurati prostorni uvjeti za formiranje gospodarskih (poduzetničkih) zona uz općinsko središte Brestovac i između naselja Nurkovac i Završje, gospodarskog kompleksa "Eko imanje Mavrović" uz Sloboštinu, ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone "Novo Zvečevo", ugostiteljsko-turističkih i rekreacijskih zona kod Oblakovca, Perenca i Stiježevice, ugostiteljsko-turističke zone "Eko Oblakovac", te turističko-ugostiteljskih zona kod Kamenskog Vučjaka i Striježevice u sjevernom dijelu prostora Općine.

Kako upravo u sjevernom dijelu Općine nekolicini naselja prijati demografsko odumiranje (a neka su već demografski odumrla) bilo bi dobro u tim naseljima omogućiti ovim Planom intenzivno bavljenje ekološkom poljoprivredom prema uzancama očuvanja vrijednosti prirode i okoliša, te poticati razvitak ruralnog turizma.

3.2.1.2. Turizam

Prostor Općine Brestovac pripada gotovo središnjem dijelu Požeško-slavonske županije. Kako je prostor Požeško-slavonske županije dio kontinentalnog turističkog prostora RH, to je i prostor Općine Brestovac dio kontinentalnog turističkog prostora Županije, a time i RH.

Općina Brestovac je u neposrednom okruženju Grada Požege i Općine Velika, na istoku, te Grada Pakraca na zapadu, koji su u dosadašnjem razvoju postigli i određeni stupanj turističkog razvoja, to se u takvom okruženju područje današnjeg prostora Općine Brestovac nije ni razvijalo u tom smjeru.

Područje današnje Općine Brestovac pripadalo je području (bivše) Općine Sl. Požega, koje je na svom području imalo niz poznatih turističkih lokaliteta (područje grada Požega, Velika, Kutjevo, itd.), a među njima nalazili su se i lokaliteti na prostoru današnje Općine Brestovac-odmaralište i hotel "Rade Končar" na Zvečevu.

Međutim, u vrijeme Domovinskog rata došlo je do ratnih razaranja brojnih turističkih kapaciteta i sadržaja, kojima je bio zahvaćen i hotel "Reda Končar" na Zvečevu, koji je danas devastiran i izvan funkcije. Sve to je utjecalo i na zaostajanje turizma u odnosu na prijeratno razdoblje, te stvorilo gubitke u smještajnim kapacitetima, kao i velike materijalne štete na građevinama.

Prostor Općine Brestovac svojim položajem u prostoru Županije, zauzima područja svih reljefnih cjelina prostora Županije, što znači i brdskog područja Papuka na sjeveru, podgorja i prigorja, dijela Požeške kotline i nizinskih prostora uz vodotoke, te prigorja i gorskog dijela Požeške gore na jugu. U takvom prirodno-geografski raznolikom prostoru postoji niz prirodnih, a ujedno i turističkih potencijala (bogatstvo šuma, vrijednog poljoprivrednog zemljišta, bogatstvo voda, vodotoka i akumulacija, bogatstvo i raznolikost biljnog i životinjskog svijeta), koji su i osnova za razvoj različitih oblika kontinentalnog turizma.

Tome u prilog idu i smjernice sadržane u strateškim dokumentima prostornog¹ i turističkog² razvitka RH, kojima se naglašava potreba ravnomjernijeg turističkog razvoja svih potencijala, ali i njihovo racionalno korištenje.

Bogatstvo i raznolikost resursa, njihova očuvanost, atraktivnost, očuvanje atraktivnosti prostora, kao i njegovanje autohtonih (regionalnih) osobitosti prostora i njegovih vrijednosti, obnova i kvalitetna rekonstrukcija te dogradnja postojećih turističkih područja i zona, kao i jača sprega turizma s ukupnim gospodarskim razvojem, osnove su za planirani razvoj kontinentalnog turizma na području Županije³, a time i Općine.

PPP-SŽ kao prioritet je istaknuta potreba obnove postojećih turističkih sadržaja, koji su devastirani tijekom Domovinskog rata, te sadržajno preoblikovanje postojećih sadržaja prema potrebama suvremene turističke tražnje, osiguranje kvalitetne prometne dostupnosti, kao i povezivanje turizma s kulturnim sadržajima, te razvijanje specifičnih turističkih sadržaja (golf igrališta, vinske ceste).

U skladu s navedenim, u PPP-SŽ, razvoj turizma s gledišta prostora i planiranja sadržaja u prostoru, vezuje se uz dimenzioniranje i opremanje smještajnih i poslovno-hotelskih kapaciteta, a što uključuje hotel na Zvečevu u Općini Brestovac.

Osim toga, kroz PPP-SŽ razvoj turizma se u određivanju prioriteta vezuje uz, kulturno-povijesne lokalitete, lovna područja, područje parka prirode, razvoj vinskog turizma, uređenje staza za skijanje, za razvoj kojih potencijale posjeduje i Općina Brestovac.

Za područje Požeško-slavonske županije izrađena je Strategija razvoja turizma⁴ koja se osniva na postojećim prirodnim, te drugim potencijalima prostora, te se zalaže za podizanje kvalitete svakog turističkog proizvoda i turističkog odredišta, s posebnim naglaskom na intenzivniji razvitak određenih vrsta turizma (seoskog, lovnog, kulturnog, tranzitnog, izletničkog itd.).

Na temelju navedenog su postavljena i težišta razvoja turizma Županije, među kojima se mogu izdvojiti ona koja imaju osnove za razvoj na području Općine Brestovac, a to su: park prirode "Papuk", vinske ceste, zimski turizam, lovni i ribolovni, sportsko-rekreacijski, eko i ruralni turizam.

Uvažavajući sve prethodno navedene planove, strategije i dokumente prostora, područje Općine Brestovac je očuvani prirodni prostor koji ima uvjete za razvitak različitih oblika kontinentalnog turizma.

---

¹ Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja-Strategija prostornog uređenja RH, 1997.

² Razvojna strategija hrvatskog turizma, NN, br.

³ Prostorni plan Požeško-slavonske županije, Požeško-slavonski službeni glasnik br. 5A, Požega, 2002. god.

⁴ Požeško-slavonska županija-Upravni odjel za gospodarstvo : Strategija razvoja turizma do 2005. god.

Sjeveroistočni dio Općine Brestovac je u okviru parka prirode "Papuk", koje je zbog očuvanosti, te bogatstva i raznolikosti flore i faune i ukupne prirode i zaštićeno, pruža mogućnosti za različite oblike turističko-rekreacijskih aktivnosti. U okviru parka prirode je i lokalitet Zvečevo, a u okolini kojega su i poznate planinarske staze i šetnice, te skijaška staza, koju je potrebno urediti i opremiti vučnicom. Također postoje uvjeti za izlete i boravak u prirodi, kao i mogućnosti vožnje brdskim biciklima šumskim putovima, itd.

Međutim, svi oblici turizma i rekreacije na području parka prirode "Papuk" moraju biti usklađeni s Prostornim planom područja posebnih obilježja (PPPPO) parka prirode "Papuk", koji regulira sve aktivnosti koje se odvijaju u zaštićenom području, te propisuje režime korištenja prostora.

U okviru parka prirode je i nekadašnji hotel "Rade Končar" na Zvečevu, koji je potrebno obnoviti i time upotpuniti ponudu smještajnih kapaciteta, te iskoristiti mogućnosti brdsko-planinskih krajolika, skijašku stazu, te područje parka prirode za razvoj zimskog, te drugih oblika rekreacijskog turizma.

Na području Općine Brestovac izvan parka prirode, postoje mogućnosti i za razvitak drugih oblika rekreacijskog turizma, te razvoj lovnog i ribolovnog turizma, u skladu s očuvanjem i zaštitom prirodnih potencijala okoliša, biljnog i životinjskog svijeta, te fonda divljači.

Budući da je prostor Općine još uvijek ekološki očuvano područje to na tom prostoru kao i na gotovo svim područjima Općine na prostoru Požeško-slavonske županije, postoje prirodni uvjeti za razvoj lovnog i ribolovnog, izletničkog, sportsko-rekreacijskog, eko i ruralnog turizma.

U skladu s prethodno navedenim uvjetima i prirodnim potencijalima, to je potrebno usmjeriti aktivnosti prema razvoju navedenih oblika turizma, ali razvijajući autohtone prirodne i prostorne osobitosti, što će svaku od posebnih lokacija učiniti atraktivnom i prepoznatljivom.

Kako je područje Općine ruralno područje, to je kroz razvoj ruralnog turizma, u okviru seoskih obiteljskih gospodarstava potrebno razvijati turizam, kao dopunsku djelatnost na svom poljoprivrednom gospodarstvu, kroz plasiranje proizvoda od svoje osnovne djelatnosti-poljoprivrede, ali isto i kroz mogućnosti pružanja smještaja turistima u okviru poljoprivrednog gospodarstva, mogućnosti izleta i rekreacije, sudjelovanja u radovima na poljoprivrednom gospodarstvu (berba, žetva i sl.), te sudjelovanja u tradicijskim i kulturnim običajima sela.

Na takav način razvija se oblik "održivog" turizma koji se razvija zahvaljujući prirodnim potencijalima, te kulturnom nasljeđu određenog ruralnog prostora, a doprinosi revitalizaciji i oživljavanju ruralnog područja, naselja i poljoprivrednih gospodarstava, te unosi nove i atraktivne sadržaje u turističku ponudu, a istovremeno autohtonu i specifičnu za određeno područje.

Istovremeno s razvojem navedenih mogućnosti i na ruralnom području postoje mogućnosti i za razvoj ekološke poljoprivrede, a zatim i ekološkog turizma, za što na prostoru Općine Brestovac postoje uvjeti (prirodno i očuvano zemljište), ali i već određena tradicija takve proizvodnje (Sloboština).

Područje Općine Brestovac je i poznato vinogradarsko područje, te postoje mogućnosti da se obilježavanjem vinskih cesta razvija i taj oblik kontinentalnog turizma.

U turističku valorizaciju također je potrebno uključiti i kulturno-povijesnu, graditeljsku i sakralnu baštinu (npr. arheološki lokalitet Rudine kod Čečavca, sakralni objekti u naseljima, itd.).

3.2.1.3. Eksploatacija mineralnih sirovina

Za područje Općine Brestovac nije planirano otvaranje eksploatacijskih polja. Eventualno otvaranje istražnih polja (a potom i eksploatacijskih polja) dozvoljeno je u skladu s Odredbama za provođenje PPP-SŽ.

Evidentirano eksploatacijsko polje kvarcnog pijeska "Vranić" (površine 3,30 ha) smatra se aktivnim poljem, kao i istražna polja šljunka "Brdo-Dolac" (površine 31,12 ha) i vapnenca "Orljavac" (površine 41,0 ha).

3.2.2. Društvene djelatnosti

3.2.2.1. Uprava

Općina Brestovac je formirana temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("N.N.", br. 10/97.). Sjedište Općine je u naselju Brestovac.

3.2.2.2. Socijalna zaštita

U oblasti socijalne zaštite na području Općine trenutno ne djeluje niti jedan dječji vrtić. Sukladno procjeni broja stanovnika do 2015. na području Općine biti će 178 djece te bi trebalo planirati dječji vrtić u naselju Brestovac.

3.2.2.3. Obrazovanje

MREŽA OSNOVNIH ŠKOLA

Tablica br. 6.

Redni broj	Matična škola (I-VIII razred)		Površina parcele (m ²)	Neto unutarnji školski prostor (m ²)	Broj učenika	Broj učionica	Broj razrednih odjela	Športska dvorana (m ²)	Vanjski športski tereni (m ²)	Broj djetatnika
	Sjedište i naziv	Gravitacijsko područje								
1.	Brestovac, OŠ Dragutina Lermana, Požeška 45	Sva naselja u Općini	21990	1090	232	8	12	-	Rukomet, odbojka i košarka 1700	19

IZVOR PODATAKA: Općina Brestovac

MREŽA PODRUČNIH OSNOVNIH ŠKOLA

Tablica br. 7.

Redni broj	Područna škola (I-IV razred)		Površina parcele (m ²)	Neto unutarnji školski prostor (m ²)	Broj učenika	Broj učionica	Broj razrednih odjela	Športska dvorana (m ²)	Vanjski športski tereni (m ²)	Broj djelatnika
	Sjedište i naziv	Gravitacijsko područje								
1.	Ivandol, OŠ Dragutina Lermana	Ivandol, Busnovi, Bolomače i Oblakovac		200	7	7	1 (kombinacija 1,2,3 razreda)	-	-	2
2.	Pavlovci, OŠ Dragutina Lermana	Pavlovci, Boričavci, Deževci i Vilić Selo	3535	252	33	1	2 (kombinacija 1 i 2, 3 i 4, razred)	-	Travnato igralište 300	3
3.	Skenderovci, OŠ Dragutina Lermana	Skenderovci, Brđani, Jaguplije, Milivojevci i Oljasi	3535	252	39	1	2 (kombinacija 1 i 2, 3 i 4, razred)	-	Travnato igralište 300	3
4.	Zakorenje, OŠ Dragutina Lermana	Zakorenje, Doji i Gornji Gučani	3425	200	19	2	2 (kombinacija 1 i 2, 3 i 4, razred)	-	Travnato igralište 300	3

IZVOR PODATAKA: Općina Brestovac

Na području Općine Brestovac djeluje jedna osnovna škola u naselju Brestovac, te četiri područne škole u naseljima Ivandol, Pavlovci, Skenderovci i Zakorenje. Rad se odvija u dvije smjene.

Problemi u školama uglavnom su vezani uz održavanje nastave tjelesne kulture jer niti jedna škola nema sportsku dvoranu, a područne škole nemaju uređene športske terene.

S obzirom na naprijed navedeno planira se u Brestovcu dogradnja škole i izgradnja športske dvorane.

3.2.2.4. Zdravstvo

Zdravstvena zaštita na području Općine organizirana je u Ambulanti Brestovac u Brestovcu, Požeška na kčbr. 345 k.o. Brestovac. Površina građevinske čestice iznosi 939 m².

Navedenoj ambulanti gravitiraju stanovnici svih naselja u Općini. U ambulanti imamo jedan tim opće/obiteljske medicine i jedan tim stomatološke zdravstvene zaštite što je manje za jedan tim opće/obiteljske medicine i jedan tim stomatološke zdravstvene zaštite kako je određeno Osnovnom mrežom zdravstvene djelatnosti ("N.N." br. 188/04) za općinu Brestovac.

3.2.2.5. Kultura

U Općini Brestovac Vatrogasni domovi smješteni su naseljima: Brestovac, Ivandol, Jaguplije Orljavac i Zakorenje.

Domovi kulture nalaze se u naseljima: Boričevci, Busnovi, Daranovci, Deževci, Dolac, Donji Gučani, Nurkovac, Pavlovci, Perenci Skenderovci i Vilić Selo.

Na području Općine Brestovac djeluju četiri lovačka društva: „Sokolovac“ Požega, „Jelen“, „Psunj“ i „Šljuka“. Lovački domovi nalaze se u naseljima: Brestovac, Sažije, Orljavac (u izgradnji) i Bolomače.

Potrebno je razvijati domove kulture u svim naseljima s ciljem očuvanja tradicionalnih kulturnih vrijednosti putem organiziranja rada raznih sekcija, kao i javnih manifestacija.

3.2.2.6. Vjerske institucije

Vjerske građevine u Općini Brestovac su:

U Župi Brestovac:

- a) Župna crkva Brestovac
- b) Crkva Sv.Martina u Brestovcu
- c) Kapela Male Gospe u Daranovcima
- d) Kapela Sv.Marka u Zakorenju
- e) Kapela Sv.Ivana u Ivandolu je u izgradnji
- f) Kapela u Nurkovcu

U Župi Skenderovci:

- a) Crkva Sv.Ane Skenderovci
- b) Kapela u Jaguplijama, Vilić Selu, Boričevcima i Pavlovcima
- c) Crkva Sv.Roka u Orljavcima

Navedene vjerske institucije zadržavaju se i u planskom razdoblju.

3.2.3. Šport i rekreacija

Objekti športa i rekreacije⁵ analizirani su prema kriterijima definiranim Pravilnikom o prostornim standardima, normativima, te urbanističko-tehničkim uvjetima za planiranje mreže športskih objekata ("N.N.", br. 38/91.).

Navedeni pravilnik građevine športa i rekreacije klasificira u jedinice koje su ovisne o vrsti športskog terena, njegovoj veličini, te opremljenosti pratećim i pomoćnim sadržajima:

1. **DVORANSKOM JEDINICOM** smatra se dvorana veličine 15x27 m koja raspolaže s odgovarajućim prostorom za uskladištenjem opreme, dvije svlačionice kapaciteta 30 korisnika s WC-om i praonicom koje se mogu koristiti iz obje svlačionice.

Tjedni prosječni kapacitet dvoranske jedinice je 1500 sati-korisnika, računajući na dvoransku jedinicu izgrađenu uz organizaciju odgoja i obrazovanja.

---

⁵ Pravilnik o prostornim standardima, normativima ..., koristi termin "objekti", dok Zakon o prostornom uređenju koristi termin "građevine", tako da se u PPUOB koriste oba termina

2. **BAZENSKOM JEDINICOM** smatra se bazen veličine 16 2/3 x 25 m koji raspolaže s odgovarajućim pratećim prostorom i s najmanje dvije garderobe koje mogu primiti ukupno 400 kupača.

Tjedni prosječni kapacitet bazenske jedinice kod zatvorenih bazena je 11800 sati-korisnika, a kod otvorenih bazena 9800 sati-korisnika.

3. **IGRALIŠNOM JEDINICOM** (nogomet, hokej na travi, ragbi i slično, mali nogomet, rukomet, košarka, odbojka) smatra se igralište normalne veličine koje raspolaže s najmanje dvije svlačionice s WC-om i praonicom.

Igrališta za mali nogomet, rukomet, košarku i odbojku imaju sljedeće kapacitete jedinica:

- mali nogomet	2,0 jedinice
- rukomet	1,4 jedinice
- košarka	1,0 jedinica
- odbojka	1,2 jedinice

Tjedni prosječni kapacitet igrališta za nogomet, hokej na travi, ragbi i sl. je 470 sati-korisnika, a igrališne jedinice malog nogometa, rukometa, košarke i odbojke 450 sati-korisnika.

4. **IGRALIŠNOM JEDINICOM ZA TENIS** smatra se normalno tenisko igralište koje raspolaže svlačionicama s WC-om i praonicama za najmanje 5 korisnika, pri čemu uvijek moraju postojati najmanje dvije svlačionice. Kod 4-8 igrališta kapacitet svlačionica može biti do 20% manji, a kod 9 i više igrališta do 25% manji.

5. **BOĆALIŠNOM JEDINICOM** smatra se normalna joga za boćanje koja raspolaže sa svlačionicom za barem 10 korisnika.

Prosječni tjedni kapacitet iznosi 225 sati-korisnika.

6. **JEDINICOM KUGLANE** smatra se jedna kuglačka staza koja raspolaže svlačionicama s WC-om i praonicom za 8 korisnika, pri čemu uvijek moraju postojati dvije svlačionice. Kod 6 i više staznih kuglana kapacitet može biti manji za 25%.

Prosječni tjedni kapacitet jedne staze iznosi 220 sati-korisnika.

7. **JEDINICOM STRELJANE** smatra se jedno pucačko mjesto koje osim toga raspolaže s najmanje dva WC-a i praonicom i dvije svlačionice za 3 korisnika po mjestu. Kod streljane s 10 i više mjesta kapacitet svlačionica može biti manji za 25%.

Prosječni tjedni kapacitet pucačkog mjesta je kod zračne streljane 180 sati-korisnika, a kod ostalih streljana 80 sati-korisnika.

8. **JEDINICOM KLIZALIŠTA** smatra se klizište normalne veličine koje raspolaže s najmanje dvije svlačionice s WC-om i praonicom za korisnike kapaciteta svaka po 25 korisnika, te garderobom za rekreacijsko klizanje.

Prosječni tjedni kapacitet zatvorenog klizišta iznosi 1800 sati-korisnika, a otvorenog 15000 sati-korisnika.

9. **JEDINICOM OSTALIH OTVORENIH I ZATVORENIH SADRŽAJA** smatra se sadržaj normalnih veličina kojeg mogu istodobno koristiti po 10 korisnika i koji ima svlačionice i odgovarajuće sanitarije za najmanje 20 korisnika.

Prosječni tjedni kapacitet jedinica ostalih sadržaja kod otvorenih objekata je 350 sati-korisnika, a kod zatvorenih 6540 sati-korisnika.

10. **JEDINICA ZA ATLETIKU** sadrži kružnu atletsku stazu dužine 400 m sa 6 staza, na ravnom dijelu 7 staza, po jedno bacalište za koplje, kladivo, disk i kuglu, dva skakališta za skok u dalj i troskok, te po jedno skakalište za skok uvis i skok s motkom.

Osim toga jedinica za atletiku treba sadržavati dvije svlačionice s WC-om i praonicom, ukupnog kapaciteta 45 korisnika.

Prosječni tjedni kapacitet je 2000 sati-korisnika.

Planirana mreža športskih objekata i objekata fizičke kulture proizašla je na osnovu izračunatih potreba za športskim objektima, na temelju demografske procjene stanovništva, odnosno određenih dobnih skupina stanovništva.

Na osnovu prethodno opisane metodologije, za područje Općine Gunja izračunate su potrebe za športskim objektima, prema vrstama objekata za plansko razdoblje do 2015. godine. Ukupan broj potrebnih športskih objekata potrebno je umanjiti za postojeće športske sadržaje, te njihova razlika čini stvarne potrebe za objektima fizičke kulture do 2015. godine.

Vidljivo je da su na području Općine Brestovac zapostavljeni svi sportovi osim nogometa te da nedostaju zatvoreni sportski objekti i dr., te u narednom planskom razdoblju treba upotpuniti sadržaje koji nedostaju.

Prema izračunatim potrebama prikazanih u tablici br. 8. za planiranu demografsku strukturu izražena je potreba za objektima dvorane 2,47 jedinice, objektima zračne streljane 2,55 jedinice, streljane ostale 0,90 jedinice, kuglane 3,09 jedinice, mali sportovi 4,13 jedinice, tenisa 3,03 jedinice, boćanje 1,89 jedinice i ostali otvoreni 1,42 jedinica, što je ukupno 19,58 jedinica.

Izračunate podatke o broju i vrstama športskih objekata treba orijentacijski prihvatiti kod planiranja budućih športskih objekata i sadržaja, kako njihovog broja, tako i vrste objekata. Planirane objekte športa treba locirati u okviru naselja (moguće i u ugostiteljsko-turističkoj i športsko-rekreacijskoj zoni "Novo Zvečevo").

Osim navedenih planiranih sadržaja za stanovništvo starije od 7 godina, potrebno je osigurati i igrališta za djecu mlađu od 7 godina minimalne površine 40 m² s obzirom na broj stanovnika u naselju Brestovac.

POSTOJEĆI BROJ JEDINICA ŠPORTSKIH OBJEKATA

Tablica br. 8.

DOBNA SKUPINA (GOD)	BROJ STANOVNIKA 2015. GOD.	DVRORANE		ZRAČNE STRELJANE		STRELJANE OSTALE		KUGLANE		KLIZALIŠTA		OSTALI ZATVORENI		ATLETIKA		NOGOMET		MALI SPORTOVI		TENIS		BOČANJE		OSTALI OTVORENI			
		JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	BROJ JEDINICA	JEDINICA NA 1000 STANOVNIKA	
7 - 10	246	1,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,1	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
11 - 14	282	1,7	0,5	0,9	0,3	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,4	0,1	0,0	8,6	2,4	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	1,2	0,3
15 - 18	287	1,8	0,5	1,0	0,3	0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,5	0,1	0,0	8,9	2,6	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	1,3	0,4
19 - 24	444	0,9	0,4	0,8	0,3	0,5	0,2	1,0	0,4	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,7	0,3	0,0	2,0	0,9	0,8	0,3	0,3	0,1	0,6	0,2	0,2
25 - 34	688	0,5	0,3	0,8	0,5	0,4	0,2	1,0	0,7	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	0,0	1,4	1,0	0,8	0,5	0,4	0,2	0,3	0,2	0,2
35 - 44	780	0,3	0,2	0,7	0,5	0,2	0,1	1,0	0,8	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,9	0,7	0,9	0,7	0,6	0,4	0,1	0,1	0,1
45 - 59	1158	0,2	0,2	0,5	0,5	0,1	0,1	0,8	0,9	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,8	0,9	0,6	0,7	0,1	0,1	0,1
60 i više	1795	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4	0,2	0,4	0,0	0,0	0,1
UKUPNO	5680		2,47		2,55		0,90		3,09		0,04		0,04		0,07		1,00			9,13		3,03			1,89		1,42
POSTOJEĆI BROJ JEDINICA ŠPORTSKIH OBJEKATA																											
0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		1,00		5,00		0,00		0,00		0,00		0,00	
BROJ JEDINICA ŠPORTSKIH OBJEKATA KOJI NEDOSTAJE																											
2,47		2,55		0,90		3,09		0,04		0,04		0,07		0,00		0,00		4,13		3,03		1,89		1,42			

IZVOR PODATAKA: ZPO-OSIJEK
OPĆINA BRESTOVAC

3.3. KOMUNALNE DJELATNOSTI

3.3.1. Groblja

U Općini Brestovac ima 38 groblja od kojih su 4 groblja unutar građevinskog područja naselja, a 34 groblja su izvan građevinskog područja. Radi izgradnje regulacije Kamensko ukida se groblje uz naselje Kamenska tako da ih ima 33.

Unutar građevinskog područja naselja nalaze se groblja u naseljima: Crljenci, Novo Zvečevo, Orljavac – katoličko i Striježevica.

Izvan građevinskih područja naselja nalaze se sljedeća groblja:

POSTOJEĆA GROBLJA IZVAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA

Tablica br. 9.

Red. broj	Groblja uz naselja	Površina (ha)
1.	Bogdašić	0,43
2.	Bolomače	0,11
3.	Brestovac	1,25
4.	Busnovi	0,06
5.	Busnovi -katoličko	1,16
6.	Čečavac	0,17
7.		0,13
8.		0,36
9.	Čečavački Vučjak	0,12
10.	Donji Gučani	0,22
11.	Gornji Gučani	0,16
12.	Ivandol	0,17
13.	Jaguplije	0,43
14.	Kamenski Vučjak	0,18
15.	Koprivna	0,17
16.	Kujnik	0,48
17.	Mijači	0,25
18.	Mrkoplje	1,17
19.	Oblakovac	0,33
20.	Orljavac-pravoslavno	0,046
21.	Pavlovci	0,58

22.	Perenci	0,16
23.	Podsreće	0,10
24.	Požeški Brđani	0,24
25.	Rasna	0,13
26.	Ruševac	0,22
27.	Sažije	0,25
28.	Skenderovci	0,14
29.	Sloboština	0,26
30.	Šnjegavić	0,28
31.	Vilić Selo	0,056
32.	Zakorenje	0,23
33.	Žigerovci	0,13
UKUPNO:		9,17

IZVOR PODATAKA: ZPO-OSIJEK

Groblje u naselju Brestovac koriste stanovnici naselja: Brestovac, Dolac, Daranovci, Nurkovac i Završje.

Groblje u naselju Kujnik koriste stanovnici naselja Kujnik i Pasikovci.

Groblje u naselju Pavlovci koriste stanovnici naselja: Pavlovci, Boričevci, Deževci i Vilić Selo. Groblje u naselju Kamenski Vučjak koriste stanovnici naselja Kamenski Vučjak i Jeminovac. Mrtvačnice se nalaze na grobljima u naseljima: Brestovac (u sklopu crkve) i Zakorenje (u sklopu kapele).

Prema postojećim standardima izvršena je analiza površina groblja u Općini te je ustanovljeno da su površine groblja u odnosu na planirani broj stanovnika do 2015 godine zadovoljavaju potrebe stanovništva Općine Brestovac.

3.4. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA

Korištenje, uređenje i zaštita prostora su u Prostornom planu definirani u kartografskim prikazima i Odredbama za provođenje.

Osnovu za utvrđivanje uvjeta korištenja čine planirana namjena prostora, važeća zakonska regulativa kojom se utvrđuju mogućnosti i ograničenja za korištenje prostora, smjernice i mjere utvrđene u Prostornom planu Požeško-slavonske županije, te ciljevi prostornog uređenja utvrđeni PPUOB.

3.4.1. Prirodne i krajobrazne vrijednosti

Za područje Općine Brestovac uvjeti zaštite prirode su:

- Za zahvate i radnje na zaštićenom području potrebno je ishoditi dopuštenje tijela nadležnog za poslove zaštite prirode,

- Način upravljanja i ponašanja u zaštićenom području Parka prirode "Papuk" propisani su Pravilnikom o unutarnjem redu parka prirode, Planom upravljanja te PPPPO Parka prirode (koji je u izradi),
- U što većoj mjeri treba zadržati prirodne kvalitete prostora, odnosno posvetiti pažnju očuvanju cjelokupnog prirodnog pejzaža i okruženja,
- Prirodne krajobrase treba štiti od širenja neplanske izgradnje, a kao posebnu vrijednost treba očuvati šume, prirodne vodotoke i područja uz njih,
- U cilju očuvanja biološke raznolikosti treba očuvati krajobraznu raznolikost: izmjenjivanjem šuma, vlažnih livada, vodotoka, živica, a treba izbjegavati velike poljoprivredne površine zasijane jednom kulturom,
- Za planirane zahvate u prirodi, koji sami ili sa drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja ili zaštićene prirodne vrijednosti,
- Prostor Općine Brestovac treba istražiti i vrednovati te utvrditi da li postoje prirodne vrijednosti koje bi trebalo zaštititi temeljem Zakona o zaštiti prirode („NN“ br.70/05) ili kroz prostorni plan te na osnovu vrednovanja pokrenuti postupak zaštite (utvrditi preventivnu zaštitu),
- Prije bilo kakvih zahvata na zaštićenim prirodnim vrijednostima i prirodnim vrijednostima predviđenim za zaštitu potrebno je izvršiti potpunu inventarizaciju i valorizaciju staništa i posebno izdvojiti i zaštititi vrste i staništa,
- Potrebno je zabraniti sve radnje kojima se navedenim prirodnim vrijednostima umanjuje vrijednost odnosno narušavaju svojstva zbog kojih su zaštićene odnosno predviđene za zaštitu.
- Za planirane zahvate u prirodi na području ekološke mreže, koji sam ili s drugim zahvatima može imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje-područje ekološke mreže, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja.

Pri oblikovanju građevina (posebice na području Parka prirode "Papuk" te onih koje se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.

Pri izvođenju građevinskih i rugih zemljanih radova obvezna je prijava nalaza minerala ili fosila koji bi mogli predstavljati zaštićenu prirodnu vrijednost u smislu Zakona o zaštiti prirode te poduzeti mjere zaštite od uništenja, oštećenja ili krađe posebice na području Parka prirode "Papuk".

3.4.1.1. Obilježja područja sa staništa zaštite prirode

a) Zaštićene i ugrožene vrste

Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05, čl. 97.) zabranjeno je branje, skupljanje, uništavanje, sječa ili iskopavanje samoniklih **strogo zaštićenih biljaka i gljiva**, te držanje i trgovina samoniklim strogo zaštićenim biljkama i gljivama. **Strogo zaštićene životinje** zabranjeno je namjerno hvatati, držati i/ili ubijati, namjerno oštećivati ili uništavati njihove razvojne oblike, gnijezda ili legla, te područja njihova razmnožavanja ili odmaranja, namjerno uznemiravati, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije i hibernacije,

ako bi uznemiravanje bilo značajno u odnosu na ciljeve zaštite, namjerno uništavati ili uzimati jaja iz prirode ili držati prazna jaja, prikrivati, držati, uzgajati, trgovati, uvoziti, izvoziti, prevoziti i otuđivati ili na bilo koji način pribavljati i preparirati. Zaštitu uživaju i samonikle biljke i gljive, te divlje životinje koje se nalaze u nacionalnom parku, strogom rezervatu, te u posebnom rezervatu ako se radi o samoniklim biljkama, gljivama, te divljim životinjama radi kojih je područje primarno zaštićeno, kao i sve podzemne životinje, i kad nisu zaštićene kao pojedine svojte, ako aktom o zaštiti toga područja za pojedinu vrstu nije drugačije određeno. Nenamjerno hvatanje i/ili ubijanje strogo zaštićenih životinja prijavljuje se Ministarstvu. Ministarstvo vodi evidenciju o nenamjerno uhvaćenim i/ili ubijenim strogo zaštićenim životinjama, te odlučuje o zaštitnim mjerama u cilju sprječavanja negativnog utjecaja na pojedine vrste.

Zaštićene divlje svojte

Korištenje **zaštićenih divljih svojti** dopušteno je na način i u količini da se njihove populacije na državnoj ili na lokalnoj razini ne dovedu u opasnost (ZZP, čl. 94.). Ministar nadležan za zaštitu prirode i ministar nadležan za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo svaki u svom djelokrugu, propisuju mjere zaštite zaštićenih divljih svojti koje obuhvaćaju: sezonsku zabranu korištenja i druga ograničenja korištenja populacija, privremenu ili lokalnu zabranu korištenja radi obnove populacija na zadovoljavajuću razinu i/ili reguliranje trgovine, držanja radi trgovine i transporta radi trgovine živih i mrtvih primjeraka. Ministarstvo nadležno za zaštitu prirode vodi evidenciju o načinu i količini korištenja zaštićenih divljih svojti radi utvrđivanja i praćenja stanja populacija. Ako se utvrdi da je zbog korištenja zaštićena divlja svojta ugrožena, ministar može donijeti naredbu kojom zabranjuje ili ograničava korištenje te svojte.

Direktiva o pticama

Ova direktiva donesena je još 1979. godine s ciljem dugoročnog očuvanja svih divljih ptičjih vrsta i njihovih važnih staništa na teritoriju EU. Poseban naglasak je na zaštiti migratornih vrsta koja zahtijeva koordinirano djelovanje svih europskih zemalja. Propis se odnosi na 181 ptičju svojtu (vrstu ili podvrstu) te zahtijeva očuvanje dovoljno prostranih i raznolikih staništa za njihov opstanak. Također se zabranjuju načini masovnog i neselektivnog lova te iskorišćivanje, prodaja ili komercijalizacija većine ptičjih vrsta. Načinjene su određene iznimke radi sporta i lova, a dopušta se članicama učiniti iznimke u slučajevima kada ptice predstavljaju ozbiljnu opasnost za sigurnost i zdravlje ljudi ili drugih biljaka i životinja, te kad nanose velike gospodarske štete. Pojedine zemlje obvezne su utvrditi i zaštititi dovoljan broj i u dovoljnoj površini najpovoljnijih područja za zaštitu ptičjih vrsta iz **Dodatka I Direktive (SPA područja)** koja postaju sastavni dio NATURA 2000. U zemljama EU proglašeno je 4.830 SPA područja ukupne površine veće od 429.000 km² kopna i 57.000 km² mora

Direktiva o staništima

Cilj ove direktive donesene 1992. godine je doprinijeti očuvanju biološke raznolikosti članica EU kroz zaštitu staništa divlje flore i faune. Glavni način ostvarenja ovog cilja jest uspostavljanje ekološke mreže područja NATURA 2000. Ova područja (SAC područja) značajna su za očuvanje ugroženih vrsta (osim ptica) i stanišnih tipova koji su navedeni u dodacima Direktive, u tzv. "povoljnom statusu zaštite". Prilikom odabira područja, osim znanstvenih uzimaju se u obzir i gospodarski, društveni i kulturni zahtjevi, te regionalne i lokalne značajke. Zaštita područja provodi se ocjenjivanjem utjecaja pojedinih planova i zahvata, provođenjem planova upravljanja te ugovornim i drugim aranžmanima s vlasnicima i korisnicima zemljišta kroz koje se osigurava primjena odgovarajućih zaštitnih mjera. Nove članice EU na dan pristupa moraju predati popis predloženih područja za NATURA 2000 s odgovarajućom bazom podataka o svakom pojedinom području. **Za vrste navedene na**

Dodatku II Direktive potrebno je utvrditi važna staništa i zaštititi ih, vrste na Dodatku IV potrebno je strogo zaštititi, a vrste na Dodatku V uživaju status zaštićenih vrsta čije se populacije smiju eksploatirati uz stalan nadzor.

Crvene knjige

Crvene knjige ugroženih vrsta objedinjuju podatke o onim svojstama (vrstama ili podvrstama) koje se smatraju ugroženima temeljem znanstvene procjene prema međunarodnim kriterijima koje je postavila Međunarodna unija za zaštitu prirode IUCN. Te se vrste upisuju na tzv. Crveni popis, a detaljno obrađuju u crvenim knjigama. Crvene knjige za pojedine skupine ugroženih vrsta Hrvatske izradili su kompetentni stručnjaci te one predstavljaju temelj za zakonsku zaštitu vrsta.

Crveni popis obuhvaća vrste u s visokim stupnjem ugroženosti, odnosno smatra se da su pred izumiranjem (CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene i VU – osjetljive) te vrste koje bi mogle postati ugrožene ukoliko se ne poduzmu zaštitne mjere (NT - niskorizične i LC – najmanje zabrinjavajuće), kao i vrste koje se radi nedostatka podataka ne mogu svrstati u neku od navedenih kategorija DD – nedovoljno poznate).

Zaštićene i ugrožene vrste na području Općine Brestovac

Iako ne postoji cjelovita inventarizacija flore i faune ovog područja, prema dostupnim podacima iz Crvenih knjiga i postojećih stručnih studija, na području Općine Brestovac stalno ili povremeno živi niz ugroženih i zaštićenih vrsta, od kojih prvenstveno izdvajamo sisavce i ptice.

Sisavci

Prema *Crvenoj knjizi ugroženih sisavaca Hrvatske* kao i staništima prisutnim na ovom području, šire područje Općine Brestovac je stvarno ili potencijalno područje rasprostranjenja većeg broja ugroženih i/ili zaštićenih vrsta sisavaca. Uz tablice s popisom zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene, za one najugroženije (pred izumiranjem – u kategorijama CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Strogo zaštićene i zaštićene vrste sisavaca na širem području Općine Brestovac (SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće, DD - nedovoljno poznate)

znanstveno ime vrste	hrvatsko ime vrste	Regionalna kategorija ugroženosti	Zakon o zaštiti prirode (NN 70/05)	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Barbastella barbastellus*</i>	širokouhi mračnjak	DD	SZ	✓
<i>Lepus europaeus</i>	europski zec	NT	Z	
<i>Lutra lutra</i>	vidra	DD	SZ	✓
<i>Micromys minutus</i>	patuljasti miš	NT	Z	
<i>Muscardinus avellanarius</i>	puh orašar	NT	SZ	
<i>Myotis bechsteini</i>	velikouhi šišmiš	VU	SZ	✓
<i>Myotis emarginatus</i>	riđi šišmiš	NT	SZ	✓
<i>Myotis myotis</i>	veliki šišmiš	NT	SZ	✓
<i>Glis glis</i>	sivi puh	LC	SZ	
<i>Neomys anomalus</i>	močvarna rovka	NT	Z	

<i>Neomys fodiens</i>	vodena rovka	NT	Z	
<i>Plecotus austriacus</i>	sivi dugoušan	EN	SZ	
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	veliki potkovnjak	NT	SZ	✓
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	mali potkovnjak	NT	SZ	✓
<i>Sciurus vulgaris</i>	vjeverica	NT	Z	

* potencijalno područje rasprostranjenja

Među sisavcima rasprostranjenim na području Općine 7 je vrsta šišmiša. Svi šišmiši strogo su zaštićeni temeljem Zakona o zaštiti prirode. Izdvajamo 2 vrste koje su prema kriterijima Svjetske udruge za zaštitu prirode (IUCN) u kategoriji vrsta pred izumiranjem:

velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteini*)

Kategorija ugroženosti: VU - osjetljiva vrsta

Ekologija: Šumska vrsta, dolazi samo u prirodnim većinom listopadnim šumama sa starijim stablima, te u starim voćnjacima i parkovima. Lovi na čistinama i rubovima šuma, često sakuplja plijen koji čine uglavnom noćni leptiri i dvokrilci te razni beskrlni člankonošci s grančica i listova, ali i na tlu. Ljeti se zadržava u dupljama drveća, a zimuje u različitim podzemnim prirodnim ili umjetnim staništima, vjerojatno najviše u pukotinama.

Razlozi ugroženosti: Prekomjerna sječa starijih stabala s dupljama i prerana sječa starijih sastojina te upotreba pesticida u šumarstvu.

sivi dugoušan (*Plecotus austriacus*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena vrsta

Ekologija: Nizinska i podgorska područja, često uz naselja. Porodiljske kolonije u krovštima zgrada i crkvenim tornjevima. Nalažen je i u nizinskim poplavnim šumama (Spitzenberger, usmena informacija). Lovi na otvorenom. Na zimovanju je dosad nađen u špiljama, gdje se najčešće zavlači duboko u uske pukotine.

Razlozi ugroženosti: Iako nemamo puno podataka iz prijašnjih razdoblja, očita je tendencija smanjenja populacije. Razlozi takvu stanju mogli bi biti povezani s primjenom pesticida, kao i sve češće premazivanje drvenih dijelova krovišta insekticidima

Mjere zaštite:

U cilju zaštite **šišmiša**, potrebno je očuvati njihova prirodna staništa u špiljama, šumama te skloništima po tavanima, crkvenim tornjevima i drugim prostorima na zgradama. U slučaju obnova zgrada i crkava u kojima je nađena kolonija šišmiša, poželjno je postaviti nova pogodna mjesta za sklonište kolonije.

U cilju zaštite šumskih vrsta šišmiša, detaljne mjere očuvanja šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode koji se ugrađuju u odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Općine Brestovac .

U cilju zaštite vrsta vezanih za vlažna staništa (**vidra, močvarna rovka, vodena rovka**) potrebno je u što većoj mjeri očuvati vodena i močvarna staništa i spriječiti melioraciju i isušivanje, odnosno ne planirati daljnje regulacije vodotoka te daljnje melioracije ovakvih površina bez Ocjene prihvatljivosti takvih zahvata na prirodu sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

Ptice

Prema *Crvenoj knjizi ugroženih ptica Hrvatske* šire područje Općine Brestovac područje je rasprostranjenja većeg broja ugroženih i zaštićenih vrsta ptica. Uz tablicu s popisom strogo zaštićenih vrsta koje su ovdje rasprostranjene za one najugroženije (pred izumiranjem – u kategorijama DD, CR, EN i VU) navedeni su i osnovni podaci.

Strogo zaštićene vrste ptica na području Općine Brestovac (CR – kritično ugrožene, EN – ugrožene, VU – osjetljive, DD – nedovoljno poznate, NT – niskorizične, LC – najmanje zabrinjavajuće; GP – gnijezdeća populacija).

Znanstveni naziv	Hrvatski naziv	Kategorija ugroženosti	Dodatak I Direktive o pticama
<i>Alcedo atthis</i>	vodomar	NT/GP	✓
<i>Aquila pomarina</i>	orao kliktaš	EN/GP	✓
<i>Bonasa bonasia</i>	lještarka	NT/GP	✓
<i>Chlidonias hybridus</i>	bjelobrada čigra	VU/GP	✓
<i>Ciconia ciconia</i>	roda	NT/GP	✓
<i>Ciconia nigra</i>	crna roda	VU/GP	✓
<i>Dendrocopos (Picoides)</i>	planinski djetlić	NT/GP	✓
<i>Dendrocopos syriacus</i>	sirijski djetlić	LC/GP	✓
<i>Dryocopus martius</i>	crna žuna		✓
<i>Egretta alba*</i>	velika bijela čaplja	EN/GP	✓
<i>Ficedula albicollis</i>	bjelovrata muharica		✓
<i>Ficedula parva</i>	mala muharica	NT/GP	✓
<i>Gavia arctica**</i>	crnogri plijenor	LC/ZP	✓
<i>Gavia stellata**</i>	crvenogri plijenor		✓
<i>Ixobrychus minutus</i>	čapljica voljak	NT/GP	✓
<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	LC/GP	✓
<i>Lullula arborea</i>	ševa krunica	LC/GP	✓
<i>Pernis apivorus</i>	škanjac osaš	VU/GP	✓
<i>Picus canus</i>	siva žuna	LC/GP	✓
<i>Scolopax rusticola***</i>	šljuka	DD/GP	
<i>Strix uralensis</i>	jastrebača	LC/GP	✓
<i>Sylvia nisoria</i>	pjegava grmuša		✓

*zimovalica, **preletnica/neredovita zimovalica, *** vjerojatno područje gniježdenja

Od ugrožene i strogo zaštićene ornitofaune koja potvrđeno ili moguće obitava na ovom području, a čije su gnijezdeće populacije svrstane u zajedničku kategoriju ugroženosti – pred izumiranjem, valja istaknuti slijedeće vrste:

orao kliktaš (*Aquila pomarina*)

Kategorija ugroženosti: EN - ugrožena gnijezdeća populacija

Ekologija: Gnijezde se u šumama nizinskih ili brdovitim područja. Izbjegavaju guste i prostrane šume, a rado naseljavaju rascjepkane šume i šumarke okružene vlažnim ili poplavnim livadama ili drugim otvorenim staništima koja su im potrebna kao lovišta.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, intenziviranje poljodjelstva, uređivanje šuma.

bjelobrada čigra (*Chlidonias hybridus*)**Kategorija ugroženosti: VU – rizična gnijezdeća populacija**

Ekologija: Obitava po stajaćim kopnenim vodama bogatim plutajućom vegetacijom na kojoj grade gnijezda. Zimuju na sličnim staništima u tropskom području. Pretežito su druževne. Za selidbe su najčešće u jatima do 70 ptica zajedno, rjeđe su samotne. Gnijezde se u kolonijama, monogamne su, veze između mužjaka i ženki vjerojatno su postojane iz godine u godinu. Uglavnom se hrane kukcima i njihovim ličinkama, sitnim ribama i vodozemcima. Hrane se pretežito po močvarama, ali povremeno i po sušim staništima. Hrane se u manjim jatima, rjeđe samotno.

crna roda (*Ciconia nigra*)**Kategorija ugroženosti: VU - ugrožena gnijezdeća populacija**

Ekologija: Obitava u starim, mirnim šumama s potocima, lokvama, barama, kanalima, vlažnim livadama i sl. Rado se hrane i po obalama rijeka i većim močvarnim površinama ukoliko ih ima u blizini gnijezdilišta. Za selidbe se zadržavaju i po otvorenim vlažnim područjima.

Razlozi ugroženosti: Uređivanje šuma, mijenjanje vodnog režima šuma, nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, u Dalmaciji lov i krivolov.

velika bijela čaplja (*Egretta alba*)**Kategorija ugroženosti: EN – ugrožena gnijezdeća populacija**

Ekologija: Gnijezde se na većim kopnenim ili priobalnim močvarama, ušćima rijeka i jezerima obala obraslih bujnim raslinjem. Za gniježđenje trebaju prostrane tršćake ili rogozike, rjeđe se gnijezde i na grmlju ili niskom drveću.

Razlozi ugroženosti: Nestajanje močvarnih područja, propadanje šaranskih ribnjaka, lov i krivolov. Donedavno je u Hrvatskoj bila gotovo izumrla, no posljednjih desetak godina broj joj pomalo raste i vraća se na stara gnijezdilišta. Gnijezdeća populacija je još uvijek ugrožena.

škanjac osaš (*Pernis apivorus*)**Kategorija ugroženosti: VU – rizična gnijezdeća populacija**

Ekologija: Šume bogate proplancima, čistinama, prosjekama, sječevinama. Često i u mješovitom, mozaičnom krajoliku gdje su šume izmiješane s livadama, živicama, malim močvarama i sl.

Razlozi ugroženosti: Lov i krivolov, uređivanje šuma, intenziviranje poljodjelstva.

šumska šljuka (*Scolopax rusticola*)**Kategorija ugroženosti: DD – nedovoljno poznata gnijezdeća populacija**

Ekologija: Gnijezde se u prostranim listopadnim, mješovitim ili crnogoričnim šumama. Potrebne su im sjenovite šume s vlažnim, mekim humusom i barem nešto podrasta. Optimalne su šume koje su ispresijecane proplancima, poljima, potocima, lokvama i dr. Osjetljive su ne samo na upade čovjeka u gnijezdilišni teritorij nego čak npr. fazana i zečeva. Za selidbe i zimovanja obitavaju i po sušim i grmljem obraslim terenima.

Razlozi ugroženosti: Lov (pogotovo u doba gniježđenja) i krivolov, uređivanje šuma, intenziviranje poljodjelstva

Mjere zaštite:

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za vodena i vlažna staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom vodno-gospodarskih zahvata, koji se upravo radi zaštite ovih ptica ne preporučuju, kao ni prenamjena ovakvih staništa u poljoprivredna zemljišta (melioracijski zahvati).

U cilju zaštite vrsta ptica vezanih za šumska staništa, potrebno je o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama, a naročito je potrebno ostavljati dostatan broj starih suhih stabala radi ptica dupljašica (kroz uvjete zaštite prirode odgovarajućih šumsko-gospodarskih osnova).

Vodozemci i gmazovi

Prema *Crvenoj knjizi vodozemaca i gmazova Hrvatske*, šire područje Općine Brestovac je stanište 3 strogo zaštićene vrste vodozemaca i 1 strogo zaštićene vrste gmaza.

Strogo zaštićene vrste vodozemaca i gmazova na području Općina Brestovac (SZ – strogo zaštićene, NT – niskorizične, DD- nedovoljno poznata; ZZZ – Zakon o zaštiti prirode NN 70/05)

znanstveno ime vrste	hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZZ	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Bombina bombina</i>	crveni mukač	NT	SZ	✓
<i>Hyla arborea</i>	gatalinka	NT	SZ	
<i>Emys orbicularis</i>	barska kornjača	NT	SZ	✓
<i>Triturus (cristatus) dobrogicus</i>	veliki podunavski vodenjak	NT	SZ	✓

Mjere zaštite:

Potrebno je očuvati staništa na kojima ove vrste obitavaju s naglaskom na vlažna i vodena staništa.

Ribe

Prema *Crvenoj knjizi slatkovodnih riba Hrvatske* područje Općine Brestovac je potencijalno područje rasprostranjenja većeg broja ugroženih vrsta riba.

Strogo zaštićene i zaštićene vrste riba na širem području Općine Brestovac (SZ - strogo zaštićena svojta, Z - zaštićena svojta; EN - ugrožena, VU- rizična, NT – potencijalno ugrožena, LC – najmanje zabrinjavajuća, DD- nedovoljno poznata)

znanstveno ime vrste	hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZZ	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Abramis sapa</i>	crnooka deverika	NT	Z	
<i>Acipenser ruthenus</i>	kečiga	VU	Z	
<i>Alburnoides bipunctatus</i>	dvoprugasta uklija	LC		
<i>Aspius aspius</i>	bolan	VU		✓
<i>Barbus balcanicus</i>	potočna mrena	VU	SZ	✓
<i>Carassius carassius</i>	karas	VU	Z	
<i>Chalcalburnus chalcoides</i>	velika pliska	VU	SZ	✓
<i>Cyprinus carpio</i>	šaran	EN	Z	
<i>Eudontomyzon mariae</i>	ukrajinska paklara	NT	SZ	✓
<i>Gobio albipinnatus</i>	bjeloperajna krkuša	DD	SZ	✓
<i>Gobio gobio</i>	krkuša	LC	Z	
<i>Gobio kessleri</i>	Keslerova krkuša	NT	SZ	✓

<i>Gobio uranoscopus</i>	tankorepa krkušica	NT	SZ	✓
<i>Hucho hucho</i>	mladica	EN	Z	✓
<i>Leucaspis delineatus</i>	belica	VU	SZ	
<i>Leuciscus idus</i>	jez	VU	Z	
<i>Lota lota</i>	manjić	VU	Z	
<i>Misgurnus fossilis</i>	piškur	VU	SZ	✓
<i>Pelecus cultratus</i>	sabljarka	DD	SZ	✓
<i>Rutilus pigus</i>	plotica	NT	Z	
<i>Sabanejewia balcanica</i>	zlatni vijun	VU	SZ	✓
<i>Salmo trutta</i>	potočna pastrva	VU	Z	
<i>Telestes (Leuciscus) souffia</i>	blistavec	VU	SZ	✓
<i>Vimba vimba</i>	nosara	VU	Z	
<i>Zingel streber</i>	mali vretenac	VU	SZ	

Od ugrožene i strogo zaštićene riblje faune koja potvrđeno ili moguće obitava na ovom području valja istaknuti sljedeće vrste:

kečiga (*Acipenser ruthenus*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.

Ekologija: Kečiga je pridnena vrsta koja boravi u slatkim i bočatim vodama umjerenoga područja. Naseljava pridnene dijelove rijeka i jezera, a u mora rijetko zalazi

Uzroci ugroženosti: Nerazuman ribolov u Dunavu, zasnovan na ulovu mlađih dobnih kategorija koje nisu spolno zrele ili su takvima tek postale. Promjene u prirodnim staništima izazvane čovjekovim djelovanjem, poput onečišćenja, vađenja pijeska i regulacije vodotoka.

bolan (*Aspius aspius*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.

Ekologija: Bentopelagička vrsta koja nastanjuje tekuće vode, akumulacije i rukavce rijeka. Uglavnom živi solitarno (pojedinačno) i obično u čistim, tekućim dijelovima vodotoka. Jedan je od najvećih dnevnih predatora u našim vodama, a na glasu po proždrljivosti

Uzroci ugroženosti: smanjenje populacija vrsta kojima se hrani, mehaničko onečišćenje rijeka, regulacije vodotoka i unos alohtonih vrsta, nekontrolirani ribolov

potočna mrena (*Barbus balcanicus*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.

Ekologija: Ovo je bentopelagička riba koja živi u vodama temperature 5–25°C. Pridnena je vrsta i uglavnom nastanjuje čiste, brzo tekuće vode područja mrene, a ulazi i u pojas lipljena. Nastanjuje potoke do 500 m nadmorske visine.

Uzroci ugroženosti: Potočnu mrenu ugrožava onečišćenje vodotoka, nestajanje prirodnih i mriješnih staništa, pregradnja rijeka i regulacija gornjih tokova rijeka.

karas (*Carassius carassius*)

Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.

Ekologija: Karas nastanjuje stajaće vode, poput bara, močvara, jezera, sporotekućih rijeka i privremenih vodenih površina, bogatih vodenom vegetacijom. Voli vode s malom prozirnošću i dubinom gdje temperatura ljeti nije hladnija od 19°C

Uzroci ugroženosti: nakon unošenja babuške u otvorene vode, počele su se postupno smanjivati njegove populacije, posebno u stajaćim, močvarnim i poplavnim staništima. Jedan od razloga smanjenja brojnosti svakako je i nestanak vodene vegetacije zbog onečišćenja voda. Svako isušivanje jezera, bara i močvara te nestajanje poplavnih staništa pridonosi daljnjem smanjenju brojnosti vrste.

velika pliska (*Chalcalburnus chalcoides*)**Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Velika pliska je bentopelagička riba koja živi u slatkoj i bočatoj vodi i zadržava se u jatima. Živi u rijekama i jezerima, a najviše voli mjesta gdje ima dovoljno otopljenog kisika, gdje je voda hladnija, a dno kamenito**Uzroci ugroženosti :** onečišćenje voda i regulacije vodotoka.**šaran (*Cyprinus carpio*)****Kategorija ugroženosti: EN – ugrožena populacija.****Ekologija:** Divlja forma šarana jedna je od najugroženijih u Europi. Kod nas je autohtona vrsta.**Uzroci ugroženosti:** Ugrožena je miješanjem s kultiviranim formama, regulacijom vodotoka i nestankom prirodnih mrijestilišta.**mladica (*Hucho hucho*)****Kategorija ugroženosti: EN – ugrožena populacija.****Ekologija:** Mladica je bentopelagička, litofilna vrsta koja najčešće živi u zoni lipljena i mrene. Nastanjuje dublje dijelove rijeka, s brzim protokom i nižom temperaturom (od 6°C do 18°C). Česta je u dubljim prokopima uz obalna područja ili ispod mostova, a rijetka u jezerima. Mlade jedinke žive u manjim tekućicama i u gornjim dijelovima rijeka, a s odrastanjem sele nizvodno.**Uzroci ugroženosti:** Već je u srednjem vijeku mladica bila najpoznatija pastrvska vrsta. Budući da je komercijalno cijenjena vrsta, pretjerani izlov uzrokovao je smanjenje gotovo svih njezinih populacija. Mladica je ugrožena vrsta i u Europi, a prirodno se ratmnožava samo u nekoliko rijeka. Naime, regulacijom i pregradnjom gornjih i srednjih tokova rijeka nestala su staništa prikladna za mrijest. Onečišćenje vodotoka i povećana eutrofikacija nepovoljno su utjecali na mladicu, koja živi u hladnim vodama bogatim kisikom.**belica (*Leucaspis delineatus*)****Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Belica živi u području donjih tokova rijeka, u stajaćim i sporo tekućim vodama, bogato obraslim vodenom vegetacijom.**Uzroci ugroženosti:** Osim isušivanja, velik utjecaj na njezin nestanak ima i sve veća primjena insekticida i herbicida u poljoprivredi.**jez (*Leuciscus idus*)****Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Jez je bentopelagička vrsta koja naseljava nizinske rijeke i jezera te je jedna od karakterističnih i čestih vrsta u zoni deverike. Rado zalazi u poplavnu zonu radi prehrane i razmnožavanja.**Uzroci ugroženosti:** regulacije i onečišćenje vodotoka te nestanak prikladnih, prirodnih mrijesnih područja, smanjenje i nestajanje poplavnih i močvarnih područja**manjić (*Lota lota*)****Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** To je pridnena vrsta kojoj odgovara hladnija (4 – 18°C) i čišća tekuća voda. Nastanjuje velike rijeke i duboka jezera, gdje bira kamenita i pjeskovita dna**Uzroci ugroženosti:** Regulacija vodotoka, onečišćenje, prekomjeran izlov i unos alohtonih vrsta.

piškur (*Misgurnus fossilis*)**Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Čikov živi u stajaćim ili sporotekućim vodama u donjim dijelovima rijeka. Obično naseljava staništa prekrivena muljevitim dnom. Najčešći životni prostor su mu mrtvaje, ribnjaci, kanali za natapanje i preplavljeni močvarni tereni većih rijeka i njihovih pritoka.**Uzroci ugroženosti:** nestanak sporotekućih i stajaćih voda i prikladnih staništa, organsko i anorgansko onečišćenje preostalih staništa tog tipa, regulacija i pregradnja vodotoka.**zlatni vijun (*Sabanejewia balcanica*)****Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Naseljava gornje ili srednje tokove manjih rijeka i potoka. Zlatni vijun živi pojedinačno. Aktivan je noću, a danju je ukopan u pješčano ili šljunkovito dno. Samo se iznimno zadržava u blatnom i muljevitom dnu. Prednost daje plitkoj, ali čistoj (bistroj) vodi. Podnosi zagrijavanje vode do 20°C.**Uzroci ugroženosti:** Antropogeni utjecaji, poput onečišćenja gornjih tokova rijeka, regulacija i pregrađivanja vodotoka, obično uzrokuju promjene vodnog režima, brzine strujanja i fizikalno-kemijskih značajka vode, što utječe na ugroženost zlatnog vijuna.**potočna pastrva (*Salmo trutta*)****Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Živi u gornjim i srednjim dijelovima rijeke, koji se uglavnom nazivaju zona pastrve, lipljena i mreke. Najčešće naseljava brze, hladne, plitke tekućice planinskih vodotoka do 2500 mnv, na temperaturi vode od 2 °C do 16 °C, a može se naći i u ravničarskim rijekama i jezerima.**Uzroci ugroženosti:** Promjene u okolišu i onečišćenje. Regulacijom i pregrađivanjem vodotoka mijenja se vodni režim, što najviše i ugrožava populacije potočne pastrve, osobito na područjima gdje se mnogo lovi radi prodaje. Zbog takvih je zahvata onemogućena migracija pastrva prema izvorišnim dijelovima. Dodatni problem stvara sječa šuma uz rubne dijelove potoka i rijeka čime se mijenjaju mikroklimatski uvjeti, osobito za ljetnih mjeseci.**blistavac (*Telestes souffia*)****Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Blistavac je bentopelagička riba koja živi u jatima. Nastava brzotekuća, čiste vode, u kojima je temperatura između 10 i 20°C, a dno je pješčano ili kamenito**Uzroci ugroženosti:** onečišćenja i reguliranja vodenih tokova**nosara (*Vimba vimba*)****Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Nosara obično naseljava srednje i donje tokove rijeka te jezera. Voli sporiya tekuća i stajaća vodena staništa, a veoma često zalazi i u poplavnu zonu.**Uzroci ugroženosti:** regulacije i pregradnje vodotoka koje sprječavaju uzvodne reproduktivne migracije, svako smanjenje poplavnih područja. Mjestimično je ugrožava i pretjerani izlov.**mali vretenac (*Zingel streber*)****Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Živi u zoni mreke, deverike i balavca. Pridnena je riba i zadržava se u srednje dubokim, čistim, brzim vodama gdje ima puno kisika, a dno je pješčano ili šljunkovito.**Uzroci ugroženosti:** onečišćenje i regulacije vodotoka, dominantne šaranske vrste s kojima je u izravnoj kompeticiji za stanište i prehrambene resurse.

Mjere zaštite:

U cilju zaštite riba potrebno je o njima voditi brigu prilikom regulacija vodotoka uz obavezu provođenja postupka ocjene prihvatljivosti zahvata na prirodu za ekološki značajna područja koji su dio ekološke mreže RH.

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode i Zakonu o slatkovodnom ribarstvu, zabranjeno je vodotoke približavati stranim (alhtonim) vrstama.

Leptiri

Prema *Crvenoj knjizi danjih leptira Hrvatske* (u pripremi), područje Općine Brestovac je stanište više strogo zaštićenih vrsta leptira.

Zaštićene vrste leptira na području Općine Brestovac (SZ – strogo zaštićene, Z – zaštićene, CR – kritično ugrožene, VU – osjetljive, NT – niskorizične, DD – nedovoljno poznate; ZZZ – Zakon o zaštiti prirode NN 70/05)

znanstveno ime vrste	hrvatsko ime vrste	Kategorija ugroženosti	Zaštita po ZZZ	Dodatak II Direktive o staništima
<i>Apatura ilia</i>	mala preljevalica	NT	Z	
<i>Apatura iris</i>	velika preljevalica	NT	Z	
<i>Euphydryas aurinia</i>	Močvarna riđa	DD	SZ	✓
<i>Euphydryas maturna</i>	mala svibanjska riđa	DD	Z	
<i>Heteropterus morpheus</i>	sedefast debeloglavac	NT	Z	
<i>Leptidea morsei major</i>	Grundov šumski bijelac	DD	SZ	✓
<i>Limenitis populi</i>	Topolnjak	NT	Z	
<i>Lopinga achine</i>	šumski okaš	DD	SZ	
<i>Lycaena dispar</i>	kiseličin crvenko	NT	SZ	✓
<i>Lycaena hippothoe</i>	crvenorubi crvenko	NT	Z	
<i>Lycaena thersamon</i>	mali dvornikov crvenko	DD	Z	
<i>Maculinea alcon</i>	Močvarni plavac	CR	SZ	
<i>Mellicta aurelia</i>	niklerova riđa	DD	Z	
<i>Nymphalis vau-album*</i>	šareni ve	VU	Z	✓
<i>Nymphalis xanthomelas</i>	Žutonoga riđa	EN	SZ	
<i>Parnassius mnemosyne</i>	Crni apolon	NT	SZ	
<i>Zerynthia polyxena</i>	uskršnji leptir	NT	SZ	

- * prioritarna vrsta

močvarni plavac (*Maculinea alcon*)

Kategorija ugroženosti: CR – kritično ugrožena populacija.

Ekologija: Stanište su mu vlažne livade s biljkom hraniteljicom i mravinjacima vrste *Myrmica scabrinodis*. Životni ciklus je sličan kao i kod gorskog plavca, ali uz drugu ovipozijsku i biljku hraniteljicu, koja je kod močvarnog plavca plućna sirištara *Gentiana pneumonanthe* (por. *Gentianaceae*). Postoje i neke razlike u ponašanju vrsta u mravinjaku, ali je veliki dio ekologije i dalje nepoznat iako se u Europi intenzivno na tome. Vrsta ima jednu generaciju godišnje, koja se pojavljuje od lipnja do srpnja.

Razlozi ugroženosti: Vrsta je ugrožena zbog promjena u širenju poljoprivrednog zemljišta na račun vlažnih livada, kao i prestanak tradicionalnog gospodarenja košnjom i pašom. Dodatni problemi su urbanizacija, te izolacija i fragmentacija staništa.

Šareni ve (*Nymphalis vau-album*)**Kategorija ugroženosti: VU – rizična populacija.****Ekologija:** Tipična staništa su čistine unutar nizinskih, često poplavnih šuma, s biljkama hraniteljicama iz rodova vrba *Salix ssp.*, topola *Populus ssp.* i brijesta *Ulmus ssp.***Razlozi ugroženosti:** Ugrožena vrsta zbog devastacije šuma, nepravilnog gospodarenja šumom, djelatnostima koje utječu na razinu podzemnih voda, kao drenaža, povećane izgradnje.**Žutonoga riđa (*Nymphalis xanthomelas*)****Kategorija ugroženosti: EN – ugrožena populacija.****Ekologija:** Tipična staništa su higrofilni biotopi u dolinama rijeka, te miješane bjelogorične šume u kojima rastu biljke hraniteljice: vrbe *Salix ssp.*, brijestovi *Ulmus spp.* i topole *Populus ssp.*, na čije grančice ili drške listova ženka polaže veliku količinu jajašaca iz koje izlaze smeđe gusjenice. Tri tjedna nakon zakukuljenja izlazi odrasli leptir. Vrsta ima jednu generaciju koja se pojavljuje od srpnja do rujna. Prezimljuje kao odrasli leptir na hladnim i mračnim mjestima, tako da se nakon zime pojavljuje već u proljetnim mjesecima.**Razlozi ugroženosti:** Ugrožena vrsta zbog nestajanja prirodnih vlažnih staništa isušivanjem, sječom šume, izgradnjom, kao i kemijskim zagađenjem.**Mjere zaštite:**

Leptiri su općenito ugroženi uslijed regulacije voda što izaziva promjene staništa uz vodotoke i isušivanje vlažnih staništa; uništavanja šuma i promjena u gospodarenju šumama koje uključuju uništavanje starih hrastova i čišćenje rubova šuma; kemijskog onečišćenja; intenziviranja poljoprivredne proizvodnje; sukcesije livadnih staništa; te sakupljačke aktivnost kolekcionara.

U cilju zaštite leptira trebalo bi prvenstveno očuvati vodena i močvarna staništa te o njima voditi brigu prilikom gospodarenja šumama i travnjacima, melioraciji i vodno-gospodarskim zahvatima.

Radi očuvanja europski ugroženih leptira plavaca (*Maculinea*) koji su usko vezani uz vlažne livade s određenim biljnim zajednicama, potrebno je takve livade evidentirati i dugoročno osigurati njihov opstanak (redovita košnja) te ih zaštititi kao područja ekološke mreže RH.

Alohtone vrste

Alohtone vrste predstavljaju velik problem i drugi su razlog smanjenja biološke raznolikosti na globalnom nivou, odmah nakon direktnog uništavanja staništa. Prema Zakonu o zaštiti prirode (NN 70/05), zabranjeno je uvođenje stranih divljih svojti u ekološke sustave.

b) Ugrožena i rijetka staništa

Prema Karti staništa Republike Hrvatske na području Općine Brestovac nalazi se 16 tipova staništa. 10 tipova staništa ugroženo je na europskoj razini i zaštićeno Direktivom o staništima, a u Hrvatskoj Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova.

Tipovi staništa zastupljenih na području Općine Brestovac :

NKS kod	NKS staništa	površina (ha)	% od ukupne površine Općine
A	Površinske kopnene vode i močvarna staništa		
A3212*	Zajednica male i velike vodene leće		
C	Travnjaci, cretovi i visoke zeleni		
C22**	Vlažne livade Srednje Europe	73,56	0,26
C2222*	Livade bodljazobi i blijede djeteline		
C23**	Mezofilne livade Srednje Europe	3629,95	12,97
C24*	Vlažni, nitrofilni travnjaci i pašnjaci	19,31	0,07
E	Šume		
E31*	Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume	870,32	3,11
E32*	Srednjoeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične breze	7742,47	27,66
E41*	Srednjoeuropske neutrofilne do slaboacidofilne, mezofilne bukove šume	729,30	2,61
E45*	Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume	7047,04	25,17
E51*	Panonske bukovo-jelove šume	3219,33	11,50
I	Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom		
I21	Mozaici kultiviranih površina	129,54	0,46
I21/J11/I81	Mozaici kultiviranih površina / Aktivna seoska područja / Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	605,84	2,16
I31	Intenzivno obrađivane oranice na komasiranim površinama	3472,30	12,40
I81	Javne neproizvodne kultivirane zelene površine	5,54	0,02
J	Izgrađena i industrijska staništa		
J11	Aktivna seoska područja	422,66	1,51
J11/J13	Aktivna seoska područja / Urbanizirana seoska područja	15,93	0,06
J43	Površinski kopovi	10,62	0,04
UKUPNO:			100

- *ugrožena i rijetka staništa po ZZP-u i EU Direktivi o staništima
- ** ugroženi i rijetki pojedini stanišni tipovi, no ne i cijela skupina

Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa (MINK 2004) ugrožena i rijetka staništa ovoga područja opisana su na sljedeći način:

A.3.2.1.2. Zajednica male i velike vodene leće (As. Lemno-Spirodeletum polyrrhizae W. Koch 1954) – Pripada svezi Lemnion minoris de Bolós et Masclans 1955. Ovu vodenjarsku zajednicu izgrađuju Lemna minor i Spirodela polyrrhiza, a značajna je za razmjerno tople vodene bazene. Rasprostranjena je i u kontinentalnom i u primorskom dijelu Hrvatske.

C.2.2. Vlažne livade Srednje Europe Vlažne livade Srednje Europe (Red MOLINIETALIA W. Koch 1926) – Pripadaju razredu MOLINIO-ARRHENATHERETEA R. Tx. 1937. Navedeni skup predstavlja higrofilne livade Srednje Europe koje su rasprostranjene od nizinskog do brdskog vegetacijskog pojasa.

C.2.2.2.2. Livade bodljazobi i blijede djeteline (As. Ventenanto-Trifolietum pallidi Ilijanić 1968) – Ta je zajednica vlažnih livada poznata iz podravskog dijela Slavonije zapadno od Osijeka. Razvija se na površinama koje se nalaze više-manje izvan dohvata

poplavne vode, na glinenim tlima u sklopu šuma *Quercus robur* ili *Fraxinus angustifolia*. Obuhvaća razmjerno veliki broj vrsta, a kao stalne ističu se *Trifolium pallidum*, *Ventenanata dubia*, *Iris sibirica*, *Gratiola officinalis*, *Alopecurus pratensis*, *Plantago lanceolata*, *Lychnis flos-cuculi*.

C.2.3. Mezofilne livade Srednje Europe (Red ARRHENTHERETALIA Pawl. 1928) – Pripadaju razredu MOLINIO-ARRHENATHERETEA R. Tx. 1937. Navedene zajednice predstavljaju najkvalitetnije livade košarice razvijene na površinama koje su često gnojene i kose se dva do tri puta godišnje. Ograničene su na razmjerno humidna područja od nizinskog do gorskog vegetacijskog pojasa.

C.2.4. Vlažni, nitrofilni travnjaci i pašnjaci (Red AGROSTIDETALIA STOLONIFERAE Oberd. 1967) – Navedenoj zajednici pripadaju vlažni, nitrofilni travnjaci i pašnjaci nizinskog vegetacijskog pojasa.

E.3.1. Mješovite hrastovo-grabove i čiste grabove šume (Sveza Erythronio-Carpinion (Horvat 1958) Marinček in Mucina et al. 1993) – Pripadaju redu FAGETALIA SYLVATICAE Pawl. in Pawl. et al. 1928. Mezofilne i neutrofilne šume planarnog i bežuljkastog (kolinog) područja, redovno izvan dohvata poplavnih voda, u kojima u gornjoj šumskoj etaži dominiraju lužnjak ili kitnjak, a u podstojnoj etaži obični grab (koji u degradacijskim stadijima može biti i dominantna vrsta drveća). Ove šume čine visinski prijelaz između nizinskih poplavnih šuma i brdskih bukovih šuma.

E.3.2. Srednjoeuropske acidofilne šume hrasta kitnjaka, te obične breze (Sveze Quercion robori-petraeae Br.-Bl. 1932 i Castaneo-Quercion petraeae (Soo 1962) Vukelić 1990) – Pripadaju razredu QUERCETEA ROBORI-PETRAEAE Br.-Bl. et R. Tx. 1943 i redu QUERCETALIA ROBORI-PETRAEAE R. Tx. (1931) 1937). Šume hrasta kitnjaka, a ponekad i hrasta lužnjaka, i jedne ili obje vrste hrasta s bukvom, u kojima dolazi velik broj subatlantskih i submeridionalnih acidofilnih vrsta. Razvijene su u središnjem i južnosredišnjem dijelu Europe izvan glavnog areala sveze Quercion koji je pod atlantskim utjecajem. S njima su udružene i hrastove acidofilne šume zapadnohercenijskog lanca i njegovog ruba, razvijene pod utjecajem atlantske klime kao supstitucijske šume za svezu Luzulo-Fagion zbog zajedničkih vrsta i sličnosti u izgledu.

E.4.1. Srednjoeuropske neutrofilne do slabo acidofilne, mezofilne bukove šume (Sveza Fagion sylvaticae Luquet 1926) – Pripadaju unutar razreda QUERCO-FAGETEA Br.-Bl. et Vlieger 1937 redu FAGETALIA SYLVATICAE Pawl. in Pawl. et al. 1928.

E.4.5. Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume (Podsveza Lamio orvalae-Fagenion Borhidi ex Marinček et al. 1993) – Pripadaju unutar razreda QUERCO-FAGETEA Br.-Bl. et Vlieger 1937 i reda FAGETALIA SYLVATICAE Pawl. in Pawl. et al. 1928 svezi Aremonio-Fagion (Ht. 1938) Borhidi in Tarok et al. 1989.

E.5.1. Panonske bukovo-jelove šume (Abieti-Fagetum "pannonicum") – Šume ovoga tipa rastu na gorama savsko-dravskog međurječja (Ravna Gora, Ivanščica, Strahinjščica, Medvednica, Papuk). Floristički se od dinarskih bukovo-jelovih šuma razlikuju najviše siromašnijim florinim sastavom, a ekološki najviše po tome što rastu na dubokim distričnim tlima na silikatnoj podlozi.

Karta staništa područja Općine Brestovac prikazana je na kartografskom prikazu br. 3.4.A.

Mjere zaštite:*A. Površinske kopnene vode i močvarna staništa*

- očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju;
- osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta;
- održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa;
- očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa;
- očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi i dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno poplavljanje rukavaca i dr.);
- očuvati povezanost vodnoga toka;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- sprječavati zaraštavanje preostalih malih močvarnih staništa u priobalju;
- izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja;
- u zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostore za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju;
- vađenje šljunka provoditi na povišenim terasama ili u neaktivnom poplavnom području, a izbjegavati vađenje šljunka u aktivnim riječnim koritima i poplavnim ravnicama;
- ne iskorištavati sedimente iz riječnih sprudova;

C. Travnjaci, cretovi, visoke zeleni

- gospodariti travnjacima putem ispaše i režimom košnje, prilagođenim stanišnom tipu, uz prihvatljivo korištenje sredstava za zaštitu bilja i mineralnih gnojiva;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- spriječiti zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.;
- očuvati povoljnu nisku razinu vrijednosti mineralnih tvari u tlima suhih i vlažnih travnjaka;
- očuvati povoljni vodni režim, uključujući visoku razinu podzemne vode na područjima cretova, vlažnih travnjaka i zajednica visokih zeleni;
- poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u brdskim, planinskim, otočnim i primorskim travnjačkim područjima.

E. Šume

- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma;
- prilikom dovršnoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine;
- u gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove;
- u gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice;
- u gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizme;
- očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme;
- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama;

- u gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring);
- pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodne metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi.

Detaljne mjere za očuvanje šumskih staništa propisuju se uvjetima zaštite prirode za odgovarajuće šumsko-gospodarske osnove na području Općine Brestovac .

c) Područja ekološke mreže Republike Hrvatske

Ekološka mreža je sustav funkcionalno povezanih područja važnih za ugrožene vrste i staništa. Funkcionalnost ekološke mreže osigurana je zastupljenošću njezinih sastavnica.

Područja ekološke mreže sukladno EU ekološkoj mreži NATURA 2000 podijeljena su na *područja važna za ptice* te *područja važna za divlje svojte osim ptica i stanišne tipove*.

Unutar ekološke mreže njezini dijelovi povezuju se prirodnim ili umjetnim *ekološkim koridorima*. Ekološki koridor je ekološka sastavnica ili niz takvih sastavnica koje omogućuju kretanje populacijama živih organizama od jednog lokaliteta do drugog.

U Hrvatskoj je **ekološka mreža** propisana Zakonom o zaštiti prirode, a obuhvaća tzv. ekološki važna područja od međunarodne i nacionalne važnosti koja su međusobno povezana koridorima. Ekološka mreža proglašena je Uredbom Vlade Republike Hrvatske u listopadu 2007. (NN 109/07).

Sukladno mehanizmu EU Direktive o staništima, Zakon propisuje da se dijelovi ekološke mreže mogu štiti kao posebno zaštićena područja ili provedbom planova upravljanja, kao i kroz postupak **ocjene prihvatljivosti** za prirodu svakog ugrožavajućeg zahvata. Negativno ocijenjen zahvat se može odobriti samo u slučajevima prevladavajućeg javnog interesa i uz Zakonom utvrđene kompenzacijske uvjete. Važan mehanizam je i mogućnost sklapanja ugovora s vlasnicima i ovlaštenicima prava na područjima ekološke mreže, uz **osiguranje poticaja** za one djelatnosti koje doprinose očuvanju biološke raznolikosti.

Područje obuhvata Prostornog plana uređenja preklapa se s područjima ekološke mreže Republike Hrvatske, odnosno tu se nalaze:

- **područja važna za divlje svojte osim ptica i stanišne tipove**
  - **Papuk**
  - **Stanište tisa - šumski predjel Debeljak**
  - **Vrh Papuka**
  - **Svinjarevac**
  - **Livade na južnim padinama Papuka**
  - **Dolina Brzaje**
  - **Sjeverna Babja gora - Rajkuša**
  - **Južna Babja gora - Jabučica**
  - **Sjeverna Babja gora - Stojanka**

- **područja važna za ptice EU (tzv. SPA područje)**
  - **Papuk**

Važna područja za divlje svojte i stanišne tipove:

šifra i naziv područja: HR2000580 Papuk		
ciljevi očuvanja: <i>divlje svojte</i>		
hrvatski naziv	znanstveni naziv	
ptice dupljašice		
ostale divlje svojte ugrožene na europskoj		
riječni rak	<i>Astacus astacus</i>	
potočni rak	<i>Austropotamobius torrentium</i>	
potočna mrena	<i>Barbus balcanicus</i>	
žuti mukač	<i>Bombina variegata</i>	
barska kornjača	<i>Emys orbicularis</i>	
kiseličin crvenko	<i>Lycaena dispar</i>	
velikouhi šišmiš	<i>Myotis bechsteinii</i>	
močvarni šišmiš	<i>Myotis dasycneme</i>	
modra sasa	<i>Pulsatilla vulgaris ssp. grandis</i>	
<i>stanišni tipovi</i>		
NKS šifra:	NATURA šifra:	naziv staništa:
E.4.1.1.	9130	Šuma bukve s lazarkinjom
E.3.1.5.	91L0	Šuma hrasta kitnjaka i običnog graba
E.3.4.7.	91H0*	Šuma hrasta medunca i cmog jasena
E.4.4.2.	9180*	Šuma gorskog javora i mjesečarke
A.2.1.		Izvori
A.2.3.1.		Brzi, turbulentni vodotoci
A.2.5.		Vodopadi
E.4.4.3.	9180*	Mješovita šuma tise i lipe
E.4.5.	91K0	Mezofilne i neutrofilne čiste bukove šume
H.1.	8310	Kraške špilje i jame
E.3.2.2.	9110	Šuma hrasta kitnjaka s bekicama
E.4.2.	9110	Srednjoeuropske, acidofilne bukove šume
E.5.1.1.	91K0	Panonska bukovo-jelova šuma
<i>smjernice zaštite:</i>		
3	Provoditi mjere očuvanja biološke raznolikosti u šumama (P)	
5	Pažljivo provoditi regulaciju vodotoka	
7	Regulirati lov i sprječavati krivolov	
29	Odrediti kapacitet posjećivanja područja	
30	Osigurati poticaje za očuvanje biološke raznolikosti (POP)	
100	Očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju	
101	Osigurati povoljnu količinu vode u vodenim i močvarnim staništima koja je nužna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta	
102	Očuvati povoljna fizikalno-kemijska svojstva vode ili ih poboljšati, ukoliko su nepovoljna za opstanak staništa i njihovih značajnih bioloških vrsta	
103	Održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa	
104	Očuvati povoljni sastav mineralnih i hranjivih tvari u vodi i tlu močvarnih staništa	
107	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alotone) vrste i genetski modificirane organizme	

109	Izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja
110	U zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostora za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju
4000	E. Šume
121	Gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
122	Prilikom dovršenoga sijeka većih šumskih površina, gdje god je to moguće i prikladno, ostavljati manje neposječene površine
123	U gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove
124	U gospodarenju šumama osigurati produljenje sječive zrelosti zavičajnih vrsta drveća s obzirom na fiziološki vijek pojedine vrste i zdravstveno stanje šumske zajednice
125	U gospodarenju šumama izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu bilja i bioloških kontrolnih sredstava ('control agents'); ne koristiti genetski modificirane organizme
126	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
127	U svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih (stojećih i oborenih) stabala, osobito stabala s dupljama
128	U gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring)
129	Pošumljavanje, gdje to dopuštaju uvjeti staništa, obavljati autohtonim vrstama drveća u sastavu koji odražava prirodni sastav, koristeći prirodni bliske metode; pošumljavanje nešumskih površina obavljati samo gdje je opravdano uz uvjet da se ne ugrožavaju ugroženi i rijetki nešumski stanišni tipovi
6000	H. Podzemlje
137	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
138	Očuvati sigovine, živi svijet speleoloških objekata, fosilne, arheološke i druge nalaze
139	Ne mijenjati stanišne uvjete u speleološkim objektima, njihovom nadzemlju i neposrednoj blizini
140	Sanirati izvore onečišćenja koji ugrožavaju nadzemne i podzemne krške vode
141	Sanirati odlagališta otpada na slivnim područjima speleoloških objekata
142	Očuvati povoljne uvjete (tama, vlažnost, prozračnost) i mir (bez posjeta i drugih ljudskih utjecaja) u speleološkim objektima
143	Očuvati povoljne fizikalne i kemijske uvjete, količinu vode i vodni režim ili ih poboljšati ako su nepovoljni
Ostalo:	park prirode

šifra i naziv područja: HR2000581 **Stanište tisa - šumski predjel Debeljak**

ciljevi očuvanja: *divlje svojte*

stanišni tipovi

NKS šifra: NATURA šifra: naziv staništa:

E.4.4.3. 9180* Mješovita šuma tise i lipe

smjernice zaštite:

17 Moguće je provoditi šumske zahvate uključujući i sanitarnu sječicu uz posebno dopuštenje Ministarstva zaduženog za zaštitu prirode

šifra i naziv područja: HR2000625 Vrh Papuka	
ciljevi očuvanja: <i>divlje svojte</i>	
hrvatski naziv	znanstveni naziv
crvena vratiželja	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
mrazovac	<i>Colchicum autumnale</i>
rana ozimica	<i>Eranthis hyemalis</i>
nježna kockavica	<i>Fritilaria orientalis</i>
uskolisna perunika	<i>Iris graminea</i>
šarena perunika	<i>Iris varieagata</i>
lilijan zlatan	<i>Lilium martagon</i>
bljedoliki kačun	<i>Orchis pallens</i>
piramidalno ptičje mljeko	<i>Ornithogalum pyramidale</i>
crna čemerika	<i>Veratrum nigrum</i>
<i>smjernice zaštite:</i>	
11	Pažljivo provoditi turističko rekreativne aktivnosti
18	Sprječavati zaraštavanje travnjaka
29	Odrediti kapacitet posjećivanja područja
117	Očuvati povoljni omjer između travnjaka i šikare, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zaraštavanja travnjaka i cretova i dr.)

šifra i naziv područja: HR2000626 Svinjarevac	
ciljevi očuvanja: <i>divlje svojte</i>	
hrvatski naziv	znanstveni naziv
spljoštena crvotočina	<i>Diphasiastrum complanatum</i>
kijačasta crvotočina	<i>Lycopodium clavatum</i>
<i>smjernice zaštite:</i>	
33	Zaštititi područje u kategoriji posebnog rezervata

šifra i naziv područja: HR2001117 Livade na južnim padinama Papuka	
ciljevi očuvanja: <i>divlje svojte</i>	
hrvatski naziv	znanstveni naziv
zajednica travnjačkih ptica	
<i>stanišni tipovi</i>	
NKS šifra: NATURA šifra:	naziv staništa:
6210	Suhi kontinentalni travnjaci (Festuco Brometea)
<i>smjernice zaštite:</i>	
7	Regulirati lov i sprječavati krivolov
15	Održavati pašnjake
16	Očuvati seoske mozaične krajobrazne
18	Sprječavati zaraštavanje travnjaka
19	Osigurati poticaje za načine košnje koji ne ugrožavaju kosce (<i>Crex crex</i>)
21	Zaštititi područje temeljem Zakona o zaštiti prirode
26	Svršishodna i opravdana prenamjena zemljišta
30	Osigurati poticaje za očuvanje biološke raznolikosti (POP)
120	Poticati oživljavanje ekstenzivnog stočarstva u brdskim, planinskim, otočnim i primorskim travnjačkim područjima

šifra i naziv područja: HR2001120 Dolina Brzaje	
ciljevi očuvanja: <i>divlje svojte</i>	
hrvatski naziv	znanstveni naziv
ribe salmonidnih voda	
riječni rak	<i>Astacus astacus</i>
<i>stanišni tipovi</i>	
NKS šifra: NATURA šifra:	naziv staništa:
A.2.3.1.	Brzi, turbulentni vodotoci
<i>smjernice zaštite:</i>	
100	Očuvati vodena i močvarna staništa u što prirodnijem stanju, a prema potrebi izvršiti revitalizaciju
103	Održavati povoljni režim voda za očuvanje močvarnih staništa
105	Očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi i dr.) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno poplavljanje rukavaca i dr)
107	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
110	U zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostora za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju

šifra i naziv područja: HR2000474 Sjeverna Babja gora - Rajkuša	
ciljevi očuvanja: <i>stanišni tipovi</i>	
NKS šifra: NATURA šifra:	naziv staništa:
E.3.1.5. 91L0	Šuma hrasta kitnjaka i običnog graba
<i>smjernice zaštite:</i>	
121	Gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
123	U gospodarenju šumama očuvati u najvećoj mjeri šumske čistine (livade, pašnjaci i dr.) i šumske rubove
126	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
128	U gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring)

šifra i naziv područja: HR2000498 Južna Babja gora - Jabučica	
ciljevi očuvanja: <i>stanišni tipovi</i>	
NKS šifra: NATURA šifra:	naziv staništa:
E.4.1.2. 9130	Šuma bukve s dlakavim šašem
<i>smjernice zaštite:</i>	
121	Gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
126	Očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip; ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme
128	U gospodarenju šumama osigurati prikladnu brigu za očuvanje ugroženih i rijetkih divljih svojti te sustavno praćenje njihova stanja (monitoring)

šifra i naziv područja: HR2000504 Sjeverna Babja gora - Stojanka	
ciljevi očuvanja: <i>stanišni tipovi</i>	
NKS šifra: NATURA šifra: naziv staništa:	
E.4.3.2. 91K0	Šuma bukve i širokolisne grašolike
smjernice zaštite:	
17	Moguće je provoditi šumske zahvate uključujući i sanitarnu sječu uz posebno dopuštenje Ministarstva zaduženog za zaštitu prirode

Međunarodno važno područje za ptice:

šifra i naziv područja: HR1000040 Papuk	
ciljevi očuvanja	
hrvatski naziv	znanstveni naziv
crna roda	<i>Ciconia nigra</i>
škanjac osaš	<i>Pernis apivorus</i>
crvenoglavi djetlić	<i>Dendrocopos medius</i>
planinski djetlić	<i>Dendrocopos leucotos</i>
siva žuna	<i>Picus canus</i>
crna žuna	<i>Dryocopus martius</i>
bjelovrata muharica	<i>Ficedula albicollis</i>
mala muharica	<i>Ficedula parva</i>
golub dupljaš	<i>Columa oenas</i>
kosac	<i>Crex crex</i>
3	Provoditi mjere očuvanja biološke raznolikosti u šumama (P)
7	Regulirati lov i sprječavati krivolov
29	Odrediti kapacitet posjećivanja područja
30	Osigurati poticaje za očuvanje biološke raznolikosti (POP)
109	Izbjegavati regulaciju vodotoka i promjene vodnog režima vodenih i močvarnih staništa ukoliko to nije neophodno za zaštitu života ljudi i naselja
110	U zaštiti od štetnog djelovanja voda dati prednost korištenju prirodnih retencija i vodotoka kao prostora za zadržavanje poplavnih voda odnosno njihovu odvodnju

S obzirom da se radi o području koje je dio Ekološke mreže koja je proglašena Uredbom Vlade RH (NN 109/07), u slučaju zahvata koji mogu bitno utjecati na ekološki značajno područje ili zaštićenu prirodnu vrijednost, sukladno članku 36. Zakona o zaštiti prirode, potrebno je provesti ocjenu prihvatljivosti zahvata na prirodu, a prema Pravilniku o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu (NN 89/07).

3.4.2. Kulturna dobra

Očuvanje kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti na području Požeško-slavonske županije PPUOB predloženo kao sveobuhvatna (integralna) zaštita nedjeljivih elemenata prostora. S obzirom da je kulturna baština dokaz neprekinutog slijeda razvitka određenoga područja, ona je temelj njegova identiteta, pa stoga zahtijeva zaštitu od svakog daljnjeg oštećenja i uništenja.

S ciljem očuvanja osnovnih sastavnica povijesnog i kulturnog identiteta analiziranog područja Općine Brestovac, opće se mjere zaštite svode na zaštitu sačuvanih prirodnih i kulturno - povijesnih vrijednosti.

Osnovne odredbe za uspostavu i provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisanih u Registar proizlaze iz Zakona i Uputa koji se na nju odnose (uključujući i sve naknadne izmjene i dopune):

- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03)
- Zakon o gradnji (NN 52/99, 117/0, 47/03, 75/99, 57/99)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04))
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 82/94, 128/99)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 72/94, 107/03)
- Obvezatna uputa o zoniranju zaštićenih povijesnih cjelina gradova i ostalih naselja (Ministarstvo kulture Uprava za zaštitu kulturne baštine, 1995, 1998).

Sustavom mjera zaštite utvrđuje se obvezatni upravni postupak, te način i oblici dopustivih intervencija na povijesnim građevinama i građevnim sklopovima, njihovom neposrednom okolišu, te parcelama na kojima se ove građevine i sklopovi nalaze, također na arheološkim lokalitetima, te predjelima (zonama) zaštite naselja i kultiviranog krajolika ili drugim predjelima s utvrđenim spomeničkim svojstvima.

Sustav mjera zaštite utvrđuje se za sve radnje koje mogu prouzročiti promjene na kulturnom dobru ili u njegovoj neposrednoj blizini (čl. 62. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara).

Posebno konzervatorskom postupku osobito podliježu zahvati na zaštićenim građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima: popravak i održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevne prilagodbe (adaptacije), rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje na zaštićenim parcelama ili unutar zaštićenih predjela, funkcionalne prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.

U skladu s navedenim zakonima za sve nabrojene zahvate na građevinama, građevnim sklopovima, predjelima (zonama) i lokalitetima, za koje je Prostornim planom utvrđena obaveza zaštite, kod nadležne ustanove za zaštitu kulturnih dobara (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine – Konzervatorski odjel u Požegi, Trg Matka Peića 3) potrebno je ishoditi zakonom propisane suglasnosti:

- posebne uvjete (u postupku ishođenja lokacijske dozvole);
- prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevne dozvole, odnosno za sve zahvate na zaštićenim kulturnim dobrima);
- nadzor u svim fazama radova, provodi nadležni Konzervatorski odjel.

Zaštićenim kulturnim dobrima kod kojih su utvrđena svojstva kulturnog dobra i na koje se obvezatno primjenjuje navedeni postupak, smatraju se kulturna dobra koja su upisana u Registar kulturnih dobara RH, odnosno koja su u ovom Prostornom planu popisana kao zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) kulturna dobra, te ona kulturna dobra za koja je u tijeku postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra (PR).

Za zahvate na kulturnim dobrima lokalnog značenja, koja su predložena za zaštitu (L) i evidentiranim kulturnim dobrima (E), opisani upravni postupak nije obavezan, ali je potrebno savjetodavno sudjelovanje službe zaštite, odnosno mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela.

Mišljenje se može zatražiti i za građevine izvan područja zaštite, osobito u dijelu koji graniči sa zaštićenim predjelom, ako se građevine nalaze na osobito vidljivim mjestima važnim za sliku naselja i krajobraza.

Temeljem inventarizacije provedene prilikom izrade PPUOB, uz ranije zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) kulturna dobra, Uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Požegi po službenoj će dužnosti pokrenuti postupak dokumentiranja te donošenja rješenja o zaštiti za sve vrednije građevine, predjele (zone) i lokalitete koji su na kartografskim prikazima i tablicama označeni oznakom (PR). Do donošenja odgovarajućeg rješenja treba primjenjivati iste mjere i propisane postupke kao i za trajno zaštićena kulturna dobra.

3.4.2.1. Opće smjernice za planske odredbe

- Pri donošenju odluke o uređenju prostora, zaštitu integralnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti prostora treba staviti u komplementaran odnos s ostalim relevantnim kriterijima.
- Detaljnu konzervatorsku, kao i plansku dokumentaciju izrađivati prema potrebi, ovisno o planiranim zahvatima.
- U naseljima treba štiti osnovnu povijesnu plansku matricu i gabarite gradnje, a interpolacije prilagoditi ambijentu, te spriječiti intervencije u krajoliku i u naselju koje bi zatvorile pogled na vrijedne krajobrazne i kompozicijske dominante naselja ili ugrozile krajobrazni sklad cjeline.
- Otvaranje novih građevinskih zona nije upitno tamo gdje postoje uvjeti za obnavljanje starog građevnog fonda, odnosno za gradnju unutar postojećih građevinskih područja.
- Prilikom građevinskih zahvata na povijesnim građevinama maksimalno štiti povijesnu strukturu, koristeći stručnu pomoć nadležne konzervatorske ustanove.
- S ciljem zaštite prostora, očuvanja tradicijske baštine, te razvoja kulturnog i ekološkog turizma, potrebno je posebnim mjerama potaknuti obnovu tradicijskih oblika poljodjelstva.
- S ciljem očuvanja ambijenta ruralnih prostora poticati izradu projekata i gradnju stambenih građevina tipološki usklađenih s tradicijskim načinom gradnje i oblicima karakterističnim za ovo područje.
- Razraditi planove i programe financijske potpore projektima očuvanja kulturne baštine, npr.:
  - Sufinanciranje obnove i prezentacije visoko valoriziranih građevina, sufinanciranje revitalizacije tradicijskih gospodarskih djelatnosti, ekoturizma, individualne stambene gradnje tipološki usklađene s tradicijskom gradnjom i dr.
- Planove i programe gospodarskog razvitka područja uskladiti s radom stručnih i znanstvenih ustanova.

- Lokalna zajednica, u skladu sa čl. 17 Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, može donijeti odluke o zaštiti kulturnih dobara od lokalnog značenja, te u dogovoru s nadležnom konzervatorskom ustanovom treba utvrditi plan i prioritete zaštite i obnove, te osigurati izvore financiranja. U okviru Odredbi za provođenje PPUOB dat je prijedlog za zaštitu kulturnih dobara od lokalnog značaja.

3.4.2.2. Mjere zaštite kulturno-povijesne baštine

Za zaštićena (Z), preventivno zaštićena (P) kulturna dobra i ona Planom predviđena za registraciju (PR) primjenjuju se slijedeće mjere zaštite:

a) Područje zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti

- Zaštita kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti podrazumijeva:
  - Očuvanje i zaštita prirodnog i kultiviranog krajolika kao temeljne vrijednosti prostora nastale funkcionalnom povezanošću arhitektonske baštine i prirodnih osobitosti krajolika,
  - Poticanje i unapređivanje održavanja i obnove zapuštenih poljoprivrednih zemljišta, zadržavajući njihov tradicijski i prirodni ustroj,
  - Zadržavanje i korištenje, u najvećoj mogućoj mjeri, povijesnih trasa putova, starih cesta i pješačkih staza,
  - Očuvanje povijesnih cjelina (sela, zaselaka) u njihovom izvornom okruženju s povijesnim graditeljskim ustrojem i naslijeđenom parcelacijom,
  - Oživljavanje starih zaselaka i osamljenih gospodarstava etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti,
  - Očuvanje i obnovu tradicijskog graditeljstva i svih drugih povijesnih građevina spomeničkih svojstava kao nositelja prepoznatljivosti prostora,
  - Očuvanje povijesne slike, volumena i obrisa naselja, naslijeđenih vrijednosti krajolika i slikovitih vizura,
  - Zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziva sela, zaselaka, brda i potoka, od kojih neka imaju simbolična i povijesna značenja,
  - Očuvanje prirodnih značajki predjela kao što su obale vodotoka, prirodne šume, bare, rukavci vodotoka, kultivirani krajolik – budući da pripadaju ukupnoj prirodnoj i stvorenoj baštini,
  - Čuvanje u izvornom izgledu i funkciji povijesnih građevina; škola, općina, vatrogasnih domova, crkvi, župnih stanova, kapela i poklonaca, i građevina građenih u duhu tradicijskog graditeljstva,
  - Za građevinske zahvate (rušenje, izgradnja, dogradnja, nadogradnja) unutar zaštićenog ruralnog ambijenta u naseljima Orļjavac i Daranovci treba prethodno zatražiti stručno mišljenje Konzervatorskog odjela u Požegi.

b) Arheološki lokaliteti

Arheološki lokaliteti predstavljaju dio kulturne baštine osobito važan za povijesni i kulturni identitet prostora.

- *Zaštićenim i preventivno zaštićenim arheološkim lokalitetima* granice rasprostranjenosti utvrđene su katastarskim česticama. Na tim se lokalitetima svi zemljani radovi koji uključuju kopanje zemljišta dublje od 40 cm moraju izvesti ručnim iskopom pod nadzorom i uputama arheologa, uz prethodno utvrđene posebne uvjete zaštite i odobrenje Konzervatorskog odjela u Požegi, koji može propisati i prethodno izvođenje

zaštitnih arheoloških iskopavanja i istraživanja. Sva izgradnja na navedenim lokalitetima uvjetovana je rezultatima arheoloških istraživanja, bez obzira na prethodno izdane uvjete i odobrenje.

- *Evidentiranim se arheološkim lokalitetima* zbog neistraženosti ne mogu utvrditi točne granice, pa su locirani položajem. Stoga se površine na tim lokalitetima mogu koristiti na dosad uobičajen način, a ukoliko se na istima planira izvođenje građevinskih radova, potrebno je ishoditi posebne uvjete zaštite te prethodno odobrenje Konzervatorskog odjela u Požegi.

Također, ukoliko bi se *na preostalom području Općine*, prilikom izvođenja građevinskih ili bilo kojih drugih zemljanih radova, naišlo na arheološko nalazište ili nalaze, radove je nužno prekinuti, te o navedenom bez odlaganja obavijestiti Konzervatorski odjel u Požegi, kako bi se sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara poduzele odgovarajuće mjere osiguranja te zaštite nalazišta i nalaza.

- *Arheološka iskapanja i istraživanja* mogu se obavljati samo na temelju odobrenja koje rješenjem daje nadležno tijelo.
- Na svim lokalitetima obavezna je primjena sljedećih mjera zaštite:
  - Na arheološkim lokalitetima koji do sada nisu istraživani te nisu poznate granice rasprostiranja mogućih arheoloških nalaza potrebno je izvršiti probna arheološka sondiranja na temelju kojih će se moći odrediti točne granice zaštićene arheološke zone, te izvršiti točnu geodetsku izmjeru lokacija,
  - Zabranjuje se intenzivno poljodjeljsko korištene tla te duboko oranje preko 50 cm, osim ako nije drugačije propisano rješenjem,
  - U slučaju zemljanih iskopa bilo koje vrste (instalacijski rovovi, kanali...) za radove je potrebno ishoditi posebne uvjete, odnosno prethodnu dozvolu te osigurati nadzor konzervatora-arheologa Ministarstva kulture. U slučaju eventualnih arheoloških nalaza potrebno je odmah obustaviti radove. Ovisno o vrsti i vrijednosti nalaza odredit će se mjere zaštite, te eventualna izmjena projekta, trase i slično,
  - Prilikom izvođenja svih šumarskih radova na danas pošumljenom području zaštićene arheološke zone, za sve radove krčenja šume, vađenja panjeva i sl. potrebno je osigurati stalan nadzor nadležnog konzervatora-arheologa. Na ovim se područjima ne dozvoljava daljnje pošumljavanje, a vlasnici pošumljenih površina obavezuju se uklanjati samoniklu mladu šumu.

Zaštićena i evidentirana arheološka područja treba ucrtati na kartu, kao i sve pojedinačne nalaze.

Arheološkim lokalitetom smatra se i ono područje koje do sada nije evidentirano i ne nalazi se u službenom popisu nadležnog konzervatorskog odjela i u PPUOB, ukoliko se na njemu pronađu arheološki nalazi. O takvim slučajnim nalazima odmah treba izvijestiti nadležni Konzervatorski odjel u Požegi, a sve radove na lokalitetu treba obustaviti do izlaska stručnjaka na teren.

c) Pojedinačne povijesne građevine

Za svaku pojedinačnu povijesnu građevinu (sakralne građevine, stambene i dr.) kod koje su utvrđena svojstva kulturnog dobra kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadajuća parcela ili, ako je to posebno istaknuto, njen povijesno vrijedan dio. Mjere zaštite odnosno opće odredbe i upravni postupak pri zaštiti kulturno-povijesne baštine primjenjuju se na

građevine (parcele) koje su: zaštićene (Z), preventivno zaštićene (P) ili PPUOB predložene za zaštitu (PR). Za sve ostale, one PPUOB predložene za zaštitu od lokalnog značaja (L) i evidentirane (E) građevine mjere zaštite i obnove provodi lokalna uprava na temelju općih preporuka i odredbi ovoga PPUOB.

- Za kulturna dobra predložena za zaštitu od lokalnog značaja i evidentirana kulturna dobra osobito se preporuča primjena slijedećih mjera:
  - Povijesne građevine obnavljaju se cjelovito, zajedno sa njihovim okolišem (vrtom, voćnjakom, dvorištem, pristupom i sl.),
  - Oko pojedinačnih građevina istaknutih planom pridržavati se principa "zaštite ekspozicije" - ne dozvoljava se izgradnja predimenzioniranih građevina neprimjerenih materijala i oblikovanja koje mogu zakloniti vizure na predmetno dobro ili s njega na kontaktni okoliš,
  - Starije vrednije građevine i skupine tradicijskog graditeljstva obnavljati u izvornom stanju,
  - Raznim mjerama na razini lokalne zajednice poticati obnovu i održavanje starih, umjesto izgradnje novih građevina,
  - Na jednoj građevnoj parceli mogu se dozvoliti dvije stambene građevine u slučaju da se radi o očuvanju vrijedne tradicijske građevine uz koju se, na parceli u graditeljski skladnoj cjelini sa zatečenim ambijentom, može predvidjeti izgradnja nove građevine. Preporuča se staru građevinu sačuvati i obnoviti, te ju koristiti za trajno ili povremeno stanovanje, poslovni prostor ili u turističke svrhe (seoski turizam),
  - Kod izdavanja uvjeta za izgradnju bilo koje vrste građevina potrebno je paziti na mikroambijent naselja, tj. novogradnju uskladiti sa zatečenim tlocrtom i visinskim veličinama postojeće građevine (ili postojećih građevina) kako bi se ustrojio skladan graditeljsko-ambijentalni sklop,
  - Vrijedne gospodarske građevine izgrađene u naseljima moraju se sačuvati bez obzira na nemogućnost zadržavanja njihove izvorne namjene, te se mogu prenamijeniti u poslovne prostorije ili u svrhu predstavljanja i promidžbe tradicijskog graditeljstva. Izgradnju novih gospodarskih, pomoćnih i drugih građevina na parceli potrebno je definirati kao prizemne građevine koje je moguće graditi na liniji parcele, odnosno poprečno po cijeloj širini parcele, čime se diferencira stambeno od gospodarskog dvorišta,
  - Nove gospodarske i stambene građevine mogu se graditi od drveta sa pokrovom od crijepa ili šindre, što predstavlja tradicijske materijale (dodatnom obradom treba osigurati njegovu zaštitu od požara, atmosferilija i drugih oštećenja) ili zidanjem no tipološki, oblikovno i gabaritno usklađene sa zatečenim ambijentom,
  - Dugačka parcela okomita na ulicu, kvaliteta je koju treba zadržati. Takav oblik parcele najlogičniji je i funkcionalno najprihvatljiviji poljodjelskom kućištu. Zadržavanjem tradicijskog položaja građevine na parceli sa smještajem na regulacijskoj liniji i populariziranjem povijesnih tipova sa zabatnim pročeljem na ulicu, a jednim uzdužnim zidom na susjednoj međi i sličnog tipa samo paralelnog sa ulicom, sačuvala bi se osnovna dispozicija kućišta i izgled naselja,
  - Novu izgradnju treba ograničiti provedbenim odredbama na spomenuta dva tipa, osobito u blizini centara naselja. Pri tome se preporuča ograničiti širinu izgradnje do maksimalno 6 m, dok dužina ovisi o potrebi vlasnika, pri čemu treba favorizirati izdužene, pravokutne, a ne kvadratične tlocrtne oblike. Odnos širine prema dužini kuće trebao bi biti minimalno 1:2. Po tipologiji građevinu je moguće graditi i u obliku slova L uz mogućnost izvedbe kolnog ulaza, ako ulično krilo zauzima širinu cijele parcele. Visina nove izgradnje je prizemna ili P + potkrovlje, a izuzetno u središtu

naselja za poslovne ili javne građevine je maksimalno P+1, maksimalne širine 8 m, sa visinama etaža od maksimalno 3 metra,

- U oblikovanju gabarita treba koristiti karakteristične značajke tradicijskog načina gradnje što u prvom redu obavezuje na prizemnu izgradnju, te kosi krov pokriven crijepom uz uvažavanje ritma i veličine prozorskih otvora. Novu građevinu treba prilagoditi suvremenim uvjetima komfora i standarda. Ulično pročelje kao glavni likovni nositelj identiteta i osebnosti afiniteta svakog vlasnika treba i može i nadalje zadržati estetsku i simboličku poruku, pri čemu ne bi izostala niti mogućnost ukrašavanja zabata tradicijskim ili suvremenim znamenjem i ukrasima,
- Povijesne građevine potrebno je sačuvati od rušenja ili drastičnijih preoblikovanja te vlasnike takvih građevina raznim mjerama na razini organa lokalne uprave poticati na njihovo očuvanje i održavanje,
- Prilagodbe suvremenom stambenom i gospodarskom standardu dopustive su u interijeru takvih povijesnih građevina dok je pročelje i vanjske gabarite potrebno očuvati u izvornom izgledu,
- U slučaju potpuno dotrajalih građevina koje je nužno ukloniti preporuča se da se nove građevine grade na istoj poziciji (u odnosu na parcelacijske međe, pomak od ulice i položaj unutar parcele) te u približno istim gabaritima kako se u mjerilu ne bi poremetio sklad očuvanog uličnog poteza,
- Prilikom ozelenjavanja parcele u sačuvanim uličnim potezima preporuča se samo sadnja autohtonih biljnih vrsta koje pretežno dominiraju u postojećem zelenom fondu naselja.

3.4.2.3. Postupak stavljanja pod zaštitu vrijednih građevina i cjelina

Vlasnici (korisnici) građevina kod kojih su utvrđena spomenička svojstva (Z, P), te vlasnici (korisnici) građevina kod kojih je u tijeku postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra (PR) mogu putem nadležnog Konzervatorskog odjela, Uprave za zaštitu kulturne baštine iz državnog proračuna zatražiti novčanu potporu za održavanje i kvalitetnu obnovu povijesno vrijednih građevina.

Način zaštite kulturnog dobra od lokalnog značaja, predstavničko tijelo općine Brestovac može utvrditi uz prethodnu suglasnost Konzervatorskog odjela u Požegi. Odluku o proglašenju zaštićenog kulturnog dobra od lokalnog značaja donositelj je dužan dostaviti Ministarstvu kulture.

3.4.3. Iskaz površina za posebno vrijedna i osjetljiva područja i prostorne cjeline

U sljedećoj tablici su iskazani zaštićeni dijelovi prirode i arheološki lokaliteti i zone:

ZAŠTIĆENE CJELINE

Tablica br. 10.

Red. br.	OPĆINA BRESTOVAC	OZNAKA	UKUPNO ha	% OD POVRŠINE OPĆINE	ha/stan
1.1.	Zaštićeni dijelovi prirode - Park prirode „Papuk“	PP	4852,79	17,38	0,80
1.2.	Arheološka zaštićena kulturna dobra Zaštićeni arheološki lokaliteti: - Arheološki lokalitet Sv.Martin u Brestovcu - Arheološki lokalitet Rudina u Čečavcu - Arheološki lokalitet „Polje“ u Slobošćini - Arheološki lokalitet „Gromele“ u Striježevici Preventivno zaštićene arheološke zone: - Arheološka zona „Gaišća“ u Brestovcu - Arheološka zona „Šašnice“ i „Katunišća“ u Dolcu	AL AL AL AL AZ AZ	4,48 11,04 2,98 1,56 13,53 8,13	0,02 0,04 0,01 0,006 0,05 0,03	

IZVOR PODATAKA: - Konzervatorski odjel u Požegi, 2007.god.
- ZPO-OSIJEK

3.5. RAZVOJ INFRASTRUKTURNOG SUSTAVA

3.5.1. Prometni sustav

3.5.1.1. Cestovni promet

Najznačajniji zahvat na prometnom sustavu Općine Brestovac je izgradnja nove trase brze ceste Požege-Brestovac-N. Gradiška. Nova prometnica osigurala bi kvalitetan pristup Požeške kotline s posavskim prometnim koridorom (autocesta A3). Do izgradnje navedene ceste potrebno je urediti trase postojećih državnih cesta u pogledu osiguranja potrebne širine kolnika, nosivosti kolnika, ispravljenja kritičnih dijelova trase, nova prometna signalizacija, uređenje priključaka i dr.

Na mreži županijskih i lokalnih cesta planira se uređenje i modernizacija svih cesta kako bi se osigurao kvalitetan i siguran pristup do svih dijelova Općine.

Od novih dionica javnih cesta planira se:

- nova trasa županijske ceste Zvečevo-Kamensko radi planiranja višenamjenske akumulacije Kamensko,
- izgradnja nove trase županijske ceste Orljavac-Milivojevci.

Ostale nerazvrstane ceste na području Općine potrebno je urediti na način da se modernizira ili izgradi novi kolnik, kako bi sve izgrađene zone u naseljima imale kvalitetan pristup. Osim

kolnika u uličnim profilima potrebno je izgraditi prvenstveno pješačke staze, kao i sve druge potrebne prometne površine. Kao završni element uređenja uličnog profila potrebno je hortikulturno oblikovati sve zelene površine.

Kako je autobusni promet jedini javni način prometovanja stanovnika Općine, potrebno je na području Općine urediti postojeća autobusna stajališta te izgraditi nove u skladu s potrebama lokalnog stanovništva.

3.5.1.2. Pošta

Planirani razvoj poštanske mreže na području Općine obuhvaća izgradnju i obnovu.

U naselju Brestovac izgradnja poštanskog ureda je pri završetku i očekuje se puštanje u rad tijekom 2006. godine. Osim novog poslovnog prostora planira se i dovršiti informatizaciju procesa rada u prijemu poštanskih pošiljaka, te informatičko povezivanje sa Središtem pošta Požega, i sa svim Programima u Upravi Društva i Hrvatskom poštanskom bankom.

Obzirom da se cjelokupna izgradnja, adaptacija, proširenje i opremanje poštanskih ureda planira i financira na razini HP d.d. Zagreb dinamika daljnjeg razvoja i unapređenje poštanske mreže na području Središta pošta Požega, a time i području općine Brestovac ovisiti će o financijskim mogućnostima Hrvatske pošte i stvarnih potreba, što se posebno odnosi na poštanski ured u Orljavcu koji je privremeno zatvoren.

3.5.1.3. Telekomunikacije

Nepokretna mreža

Plan razvoja telekomunikacijske mreže na području općine Brestovac obuhvaća nastavak već započetog razvoja, koji obuhvaća sljedeće:

- povećanje kapacitete UPS Brestovac i Orljavac,
- izgradnja UPS Mijači Kamenski,
- izgradnja korisničkog i spojnog kablenskog voda Mijači Kamenski-Vučjak Kamenski,
- izgradnja korisničkog i spojnog kablenskog voda Vučjak Kamenski-Voćin,
- dogradnja već izgrađenih mjesnih mreža u naseljima općine Brestovac u skladu s povećanjem broja korisnika i suvremenom tehnologijom u telekomunikacijama,
- izgradnja mjesne mreže u naselju Sažije.

U narednom periodu razvoj telekomunikacija na području Općine bit će usklađen sa zahtjevima tržišta. Uz osnovne usluge HT nudi i razvoj niz dodatnih usluga u nepokretnoj telefonskoj mreži te pruža IQ usluge-usluge inteligentne mreže koja je nadogradnja osnovne telefonske mreže. Intenzivan je i razvoj ISDN i ADSL pristupa koji korisnicima omogućuje brže uspostavljanje veze, veću pouzdanost te veće brzine prijenosa. Novi operator graditi će svoje mreže i pružati asortiman usluga u skladu s interesom korisnika.

Pokretna mreža

"T-Mobile Hrvatska" d.o.o. i VIPnet d.o.o. izgrađuju i upravljaju telekomunikacijskom mrežom u sustavu globalne pokretne mreže-GSM i UMTS. U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanja kapaciteta mreža prema planiranom povećanju broja korisnika i uvođenju novih usluga. Novi operatori graditi će mreže i pružati asortiman usluga u skladu s interesom korisnika.

Kako bi se omogućilo kvalitetno pokrivanje signalom područja obuhvata Plana uređenja, uz osiguranje dovoljnog kapaciteta i raspoloživosti usluga koje će se temeljiti na postojećim i novim mrežama i sustavima pokretnih komunikacija, potrebno je u budućnosti omogućiti izgradnju i postavljanje baznih (osnovnih) postaja. U ovom planskom razdoblju se ne planiraju nove bazne (osnovne) postaje-GSM na području općine Brestovac.

Obzirom da se u mobilnoj telefoniji potrebe i tehnologija vrlo dinamično mijenja dopušta se izgradnja i onih baznih postaja koje nisu navedene u ovom Planu, odnosno neovisno o tome što u ovom planskom razdoblju nema konkretnih planova za izgradnju istih na području općine Brestovac.

Planira se uvođenje novih mreža i sustava pokretnih komunikacija sljedeće generacije.

Pri izgradnji novih baznih (osnovnih) postaja koje nisu prikazane na kartografskom prikazu vlasnici pojedinih mreža moraju uskladiti izgradnju radi zajedničkog korištenja samostojećih antenskih stupova baznih (osnovnih) postaja zbog racionalnog korištenja prostora ili graditi bez samostojećih antenskih stupova, te voditi računa o zaštiti okoliša prvenstveno zbog sigurnosti i zdravlja okolnog stanovništva. U jednom naselju se dozvoljava izgradnja više baznih (osnovnih) postaja, ali samo jedan samostojeći antenski stup po naselju u skladu s Odredbama za provođenje.

3.5.1.4. RTV sustav veza

Zbog ranije izgrađenog objekta RTV sustava veza izvan granica Općine koji su relativno blizu granice Općine, te odašiljača i repetitora na području Općine koji pokrivaju cijeli prostor općine Brestovac (i šire) u sljedećem planskom razdoblju se ne planiraju graditi novi.

3.5.2. Energetski sustav

3.5.2.1. Plinoopskrba

Plan razvoja cijevnog transporta plina obuhvaćati će samo jedan njego segment, a to je lokalni (distribucijski) sustav. Plinoopskrba područja Općine planirana je izgradnjom lokalnog (distribucijskog) plinovodnog sustava, koji će sadržavati:

- međumjesni plinovod,
- redukcijsku stanicu (RS)-Orljavac,
- glavne distribucijske plinovode,
- mjesne plinovode.

Međumjesnim plinovodom se plin doprema iz glavne opskrbne točke, a to je MRS-Požega, do lokalne opskrbne točke (RS) Brestovac. Tlak plina u međumjesnom plinovodu je 0,6 ili 1,2 MPa (6 ili 12 bara) što će ovisiti o potrošnji.

U redukcijskoj stanici (RS) Brestovac snižava se tlak plina na 0,3 MPa (3 bara). Na RS-Brestovac priključuju se glavni distribucijski plinovodi.

Glavnim distribucijskim plinovodima povezuju se pojedina naselja Općine i priključuje na planirane plinovodne mreže susjednih općina, te pri tome prolaze glavnim opskrbnim pravcima u samim naseljima. Tlak plina u ovim plinovodima je od 0,1-0,3 MPa (1,0-3,0 bara), a grade se unutar građevinskog područja u zelenom pojasu ulica, a izvan naselja uz trasu prometnica.

Mjesne plinovode naselja općine Brestovac graditi u zelenom pojasu ulica jednostrano ili dvostrano što ovisi o izgrađenosti ulica, širine ulica i interesa potrošača. Tlak plina u mjesnoj plinovodnoj mreži je 0,1-0,3 MPa (1,0-3,0 bar).

3.5.2.2. Elektroenergetika

Planirana elektroenergetska mreža obuhvaćat će građevine za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, dok proizvodnja na području Općine nije predviđena Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske, a time niti PPP-SŽ.

Proizvodnja električne energije

Provedenim početnim istraživanjima konstatirana je mogućnost korištenja hidropotencijala rijeke Orljave i rječica u njenom slivu za proizvodnju električne energije.

Pošto se radi o malim vodotocima s malim hidropotencijalom moguće je graditi male hidroelektrane (MAHE) koje su i naznačene u PPPSŽ.

Prijenos električne energije

Razvoj prijenosne mreže obuhvaća dogradnju sustava na 400 kV naponskoj razini izgradnjom sljedeće građevine:

- DV 2x400 kV Ernestinovo-Međurić,
- DV 2x110 kV, priključak TS 110/x Požega 2 na DV 110 kV Požega-Nova Gradiška.

Distribucija električne energije

Planom razvoja distribucijske mreže na području Općine obuhvaća se dogradnja na distribucijskim naponskim razinama 10(20) kV, 0,4 kV, te javnu rasvjetu.

Planom se određuje da se 10(20) kV dalekovodi unutar građevinskog područja i u kontaktnim zonama s građevinskim područjem, izgrađuju podzemnim dalekovodima u koridorima prometnica. Izgradnjom podzemnih dalekovoda u infrastrukturnim koridorima omogućava se racionalnije i efikasnije korištenje građevinskog zemljišta, što je prioritarna smjernica Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske. Osim toga, time će se dobiti na sigurnosti i kvaliteti opskrbe električnom energijom i smanjiti troškovi održavanja.

Na 10(20) kV naponskoj razini razvoj, tj. izgradnja će pratiti proces urbanizacije i razvoj gospodarstva. Pošto se cjelokupni razvoj i dinamika ne mogu jednoznačno i potpuno predvidjeti nisu navedeni DV i TS. Novi dalekovodi će se graditi unutar građevinskog područja podzemnim kablskim vodovima, a postojeći nadzemni dalekovodi će se sukcesivno zamjenjivati podzemnim 20 kV kablskim dalekovodima. Planirane trafostanice graditi će se u pravilu kao tipske kablške (KTS) 10(20)/0,4 kV, ali se u ruralnim naseljima dozvoljava izgradnja i drugih ako dugoročno zadovoljavaju u elektroopskrbi. Za bolju, sigurniju i suvremeniju elektroopskrbu i bolje povezivanje s postojećim trafostanicama planiraju se dalekovodi koji će omogućiti dvostrano napajanje trafostanica.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

3.5.3.1. Vodoopskrba

U konačnici, svako naselje iz sastava Općine će svoje potrebe za pitkom vodom rješavati iz javnog sustava za odvodnju. U sjevernom, brdskom dijelu Općine (naselja Novo Zvečevo, Kamenski Vučjak, Šušnjari, Kruševo, Mrkoplje, Mihajlije, Striježevica, Bogdašić, Sažije, Mijači, Kamenska, Amatovci, Kamenski Peovci i Vranić) pitanje vodoopskrbe će se riješiti izgradnjom lokalnih sustava baziranih na kaptazi okolnih izvorišta. Sva ostala naselja će biti uključena u jedinstveni regionalni sustav vodoopskrbe Požeštine. Naselja Podsreće, Crljenci, Sloboština, Perenci i Požeški Brđani su dio podsustava vodoopskrbe općine Velika. Naselja Orljavac, Kujnik, Pasikovci, Koprivna, Rasna, Deževci, Pavlovci, Boričevci, Žigerovci, Vilić Selo, Skenderovci i Jaguplje na novom su magistralnom pravcu Požega-Orljavac.

Na planiranom magistralnom pravcu Požega-Nova Gradiška su naselja Završje, Nurkovac, Dolac, Brestovac, Daranovci, Zakorenje, Gornji Gučani, Donji Gučani, Busnovi, Bolomače, Ivandol, Oblakovac, Čečavački Vučjak, Ruševac, Jeminovac, Čečavac i Šnjegović.

Evidentne manjkove u količini vode tijekom ljetnih mjeseci u postojećem vodoopskrbnom sustavu Požeštine rješava se i putem izgradnje akumulacije "Kamensko". Od Kamenske do crpilišta u Požegi planirana je trasa magistralnog vodovoda.

Primarni zadatak ovog cjevovoda je doprema dodatnih količina vode u postojeći vodoopskrbni sustav Požeštine, a u naknadnim fazama razvoja vodoopskrbe Općine Brestovac ovaj vod je okosnica opskrbe naselja na pravcu Orljavac-Skenderovci-Brestovac.

3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda

PPP-SŽ određeno je da se za svako naselje definira i planira sustav odvodnje. Planirano je formiranje pojedinačnih (zasebnih) sustava za svako naselje, uz mogućnost projektne razrade i temeljem toga povezivanje sustava pojedinih naselja. Za naselja Orljavac i Kujnik je planirana izgradnja zajedničkog sustava, kao i za naselja Gučani-Zakorenje.

Naselja u blizini postojećeg sustava odvodnje grada Požega planski su uključena u razvoj ovog sustava (naselja Završje, Nurkovac, Dolac i Brestovac).

Nužna je izrada idejnog rješenja odvodnje cjelokupnog prostora Općine.

3.5.3.3. Uređenje vodotoka i voda

Na području Općine Brestovac nužan je niz zahvata na vodotocima. Rijeka Orjava na potezu od utoka Brzaje pa do istočne granice Općine (i dalje, uključujući grad Požegu) plavi okolno područje. U svrhu rješenja ovog problema planira se uređenje korita Orjave i omogućavanje prihvata 25-godišnje visoke vode.

Na predjelu između naselja Kamenska i Striježevica planirana je izgradnja akumulacije "Kamenska". Od više inačica planirane akumulacije u PPP-SŽ je samo jedna varijanta, ali je dozvoljeno (moguće) i proširenje. Svaka izgradnja ove akumulacije je alarmantno stanje niz godina u sustavu vodoopskrbe Grada Požege i cjelokupnog sustava vodoopskrbe Požeštine. Pored uloge u korištenju voda, ova akumulacija ima i drugu funkciju, u dijelu zaštite od štetnog djelovanja voda. prihvatom bujičnih količina vode iz Brzaje s pritokama u nepovoljnom vremenskom razdoblju, njena uloga u obrani od poplava je značajna.

Planirana je i razrada načina zaštite od erozija u brdskom dijelu Općine gdje je zamijećeno odnošenje većih količina nanosa tijekom kiša i bujičnog tečenja u vodotocima. Planirana je kombinacija bioloških i građevinskih mjera kojima se treba smanjiti pad i brzina voda. Sustav obrane do erozija nužno je nastaviti proučavati rezultat čega treba biti idejno projektantsko rješenje.

Uz rijeku Oraljavu i ostala ležišta voda planira se određivanje inundacijskog pojasa (uključujući i planirane akumulacije "Kamensko").

3.5.3.4. Melioracijska odvodnja i navodnjavanje

Postojeći sustav melioracijske odvodnje planira se održavati u funkciji tako da planske mjere obuhvaćaju aktivnosti na sanaciji, redovnom održavanju i za funkcioniranje sustava nužnom dogradnjom vodnih građevina za melioracijsku odvodnju.

Obzirom na činjenicu da ne postoji sustav navodnjavanja poljoprivrednih površina na županijskom nivou, ovim Planom se pred buduće projektante tog sustava postavlja zahtjev za uvrštanje svih poljoprivrednih površina s područja Općine u potencijalno navodnjavane površine.

3.6. SPRJEČAVANJE NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ I ZBRINJAVANJE OTPADA

3.6.1. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš

3.6.1.1. Mjere zaštite voda

Na kvalitetu vode u vodotocima i kanalima utječu vode koje se nakon oborina slijevaju s poljoprivrednih površina na kojima se primjenjuju pesticidi, mineralna i organska gnojiva, te ostale egrotehničke mjere, kao i otpadne vode naselja koja svoje otpadne vode upuštaju u vodotoke ili kanale.

Generalno, zaštita voda se treba provoditi uz uvažavanje principa:

- Treba sačuvati vode koje su još čiste,
- Nužno je provoditi sve propisane mjere zaštite izvorišta vode za piće kojih je na ovom području niz,
- Upotrebu pesticida, organskih i mineralnih gnojiva na svim poljoprivrednim i šumskim površinama treba racionalizirati na način da se uz najmanju upotrebu postignu traženi učinci,
- Treba spriječiti nastajanje zagađenja na malim vodotocima, gdje uslijed moguće koncentracije zagađenja i ograničenog kapaciteta prijamnika, potrebne mjere zaštite prelaze tehničke ili ekonomske mogućnosti,
- Započeti s rješavanjem odvodnje u naseljima, prioritetno onima unutar zaštitnih zona crpilišta ili na vodonosnim područjima,
- Treba uklanjati izvore zagađenja voda, sprječavati i smanjivati zagađivanje na mjestu njegovog nastanka,
- Kvalitetu površinskih i podzemnih voda treba stalno kontrolirati, kao i kvalitetu efluenata kojima se u vode unose zagađenja,
- Treba ukloniti sva divlja odlagališta otpada, te spriječiti nastajanje novih,
- Treba riješiti problem odvodnje i zbrinjavanja otpadnih voda gospodarskih subjekata unutar građevinskih područja, te osobito farmi izvan građevinskih područja,

- Nužno je propisati mjere zaštite planiranog izvorišta vode za piće-akumulacije "Kamenska".

3.6.1.2. Mjere zaštite tla

Pojave oštećenja i onečišćenja tala su sve češće i učestalije, od strane brojnih činitelja u prostoru. Najčešće su to ljudske aktivnosti (poljoprivreda, gospodarstvo, otpad itd.). U tom smislu, potrebno je vršiti kontinuirano praćenje stanja tala, te prikupljanje informacija o stanju tala, kako bi se u slučaju potrebe moglo djelovati i zaštititi tlo od različitih vrsta onečišćenja. Kod utjecaja na tlo potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri izbjegavati oštećenje njegovih prirodnih funkcija, te njegovih funkcija arhiviranja prirodne i kulturne povijesti.

Zaštitu tla od onečišćenja potrebne je provoditi u funkciji zaštite poljoprivrednog zemljišta i proizvodnji zdrave hrane, te zdravlja ljudi, životinjskog i biljnog svijeta.

Radi očuvanja tala Hrvatske treba uspostaviti sustav trajnog motrenja kojim će se prikupiti detaljne informacije o stanju tala i utjecaju prirodnih čimbenika i ljudskih aktivnosti na tlo kao i o procesima oštećenja i onečišćenja tala.

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva planira:

- izvršiti inventarizaciju stanja oštećenosti tala Hrvatske,
- razraditi sustav trajnog motrenja tala,
- osmisliti informacijski sustav tala.

Kroz izradu PPUOB nastojalo se, kroz racionalno korištenje poljoprivrednog zemljišta, utjecati na zaštitu tla kroz smanjenje korištenja kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, posebno u građevinsko zemljište.

Zakon zabranjuje prenamjenu vrijednog obradivog zemljišta u nepoljoprivredno, a posebice u građevinske svrhe.

Zapuštene poljoprivredne površine potrebno je, uz određene intervencije, privesti poljoprivrednoj namjeni.

Šumsko zemljište, koje nije obraslo, potrebno je pošumiti.

3.6.1.3. Mjere zaštite zraka

Donošenjem Zakona o zaštiti zraka 1995. godine, Republika Hrvatska se opredijelila za sustavni pristup rješavanju problema zaštite zraka. Navedenim zakonom se određuju mjere, način organiziranja i provođenja zaštite i poboljšanja kakvoće zraka, kao dijela okoliša, kao općeg dobra koji ima osobitu zaštitu Republike Hrvatske.

Osnovna svrha zaštite i poboljšanja kakvoće zraka je:

- očuvanje zdravlja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta, kulturnih i materijalnih vrijednosti,
- postizanje najbolje moguće kakvoće zraka,
- sprječavanje ili barem smanjivanje onečišćavanja koja utječu na promjenu klime,
- uspostavljanje, održavanje i unapređivanje cjelovitog sustava upravljanja kakvoćom zraka na teritoriju države.

Zaštitom i poboljšanjem kakvoće zraka ne smiju se ugroziti ostali dijelovi okoliša, druga područja i kakvoća življenja budućih naraštaja.

Što se tiče mjera za sprječavanje onečišćavanja zraka propisanih Zakonom o zaštiti zraka za moguće izvore zagađenja potrebno je odabrati najpovoljnije lokacije kao i potrebne zaštitne udaljenosti između takvih objekata i stambenih zona u skladu s odredbama Zakona o zaštiti zraka.

Utvrdjuju se sljedeće prioritetne mjere za sprječavanje onečišćenja zraka:

- izraditi katastar svih onečišćivača zraka na području Općine,
- oko postojećih i planiranih izvora onečišćavanja zraka potrebno je planirati podizanje zaštitnog zelenila,
- sanirati postojeća neuređena odlagališta otpada.

3.6.1.4. Mjere zaštite od buke

Do sada nije vršeno mjerenje buke.

Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave odredio je najviše dopuštene razine buke u boravišnim prostorijama kako stambene tako i ostalih namjena, a također i najviše dopuštene razine buke na vanjskim prostorima.

Kao i kod zaštite zraka i na području zaštite od buke primarna mjera zaštite je utvrđivanje razina buke na području Općine. Sukladno Zakonu o zaštiti od buke, Općina osigurava izradu karte buke. Nakon izrade karte buke mogu se poduzeti mjere za njeno smanjenje ukoliko prelaze dopuštene razine definirane Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave.

Na području Općine mogući izvori buke su: prometnice i gospodarske zone.

Neke od mjera zaštite su sljedeće:

- podizanje zaštitnih ograda, nasipa i sl.,
- podizanje zaštitnog zelenila,
- zamjena stare tehnologije koja uzrokuje buku,
- gradnjom zaobilaznih cesta i umirivanjem prometa u stambenim zonama.

Pri izradi planova užeg područja potrebno je odrediti predviđene razine buke, koje ne smiju prijeći najviše zakonom predviđene razine.

3.6.2. Zbrinjavanje otpada

Sva naselja s područja Općine Brestovac trebaju biti uključena u sustav organiziranog prikupljanja i odvoženja otpada.

Za odlaganje prikupljenog otpada nije predviđeno formiranje općinskog odlagališta otpada nego će se prikupljene količine odlagati na regionalno (županijsko) odlagalište otpada.

Sav otpad je katalogiziran te su propisane vrste otpada.

U skladu s pojedinom vrstom otpada propisani su i načini gospodarenja pojedinim vrstama otpada, pri čemu:

- država je odgovorna za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada,
- županije su odgovorne za gospodarenje svim vrstama otpada, osim opasnog,
- gradovi i općine su odgovorni za gospodarenje komunalnim otpadom.

Komunalni otpad jest otpad iz kućanstava, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava.

Općina osigurava i provedbu mjera za odvojeno prikupljanje otpada.

U skladu s navedenim zakonskim obvezama, Općina Brestovac je dužna sanirati sva neuređena ("divlja") odlagališta na svojoj teritoriji te formirati sustav odvojenog prikupljanja sekundarnih sirovina i biorazgradivog otpada.

Prikupljanje sekundarnih sirovina mora se organizirati unutar građevinskih područja naselja putem eko-otoka ili reciklažnih dvorišta. Biorazgradivi otpad treba što je više moguće, izdvojiti iz komunalnog i rješavati ga lokalno po domaćinstvima.

Postupanje sa životinjskim lešinama mora biti u skladu s "Pravilnikom o načinu postupanja sa životinjskim lešinama i otpadom životinjskog podrijetla, te o njihovom uništavanju" ("N.N." 119/03.), tj. sva otpad tog tipa mora biti ustupljen registriranom skupljaču životinjskog otpada.

3.7. MJERE ZAŠTITE STANOVNIŠTVA OD RATNIH OPASNOSTI

Pravilnik o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu ("N.N.", br. 2/91.) razvrstava naselja prema stupnju ugroženosti u 4 stupnja ugroženosti, ovisno o broju stanovnika naselja, određenim funkcijama, te geopolitičkom položaju.

Prema navedenom Pravilniku naselja općine Brestovac ne pripadaju niti jednoj kategoriji ugroženosti jer niti jedno naselje ne prelazi minimalni broj od 2.000 stanovnika, te nije obvezna izvedba skloništa za sklanjanje stanovništva.

Kod građevina u kojima se okuplja veći broj korisnika (javne, društvene i sl.), u smislu sklanjanja stanovništva, potrebno je pridržavati se posebnih propisa.

3.8. POSEBNA NAMJENA-UVJETI KORIŠTENJA ZAŠTITNIH I SIGURNOSNIH ZONA

Unutar Općine Brestovac nalazi se dio zaštitne zone streljišta "Novo selo", te je s obzirom na "Pravilnik o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata" ("N.N." 175/03.) definirana:

1. Zona ograničene izgradnje – na udaljenosti 500 m od granica zone zabranjene gradnje,
2. Zona kontrolirane gradnje – na udaljenosti 1.000-2.000 m od granica zabrane zabranjene gradnje u smjeru građenja.

U zoni ograničene gradnje streljišta "Novo selo" zabranjena je gradnja industrijskih objekata, stambenih zgrada, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta i drugih objekata s većim skupovima ljudi. Dozvoljena je gradnja prometnica, dalekovoda i skladišta.

U zoni kontrolirane gradnje streljišta "Novo selo" zabranjena je gradnja novih urbaniziranih naselja, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta i drugih objekata s većim skupovima ljudi.

Postojeća naselja mogu se proširivati u suprotnom smjeru od strelišta, tako da se takva naselja ne približavaju vojnom kompleksu.

Dio zaštitne zone strelišta "Novo selo" koje je u Općini Brestovac prikazan je na prikazu br. 1.

U Općini Brestovac nalazi se i dio zaštitne zone RP "Papuk", te je s obzirom na "Pravilnik o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata ("NN" 175/03.) definirana:

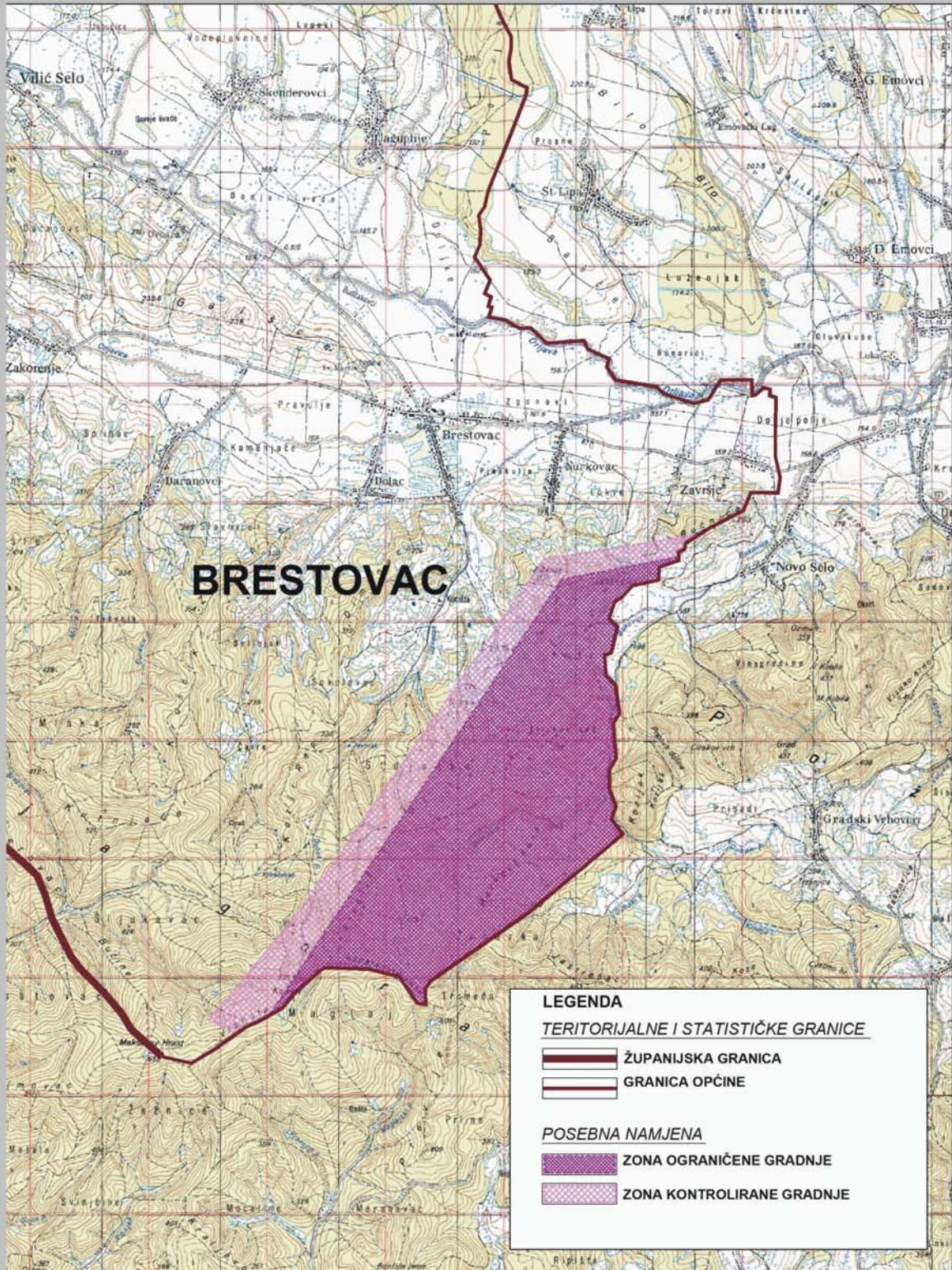
1. Zona zabranjene gradnje-700,0 m od osi uređaja zavisno od: mikrolokacijskog kompleksa i rasporeda objekata-uređaja unutar kompleksa; tehničkih karakteristika uređaja i opreme, karakteristika terena, okolne naseljenosti i dr.

Unutar zone zabranjene gradnje potpuna je zabrana bilo kakve gradnje.

Dio zaštitne zone RP "Papuk" koje je u Općini Brestovac prikazan je na prikazu br. 2.

ZONE ZA VOJNO STRELIŠTE "NOVO SELO"

PRIKAZ 1

ZONA RP "PAPUK"

PRIKAZ 2

II ODREDBE ZA PROVOĐENJE

1. OSIGURANJE PROSTORA ZA GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU

1.1. GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU

(1.) Na području Općine Brestovac izgrađene su ili se planira gradnja sljedećih građevina od važnosti za Državu:

a) Prometne građevine

- Cestovne građevine s pripadajućim objektima i uređajima

- državne ceste D51 i D38,
- planirana brza cesta N. Gradiška-Požega-Našice,
- planirana korekcija trase D38 kod naselja Orljavac.

b) Telekomunikacijske građevine

Postojeće telekomunikacijske građevine su:

- građevine radio-relejnih postaja i veze (RR),
- magistralni TK kabeli,
- građevine mobilne telekomunikacijske mreže.

Planirane telekomunikacijske građevine su:

- magistralni TK kabeli,
- građevine mobilne telekomunikacijske mreže.

c) Energetske građevine

- Elektroenergetske građevine

Postojeće građevine prijenosa električne energije su:

- DV 400 kV Ernestinovo-Žerjavinec.

Planirane građevine prijenosa električne energije su:

- DV 2x400 kV Ernestinovo-Međurić.

1.2. GRAĐEVINE OD VAŽNOSTI ZA ŽUPANIJU

(2.) Na području Općine Brestovac izgrađene su ili se planira gradnja sljedećih građevina od važnosti za Županiju:

a) Prometne građevine

- Cestovne građevine s pripadajućim objektima i uređajima

Postojeća mreža županijskih cesta

Planirane županijske ceste:

- korekcija trase županijske ceste Zvečevo-Kamensko (4044),
- korekcija trase županijske ceste Orljavac-Milivojevci (Ž 4113).

- Poštanske građevine

Postojeće građevine poštanskog prometa su poštanski ured (u daljnjem tekstu : PU):

- PU Brestovac,
- PU Orljavac.

Planiranih građevina poštanskog prometa nema u sljedećem planskom razdoblju.

- Telekomunikacije

Postojeće građevine telekomunikacija su:

- UPS Brestovac,
- UPS Donji Gučani,
- UPS Pavlovci,
- UPS Orljavac,
- bazne postaje (GSM),

Planirane građevine telekomunikacija su:

- UPS Mijači Kamenski,
- nove bazne postaje (GSM, UMTS i sustava sljedećih generacija), koje nisu prikazane ovim Planom, ali se mogu graditi sukladno uvjetima utvrđenim provedbenim odredbama PPUOB.

b) Energetske građevine

- Elektroenergetske građevine

Postojeće građevine prijenosa električne energije na 110 kV i postojeće građevine distribucije električne energije na 35 kV naponskoj razini.

Planirane građevine prijenosa na 110 kV i planirane građevine distribucije na 35(20) kV naponskoj razini.

Planirane male hidrocentrale (MAHE). U konačnom prijedlogu Plana Uprava za zaštitu prirode se izjasnila da je izgradnja tih hidrocentrala neprihvatljiva sa stanovišta zaštite prirode.

- Plinoopskrba

Postojeće građevine:

- srednjetačni plinovoci

Planirane građevine:

- magistralni plinovod Požega-Nova Gradiška,
- redukcijska stanica,
- lokalni-međumjesni plinovod,
- lokalni-glavni distribucijski plinovodi.

c) Vodne građevine

- planirana akumulacija "Kamensko",
- građevine u koritu rijeke Orljave s namjenom obrane od poplave,

- magistralni vodoopskrbni vodovi iz sustava regionalnog sustava Požeštine,
  - sustav odvodnje otpadnih voda Grada Požege (uključuje naselja Završje, Markovac, Dolac i Brestovac),
- d) Građevine eksploatacije mineralnih sirovine
- eksploatacijska polja mineralnih sirovina.
- (3.) Prometne, energetske i vodnogospodarske građevine određene su funkcijom I kategorijom i prikazane na kartografskim prikazima br. 1., 2.1-2.5.

Prostor za građevine od važnosti za Državu i Županije osigurava se na sljedeći način:

Za prometne infrastrukturne građevine:

- za postojeće građevine prostor je utvrđen stvarnom parcelom i pojasom primjene posebnih uvjeta prema posebnim propisima. Sve postojeće građevine, bilo da se zadržavaju ili uklanjaju, mogu se rekonstruirati pri čemu su moguće izmjene trase u cilju poboljšanja funkcioniranja građevine,
- trase novih infrastrukturnih građevina su orijentacijske i moguće ih je mijenjati unutar koridora čija ukupna širina iznosi:

• planirana trasa brze ceste Požega-Brestovac-N. Gradiška	200,0 m,
• planirane trase županijskih cesta	50,0 m,
• magistralni plinovod Požega-Nova Gradiška	100,0 m,
• lokalni-međumjesni plinovod	100,0 m,
• lokalni-glavni distribucijski plinovod (izvan građevinskog područja)	100,0 m,
• nadzemni dalekovod (u daljnjem tekstu : DV) prijenosa električne energije DV 2x400 kV Ernestinovo- Međurić, pošto je izgrađena SUO	100,0 m,
• DV 110 kV Požega-Nova Gradiška	500,0 m,
• DV 35 kV	100,0 m,
• magistralni vodoopskrbni vodovi	100,0 m,
• vodovi sustava odvodnje	100,0 m.

Širina koridora iz alineje 2. ove točke utvrđuje se simetrično u odnosu na os infrastrukturne građevine, prikazane na kartografskim prikazima.

Prostorni položaj, oblik i granica akumulacije "Kamensko" su orijentacijski i usmjeravajući. Točan položaj, oblik odrediti će se daljnjom razradom i određivanjem inundacijskog pojasa.

- (4.) Lokacije novih građevina prometa i infrastrukture koje su u PPUOB prikazane simbolom su orijentacijske, a detaljnije se utvrđuju na temelju projekta.

2. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA I IZDOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA-UVJETI GRADNJE

2.1. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA STALNOG I POVREMENOG STANOVANJA

2.1.1. Namjena građevina u građevinskom području naselja

- (5.) U građevinskom području naselja ne smiju se graditi građevine koje bi svojim postojanjem i uporabom neposredno ili posredno ugrožavale život, zdravlje i rad ljudi u naselju, odnosno vrijednosti okoliša, niti se smije zemljište uređivati ili koristiti na način koji bi izazvao takve posljedice.

- (6.) U građevinskom području naselja stalnog stanovanja mogu se graditi stambene građevine, građevine javnih i društvenih djelatnosti, građevine gospodarskih djelatnosti, športsko-rekreacijske građevine, građevine za komunalne djelatnosti, građevine za posebne namjene, pomoćne i prometne građevine i građevine infrastrukture, građevine mješovite namjene te ostale građevine u funkciji razvoja i uređenja naselja, a prema uvjetima utvrđenim u PPUOB.

Građevine mješovite namjene su građevine sa više funkcija odnosno za više djelatnosti.

- (7.) U građevinskim područjima povremenog stanovanja mogu se graditi građevine povremenog stanovanja, ugostiteljsko-turističkih djelatnosti i športsko-rekreacijske građevine, trgovine, poljoprivredne građevine (osim građevina za uzgoj životinja), građevine infrastrukture i ostale građevine u funkciji odmora i rekreacije.

PPUOB naselja Mihajlije, Mrkoplje i Šušnjari utvrđuje kao naselja povremenog stanovanja i u njima se mogu pored građevina iz stavka 1., graditi i građevine iz točke (6.) ovih Odredbi.

- (8.) U građevinskom području naselja pojedina područja mogu imati pretežitu namjenu.

Područje obiteljskog stanovanja je područje koje je izgrađeno ili na kojem se planira izgradnja pretežito obiteljskih stambenih građevina.

Zona višestambene gradnje je područje veće od 0,5 ha, na kojem je izgrađeno ili se planira gradnja višestambenih građevina.

Proizvodna zona u građevinskom području naselja je područje veće od 0,5 ha, na kojem je izgrađeno ili se planira gradnja pretežito proizvodnih građevina.

Poslovna zona je područje veće od 0,5 ha, na kojem je izgrađeno ili se planira gradnja gospodarskih građevina pretežito poslovne namjene.

Ugostiteljsko-turistička zona je područje veće od 0,5 ha, na kojem je izgrađeno ili se planira gradnja građevina turističko-ugostiteljske namjene.

Mješovita gospodarska zona je područje veće od 0,5 ha, na kojem je izgrađeno ili se planira izgradnja različitih gospodarskih djelatnosti, a niti jedna od njih nije obvezno pretežita.

Športsko-rekreacijska zona je područje veće od 0,5 ha na kojem je izgrađeno ili se planira gradnja pretežito športskih i rekreacijskih sadržaja.

Zona građevina društvenih djelatnosti je zona u kojoj je izgrađeno ili se planira gradnja više od jedne osnovne građevine različitih društvenih djelatnosti.

- (9.) Detaljna namjena površina i građevina utvrđuje se u prostornim planovima užih područja, u kojima se mogu utvrditi i drugačiji uvjeti gradnje od uvjeta utvrđenih u PPUOB, ako je to njegovim odredbama dozvoljeno.

2.1.2. Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora

- (10.) Opći uvjeti gradnje primjenjuju se na sve građevne čestice i građevine u građevinskim područjima i van njih.

2.1.2.1. Građevne čestice

- (11.) Građevna čestica je zemljište koje omogućuje gradnju i korištenje čestice sukladno Odredbama PPUOB, koja ima direktan pristup s javne površine, a formira se prema postupku utvrđenom Zakonom o prostornom uređenju (u daljnjem tekstu : Zakon).

Javnom površinom iz stavka 1. ove točke smatra se ulični koridor širine utvrđene u točkama (228.) - (230.) ovih Odredbi, koji je kao javna površina spojen na sustav uličnih koridora u naselju i za koji su riješeni imovinsko –pravni odnosi.

Iznimno, čestica na kojoj su postojeće legalno izgrađene građevine može imati osiguran pristup na drugi način (služnost prolaza preko druge čestice i sl.).

- (12.) Za građevine koje se postavljaju na javne površine (kiosci, nadstrešnice za sklanjanje ljudi u javnom prometu, tende, ljetni vrtovi, spomenici i drugi elementi urbane opreme i slično) ne formiraju se građevne čestice nego se postavljaju na građevnu česticu javne površine.
- (13.) Za linearne infrastrukturne građevine (osim cesta) ne formiraju se građevne čestice nego se iste vode po postojećim česticama osim za pojedinačne građevine na trasi, kada je zbog funkcioniranja građevine potrebno formirati građevnu česticu.
- (14.) Građevna čestica za ceste i druge javno-prometne površine ne mora se formirati kao jedinstvena katastarska čestica.
- (15.) Građevna čestica infrastrukturne građevine koja je u funkciji prometa, veza, energetike, vodoopskrbe, odvodnje, vodoprivrede, (trafostanice, mjerno-redukcijske stanice, telekomunikacijski stupovi i sl.), može imati minimalnu površinu jednaku tlocrtnoj veličini građevine i ne mora imati regulacijsku liniju. Ukoliko se ta vrsta građevina postavlja na javnu površinu ili građevnu česticu neke druge građevine ne mora se formirati posebna građevna čestica.
- (16.) Zajednička međa građevne čestice i javne površine je regulacijska linija, a dvorišne međe su međe građevne čestice sa susjednim katastarskim česticama, koje nisu javne.
- (17.) Koeficijent iskorištenosti građevne čestice (k_{is}) i koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) utvrđuje se sukladno posebnom propisu

2.1.2.2. Način i uvjeti gradnje građevina

- (18.) Način gradnje građevine određen je položajem građevine u odnosu na regulacijski pravac i dvorišne međe građevne čestice.

S obzirom na način gradnje sve građevine mogu biti: samostojeće, poluprisonjone i prisonjone u odnosu na dvorišne međe građevne čestice.

- (19.) Samostojeće građevine su one koje se grade na udaljenosti min. 3,0 m od svih dvorišnih međa.

Iznimno od stavka 1., samostojeće građevine mogu se jednom svojom stranom približiti dvorišnoj međi i na manju udaljenost, ali ne manju od 1,0 m.

Poluprisonjone građevine se jednim pročeljem nalaze na dvorišnoj međi, a udaljenost drugih pročelja građevine od ostalih dvorišnih međa je min. 3,0 m.

Prisonjone građevine se s dva pročelja nalaze na dvije nasuprotne dvorišne međe, a udaljenost drugih pročelja od dvorišne međe je min. 3,0 m.

U svrhu formiranja niza obvezno je graditi minimalno tri međusobno prisonjone građevine, s tim da se krajnje građevine u nizu mogu graditi kao poluprisonjone.

Smatra se da se pročelje nalazi na međi ako se više od 50% površine pročelja nalazi na međi. Dio tog pročelja koji se ne nalazi na međi mora od nje biti udaljen min. 1,0 m.

- (20.) Otvor na pročelju građevine koji se približava dvorišnoj međi pod kutem 45° ili manjim, mora biti udaljen min. 3,0 m od dvorišne međe.

Otvorima iz prethodnog stavka ne smatraju se fiksna ustakljenja neprozirnim staklom, veličine do 60x60 cm, dijelovi zida od neprozirnog materijala, ventilacijski otvori promjera do 15 cm, odnosno 15x20 cm ako su pravokutnog oblika, te moraju biti na udaljenosti min. 1,0 m od međe.

- (21.) Udaljenost građevine od međe je udaljenost vertikalne projekcije svih nadzemnih dijelova građevine na građevnu česticu, u točki koja je najbliža taj međi, pri čemu se ne uzimaju u obzir dijelovi nadstrešnice, terase u prizemlju, strehe, krovista i pristupne stepenice.

Udaljenost se uvijek mjeri okomito na među i to od vanjske završno obrađene plohe koja zatvara građevinu.

- (22.) Udaljenost ležećih krovnih otvora od međe mjeri se od najbliže točke plohe krova, uz sam rub otvora, a kod stojećih krovnih otvora od najbliže točke okvira ili drugog elementa koji zatvara taj otvor.
- (23.) Građevine mogu imati istake do 30,0 cm izvan građevne čestice na javnu površinu i to:
- u nadzemnim etažama: profilacije u žbuci i druge ukrasne elemente na pročelju te jednu stubu na ulazu u građevinu,
  - u podzemnim etažama: temelje i zaštitu hidroizolacije.
- (24.) Streha građevine može biti konzolno istaknuta do 1,0 m od regulacijske linije na javnu površinu, a njena visina na najnižem dijelu mora biti min. 3,0 m od javne površine.
- (25.) Građevine mogu imati pojedine istaknute dijelove izvan građevne čestice na javnu pješačku, kolno-pješačku ili zelenu površinu i to:
- konzolno izvedene balkone, loggie, erkere i pojedinačne zatvorene dijelove građevine pod uvjetom da svijetla visina između uređene javne površine i donjeg ruba istaka ne bude manja od 3,0 m, da istak ne bude više od 1,5 m u javnu površinu i da se odvodnja istaknutog dijela ne smije izvesti na javnu površinu. Maksimalna bruto građevinska površina istaknutih dijelova pojedine etaže ne smije biti veća od 5% bruto građevinske površine etaže;
  - konzolno izvedene nadstrešnice i sl., i to u dijelu pročelja između gornjeg ruba otvora prizemlja i donjeg ruba otvora etaže iznad prizemlja građevine pod uvjetom da svijetla visina između uređene javne površine i donjeg ruba istaka ne bude manja od 3,0 m i da vertikalna projekcija istaka bude udaljena minimalno 0,5 m od ruba kolnika;
  - pristupne stube ispod nivoa terena do ulaza u poslovni prostor u podrumu maksimalno zajedno s ogradom istaknute 1,3 m od regulacijskog pravca pod uvjetom da preostala slobodna širina pješačke komunikacije bude minimalno 2,25 m i da se oko stuba izvede ograda visine 1,0 m;
  - pristupne stube do ulaza u prizemlje građevine, rampe i uređaji za pristup invalida pod uvjetom da preostala slobodna širina pješačke komunikacije bude minimalno 2,25 m i da se oko stuba izvede ograda visine 1,0 m;
  - priključke na komunalnu infrastrukturu
- (26.) Ako je postojeća građevina izgrađena na više katastarskih čestica ista se može rekonstruirati u postojećim vanjskim gabaritima zgrade.
- (27.) Postojeća građevina je građevina izgrađena prije 15.02.1968. godine ili je izgrađena na temelju građevne dozvole izdane do stupanja na snagu PPUOB.
- (28.) Elementi kojima se određuje veličina građevine u PPUOB su: površina građevine (m²), visina građevine (m) i etažna visina građevine (oznaka i broj etaža).

Površina građevine utvrđuje se sukladno točki (17.) ovih Odredbi.

Visina građevine je ukupna visina građevine od kote terena do najviše točke građevine. Dimnjaci, antene, ventilacijski elementi i drugi slični istaci unutar kojih se ne nalaze zatvorene prostorije ne uračunavaju se u visinu građevine.

Etažna visina građevine je visina građevine izražena u broju etaža.

Etaže građevine su: podrum (P_o), suteran (S), prizemlje (P), katovi (K) i potkrovlje (P_k).

Galerije se smatraju etažom ako je njihova površina veća od 1/3 površine etaže.

Galerije se mogu izvesti u prizemlju građevine.

- (29.) Podrumom se smatra etaža čija kota gornjeg ruba stropne konstrukcije nije viša od 1,0 m od najniže kote konačno zaravnatog terena, na pročelju s ulične strane, i koja je s najmanje jednom polovicom volumena ukopana u teren.
- (30.) Suterenom se smatra etaža čija kota gornjeg ruba stropne konstrukcije nije viša od 1,6 m od najniže kote konačno zaravnatog terena, na pročelju s ulične strane, i koja je najmanje jednom polovicom volumena ukopana u teren.
- (31.) Potkrovljem se smatra tavanski prostor sa stambenom, mješovitom ili gospodarskom namjenom, čiji nadozid iznad stropne konstrukcije donje etaže nije viši od 1,5 m i čiji su prozori izvedeni na zabatnom zidu, u kosini krova ili kao stojeći krovni prozori.
U potkrovlju se može planirati samo prostor u jednoj razini.
- (32.) Otvori i balkoni paralelni s dvorišnom međom ili koji su položeni pod kutem manjim od 45° u odnosu na dvorišnu među moraju od nje biti udaljeni min. 3,0 m.
- (33.) Bočna strana balkona, lođe, terase i otvorenih pristupnih stuba koja se nalazi na udaljenosti manjoj od 1,0 m od dvorišne međe mora se zatvoriti neprozirnim materijalom u visini min. 1,80 m od gornje plohe poda.
- (34.) Ukoliko na zidu postojeće građevine izgrađene uz dvorišnu među ili na udaljenosti manjoj od 1,0 m, postoje legalno izgrađeni otvori, isti se moraju u slučaju izgradnje na susjednoj građevnoj čestici zaštititi na način da se oko otvora izvede svjetlarnik. Svjetlarnik mora biti širi od otvora za 0,10 m sa svake strane, ali ne uži od 1,0 m. Udaljenost nasuprotnog zida svjetlarnika od prozora iznosi min. 1,0 m.
Ukoliko se radi o ventilacijskim otvorima isti se moraju zaštititi samo ako se nalaze na samoj međi i to svjetlarnikom dimenzije 1,0x1,0 ili ventilacijskim kanalom spojenim na ventilacijski otvor. Ventilacijski kanal mora izlaziti u vanjski prostor.
Moguća se i drugačija rješenja, uz suglasnost susjeda.
- (35.) Građevine treba oblikovati sukladno osobitostima lokacije, okolnog područja i krajolika u kojem se građevina nalazi.
- (36.) Oborinska voda ne smije se odvoditi na susjednu građevnu česticu ili građevinu.
- (37.) Oborinske vode s javnih površina odvođe se sukladno rješenju odvodnih voda u naselju.
- (38.) Maksimalne visine i etažne visine građevina kao i koeficijenti izgrađenosti (k_{ig}) utvrđene ovim Odredbama mogu se mijenjati samo prostornim planovima užih područja.
- (39.) Sve građevine se moraju planirati, projektirati i graditi sukladno posebnom propisu („Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti“).

2.1.2.3. Uvjeti uređenja građevnih čestica

- (40.) Na međama građevne čestice za gradnju građevina mogu se podizati ograde, ako planovima užih područja nije drugačije određeno.

Uz regulacijsku liniju se izvode ulične ograde, a uz dvorišne međe dvorišne ograde.

Ulična ograda može biti visine max. 1,80 m, a dvorišne max. 2,0 m, ako planovima užih područja nije drugačije određeno.

Ulična ograda i dio dvorišne ograde do dubine 15,0 m od regulacijskog pravca mora biti transparentna s kamenim, ciglenim ili betonskim podnožjem ne višim od 80,0 m ili od živice.

Dio ograde iznad punog podnožja mora biti izveden prozračno od drveta, pocinčane žice ili drugog materijala.

Ulična ograda se može izgraditi ako je regulacijski pravac utvrđen sukladno stavku 2. točke (11.) ovih Odredbi.

- (41.) Oborinska voda s građevne čestice ne smije se odvoditi na susjednu građevnu česticu ili građevinu.

2.1.2.4. Način i uvjeti priključenja građevne čestice odnosno građevine na javnu prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu

- (42.) Građevna čestica mora imati direktan pristup s javne površine, sukladno točki (11.) ovih Odredbi.

- (43.) Ako se gradi kolni pristup od ceste do građevne čestice, on mora biti širine min. 3,0 m, ako planovima užih područja nije drugačije riješeno.

Prilikom izgradnje kolnih pristupa preko javne površine ne smiju se ugrožavati postojeće građevine na javnoj površini ili onemogućavati njihovo korištenje.

- (44.) Ako na dijelu građevinskog područja postoji vodoopskrbna i kanalizacijska mreža, građevine se obvezno moraju priključiti na mrežu.

- (45.) Na neizgrađenom dijelu građevinskog područja, koje je prikazano na kartografskim prikazima građevinskog područja, ne može se graditi ako zemljište nije komunalno opremljeno na minimalnoj razini.

Minimalna razina komunalne opremljenosti u građevinskim područjima naselja stalnog stanovanja je sljedeća:

- kolnik izveden u kamenom materijalu (makadam) min. širine 4,0 m, ili potvrda da je Općina preuzela obvezu izgradnje kolnika,
- mogućnost priključka na elektroenergetsku mrežu,
- mogućnost priključka na javni vodovod ili na vlastiti bunar.

Osiguranje minimalne razine komunalne opremljenosti prema prethodnom stavku nije obvezno za građevine povremenog stanovanja te građevine koje za svoju funkciju ne trebaju kolni prilaz, odnosno elektroenergetski i vodovodni priključak.

2.1.3. Uvjeti gradnje stambenih građevina

2.1.3.1. Obiteljske stambene građevine

- (46.) Obiteljska stambena građevina je građevina stalnog stanovanja s najviše 3 stana.

Obiteljskom stambenom građevinom iz prethodnog stavka smatra se i građevina mješovite namjene s najviše 3 stana, čija je osnovna namjena stanovanje. Osnovna namjena građevine utvrđuje se sukladno točki (138.) ovih Odredbi.

- (47.) Na jednoj građevnoj čestici obiteljskog stanovanja može se graditi samo jedna obiteljska stambena građevina, građevine gospodarskih, javnih i društvenih djelatnosti te pomoćne građevine, sukladno ovim Odredbama.

Iznimno, ako na građevnoj čestici ima više postojećih obiteljskih stambenih građevina, moguća je njihova rekonstrukcija ili zamjenska gradnja pod uvjetom da se ne povećava postojeći koeficijent izgrađenosti (k_{ig}), ako je veći od dozvoljenog u točki (48.) ovih Odredbi, a zamjenske građevine se moraju graditi sukladno ostalim uvjetima Odredbi PPUOB. Etažna visina dvorišnih zamjenskih građevina može se povećavati samo za podrum i potkrovlje.

Iznimno od stavka 1. ove točke u slučaju da je postojeća stambena građevina zaštićena sukladno posebnom zakonu (ili je PPUOB utvrđena kao posebno vrijedna), na jednoj građevnoj čestici, može se dopustiti gradnja dvije stambene obiteljske građevine, pod uvjetom da se zaštićena (ili osobito vrijedna) građevina zadrži u izvornom obliku.

Gospodarske građevine koje se mogu graditi na građevnoj čestici obiteljskog stanovanja utvrđene su u točki (88.) ovih Odredbi.

Veličina i način korištenja građevne čestice

- (48.) U građevinskom području naselja utvrđuju se sljedeće najmanje veličine i najveći koeficijenti izgrađenosti građevnih čestica za obiteljsku stambenu gradnju:

**NAJMANJA VELIČINA I NAJVEĆI KOEFICIJENT IZGRAĐENOSTI
GRAĐEVNIH ČESTICA ZA OBITELJSKE STAMBENE GRAĐEVINE**

Tablica br. 11.

NAČIN GRADNJE	NAJMANJA VELIČINA GRAĐEVNE ČESTICE (m ²)	NAJVEĆI KOEFICIJENT IZGRAĐENOSTI (k _{ig})
a) Samostojeći	300	0,3
b) Poluprisonjene	250	0,4
c) Prisionjene	200	0,5

Ako je postojeća građevna čestica dubine veće od 100,0 m najveći koeficijent izgrađenosti izračunava se na temelju površine koju čini dio građevne čestice dubine 100,0 m.

- (49.) Iznimno od točke (48.) ovih Odredbi, veličina građevne čestice i koeficijent izgrađenosti mogu se utvrditi i drugačije u sljedećim slučajevima:
- kod zamjene postojeće obiteljske građevine novom, (u slučaju da nisu ispunjeni uvjeti za veličinu građevne čestice iz točke (48.) ovih Odredbi), nova se građevina može graditi na postojećoj građevnoj čestici manje veličine, a koeficijent izgrađenosti može biti veći, ali ne veći od postojećeg, ili
  - za uglovne građevne čestice čija površina je manja od 260,0 m², na kojima se gradi građevina na prisionjeni način gradnje, koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) može biti i veći, ali ne veći od 0,75, ili
  - kada je to uvjetovano uvjetima zaštite kulturnih dobara.
- (50.) Ulični građevinski pravac stambene građevine od uličnog regulacijskog pravca treba biti, u pravilu, na udaljenosti 5,0 m.
- U izgrađenim dijelovima naselja prilikom interpolacije nove izgradnje udaljenosti građevina od regulacijskog pravca usklađivati sa susjednim izgrađenim građevinama, a u ostalim slučajevima građevinski pravac se usklađuje s prevladavajućim građevinskim pravcem u tom dijelu ulice koji je određen s potezom 100,0 m prije i poslije zahvata.
- Iznimno, udaljenost građevinskog od regulacijskog pravca određena u stavku 1. ove točke može biti i veća ako to zahtijevaju nepovoljni geomehanički i topografski uvjeti terena i uvjeti koji proizlaze iz važećih zakona i propisa.
- (51.) Obiteljske stambene građevine mogu se graditi do najviše 30,0 m dubine građevne čestice, mjereno od regulacijske linije.
- Iznimno, građevine se mogu graditi i na većoj dubini, ako je tako riješeno planovima užih područja.
- (52.) Ulični građevinski pravac obiteljske stambene građevine od uličnog regulacijskog pravca treba u pravilu biti na udaljenosti 5,0 ili 8,0 m.
- U izgrađenim dijelovima naselja prilikom interpolacije nove izgradnje udaljenosti građevina od regulacijskog pravca usklađivati sa susjednim izgrađenim građevinama, a u ostalim slučajevima građevinski pravac se usklađuje s prevladavajućim građevinskim pravcem u tom dijelu ulice koji je određen s potezom 100,0 m prije i poslije zahvata.

Iznimno, udaljenost građevinskog od regulacijskog pravca određena u stavku 1. ove točke može biti i veća ako to zahtijevaju nepovoljni geomehanički i topografski uvjeti terena i uvjeti koji proizlaze iz važećih zakona i propisa.

Uvjeti gradnje građevina

- (53.) Minimalna površina obiteljske stambene građevine mora biti tolika da zadovoljava osnovne uvjete suvremenog stanovanja, podrazumijevajući i sve higijensko-tehničke standarde.
- (54.) Etažna visina obiteljske stambene građevine ne može biti veća od podruma ili suterena, prizemlja, kata i potkrovlja.
- (55.) Na dubini većoj od 20,0 m od regulacijskog pravca visina zida obiteljske stambene građevine prema susjednoj čestici može iznositi max. 4,5 m od kote terena, uvećanih za udaljenost od najbliže dvorišne međe.

2.1.3.2. Višestambene građevine

- (56.) Višestambena građevina je građevina s najmanje 4 stana.
Višestambenom građevinom smatra se i građevina mješovite namjene s min. 4 stana, čija je osnovna namjena stanovanje. Osnovna namjena građevine utvrđuje se sukladno točkama (137.) i (138.) ovih Odredbi.
- (57.) Višestambene građevine mogu se graditi u zoni višestambene, obiteljske i mješovite gradnje.

Veličina i način korištenja građevne čestice

- (58.) Na jednoj građevnoj čestici može se graditi samo jedna višestambena građevina i pomoćne građevine u funkciji višestambene građevine.
- (59.) Površina građevne čestice višestambenih građevina utvrđuje se sukladno potrebama te građevine i u pravilu obuhvaća zemljište ispod te građevine i zemljište potrebno za njezinu redovitu uporabu.
- (60.) Koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) za višestambenu izgradnju iznosi najviše:
  - 1,0 ako se građevna čestica nalazi u zoni višestambene izgradnje, s pomoćnim sadržajima u sklopu građevine i parkiranjem riješenim u sklopu javne površine i ako su sve granice građevne čestice istovremeno i regulacijski pravci,
  - 0,40 u ostalim slučajevima.

Iznimno, u prostornim planovima užih područja može se utvrditi i veći koeficijent izgrađenosti od koeficijenta utvrđenog u drugoj alineji prethodnog stavka.

- (61.) U zoni obiteljske stambene gradnje višestambena građevina se može graditi u dubini do max.30,0 m. mjereno od regulacijskog pravca.

Uvjeti gradnje građevina

- (62.) U građevinskom području naselja, u zoni višestambene gradnje najveća etažna visina višestambene građevine je podrum/suteren i 3 nadzemne etaže (uključujući i potkrovlje).
- (63.) U zoni obiteljskog stanovanja etažna visina višestambene građevine može biti max. podrum i 3 nadzemne etaže (uključujući i potkrovlje).
- (64.) Iznimno od točaka (62.) i (63.), ovih Odredbi u planovima užih područja moguće je utvrditi i drugačije.
- (65.) Na dijelu građevine izgrađene na dubini većoj od 20,0 m od regulacijskog pravca primjenjuju se uvjeti za gradnju obiteljskih stambenih građevina utvrđenih u točki (54.) i (55.) ovih Odredbi.

2.1.3.3. Građevine povremenog stanovanja

- (66.) Građevinom povremenog stanovanja smatra se građevina namijenjena stanovanju u kojoj se boravi povremeno s ciljem odmora/rekreacije, obavljanja različitih poljoprivrednih djelatnosti i sl.

Veličina i način korištenja građevne čestice

- (67.) U građevinskom području naselja povremenog stanovanja i izdvojenom građevinskom području povremenog stanovanja najmanja površina građevne čestice za gradnju građevine povremenog stanovanja iznosi 200 m², a najveći koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) je 0,3 .
- (68.) Na jednoj građevnoj čestici u građevinskom području povremenog stanovanja može se graditi samo jedna građevina povremenog stanovanja i građevine iz prvog pasusa točke (7.).
- (69.) Sve građevine na građevnoj čestici za povremeno stanovanje potrebno je locirati na način da se uklope u prirodni krajolik i da svojim položajem ne sprečavaju vrijedne vizure i insolaciju susjednih građevina za povremeno stanovanje.

Uvjeti gradnje građevina

- (70.) Način gradnje građevine povremenog stanovanja je samostojeći i poluprislonjeni.
- (71.) Etažna visina građevine povremenog stanovanja može biti max podrum ili suteren, prizemlje i potkrovlje.
- (72.) Krovnište građevine povremenog stanovanja ne smije imati nagib veći od 45°.
- (73.) Kod arhitektonskog oblikovanja građevine povremenog stanovanja potrebno je koristiti arhitektonske elemente i građevinske materijale sukladne autohtonoj gradnji, podneblju i krajobrazu.

Uređenje građevne čestice

- (74.) Ograda građevne čestice u građevnom području povremenog stanovanja mora biti transparentna ili od živice, a puna ograda može biti samo u donjem dijelu, visine max. 60,0 cm.
- (75.) Dio građevne čestice povremenog stanovanja oko građevina potrebno je hortikulturno riješiti autohtonom vegetacijom, na načina da se izgrađene strukture u najvećoj mogućoj mjeri zaklone od vizura iz prostora izvan građevinskog područja povremenog stanovanja.

2.1.4. Uvjeti gradnje građevina javne i društvene namjene

- (76.) Građevine javne i društvene namjene su građevine upravne, socijalne, obrazovne, zdravstvene, kulturne i vjerske i sl. građevine.
- (77.) Građevine javne i društvene namjene mogu se graditi u svim građevinskim područjima izuzev izdvojenog građevinskog područja povremenog stanovanja, na zasebnim građevnim česticama i kao zasebne građevine na građevnim česticama druge namjene, osim građevnih čestica prometa i infrastrukture.
- (78.) U sklopu zone proizvodnih, poslovnih i mješovitih gospodarskih djelatnosti mogu se graditi građevine javne i društvene namjene isključivo za potrebe radnika koji rade na tom području.

U sklopu građevnih čestica za gradnju proizvodnih i poslovnih građevina mogu se graditi građevine javnih i društvenih djelatnosti isključivo za potrebe radnika koji rade na toj građevnoj čestici.

Veličina i način korištenja građevne čestice

- (79.) Veličina građevne čestice građevina javne i društvene namjene utvrđuje se sukladno detaljnoj namjeni građevine, na način da se omogući njezino normalno korištenje i sukladno posebnim propisima.

- (80.) Veličina građevne čestice za školu iznosi min. 30-40,0 m²/učeniku.
Iznimno, u izgrađenim područjima kada postoje prostorna ograničenja ili kada postoji mogućnost korištenja slobodnih površina u blizini i sl., veličina građevne čestice može biti i manja, ali ne manja od 20,0 m²/učeniku.
- (81.) Veličina građevne čestice za dječji vrtić iznosi min. 25,0 m²/djetetu.
Iznimno, u izgrađenim područjima kada postoje prostorna ograničenja veličina građevne čestice može biti i manja, ali neizgrađena površina građevne čestice mora biti min. 10,0 m²/djetetu.
Ako se vrtić nalazi na građevnoj čestici druge namjene (kao zasebna građevina ili u sklopu građevine mješovite namjene), neizgrađena površina parcele mora biti min. 10,0 m²/djetetu.
- (82.) Najveći koeficijent izgrađenosti za zasebne građevne čestice javne i društvene namjene u području obiteljskog stanovanja, utvrđuje se sukladno točki (48.) i (49.) ovih Odredbi.
Najveći koeficijent izgrađenosti za zasebne građevne čestice javne i društvene namjene u sklopu višestambene gradnje utvrđuje se sukladno točki (60.) ovih Odredbi, a u ostalim slučajevima je 0,5.
Iznimno, od stavka 1. i 2., ove točke koeficijent izgrađenosti građevne čestice javne i društvene namjene može biti i veći ako se tako odredi prostornim planom užih područja.
- (83.) Kod gradnje dječjeg vrtića, jaslica ili osnovne škole preporuča se osigurati nesmetana insolacija učionica i prostorija za boravak djece na način da se građevina gradi na dovoljnoj udaljenosti od postojećih građevina.

Uvjeti gradnje građevina

- (84.) Maksimalna etažna visina građevine javne i društvene namjene utvrđuje se sukladno točki (62.), (63.), (64.) i (65.) ovih Odredbi.
- (85.) Na građevnim česticama javne i društvene namjene, sukladno detaljnoj namjeni građevine, potrebno je osigurati športske i rekreacijske površine i igrališta za korisnike prema potrebama i posebnim propisima.

2.1.5. Uvjeti gradnje građevina gospodarske namjene

- (86.) Građevine gospodarske namjene su proizvodne, poslovne, ugostiteljsko-turističke i poljoprivredne građevine.
Građevine za proizvodne namjene su građevine za industrijske, zanatske i slične namjene u kojima se odvija proces proizvodnje.
Poslovne građevine su građevine za uslužne, trgovačke i komunalno servisne namjene.
Ugostiteljsko-turističke građevine su ugostiteljske građevine za smještaj i prehranu utvrđene posebnim propisom.
Poljoprivredne građevine su građevine za smještaj poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije, te uzgoj poljoprivrednih kultura i životinja.

2.1.5.1. Građevine proizvodne, poslovne i ugostiteljsko-turističke namjene (u daljnjem tekstu : gospodarska namjene (PPUT))

- (87.) Građevine gospodarske namjene (PPUT) mogu se graditi u sljedećim područjima naselja:
- u području obiteljskog stanovanja, u sklopu građevne čestice za obiteljsko stanovanje ili na zasebnoj građevnoj čestici,
  - u zoni višestambene gradnje na zasebnoj građevnoj čestici,
  - u proizvodnoj, poslovnoj, ugostiteljsko-turističkoj i mješovitoj gospodarskoj zoni,
  - u zoni športsko-rekreacijske namjene.

- (88.) Na građevnoj čestici obiteljskog stanovanja i zasebnoj građevnoj čestici u području obiteljskog stanovanja i višestambene gradnje mogu se graditi sljedeće gospodarske građevine (PPUT):
- građevine gospodarske namjene (PPUT) za tihe i čiste djelatnosti iz točke (140.) ovih Odredbi,
  - ostale proizvodne, poslovne i ugostiteljsko-turističke namjene za djelatnosti koje ne ugrožavaju stanovanje bukom, vibracijama i onečišćenjem zraka preko graničnih vrijednosti utvrđenih posebnim propisom, koje nisu požarno opasne i eksplozivne, a dnevni transport roba i sirovina nije veći od 1,5 t. Potrebe za dnevnim transportom moraju se obrazložiti u dokumentaciji koja se prilaže uz zahtjev za ishodaenje građevne dozvole.
- (89.) U gospodarskim, proizvodnim, poslovnim, turističko-ugostiteljskim i mješovitim gospodarskim zonama ne mogu se graditi građevine gospodarske namjene (PPUT) za djelatnosti koje ugrožavaju područja druge namjene bukom, vibracijama i onečišćenjem zraka preko graničnih vrijednosti utvrđenih posebnim propisom, ili na drugi način štetno utječu ili onemogućavaju korištenje susjednih građevnih čestica.
- (90.) U zoni športsko-rekreacijske namjene dozvoljena je gradnja gospodarskih građevina isključivo trgovačke i ugostiteljske namjene.
- (91.) PPUT djelatnosti s potencijalno nepovoljnim utjecajem na okoliš su:
- sve vrste radionica za popravak i servisiranje vozila,
  - sve vrste radionica za obradu drveta i metala,
  - praonice vozila,
  - ugostiteljski objekti tipa noćni bar, noćni klub, disko bar, disko klub i dvorana za vjenčanje.

Ove građevine se mogu locirati u gospodarskim, proizvodnim i poslovnim zonama.

- (92.) Na građevnoj čestici građevina PPUT djelatnosti mogu se graditi sljedeće građevine:
- proizvodne, poslovne i turističko-ugostiteljske građevine,
  - prometne i infrastrukturne građevine,
  - pomoćne,
  - športske i rekreacijske građevine za potrebe radnika.
- Iznimno, ako za to postoji potreba i prostorne mogućnosti, osim građevina iz prethodnog stavka mogu se graditi i građevine javne i društvene namjene za potrebe radnika.
- (93.) Na građevnoj čestici gospodarske namjene može se graditi više gospodarskih i pomoćnih građevina.

Veličina i način korištenja građevne čestice

- (94.) Zasebna građevna čestica na kojoj se gradi građevina gospodarske namjene (PPUT) u području stanovanja (obiteljskog i višestambenog) može biti površine max. 5.000 m².
- Iznimno, postojeće građevne čestice na kojima su postojeće građevine gospodarske namjene mogu biti i veće od utvrđenih u stavku 1. ove točke.
- (95.) Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) za gospodarsku namjenu (PPUT) u području obiteljskog stanovanja iznosi 0,5, a u području višestambene gradnje sukladno točki (60.) ovih Odredbi.
- Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) za gospodarsku namjenu (PPUT) u ostalim područjima iznosi 0,6.

- (96.) Proizvodne građevine koje se grade izvan proizvodnih, poslovnih i mješovitih gospodarskih zona, moraju biti udaljene min. 5,0 m od svih dvorišnih međa.

Iznimno, građevine koje se grade u rubnim dijelovima građevinskog područja mogu se graditi na dvorišnoj međi koja je istovremeno i granica građevinskog područja.

Proizvodne građevine koje se grade u proizvodnoj, poslovnoj ili gospodarskoj zoni, moraju biti udaljene min. 5,0 m od dvorišnih međa koje čine granicu zone.

Uvjeti gradnje građevina

- (97.) Maksimalna tlorisna veličina građevine gospodarske namjene (PPUT) koja se gradi kao zasebna građevina na građevnoj čestici obiteljskog stanovanja, je 200,0 m² bruto.

Maksimalna etažna visina građevine iz prethodnog stavka može biti podrum i dvije nadzemne etaže, maksimalna visina je 7,0 m od kote terena, a iznimno visina građevine može biti i veća ako je to uvjetovano zahtjevima tehnološkog procesa.

Na udaljenosti većoj od 20,0 m od regulacijske linije, visina zida gospodarske građevine iz stavka 1., ove točke koji se nalazi na međi može biti najviše 4,5 m od kote terena susjedne građevne čestice, neposredno uz tu među.

Visina zida odmaknutog od međe može biti najviše 4,5 m uvećanih za udaljenost od međe.

- (98.) Građevina gospodarske namjene (PPUT) koja se gradi na zasebnoj građevnoj čestici u području obiteljskog stanovanja ili na građevnoj čestici koja graniči s građevnom česticom obiteljskog stanovanja, može biti visine max. 15,0 m od kote terena i može imati max. podrum i tri nadzemne etaže. Iznimno, visina građevine može biti i veća ako je to uvjetovano zahtjevima tehnološkog procesa.

Na udaljenosti većoj od 20,0 m od regulacijske linije visina zida gospodarske građevine iz stavka 1., ove točke koji se nalazi na međi može biti najviše 4,5 m od kote terena susjedne građevne čestice, neposredno uz tu među. Visina zida odmaknutog od međe može biti najviše 4,5 m uvećanih za udaljenost od međe.

- (99.) Građevine gospodarske namjene (PPUT) koje se grade na zasebnoj građevnoj čestici u zoni višestambene gradnje ili na građevnoj čestici koja graniči s građevnom česticom višestambene gradnje grade se sukladno točki (60.) ovih Odredbi.

- (100.) Građevine gospodarske namjene (PPUT) koje se grade na zasebnim građevnim česticama koje graniče i s građevnom česticom obiteljske gradnje i s građevnom česticom višestambene gradnje, grade se prema uvjetima iz točke (98.) ovih Odredbi.

- (101.) U građevinskim područjima naselja povremenog stanovanja Mihajlije, Mrkoplje i Šušnjari mogu se graditi ugostiteljsko-turističke građevine, izuzev noćnog bara, noćnog kluba, disko bara i disko kluba, te smještajni kapaciteti s max. 8 ležaja.

U građevinskom području naselja povremenog stanovanja mogu se graditi trgovine mješovitom robom površine max. 150,0 m².

- (102.) U izdvojenom građevinskom području povremenog stanovanja (lokacije Brestovac, Novo Zvečevo i Skenderovci) ugostiteljsko-turističke građevine i trgovine mješovitom robom mogu biti max. površine 30,0 m², a smještajni kapaciteti nisu dozvoljeni.

2.1.5.2. Poljoprivredne građevine

- (103.) U građevinskom području naselja stalnog stanovanja, poljoprivredne građevine mogu se graditi u sljedećim područjima naselja:

- na građevnoj čestici obiteljske stambene gradnje - sve poljoprivredne građevine,
- na zasebnoj građevnoj čestici izvan proizvodne i mješovite gospodarske zone - građevine za smještaj poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije te uzgoj poljoprivrednih kultura,

- na zasebnoj građevnoj čestici u proizvodnoj i mješovitoj gospodarskih zoni – građevine za smještaj poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije te uzgoj poljoprivrednih kultura i životinja.
- (104.) U građevinskom području naselja povremenog stanovanja poljoprivredne građevine za smještaj poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije te uzgoj poljoprivrednih kultura mogu se graditi na građevnoj čestici povremenog stanovanja i na zasebnoj građevnoj čestici.
- (105.) Na neizgrađenoj građevnoj čestici u građevinskom području naselja stalnog i naselju povremenog stanovanja ne mogu se graditi poljoprivredne građevine za uzgoj životinja ako se istovremeno ne gradi stambena građevina.
- (106.) Poljoprivredna građevina se ne može graditi u zoni višestambene gradnje.
- (107.) Konvencionalno poljodjelstvo je ona proizvodnja koja uz pomoć mehanizacije, agrokemikalija, novostvorenih sorti i pasmina, te uz velike količine energije, uspijeva postići vrlo velike prinose.

Ekološko poljodjelstvo, (organsko ili biološko) je poljodjelska proizvodnja bez primjene mineralnih gnojiva, pesticida, hormona i drugih agrokemikalija.

Uvjeti i način korištenja građevne čestice

- (108.) Površina zasebne građevne čestice za gradnju poljoprivredne građevine u području obiteljskog stanovanja ne može biti veća od 5000 m².
- Iznimno, postojeće građevine čestice na kojima su postojeće poljoprivredne građevine mogu biti i veće od utvrđenih u prethodnom stavku.
- (109.) Koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice za gradnju građevina za smještaj poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije, te uzgoj poljoprivrednih kultura je max. 0,6.
- (110.) Koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice za gradnju građevina za uzgoj životinja je max. 0,3. Najmanja udaljenost poljoprivrednih građevina od dvorišne međe te od uže regulacijske linije kod uglovnih građevnih čestica iznosi:
- 5,0 m za gnojišta,
  - 7,0 m za pčelinjake, ako su letišta okrenuta prema dvorišnoj međi,
  - 1,0 m za ostale poljoprivredne građevine.
- Najmanja udaljenost građevine za uzgoj životinja od susjednih međa je 3,0 m.
- (111.) Građevine za uzgoj životinja, koje se grade na građevnoj čestici obiteljskog stanovanja, moraju biti udaljene min. 30,0 m od regulacijskog pravca.
- (112.) Najmanja udaljenost građevine za uzgoj životinja od stambene građevine i građevine društvene i javne namjene je jednaka:
- za građevine za uzgoj svinja: 4x broj uvjetnih grla, izražena u m,
  - za ostale građevine za uzgoj životinja: broj uvjetnih grla, izražena u m, ali ne manja od 10,0 m.
- Uvjeti iz stavka 1. ove točke odnose se na dio građevne čestice u dubini od 80,0 m od regulacijskog pravca, a kod uglovnih građevnih čestica u dubini od 80,0 m od kraćeg regulacijskog pravca.
- (113.) Najmanja udaljenost poljoprivrednih građevina za smještaj poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije, te uzgoj poljoprivrednih kultura, koje se grade na građevnoj čestici obiteljskog stanovanja je 20,0 m od regulacijskog pravca.
- (114.) Najmanja udaljenost pčelinjaka od stambenih građevina, građevina javne i društvene, proizvodne, poslovne namjene i turističko-ugostiteljske namjene, te građevina za uzgoj stoke je 10,0 m.

- (115.) Najmanja udaljenost gnojišta, gnojišnih i zahodskih jama od stambenih građevina, građevina javne i društvene, proizvodne, poslovne i turističko-ugostiteljske namjene je 15,0 m, a od građevina za snabdijevanje vodom (bunari, cisterne i sl.), 20,0 m.
- (116.) Iznimno, kod uglovnih građevnih čestica udaljenost poljoprivrednih građevina od regulacijskog pravca iz točke (111.) i (113.) ovih Odredbi odnosi se na kraće regulacijske pravce, a od dužeg regulacijskog pravca građevine moraju biti udaljene min. 5,0 m.

Uvjeti gradnje građevina

- (117.) U građevinskom području naselja stalnog stanovanja maksimalni kapacitet građevina za uzgoj životinja može biti 50 uvjetnih grla. Uvjetna grla se utvrđuju sukladno točki (189.) ovih Odredbi.

Ako Općina svojom Odlukom prema posebnom propisu utvrdi manji broj uvjetnih grla od dozvoljenih u prethodnom stavku, primjenjivat će se Odluka.

- (118.) Maksimalna etažna visina poljoprivredne građevine može biti podrum, prizemlje i potkrovlje, pod uvjetom da se potkrovlje koristi za skladištenje poljoprivrednih proizvoda i hrane za životinje.

Maksimalna visina poljoprivredne građevine iznosi 6,0 m, iznimno visina građevine može biti i veća kada je to nužno zbog djelatnosti koja se u građevini odvija (silosi i sl.).

- (119.) Visina poljoprivredne građevine na dvorišnoj međi može iznositi na toj međi max. 4,5 m od kote terena, neposredno uz među. Visina građevine odnosno dijela građevine može se povećavati udaljavanjem od međe s tim da max. visina građevine odnosno dijela građevine može iznositi 4,5 m + 1/2 udaljenosti od dvorišne međe.

2.1.6. Uvjeti gradnje športsko-rekreacijskih građevina

- (120.) Športsko-rekreacijske građevine su različite vrste građevina namijenjenih športu i rekreaciji kao što su športske dvorane, tereni, kupališta i sl.
- (121.) U PPUOB utvrđuje se mreža športskih građevina na području Općine, sukladno posebnom propisu. Mrežu športskih građevina čine sljedeće postojeće i planirane športske građevine:

MREŽA ŠPORTSKIH GRAĐEVINA

Tablica br. 12.

GRAĐEVINE	BROJ POSTOJEĆIH JEDINICA	BROJ PLANIRANIH JEDINICA	UKUPNI BROJ JEDINICA
Dvorane	0	2	2
Zračne streljane	0	3	3
Streljane ostale	0	1	1
Kuglane	0	3	3
Nogomet	1	0	1
Mali nogomet, rukomet, odbojka, košarka	5	4	9
Tenis	0	3	3
Boćanje	0	2	2
Ostali otvoreni tereni	0	1	1

Broj i vrsta građevina i otvorenih igrališta koje čine jedinicu utvrđeni su posebnim propisom.

Postojeće športske građevine potrebno je dopuniti sadržajima koji čine jedinicu športskih građevina, sukladno posebnom propisu.

- (122.) Športske građevine se grade u građevinskim područjima naselja te ugostiteljsko turističkoj i športsko-rekreacijskoj zoni, a za razmjestaj građevina daju se sljedeće smjernice:

RAZMJETAJ ŠPORTSKIH GRAĐEVINA

Tablica br. 13.

Naselje	Dvorane	Zračne streljane	Streljane ostale	Kuglane	Nogomet	Mali nogomet, rukomet, odbojka, košarka	Tenis	Boćanje	Ostali otvoreni tereni
Općinsko središte	1	1	1	1	0	4	1	1	1
Ugostiteljsko-turistička i športsko-rekreacijska zona „Novo Zvečevo“	1	1	0	1	0	2	1	0	0
Ostala naselja	0	1	0	1	1	3	1	1	1
UKUPNO:	2	3	0	3		9	3	2	2

Broj jedinica u tablici iz prethodnog stavka predstavlja minimalni ukupni broj jedinica (postojećih i planiranih).

Jedinice iz tablice mogu se grupirati, a njihov konačni razmještaj utvrdit će se sukladno prostornim mogućnostima i specifičnim potrebama stanovništva u pojedinom naselju ili prostoru.

- (123.) Za gradnju športsko-rekreacijskih građevina primjenjuju se odredbe za gradnju javnih i društvenih građevina i posebni propisi.
- (124.) Otvorene športske terene potrebno je orijentirati u pravcu sjever-jug gdje god je to moguće, a otklon od ovog pravca može biti max.20°. Ako su od kolnika udaljeni manje od 10,0 m potrebno ih je ograditi ogradom visine min. 2,0 m.
- (125.) U svim naseljima je potrebno graditi dječja igrališta, sukladno potrebama stanovništva.

Razmještaj dječjih igrališta je potrebno uskladiti s prostornom organizacijom naselja i osigurati odgovarajuću dostupnost u zavisnosti o dobnoj skupini djece za koju se igralište gradi.

2.1.7. Uvjeti gradnje pomoćnih građevina

- (126.) Pomoćnim građevinama smatraju se garaže (osim javnih garaža), drvarnice, spremnici i ljetne kuhinje, bazeni za vlastite potrebe i sl. građevine koje su u funkciji građevine na čijoj se čestici nalaze.

Veličina i način korištenja građevne čestice

- (127.) Na građevnoj čestici stambene, javne i društvene namjene, pomoćna građevina može se graditi samo u dvorišnom dijelu građevne čestice iza osnovne građevine, osim ako to nije moguće zbog konfiguracije terena.

Ukoliko građevna čestica ima regulacijski pravac s više strana, pomoćna građevina se mora graditi uz dvorišnu među, a od regulacijskih pravaca mora biti udaljena min. 3,0 m.

Iznimno, odredbe stavka 1. i 2. ne odnose se na gradnju garaža.

- (128.) Garaže se mogu graditi uz regulacijski pravac (vodeći računa o prometnoj preglednosti) i u dvorišnom dijelu građevne čestice, a ostale pomoćne građevine samo u dvorišnom dijelu građevne čestice.

Uvjeti gradnje građevina

- (129.) Najveća etažna visina pomoćne građevine može biti podrum i prizemlje.
- (130.) Visina pomoćne građevine na dvorišnoj međi može iznositi na toj međi max. 4,5 m od kote terena, neposredno uz među. Visina građevine odnosno dijela građevine može se povećavati udaljavanjem od međe s tim da max. visina građevine odnosno dijela građevine može iznositi 4,5 m + 1/2 udaljenosti od dvorišne međe.

2.1.8. Uvjeti gradnje komunalnih građevina

- (131.) Komunalne građevine su groblja, tržnice na malo i reciklažna dvorišta.
- (132.) U PPUOB četiri postojeća groblja u građevinskom području naselja zadržavaju na postojećim katastarskim česticama.

Namjena građevina koje se mogu graditi na groblju te uvjeti gradnje i uređenja groblja utvrđuju se sukladno posebnom propisu.

- (133.) Tržnice na malo grade se na zasebnim građevnim česticama uz koje je u neposrednoj blizini obvezno izgraditi parkirališta za opskrbu i korisnike, sukladno uvjetima iz točke (235.) ovih Odredbi.

Uvjeti gradnje tržnica na malo utvrđuju se sukladno posebnom propisu.

- (134.) U građevinskom području naselja Brestovac, Nurkovac, Orljavac, Sažije i Završje potrebno je izgraditi reciklažna dvorišta.

Reciklažno dvorište se gradi na zasebnoj građevnoj čestici, veličine min. 300,0 m².

Reciklažno dvorište se mora ograditi te koristiti na način da se njegovim korištenjem ne ugrožava ili onemogućava korištenje susjednih građevnih čestica.

2.1.9. Uvjeti gradnje građevina koje se grade na javnim površinama

- (135.) Građevine koje se mogu graditi na javnim površinama su kiosci, nadstrešnice za sklanjanje ljudi u javnom prometu, tende, ljetne terase, oglasni panoji, kontejneri za otpad (eko-otoci), telefonske govornice, spomenici, fontane, ostala urbana oprema i sl.

Kiosci su građevine u kojima se prodaja robe na malo i ugostiteljske usluge obavljaju kroz odgovarajući otvor na samom kiosku bez ulaza kupca u prodajni prostor.

Površina na koju se postavlja kiosk i pristup do pješačke površine moraju se izvesti od tvrdog materijala.

- (136.) Građevine koje se mogu graditi na javnim površinama ne smiju ometati ili ugrožavati odvijanje prometa, održavanje infrastrukture, površinsku odvodnju i dr.

Ako se građevine postavljaju uz ili na pješačku površinu, mora se osigurati kontinuirani pješački prolaz širine min. 2,25 m.

2.1.10. Uvjeti gradnje građevina mješovite namjene

- (137.) Građevine mješovite namjene su građevine s više funkcija odnosno za više namjena, pri čemu niti jedna ne smije ograničavati ili onemogućavati korištenje građevine za potrebe njezinih drugih funkcija ili namjena.

- (138.) Građevine mješovite namjene grade se sukladno uvjetima utvrđenim PPUOB za osnovnu namjenu građevine.

Osnovna namjena građevine mješovite namjene određuje se prema funkciji ili djelatnosti koja ima najveći udio u bruto izgrađenoj površini građevine. Ako je udio različitih funkcija i djelatnosti jednak, prioritet imaju stanovanje odnosno javne i društvene djelatnosti .

- (139.) U višestambenim građevinama komunikacijski prostori za pristup stanovima moraju biti potpuno odvojeni od prostora za pristup ostalim namjenama.

Iznimno od prethodnog stavka, prostori onih namjena koje se prema posebnim propisima mogu obavljati u stambenim prostorima mogu imati pristup iz komunikacijskih prostora za pristup stanovima.

- (140.) Gospodarska namjena u građevini mješovite namjene, u kojoj je jedna od namjena stanovanje i/ili javna i društvena namjena, može biti samo za tihe i čiste djelatnosti.

Gospodarske namjene za tihe i čiste djelatnosti su:

- trgovine maloprodaje, osim prodaje građevinskog materijala,
- uslužne zanatske djelatnosti (krojačka, frizerska, postolarska, fotografska, popravak kućanskih aparata, popravak elektronskih uređaja i sl.),
- ugostiteljski objekti osim tipova noćni bar, noćni klub, disko bar i disko klub,
- ljekarne i liječničke ordinacije,
- poljoprivredne ljekarne,
- uredi,
- skladišta do 50,0 m² bruto građevinske površine,
- sve namjene koje se prema posebnom propisu mogu obavljati u stambenim prostorijama,
- namjene koje nisu navedene, a za koje se uz zahtjev za lokacijsku dozvolu priloži pisano očitovanje sanitarne inspekcije, inspekcije za zaštitu od požara i inspekcije za zaštitu okoliša da nemaju nepovoljnih utjecaja na stanovanje (potrebno je pozitivno očitovanje svih navedenih inspekcija).

2.1.11. Uvjeti gradnje ostalih građevina

- (141.) Ostale građevine koje se grade u građevinskim područjima naselja grade se sukladno uvjetima gradnje za zone u kojima se grade.

2.1.12. Uvjeti uređenja naselja

- (142.) U javnom prostoru naselja moraju se zadržati sve građevine male sakralne arhitekture (kapelice, poklonci, raspela) u izvornom obliku.

Iznimno, ako to zahtijeva rekonstrukcija prometnica, mogu se izmjestiti u neposrednu blizinu postojeće lokacije.

- (143.) Uz obje strane ulica u naseljima, osobito glavnih, gdje god je to moguće treba podizati tradicijske bjelogorične drvorede.

Postojeće površine parkova ne smiju se smanjivati, a u njima se dozvoljava gradnja isključivo građevina prometa i infrastrukture te spomen obilježja, fontana i druge urbane opreme.

2.2. IZGRAĐENE STRUKTURE IZVAN NASELJA

- (144.) Van naselja stalnog i povremenog stanovanja PPUO dozvoljava se gradnja na sljedećim područjima:

- Izdvojena građevinska područja:
  - 3 lokacije povremenog stanovanja (GP₂),
  - 3 lokacije gospodarskih zona (IK),
  - gospodarski kompleks "Eko imanje Mavrović" (G),
  - ugostiteljsko-turistička i športsko-rekreacijska zona "Novo Zvečevo" (TR),
  - 3 lokacije ugostiteljsko-turističkih i rekreacijskih zona (T₂),
  - ugostiteljsko-turistička zona "Eko-Oblakovac" (T_{2.a}),
  - ugostiteljsko-turistička zona (T_{2.b}).
- Područje Općine izvan građevinskog područja.

- (145.) Za izgradnju građevina izvan građevinskog područja naselja primjenjuju se Opći uvjeti iz Poglavlja 2.1.2. ovih Odredbi.

2.2.1. Uvjeti gradnje u izdvojenim građevinskim područjima

Povremeno stanovanje (TP₂)

- (146.) Za lokacije izdvojenih građevinskih područja povremenog stanovanja važeće su postavke iz Poglavlja 2.1.3.3. ovih Odredbi, te točka (102.) ovih Odredbi.

Gospodarske zone (IK)

- (147.) U gospodarskoj zoni dozvoljena je gradnja proizvodnih i poslovnih građevina, kao i građevina sportsko-rekreacijskih, javnih i društvenih djelatnosti (samo za potrebe radnika te zone), te ugostiteljskih (tipa kafe bar, bife, pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane, restoran s glazbom i sl.), pomoćnih i infrastrukturnih građevina.

U gospodarskoj zoni također je dozvoljena gradnja građevina mješovite namjene, sukladno funkcijama i djelatnostima iz prethodnog stavka.

- (148.) Za gradnju građevina u gospodarskoj zoni primjenjuju se Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora iz poglavlja 2.1.2. ovih Odredbi.

Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) u gospodarskoj zoni je 0,6.

Najveća etažna visina građevina je $Po+P+1+Pk$, a najveća visina građevine iznosi 13,5 metara (ne odnosi se na dimnjake, silose, mlinove i sl.).

Iznimno, visina proizvodne građevine može biti i viša od 13,5 metara, ako to proizvodno-tehnološki proces zahtjeva.

- (149.) Potrebno je ozeleniti najmanje 20% površine građevinske čestice.
- (150.) Minimalna udaljenost građevinske čestice proizvodne namjene od građevinskih čestica stambenih i javnih objekata iznosi 30 metara, a proizvodne građevine i vanjski prostori na kojima će se odvijati djelatnosti koje opterećuju okolinu moraju biti udaljene od građevina stambene, javne i društvene namjene najmanje 100 metara.
- (151.) Detaljni uvjeti gradnje i uređenja definirati će se Detaljnim planom uređenja.

Gospodarski kompleks "Eko imanje Mavrović" (G)

- (152.) Gospodarski kompleks je grupa tehnološki povezanih građevina.

U sklopu gospodarskog kompleksa mogu se graditi proizvodne, poslovne i poljoprivredne građevine te obiteljska stambena građevina vlasnika, ugostiteljske građevine (samo koje su u funkciji pripremanja, posluživanja hrane i pića za radnike), pomoćne i infrastrukturne građevine.

- (153.) Za gradnju građevina u sklopu gospodarskog kompleksa primjenjuju se Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora iz poglavlja 2.1.2. ovih Odredbi.

Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice gospodarskog kompleksa je (k_{ig}) je 0,6.

Najveća etažna visina građevina je podrum ili suteran i tri nadzemne etaže, a najveća visina građevine iznosi 13,5 metara (ne odnosi se na dimnjake, silose i sl.).

Iznimno visina gospodarskih građevine može biti i viša od 13,5 metara, ako to proizvodno-tehnološki proces zahtjeva.

Najveća etažna visina obiteljske stambene građevine je podrum ili suteran, prizemlje, kat i potkrovlje.

- (154.) Potrebno je ozeleniti najmanje 20% površine građevinske čestice.
- (155.) Minimalna udaljenost građevinske čestice proizvodne namjene od građevinskih čestica stambenih i javnih objekata iznosi 30 metara, a proizvodne građevine i vanjski prostori na kojima će se odvijati djelatnosti koje opterećuju okolinu moraju biti udaljene od građevina stambene i javne namjene najmanje 100 metara.

Ugostiteljsko-turistička i športsko-rekreacijska zona "Novo Zvečevo" (TR)

- (156.) Ugostiteljsko-turistička i športsko-rekreacijska zona "Novo Zvečevo" je zona u kojoj se mogu graditi ugostiteljsko-turističke građevine i građevine športa i rekreacije (izuzev golf terena).

U ugostiteljsko-turističkoj i športsko-rekreacijskoj zoni dozvoljena je gradnja pomoćnih građevina te infrastrukturnih građevina.

Iznimno, ako je to nužno za funkcioniranje zone (održavanje, nadzor i sl.), dozvoljena je i gradnja jednoobiteljske stambene građevine.

U ugostiteljsko-turističkoj i športsko-rekreacijskoj zoni također je dozvoljena gradnja građevina mješovite namjene, ako su namjene građevine sukladne namjenama iz stavka 2. i 3. ove točke.

U ugostiteljsko-turističkoj i športsko-rekreacijskoj zoni nije dozvoljena gradnja građevina za povremeno stanovanje.

- (157.) Za gradnju građevina u ugostiteljsko-turističkoj i športsko-rekreacijskoj zoni primjenjuju se Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora iz poglavlja 2.1.2. ovih Odredbi.

Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice u zoni je 0,5.

Najveća etažna visina građevina u zoni je podrum ili suteran i 3 nadzemne etaže, a za obiteljske stambene građevine podrum ili suteran, prizemlje, kat i potkrovlje.

- (158.) Detaljni uvjeti gradnje i uređenja definirati će se Detaljnim planom uređenja.

- (158.a) Do donošenja Detaljnog plana uređenja ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone "Novo Zvečevo" na području zone moguća je samo rekonstrukcija i obnova postojećih građevina te obnova i izgradnja infrastrukture.

Ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone (T2)

- (159.) U ugostiteljsko-turističkoj i rekreacijskoj zoni dozvoljena je gradnja ugostiteljsko-turističkih građevina (osim kampova), građevina športa i rekreacije (izuzev golf terena i športskih dvorana), pomoćnih građevina i infrastrukturnih građevina.

Iznimno, ako je to nužno za funkcioniranje zone (održavanje, nadzor i sl.), dozvoljena je i gradnja jednoobiteljske stambene građevine.

U ugostiteljsko-turističkoj i rekreacijskoj zoni također je dozvoljena gradnja građevina mješovite namjene za funkcije i djelatnosti iz stavka 1. i 2. ove točke.

U ugostiteljsko-turističkoj i rekreacijskoj zoni nije dozvoljena gradnja građevina za povremeno stanovanje.

- (160.) Za gradnju građevina u ugostiteljsko-turističkoj i rekreacijskoj zoni primjenjuju se Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora iz poglavlja 2.1.2. ovih Odredbi.

- (161.) Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_g) u zoni je 0,5.

- (162.) Najveća etažna visina građevina je podrum ili suteran i 3 nadzemne etaže, a obiteljske stambene građevine podrum ili suteran, prizemlje, kat i potkrovlje.

Najveća etažna visina pomoćnih građevina je podrum ili suteran i prizemlje.

Ugostiteljsko-turistička zona "Eko-Oblakovac" (T2a)

- (163.) U ovoj ugostiteljsko-turističkoj zoni dozvoljena je gradnja ugostiteljsko-turističkih građevina, gospodarskih građevina poljoprivredne namjene (građevine za preradu poljoprivrednih proizvoda, smještaj životinja i sl.) koje su u funkciji seoskog turizma, pomoćnih i infrastrukturnih građevina, te stambena građevina vlasnika zone.
- (164.) Za gradnju građevina u ugostiteljsko-turističkoj zoni primjenjuju se Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora iz poglavlja 2.1.2. ovih Odredbi.
- (165.) Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) u zoni je 0,5.
- (166.) Najveća etažna visina građevina je podrum ili suteran, prizemlje, kat i potkrovlje.
Najveća etažna visina pomoćnih građevina je podrum ili suteran i prizemlje.

Ugostiteljsko-turistička zona (T2b)

- (167.) U ovoj ugostiteljsko-turističkoj zoni dozvoljena je gradnja ugostiteljsko-turističkih građevina i građevina poljoprivredne namjene koje su u funkciji ribarstva (ribnjaci i ostale prateće građevine), pomoćnih građevina, te stambena građevina vlasnika zone.
- (168.) Za gradnju građevina u ugostiteljsko-turističkoj zoni primjenjuju se Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora iz poglavlja 2.1.2. ovih Odredbi.
- (169.) Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) u zoni je 0,5.
- (170.) Najveća etažna visina građevina je podrum ili suteran, prizemlje, kat i potkrovlje.
Najveća etažna visina pomoćnih građevina je podrum ili suteran i prizemlje.

Ugostiteljsko-turistička zona (T2c)

- (171.) U ovoj ugostiteljsko-turističkoj zoni dozvoljena je gradnja ugostiteljsko-turističkih građevine, gospodarskih građevina u funkciji vinarstva, podrumarstva i voćarstva, pomoćnih građevina, športsko-rekreacijskih građevina (izuzev golf terena i športskih dvorana), infrastrukturnih građevina te stambena građevina vlasnika zone.
- (172.) Za gradnju građevina u ugostiteljsko-turističkoj zoni primjenjuju se Opći uvjeti gradnje i uređenja prostora iz poglavlja 2.1.2. ovih Odredbi.
- (173.) Najveći koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) u zoni je 0,5.
- (174.) Najveća etažna visina građevine je podrum ili suteran, prizemlje, 1 kat i potkrovlje.
- (175.) Najveća etažna visina pomoćnih građevina je podrum ili suteran i prizemlje.

2.2.2. Uvjeti gradnje izvan građevinskog područja

- (176.) Van građevinskih područja mogu se graditi sljedeće građevine:
- stambene i gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti,
  - građevine za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina,
  - zdravstvene i rekreacijske građevine,
  - građevine obrane,
  - pomoćne građevine u funkciji građevina iz alineje 1-4., ove točke,
  - prometne i ostale infrastrukturne građevine.

Do donošenja PPPPO Parka prirode "Papuk" za područje Parka prirode će se primjenjivati uvjeti propisani PPUOB uz obvezu ishođenja propisanih uvjeta/mišljenja/suglasnosti od strane nadležnih službi.

- (177.) Katastarska čestica na kojoj se grade građevine izvan građevinskog područja mora imati pristup s javne površine.

Pod javnom površinom iz stavka 1. ove točke podrazumijevaju se postojeće ceste i poljski putevi.

Građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti mogu po načinu izgradnje biti:

- montažne i montažno-demontažne,
- polumontažne i
- čvrste.

- (178.) Oko gospodarskih i stambenih građevina koje se grade izvan građevinskog područja obvezna je sadnja visokog zelenila, a ograđivanje građevne čestice je dozvoljeno isključivo transparentnom (žičanom) ogradom ili živicom.

2.2.2.1. Stambene građevine izvan građevinskog područja

- (179.) Izvan građevinskog područja mogu se graditi samo obiteljske stambene građevine i to isključivo kao prateće građevine gospodarskih građevina u funkciji poljoprivrednih građevina iz točke (182.) ovih Odredbi, na posjedu min. veličine 3,0 ha.

Udaljenost stambene građevine od građevinskog područja može biti min. 200,0 m od razvrstane ceste min. 50,0 m.

- (180.) Brutto površina stambene građevine može iznositi najviše 20% od bruto tlocrtno površine izgrađenih zatvorenih gospodarskih građevina.

- (181.) Etažna visina stambenih građevina koje se grade izvan građevinskog područja može bit max. podrum/suteren i dvije nadzemne etaže.

2.2.2.2. Gospodarske građevine izvan građevinskog područja

- (182.) Gospodarske građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti i seoskog turizma su:

- poljoprivredne građevine za smještaj poljoprivrednih proizvoda (klijeti, spremišta voća) i mehanizacije te uzgoj poljoprivrednih kultura i životinja (stoke, peradi i krznaša),
- ribnjaci,
- gospodarske proizvodno-obrtničke građevine za primarnu doradu i preradu u funkciji osnovne poljoprivredne proizvodnje,
- ugostiteljsko-turističke građevine za smještaj i prehranu u seoskom turizmu.

a) Poljoprivredne građevine

- (183.) Poljoprivredne građevine izvan građevinskog područja mogu se graditi na poljoprivrednom tlu isključivo osnovne namjene) i ostalom poljoprivrednom tlu, sukladno posebnom propisu i ako su zadovoljeni uvjeti utvrđeni ovim Odredbama u pogledu minimalne veličine posjeda, udaljenosti od građevinskog područja i javnih prometnica i minimalnog broja uvjetnih grla koja se mogu uzgajati izvan građevinskog područja.

U Parku prirode „Papuk“ mogu se graditi sve poljoprivredne građevine osim građevina za uzgoj životinja.

Iznimno, građevine za uzgoj životinja mogu se graditi na seoskom obiteljskom gospodarstvu na kojem se može uzgajati do 10 uvjetnih grla.

- (184.) Minimalna veličina posjeda na kojem se mogu graditi poljoprivredne građevine izvan građevinskog područja je sljedeća:

- 15,0 ha za građevine u funkciji intenzivne ratarske proizvodnje, ili
- 5,0 ha za građevine u funkciji uzgoja voća, ili
- 3,0 ha za građevine u funkciji uzgoja povrća, ili
- 4,0 ha za građevine u funkciji uzgoja vinove loze, ili

- 1,0 ha za građevine u funkciji uzgoja cvijeća i sadnica
- 3,0 ha za uzgoj životinja.

Iznimno, staklenici i plastenici mogu se graditi nezavisno od veličine posjeda.

Posjedom iz stavka 1. ove točke smatra se zemljište koje je u površini od min. 60% u vlasništvu investitora, a preostali dio može biti državno zemljište u zakupu. Ako posjed čini više katastarskih čestica, na min. 80% površine posjeda katastarske čestice moraju biti fizički povezane. Čestice se smatraju fizički povezane i ako ih dijele melioracijski kanali i poljski putovi. Najmanje 50% posjeda treba biti na području Općine Brestovac.

- (185.) Udaljenost poljoprivrednih građevina za smještaj poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije ne može biti manja od 200,0 m od građevinskog područja.

Poljoprivredne građevine za uzgoj poljoprivrednih kultura smještaju se na udaljenosti najmanje 100,0 m od građevinskog područja naselja.

- (186.) Broj uvjetnih grla koja se mogu uzgajati izvan građevinskog područja mora biti veći od 10.

Iznimno, ako je osnovna namjena posjeda intenzivna ratarska proizvodnja na posjedu površine min. 3,0 ha, na kojem se gradi i stambena građevina, moguća je gradnja poljoprivrednih građevina za uzgoj životinja manjeg kapaciteta.

- (187.) Minimalna udaljenost građevine za uzgoj životinja od ruba zemljišnog posjeda razvrstane ceste.

MINIMALNA UDALJENOST GRAĐEVINE ZA UZGOJ ŽIVOTINJA OD RAZVRSTANE CESTE

Tablica br. 14.

Broj uvjetnih grla	Minimalna udaljenost od ruba zemljišnog posjeda razvrstane ceste (u m)	
	Državne ceste	Županijske i lokalne ceste
10-50	100	50
51-350	150	100
351-1.300	200	150
>1.300	300	200

- (188.) Građevine za uzgoj životinja izvan građevinskog područja ne mogu se graditi u vodozaštitnim zonama, u kojima je zabrana gradnje takvih građevina utvrđena posebnim propisom i odlukama o zaštiti sanitarnih zona crpilišta, donesenim na temelju tog propisa.

- (189.) Građevine za uzgoj životinja moraju se udaljiti od građevinskog područja na minimalnu udaljenost, zavisno o kapacitetu građevine.

Kapacitet građevine iskazuje se u uvjetnim grlima (U_g), a izračunava se na način da se broj životinja u jednom turnusu pomnoži s koeficijentom k iz sljedeće tablice:

KOEFICIJENTI ZA IZRAČUN UVJETNIH GRILA

Tablica br. 15.

VRSTA STOKE	KOEFICIJENT (K)
Kobile i ždrebice	1,00
Pastusi i kastrati za rad	1,20
Ždredab i omad	0,60
Krave i steone junice	1,00
Telad do 6 mjeseci	0,30
Junad 6-12 mjeseci	0,50

Junad 1-2 godine	0,80
Junad > 2 godine	0,90
Bikovi za priplod	1,80
Volovi	1,20
Prasac do 2 mjeseca	0,02
Prasac od 2-6 mjeseci	0,08
Prasac veća od 6 mjeseci	0,16
Krmače i sprasne nazimice	0,30
Nerasti za priplod	0,40
Svinje u tovu	0,22
Janjad	0,04
Ovce za priplod	0,10
Ovnovi i jalove ovce	0,12
Perad	0,006
Nojevi	0,26
Kunići	0,007

(190.) Minimalna udaljenost građevina za uzgoj životinja od granica građevinskog područja iznosi:

**MINIMALNA UDALJENOST GRAĐEVINA ZA UZGOJ
ŽIVOTINJA OD GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA**

Tablica br. 16.

Kapacitet građevine izražen u uvjetnim grlima (Ug)	Udaljenost od granice građevinskog područja naselja (m)
50	100
51-350	300
351-1.300	400
> 1.300	500

Udaljenosti iz prethodnog stavka odnose se i na gnojišta i lagune, a ne odnose se na pomoćne građevine.

(191.) Na građevnoj čestici građevine za uzgoj životinja mogu se graditi prateći sadržaji (skladišta hrane i spremišta strojeva i alata, prostorije za boravak radnika, uredi, infrastruktura, garaže, parkirališta, manipulativne površine, nadstrešnice i sl.). Prateći sadržaji mogu biti samo u funkciji djelatnosti uzgoja životinja, a prostori za boravak djelatnika samo garderobno-sanitarni prostori, te prostorije za dnevni odmor.

Uredske prostorije mogu biti samo 5% bruto građevinske površine dijela građevine za smještaj životinja.

(192.) Ribnjakom se smatraju bazeni i prateće građevine za uzgoj ribe, koji se u pravilu grade na neplodnom poljoprivrednom tlu, te u napuštenim koritima i rukavcima rijeka i potoka.

Ribnjak mora biti u vezi s protočnom vodom odgovarajuće kvalitete i u dovoljnim količinama za potrebe u svim fazama uzgoja.

Minimalna površina ribnjaka za uzgoj mlađi, koji se gradi izvan građevinskog područja, je 3 ha, a za uzgoj konzumne ribe je 5 ha uz uvjet da se površina koristi isključivo za uzgoj ribe.

Maksimalni iskop za bazene ribnjaka je do dubine 2,5 m. Udaljenost ribnjaka od susjednih katastarskih čestica treba biti takva da ne utječe na vodni režim susjednog obradivog zemljišta.

Materijal koji nastaje prilikom iskopa ribnjaka treba u pravilu deponirati uz lokaciju ribnjaka, kako bi se po prestanku njegovog korištenja iskoristio za sanaciju iskopa.

(193.) Gospodarske građevine za primarnu doradu (klaonica, hladnjača i sl.) mogu biti isključivo u funkciji osnovne proizvodnje i mogu se graditi pod sljedećim uvjetima:

- Na posjedima minimalne površine utvrđene u točki (184.) ovih Odredbi,
- Uz građevine za uzgoj životinja čiji kapacitet je min. 100 uvjetnih grla,
- Na minimalnoj udaljenosti od ruba zemljišnog posjeda razvrstane ceste, utvrđenoj u točki (187.) ovih odredbi.

Maksimalni kapacitet gospodarske građevine za primarnu doradu i preradu je jednak maksimalnom kapacitetu osnovne proizvodnje.

(194.) Klijeti se mogu graditi u vinogradima čija najmanja površina nije manja od 1.000 m², a ukupno neto razvijena površina klijeti iznosi max. 70 m² (ukupna površina podruma i prizemlja).

Spremišta za voće i povrće se mogu graditi u voćnjacima i povrtnjacima čija površina nije manja od 2.000 m², a ukupno neto razvijena površina spremišta za voće i povrće iznosi maksimalno 70 m² (ukupna površina podruma i prizemlja).

Iznimno, ako je površina vinograda manja od 1.000 m², a površina voćnjaka i povrtnjaka manja od 2.000 m² moguća je izgradnja drvenog spremišta alata i pribora površine do max 9 m².

Ukupna neto površina iz stavka 1. i 2. ove Odredbe može se uvećati za 20 m² za svakih daljnjih 500 m² vinograda, povrtnjaka i voćnjaka ali najviše se može uvećati za 80 m²

(195.) Maksimalna etažna visina klijeti i spremišta za voće i povrće je prizemlje uz mogućnost izgradnje jedne podrumске etaže.

Maksimalna visina građevine klijeti i spremišta za voće i povrće iznosi 5,0 metara.

(196.) Minimalna udaljenost građevina klijeti i spremišta za voće i povrće od susjedne međe iznosi 3,0 m, a minimalna udaljenost od susjedne klijeti ili druge gospodarske građevine iznosi minimalno 6,0 m.

(197.) Sve građevine koje se mogu graditi u vinogradima, voćnjacima i povrtnjacima trebaju biti oblikovane tako da ne naruše izgled krajobraza.

b) Građevine u funkciji seoskog turizma

(198.) Gospodarske građevine u funkciji seoskog turizma su građevine za pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu, utvrđene posebnim propisom, a mogu se graditi isključivo ako je izgrađena ili se istovremeno gradi stambena građevina. Ove građevine ne mogu se graditi na poljoprivrednom zemljištu I i II bonitetne klase odnosno na osobito vrijednom obradivom tlu.

(199.) Etažna visina gospodarske građevine u funkciji seoskog turizma može biti max. podrum/suteren, prizemlje i potkrovlje.

(200.) Maksimalna površina gospodarske građevine u funkciji seoskog turizma može biti jednaka površini stambene građevine.

2.2.2.3. Rekreativne građevine izvan građevinskog područja

(201.) Rekreativne građevine koje se grade izvan građevinskog područja su: trim staza, konjička staza, skijaške staze, lovačka, šumska i ribarska kuća, planinarski dom, kupalište, i sl., građevine u funkciji rekreacije.

(202.) Rekreativne građevine ne mogu se graditi na poljoprivrednom zemljištu I i II bonitetne klase odnosno na osobito vrijednom obradivom tlu.

2.2.2.4. Građevine za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina

(203.) Na području Općine trenutno nema eksploatacijskih polja ali su evidentirana sljedeća polja:

- napušteno eksploatacijsko polje kvarcnog pijeska "Vranić",
- istražno polje šljunka "Brdo-Dolac",
- istražno polje vapnenca "Orljavac".

Na području ovih polja dozvoljene su aktivnosti vezane za daljnju legalizaciju i aktiviranje polja. U slučaju namjeravane prenamjene ovih prostora nužno je odrediti postupke sanacije zatečenog stanja.

- (204.) Nova istražna polja mogu se formirati na vrijednom obradivom tlu (P2), ostalom obradivom tlu (P3), gospodarskim šumama (Š1), ostalom šumskom zemljištu isključivo osnovne namjene (SZ), ostalom poljoprivrednom tlu, šumama i šumskom zemljištu (PŠ) i rijeci Orljavi, a za energetske mineralne sirovine i na osobito vrijednim obradivom tlu (P1).

Istražna polja se ne mogu osnivati na područjima prirode zaštićenim prema posebnom propisu i područjima prirode zaštićenim dokumentima prostornog uređenja.

Otvaranje novih istražnih i eksploatacijskih polja nije dozvoljeno prije donošenja stručne podloge (rudarsko-geološke studije sa studijom potencijalnosti mineralnih sirovina), a što je propisano odredbama PPP-SŽ.

- (205.) U sklopu eksploatacijskog polja dozvoljena je gradnja građevina u funkciji eksploatacije.

U sklopu istražnog polja dozvoljena je gradnja građevina u funkciji istraživanja mineralnih sirovina.

2.2.2.5. Pomoćne građevine izvan građevinskog područja

- (206.) Pomoćne građevine izvan građevinskog područja mogu se graditi na građevnoj čestici na kojoj je izgrađena osnovna građevina koja se prema ovim Odredbama može graditi van građevinskog područja.

- (207.) Pomoćne građevine izvan građevinskog područja su garaže, drvarnice, spremnici i ljetne kuhinje i slične građevine koje su u funkciji građevine na čijoj se čestici nalaze.

Najveća etažna visina pomoćne građevine iz prethodnog stavka može biti podrum i prizemlje.

2.2.2.6. Komunalne građevine izvan građevinskog područja

Groblja

- (208.) U Općini su trideset tri groblja izvan naselja i ona su ucrtana na kartografskim prikazima građevinskih područja odgovarajućih naselja u mj. 1:5.000.

- (209.) Na groblju se mogu graditi samo građevine osnovne namjene i pomoćne građevine koje su u funkciji osnovne namjene.

Uvjeti gradnje i uređenja groblja utvrđeni su posebnim propisom.

2.2.2.7. Prometne i ostale infrastrukturne građevine izvan građevinskog područja

- (210.) Prometne i ostale infrastrukturne građevine izvan građevinskog područja grade se sukladno ovim Odredbama, izuzev onih odredbi koje se odnose isključivo na gradnju u građevinskom području.

- (211.) Van granica građevinskog područja mogu se graditi stajališta, benzinske postaje i druge građevine u funkciji prometa.

Benzinske postaje mogu se graditi u pojasu dubine max. 150,0 m od osi postojeće javne ceste, sukladno posebnom propisu.

Maksimalni koeficijent izgrađenosti građevne čestice benzinske postaje može biti 0,5.

Na građevnoj čestici benzinske postaje mogu se graditi prateći sadržaji (prostorije za boravak djelatnika, uredi, infrastruktura, parkirališta, manipulativne površine i sl.).

Dodatni sadržaji koji se mogu graditi na građevnoj čestici benzinske postaje su ugostiteljski, trgovački i servisni, a koeficijent izgrađenosti građevne čestice tim sadržajima ne može biti veći od 0,25.

Ugostiteljski sadržaj za smještaj iz prethodnog stavka može biti isključivo tipa motel.

2.2.2.8. Ostale građevine izvan granica građevinskog područja

- (212.) Izvan granica građevinskog područja, na prostorima primjerenim za tu namjenu, mogu se graditi manje vjerske građevine kao križevi, poklonci, kapelice i sl. te spomen obilježja, najveće bruto razvijene površine do 30,0 m².

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

- (213.) Gospodarske djelatnosti su sljedeće:

- poljoprivreda, šumarstvo, lovstvo i ribarstvo,
- eksploatacija mineralnih sirovina,
- industrija,
- graditeljstvo,
- trgovina,
- ugostiteljstvo i turizam,
- promet, telekomunikacije i skladištenje,
- proizvodnja i opskrba strujom, plinom i vodom,
- financijsko poslovanje,
- ostale usluge.

- (214.) U naseljima stalnog stanovanja građevine gospodarskih djelatnosti mogu se graditi na građevnoj čestici građevina drugih namjena i na zasebnoj građevnoj čestici.

Građevine gospodarskih djelatnosti unutar građevinskog područja grade se sukladno uvjetima gradnje u građevinskim područjima, utvrđenim ovim Odredbama.

- (215.) U građevinskom području naselja povremenog stanovanja dozvoljeno je:

- obavljanje poljoprivredne proizvodnje,
- gradnja građevina u funkciji poljoprivrede (osim građevina za uzgoj životinja),
- gradnja građevina ugostiteljstva, turizma i trgovine, sukladno točki (102.) ovih Odredbi.

- (216.) U PPUOB utvrđene su tri nove gospodarske (poduzetničke) zone uz naselja Brestovac, Nurkovac i Završje proizvodne/poslovne/mješovite gospodarske namjene.

- (217.) Površine van granica građevinskog područja naselja stalnog i povremenog stanovanja i ostalih građevinskih područja namjenjuju se djelatnostima poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva, seoskog turizma, eksploataciji mineralnih sirovina, prometu, telekomunikacijama i opskrbi strujom, plinom i vodom, te odvodnji voda, sukladno ovim Odredbama i posebnim propisima.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

- (218.) U PPUOB društvenim djelatnostima se smatraju sljedeće djelatnosti:

- uprava,
- socijalna zaštita,
- obrazovanje,
- zdravstvo
- kultura,
- vjerske aktivnosti,
- vatrogasni dom,
- udruge i sl.

- (219.) Planirana mreža društvenih djelatnosti sadrži osnovne sadržaje koji moraju biti zastupljeni u središnjim naseljima, a moguće ju je proširivati bez ograničenja.

U općinskom središtu Brestovcu moraju se za potrebe javnih i društvenih djelatnosti, osigurati prostori za sljedeće sadržaje:

- Općinska uprava
- područna osnovna škola ili osnovna škola
- knjižnica i čitaonica
- primarna zdravstvena stanica
- bankovne ispostave
- mjenjačnica
- pošta
- trgovine mješovitom robom
- obrtničke i uslužne radionice
- pojedinačni športski objekti

Za vjerske građevine, udruge i sl. prostor će se osigurati sukladno potrebama.

- (220.) Za potrebe društvenih djelatnosti koristit će se postojeće građevine ili graditi nove u građevinskim područjima naselja, sukladno uvjetima utvrđenim u ovim Odredbama.

5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA ILI TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA

- (221.) Trase i površine novih prometnih i infrastrukturnih građevina prikazane su u kartografskim prikazima br. 2.-2.4.
- (222.) Prilikom gradnje novih infrastrukturnih vodova potrebno je težiti njihovom objedinjavanju u infrastrukturne koridore.
- (223.) Vodovi infrastrukture u pravilu se polažu u javne površine. Iznimno, mogu se polagati i na ostalim površinama uz osigurani pristup.
- (224.) Postojeće prometne i infrastrukturne građevine, koje se u PPUOB uklanjaju ili zamjenjuju novima, mogu se održavati i rekonstruirati do izgradnje nove mreže.

5.1. PROMETNI SUSTAV

5.1.1. Cestovni promet

- (225.) Mreža postojećih razvrstanih javnih cesta utvrđena je u PPUOB, a kategorija prometnica utvrđena je na temelju Odluke nadležnog Ministarstva.

Kategorija svih prometnica na području Općine može se mijenjati sukladno izmjenama Odluke iz stavka 1. ove točke bez promjene PPUOB. Od dana stupanja na snagu Odluke, na tu prometnicu i okolni prostor primjenjuju se uvjeti gradnje utvrđeni ovim Odredbama, sukladno novoj kategoriji prometnice.

U slučaju da prometnica nije naznačena u kartografskim prikazima uvjeti se odnose na postojeću trasu.

- (226.) Ulični koridor u naselju je prostor između regulacijskih pravaca, koji je namijenjen gradnji kolnika, parkirališta, kolno-pješačkih prilaza građevinskoj parceli, prometnih površina pješačkog, biciklističkog i javnog prometa, te vođenja svih vrsta infrastrukturnih vodova, uključujući i odvodni sustav oborinske odvodnje, uređenju zelenih površina, postavljanju urbane opreme i sl.
- (227.) Svi ulični koridori u građevinskom području na koje postoji neposredan pristup s građevnih čestica, ili su uvjet za formiranje građevnih čestica, moraju biti povezani u jedinstveni prometni sustav.
- (228.) Za nove ulične koridore u građevinskim područjima naselja potrebno je osigurati širinu:

- 25,0 m za ulični koridor kojim prolazi državna cesta,
- 20,0 m za ulični koridor kojim prolazi županijska cesta,
- 18,0 m za ulični koridor kojim prolazi lokalna cesta,
- 18,0 m za ulične koridore kojima prolaze ostale ceste čija je dužine preko 180,0 m.

(229.) U slučaju da se zbog postojećih građevina, prirodnih ili drugih specifičnih prostornih ograničenja ne može osigurati preporučena širina uličnog koridora, za nove ulične koridore čija je dužina preko 180,0 m mogu se utvrditi i manje širine, ali ne manje od sljedećih:

MINIMALNA ŠIRINA ULIČNIH KORIDORA DUŽINE PREKO 180,0 m

Tablica br. 17.

KATEGORIJA CESTE	Minimalna širina uličnog koridora (m)	
	Otvoreni sustav oborinske odvodnje	Zatvoreni sustav oborinske odvodnje ili sustav otvorenih izgrađenih rigola
Državna	20,0	18,0
Županijska	18,0	14,0
Lokalna cesta	18,0	14,0
Ostale ceste	16,0	12,0

(230.) Za nove ulične koridore čija dužina je manja od 180,0 m, širina uličnog koridora ne može biti manja od:

MINIMALNA ŠIRINA ULIČNIH KORIDORA DUŽINE MANJE OD 180,0 m

Tablica br. 18.

SMJER PROMETA	Minimalna širina uličnog koridora (m)	
	Otvoreni sustav oborinske odvodnje	Zatvoreni sustav oborinske odvodnje
Dvosmjerni promet	12,0	10,0
Jednosmjerni promet	10,0	8,0

Ulice dužine manje od 180,0 m mogu biti i slijepe.

(231.) Širine koridora iz točke (228.), (229.) i (230.) ovih Odredbi ne odnose se na postojeće ulične koridore, koji se nalaze u izgrađenom području i na područje povremenog stanovanja.

Izgrađeno područje iz prethodnog stavka je izgrađeno građevinsko području označeno na kartografskim prikazima građevinskih područja.

(232.) U naselju povremenog stanovanja za pristup do građevne čestice mogu se koristiti i postojeći poljski putovi, a novi pristupni putovi moraju biti širine min. 4,0 m.

(233.) Udaljenost građevina koje se mogu graditi izvan građevinskog područja mora biti min. 8,0 m od osi postojeće pristupne ceste ili puta.

(234.) Sve ceste namijenjene javnom prometu na području Općine moraju biti opremljene horizontalnom i vertikalnom signalizacijom, prema Hrvatskim normama.

Sve prometne površine trebaju biti izvedene sukladno posebnom propisu o sprječavanju stvaranja arhitektonsko-urbanističkih barijera, tako da na njima nema zapreke za kretanje niti jedne kategorije stanovništva.

Nije dozvoljena gradnja građevina, zidova i ograda, te podizanje nasada koje zatvaraju vidno polje vozača i time ugrožavaju promet. Određivanje polja preglednosti utvrđuje se na temelju posebnog propisa za javne ceste.

- (235.) U svim naseljima Općine mora se uz sve stambene građevine, građevine javne i društvene te gospodarske namjene, izgraditi minimalni broj parkirališnih mjesta prema sljedećim normativima:

MINIMALNI BROJ PARKIRALIŠNIH MJESTA

Tablica br. 19.

Namjena građevina	Jedinica	Broj parkirališnih mjesta
Obiteljske stambene građevine	1 stan	1,00
Višestambene građevine	1 stan	1,20
Trgovački (maloprodaja)	25 m ² bruto izgrađene površine	1,00
Robne kuće, trgovački centri, sajmišta	60 m ² bruto izgrađene površine	1,00
Tržnice na malo	25 m ² površine građevne čestice	1,00
Poslovne zgrade, uredi, agencije, knjižnice i sl.	100 m ² bruto izgrađene površine < 50 m ² bruto izgrađene površine	2,00 1,00
Industrija i skladišta	100 m ² bruto izgrađene površine	1,00
Servisi i obrt	100 m ² bruto izgrađene površine	2,00
Ugostiteljstvo	15 m ² bruto izgrađene površine	1,00
Turistički objekti	1 krevet	0,5
Osnovne škole i vrtići	1 učionica/grupa	1,00
Zdravstvene građevine	40 m ² bruto izgrađene površine	2,00
Vjerske građevine	40 m ² bruto izgrađene površine	1,00
Groblja	20 grobnih mjesta	1,00
Građevine mješovite namjene	-	∑ parkirališnih mjesta za sve namjene u sklopu građevine

Pri određivanju parkirališnih potreba za građevine ili grupe građevina s različitim sadržajima može se predvidjeti isto parkiralište za različite vrste namjene građevina, ako se koriste u različito vrijeme.

Broj parkirališta za športsko-rekreacijske građevine utvrđuje se prema posebnom propisu.

- (236.) Na javnim parkiralištima i u javnim garažama potrebno je osigurati parkirališna mjesta za invalide prema posebnom propisu.
- (237.) Sukladno namjeni građevine izgradnja parkirališta se mora riješiti na sljedeći način:

- obiteljske stambene građevine
  - na vlastitoj građevnoj čestici,
  - u uličnom koridoru, u širini regulacijske linije građevne čestice,
- višestambene građevine
  - na vlastitoj građevnoj čestici,
  - u uličnom koridoru, u širini regulacijske linije građevne čestice,
  - na parkiralištu udaljenom max. 100,0 m od građevine,
- poslovne građevine (trgovačke i ugostiteljske i poslovne zgrade, uredi, agencije, servisi i obrt)
  - na vlastitoj građevnoj čestici,
  - u uličnom koridoru u širini regulacijske linije građevne čestice,

- robne kuće i trgovački centri
  - na parkiralištu udaljenom do max. 100,0 m od građevine,
- proizvodne građevine i skladišta
  - na vlastitoj građevnoj čestici,
  - na vlastitoj građevnoj čestici
  - u uličnom koridoru u širini regulacijske linije građevne čestice,
- javne i društvene, športsko-rekreacijske i vjerske građevine
  - na vlastitoj građevnoj čestici,
  - u uličnom koridoru u širini regulacijske linije građevne čestice,
  - na parkiralištu udaljenom max. 200,0 m od građevine,
- građevine mješovite namjene
  - sukladno načinu rješavanja izgradnje parkirališta za osnovnu namjenu.

Pod parkiralištem podrazumijeva se i prostor u garaži.

- (238.) Pod pojmom "vlastita građevna čestica" iz točke (237.) ovih Odredbi podrazumijeva se građevna čestica na kojoj je izgrađena osnovna građevina.

Pod pojmom "druga vlastita čestica" podrazumijeva se druga izgrađena ili neizgrađena građevna čestica u vlasništvu investitora osnovne građevine.

Pod pojmom "ulični koridor u širini regulacijske linije" podrazumijeva se neizgrađeni prostor između regulacijske linije i kolnika na onoj strani ulice na kojoj se nalazi građevna čestica, pod uvjetom da se u tom prostoru osigura pješački prolaz širine kao u ostalom dijelu ulice, a najmanje 1,20 m.

Pod pojmom "parkiralište" podrazumijeva parkiralište ili garaža koji su planirani ili su izgrađeni za potrebe nove građevine ili prenamjenu postojeće.

Potvrdu da se javno parkiralište ili garaža može koristiti za potrebe građevine izdaje Općina.

- (239.) Način rješavanja izgradnje parkirališta utvrđen u točki (237.) ovih Odredbi obvezno se primjenjuje i u slučaju prenamjene postojećih građevina, za dio građevine koji se prenamjenjuje, te kod rekonstrukcije za dio građevine koji se rekonstruira, ako je zbog prenamjene odnosno rekonstrukcije potreban veći broj parkirališnih mjesta od broja potrebnog za postojeću namjenu.

- (240.) Širina pješačkih prometnica utvrđuje se sukladno broju korisnika, prostornim uvjetima i ambijentalnim obilježjima, ali ne može biti manja od 1,20 m.

Pješačke prometnice se grade odvojeno od kolnika i po mogućnosti od kolnika odvojene zelenim zaštitnim pojasom.

5.1.2. Pošta

- (241.) Razvoj poštanske djelatnosti koji se odnosi na modernizaciju poslovnog prostora i opreme postojećeg PU usmjeren je na građevinsko područje naselja, te se PPUOB i detaljnim planovima uređenja moraju osigurati prostorne pretpostavke za nesmetani razvoj.

5.1.3. Telekomunikacije

- (242.) Razvojem nepokretne telekomunikacijske mreže u PPUOB planira se izgradnja novog i proširenje postojećih kapaciteta komutacija, izgradnja korisničkih i spojnih vodova, te daljnji razvoj mjesnih mreža.

Korisnički i spojni vodovi, komutacijski čvorovi u nepokretnoj mreži, označeni su na kartografskom prikazu br. 2.2. "Pošta i telekomunikacije".

Novi korisnički i spojni vodovi izvan građevinskih područja u pravilu se grade u ili uz koridor prometnica.

Mjesne mreže razvijat će se sukladno dinamici gospodarskog, društvenog i prostornog razvitka Općine.

(243.) Mjesna telekomunikacijska mreža gradi se u građevinskim područjima, u pravilu, u zelenom pojasu ulica.

(244.) Za razvoj pokretne telekomunikacijske mreže potrebno je izgraditi bazne (osnovne) postaje s pripadajućim antenskim stupovima i neophodnim kabelskim vodovima. Dozvoljena gustoća baznih postaja sa samostojećim antenskim stupovima je 1 antenski stup po naselju. U naselju je dozvoljena izgradnja više baznih postaja, ali u tom slučaju, ostale ne mogu imati samostojeći antenski stup.

Obzirom da se u mobilnoj telefoniji potrebe i tehnologija vrlo dinamično mijenja dopušta se izgradnja i onih baznih postaja koje nisu navedene u ovom Planu, odnosno neovisno o tome što u ovom planskom razdoblju nema konkretnih planova za izgradnju istih na području općine Brestovac.

Bazne (osnovne) postaje dozvoljeno je graditi i izvan građevinskih područja.

Potrebna visina antenskih stupova je od 20-50 m.

Bazne postaje se moraju graditi sukladno posebnim propisima o sigurnosti te zaštititi od neionizirajućih zračenja.

Bazne (osnovne) postaje se ne mogu graditi:

- na školama i dječjim vrtićima,
- na građevinama i područjima koja su zaštićena na temelju propisa o zaštiti kulturnih dobara,
- sa samostojećim antenskim stupovima na udaljenosti manjoj od 100,0 m od sakralne građevine (crkve),
- u zaštitnim i sigurnosnim zonama objekata od interesa za obranu,
- u zaštićenom području.

Do lokacije baznih postaja obvezno je osigurati kolni pristup.

(245.) Mrežu baznih postaja potrebno je uskladiti s istim ili srodnim djelatnostima radi zajedničkog korištenja prostora i dijela građevina. Tu se prvenstveno misli na zajedničko korištenje samostojećih antenskih stupova za više operatora.

5.2. ENERGETSKI SUSTAV

5.2.1. Plinovodi

(246.) Planirane građevine za plinoopskrbu na području Općine su:

- međumjesni plinovod,
- redukcijaska stanica (RS)-Brestovac,
- glavni distribucijski plinovodi,
- mjesne plinovodne mreže.

U PPUOB planira se plinoopskrba svih naselja stalnog i povremenog stanovanja na području Općine u kojima postoji interes i ekonomska opravdanost za plinifikaciju, te gospodarske zone, gospodarski kompleks, ugostiteljsko-turističku i športsko-rekreacijsku zonu, ugostiteljsko-turističke i rekreacijske zone i ugostiteljsko-turističke zone.

Trase glavnih planiranih plinovoda prikazane su na kartografskom prikazu br. 2.3. "Energetski sustavi".

- (247.) Međumjesni plinovod i glavne distribucijske plinovode izvan granica građevinskih područja graditi uz prometnice (u ili uz koridor). Tlak plina u međumjesnom plinovodu je do 1,2 MPa (12 bara), dok u glavnim distribucijskim plinovodima je do 0,3 MPa (do 3,0 bara).

Redukcijska stanica (RS) mora imati svoju građevinsku česticu.

- (248.) Redukcijska stanica (RS) i kućne redukcijske stanice u građevinskim područjima ne dozvoljava se graditi u uličnom profilu.

- (249.) Razvoj distribucijske plinoopskrbne mreže u građevinskim područjima potrebno je uskladiti s razvojem područja tako da zadovolje sve planirane potrebe za plinom svih korisnika.

Planirani distribucijski plinovodi će biti srednjetačni s tlakom plina 0,1-0,3 MPa (1,0-3,0 bara), a graditi će se s jedne ili obje strane ulica ovisno o potrebama.

- (250.) Distribucijski plinovodi se u građevinskim područjima polažu u pravilu u javnim površinama po potrebi s obje strane ulica.

5.2.2. Elektroenergetika

- (251.) Razvoj elektroenergetskog sustava na području Općine planira se gradnjom i rekonstrukcijom sljedećih građevina:

a) Prijenos

- građevine od važnosti za Državu i Županiju iz točke (1.) b) i (2.) b) ovih Odredbi.

b) Distribucija električne energije

- izgradnja TS 35/10(20) kV i priključnih 35 kV dalekovoda,
- izgradnja KB 10(20) kV mreže unutar građevinskih područja naselja kojima će se međusobno povezati postojeće i planirane trafostanice 10(20)/0,4 kV,
- postupno demontiranje svih nadzemnih 10(20) kV dalekovoda unutar građevinskog područja naselja u skladu s dinamikom kabliranja,
- izgradnja novih TS 10(20)/0,4 kV i novih 10(20) kV dalekovoda ovisiti će o procesu urbanizacije i razvoja gospodarstva, te će o njima ovisiti lokacija TS i trase dalekovoda,
- izgradnja, rekonstrukcija i dogradnja niskonaponske 0,4 kV mreže.

Trase i lokacije elektroenergetskih građevina označene su na kartografskom prikazu br. 2.3. "Energetski sustavi".

Ostale trafostanice i vodovi rekonstruirat će se i graditi sukladno gospodarskom razvoju i procesu urbanizacije naselja na području Općine.

- (252.) Postojeći nadzemni DV 10(20) kV koji se nalazi u građevinskom području naselja (ili: koji prolazi kroz građevinsko područje i kontaktnu zonu naselja), mora se postupno zamijeniti kabelskim.

Pri utvrđivanju trase kabelskog dalekovoda, novu trasu je obvezno uskladiti s urbanom matricom naselja na način da u najmanjoj mogućoj mjeri ograničava korištenje zemljišta i gradnju u naselju.

- (253.) Novi distribucijski dalekovodi u građevinskom području moraju se izvoditi podzemnim kabelskim vodovima.

U PPUOB se predviđa sukcesivna zamjena postojećih nadzemnih distribucijskih dalekovoda kablskim vodovima.

- (254.) Sve trafostanice moraju imati kolni pristup s javne površine. Ne dozvoljava se izgradnja TS u uličnom profilu.
- (255.) U slučaju potrebe za izgradnjom nadzemnih distribucijskih dalekovoda moraju se poštivati sljedeći uvjeti:
- potrebno je voditi računa o bonitetu poljoprivrednog zemljišta te po mogućnosti koristiti područja slabijih bonitetnih klasa,
  - prilikom prijelaza preko poljoprivrednog zemljišta trasu treba voditi na način da utjecaj na poljoprivrednu proizvodnju bude što manji,
  - položaj stupova ne smije ograničavati funkcioniranje postojećih i potencijalnih sustava za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta,
  - izbjegavati prolaz dalekovoda kroz šume i preko šumskog zemljišta,
  - trasu dalekovoda položiti na način da se u najvećoj mogućoj mjeri smanji mortalitet ptica.

- (256.) Prostor unutar koridora i ispod nadzemnih dalekovoda može se koristiti za osnovnu namjenu prikazanu na Kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina".

Korištenje zemljišta i gradnja u koridorima elektroenergetskih građevina vrši se sukladno posebnim propisima, uz suglasnost ustanove s javnim ovlastima nadležne za elektroenergetiku.

- (257.) Ne dozvoljava se otvaranje novih prosjeka kroz šume za gradnju 10(20) kV elektroenergetske mreže.

- (258.) U građevinskim područjima naselja planira se razvoj niskonaponske 0,4 kV mreže.

Niskonaponska 0,4 kV mreža planira se unutar građevinskih područja graditi SKS vođenim po krovovima s krovnim stalcima ili po stupovima. Pri izgradnji niskonaponske (NN) mreže na stupovima, stupove odmaknuti na sigurnu udaljenost od prometnica. Međutim ne ograničava se izgradnja NN mreže i podzemnim kablskim vodovima u cijelom naselju ili na pojedinim dionicama.

Do izgradnje planirane kablске elektroenergetske mreže može se koristiti postojeća uz manje rekonstrukcije što uključuje i zamjenu neizoliranih (golih) vodiča SKS-om, te priključenje nekog novog korisnika. Kod potreba za veće rekonstrukcije pridržavati se planom predviđene izgradnje.

Na područjima naselja u kojima je planirana gradnja podzemne niskonaponske mreže, gdje postoji ili se planira graditi mreža na krovnim stalcima, javna rasvjeta se mora graditi podzemnim kablskim vodovima i čeličnim cijevnim stupovima postavljenim uz prometnice.

Na dijelovima naselja gdje se niskonaponska mreža gradi sa SKS na stupovima, rasvjetna tijela se mogu postaviti na iste stupove.

5.3. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

5.3.1. Vodoopskrba

- (259.) Sva naselja s područja Općine Brestovac imati će vlastitu vodoopskrbnu mrežu.
- (260.) Naselja u sjevernom dijelu Općine formirati će zasebne lokalne sustave po naseljima.

- (261.) Naselja južno od pravca Orljavac-Podsreće biti će uključena u skupni vodopskrbni sustav Požeštine.
- (262.) Izvorišta (postojeća i planirana) vode za piće moraju se zaštititi od mogućih zagađenja, sukladno mjerama sanitarne zaštite utvrđenim na temelju posebnog propisa.
- (263.) Vodoopskrbni vodovi se polažu u javnim površinama.
- (264.) Ako se vodoopskrbni sustav rješava etapno, mora se dimenzionirati i izvoditi kao dio cjelovitog rješenja.
- (265.) U svakoj točki vodoopskrbnog sustava moraju biti zadovoljeni protupožarni zahtjevi u pogledu količina vode i raspoloživog tlaka, sukladno posebnom propisu.

5.3.2. Odvodnja otpadnih voda

- (266.) U PPUOB odvodnja otpadnih voda riješena je na način da je za svako naselje iz sastava Općine planirana izgradnja javnog sustava za odvodnju.
- (267.) Naselja Završje, Nurkovac, Dolac i Brestovac dio su sustava odvodnje otpadnih voda grada Požege.
- (268.) Naselja Zakorenje i Gučani, te Orljavac i Kujnik planirana su kao skupna s jednim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda.
- (269.) Ostala naselja razvijaju zasebne sustave koji uključuju mrežu i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.
- (270.) Moguće je spajanje (okrupnjavanje) pojedinih sustava.
- (271.) Recipijenti za prihvrat pročišćenih otpadnih voda s područja Općine su rijeka Orjava i drugi kanali iz sustava melioracijske odvodnje.
- (272.) U naseljima je planirana gradnja razdjelnog sustava.
Sanitarne i tehnološke otpadne vode odvoditi će se ukopanim vodonepropusnim cijevnim sustavom, a oborinske vode otvorenim cestovnim ili melioracijskim kanalima. Postoji i mogućnost kombinacije razdjelnog i mješovitog sustava odnosno gradnje zatvorenog sustava oborinske odvodnje ako se za to ukaže potreba.
- (273.) Sustavi odvodnje otpadnih voda mogu se graditi etapno, a etape realizacije moraju biti usklađene s krajnjim rješenjem.
- (274.) Sve onečišćene ili zagađene vode koje ne odgovaraju uvjetima za upuštanje u odvodni sustav, moraju se prije upuštanja pročititi uređajem za prethodno čišćenje otpadnih voda.
- (275.) Sve onečišćene ili zagađene vode koje svojim svojstvima ne odgovaraju uvjetima za upuštanje u recipijente ili tlo moraju se prije ispuštanja pročititi uređajem za pročišćavanje otpadnih voda.
- (276.) Do izgradnje javnog odvodnog sustava zbrinjavanje otpadnih voda može se vršiti putem vodonepropusnih sabirnih jama, uz obavezno pražnjenje jama i konačno zbrinjavanje otpadnih voda, sukladno posebnom propisu, odnosno vlastitim uređajem za pročišćavanje, sukladno uvjetima nadležne ustanove.
- (277.) Sabirna jama mora biti nepropusna te izgrađena na udaljenosti minimalno 3,0 m od susjednog zemljišta i 15,0 m od građevine za opskrbu vodom (bunar) kod obiteljskog stanovanja.
- (278.) Nakon izgradnje javnog odvodnog sustava u ulici, postojeće građevine u toj ulici moraju se prilikom svakog zahvata na građevini priključiti na novi odvodni sustav, ako nemaju vlastiti uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

5.3.3. Vodotoci, vode i melioracijska odvodnja

- (279.) Postojeći vodnogospodarski sustav potrebno je urediti i održavati u funkcionalnom stanju pri čemu Općina mora posebnu pažnju posvetiti dijelu melioracijskog sustava iz svoje nadležnosti (detaljna kanalska mreža).

Osim radova iz prethodnog stavka dozvoljeni su i drugi vodnogospodarski zahvati s ciljem unapređenja i poboljšanja vodnogospodarskog sustava.

- (280.) Radi očuvanja i održavanja zaštitnih hidro-melioracijskih i drugih građevina i održavanja vodnog režima, područja unutar inundacijskih pojaseva moraju se koristiti sukladno posebnom propisu.

Inundacijski pojasevi će se utvrditi za područja uz rijeku Orljavu, ostale vodotoke i kanale, planiranu akumulaciju "Kamensko" te ostala ležišta voda, a utvrđuje ih ustanova s javnim ovlastima nadležna za vodnogospodarstvo.

- (281.) Planirana akumulacija "Kamensko" služi za vodoopskrbu i prihvat poplavnih voda. Položaj i oblik akumulacije je određen orijentacijski usmjeravajući.

- (282.) Na dijelu rijeke Orljave od Kamenske do Požege planirani su zahvati na uređaju korita rijeke Orljave i omogućavanje prihvata 25-godišnje velike vode.

- (283.) U brdskom dijelu Općine dozvoljeni su radovi na sprječavanju erozije, a koji obuhvaćaju biološke i građevinske radove na bujičnim vodotocima.

Prije izvođenja radova treba prethodno snimiti postojeće stanje te planirati zahvat na način da se zadrži doprirodno stanje vodotoka, treba izbjegavati betoniranje korita vodotoka te upotrijebiti druge raspoložive metode oblaganja korita prirodnim materijalima.

6. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH I KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNIH DOBARA

6.1. PRIRODNE VRIJEDNOSTI

- (284.) Na području Općine Brestovac sukladno posebnom zakonu, kao zaštićena prirodna vrijednost zaštićen je:

- Park prirode "Papuk",
- Spomenik prirode-"Stanište tise" (unutar Parka prirode "Papuk").

Za zahvate i radnje na zaštićenom području potrebno je ishoditi dopuštenje tijela nadležnog za poslove zaštite prirode.

Način upravljanja i ponašanja u zaštićenom području Parka prirode "Papuk" propisani su Pravilnikom o unutarnjem redu parka prirode, Planom upravljanja te PPPPO Parka prirode (koji je u izradi).

- (285.) Prije bilo kakvih zahvata na zaštićenim prirodnim vrijednostima i prirodnim vrijednostima predviđenim za zaštitu potrebno je izvršiti potpunu inventarizaciju i valorizaciju staništa i posebno izdvojiti i zaštititi vrste i staništa.

Potrebno je zabraniti sve radnje kojima se prirodnim vrijednostima umanjuje vrijednost, odnosno narušavaju svojstva zbog kojih su zaštićene odnosno predviđene za zaštitu.

Zaštićena područja Parka prirode "Papuk" naznačena su na Kartografskim prikazima br. 1., 3.1. i 3.3., a detaljno se utvrđuju na temelju akata o zaštiti.

- (286.) U što većoj mjeri treba zadržati prirodne kvalitete prostora, odnosno posvetiti pažnju očuvanju cjelokupnog prirodnog pejzaža i okruženja.

- (287.) Za planirane zahvate u prirodi na području ekološke mreže, koji sam ili s drugim zahvatima može imati bitan utjecaj na ekološki značajno područje-područje ekološke mreže, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za prirodu u odnosu na ciljeve očuvanja tog ekološki značajnog područja.

Pri oblikovanju građevina (posebice na području Parka prirode "Papuk" te onih koje se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.

Pri izvođenju građevinskih i drugih zemljanih radova obvezna je prijava nalaza minerala ili fosila koji bi mogli predstavljati zaštićenu prirodnu vrijednost u smislu Zakona o zaštiti prirode te poduzeti mjere zaštite od uništenja, oštećenja ili krađe posebice na području Parka prirode "Papuk".

(288.) Osobito vrijedna područja predviđena za zaštitu sustavom prostorno-planskih mjera PPP-SŽ na području općine Brestovac su:

- stablo zelene duglacije,
- područje Šušnjara,
- u dolini rijeke Orljave-stanište kockavice.

Za ova područja potrebno je izraditi posebne projekte zaštite i uređenja.

(289.) Prostor Općine Brestovac treba istražiti i vrednovati te utvrditi da li postoje prirodne vrijednosti koje bi trebalo zaštititi temeljem Zakona o zaštiti prirode te na osnovu vrednovanja pokrenuti postupak zaštite (utvrditi preventivnu zaštitu).

(290.) Zaštitne šume i šume posebne namjene su šume i šumske površine prikazane na kartografskom prikazu br. 1. Osim njih, zaštitne šume su šume i šumska zemljišta u sljedećim odsjecima:

- 31g, 38b, 39d, 45a, 49i, 50e, 51f, 57c, 67c, 68f, 68g, 72e, 75d, 79b, 80c, 89b, 91c, 92e, 92f, 93b, 93i, 94e, 94f, 96f, 97c, 98c, 98d, 99f, 117a i 117b u uređajnom razredu sjemenjača kitnjaka,
- 74d i 118a u uređajnom razredu sjemenjača cera,
- 34c, 35b, 36a, 38a, 43a, 46c, 48j, 49g, 54a, 55c, 55d, 61a, 68d, 71b, 73j, 74b, 79e, 82d, 90d, 101g, 103b i 104a u uređajnom razredu sjemenjača bukve,
- 77e, 79g, 89a i 91a u uređajnom razredu sjemenjača graba,
- 83c, 83d u uređajnom razredu sjemenjača g. javora,
- 114c i 117f u uređajnom razredu sjemenjača o. smreke,
- 105a i 118b u uređajnom razredu sjemenjača o. bora,
- 46b, 47g, 95f, 95i, 96c, 97e i 119a, u uređajnom razredu panjače kitnjaka,
- 73f, 76a, 79f, 81b, 82b i 111a, u uređajnom razredu panjače medunca,
- 47f, 51e, 89g, 92b, 93c, 93g, 100c, 100e, 100i, 101b, 101c, 101f, 101h, 102c, 102f, 104c, 112b, 114b, 115b i 117c, u uređajnom razredu panjače bukve i
- 83b, 104b, 106a, 113a, 114b, 115a, 115c, 117d i 117e u uređajnom razredu šikare, šume posebne namjene, prema posebnom propisu, su šume uključene u Park prirode "Papuk".

(291.) Zaštitnim šumama i šumama posebne namjene gospodari se sukladno PPUOB i osnovama gospodarenja (Šumsko gospodarskim osnovama).

6.2. KRAJOBRAZNE VRIJEDNOSTI

(292.) Prirodne krajobrazne treba štiti od širenja neplanske izgradnje, a kao posebnu vrijednost treba očuvati šume, prirodne vodotoke i područja uz njih.

(293.) U cilju očuvanja biološke raznolikosti treba očuvati krajobraznu raznolikost: izmjenjivanjem šuma, vlažnih livada, vodotoka, živica, a treba izbjegavati velike poljoprivredne površine zasijane jednom kulturom.

6.3. KULTURNA DOBRA

(294.) Na području Općine Brestovac su, sukladno posebnom zakonu, zaštićena su sljedeća kulturna dobra:

REGISTRIRANA – ZAŠTIĆENA (Z)

Tablica br. 20.

br.	MJESTO	NAZIV adresa/k.o., k.č.br.	VRSTA	STATUS
05/01	BRESTOVAC	Arheološki lokalitet sv. Martin k.o. Brestovac k.č.br. 364,423,425,426	arheološko	Z-2313
08/01	ČEČAVAC	Arheološki lokalitet «Rudina» k.o. Šnjegavić k.č.br. 1344,1345,1346,1347,1348,1349	arheološko	Z-2314
20/01	KAMENSKI VUČJAK	Kasnosrednjovjekovni grad Kamengrad k.o. Vrhovci k.č.br. 860/1, 860/2	profano	Z-393
40/01	SLOBOŠTINA	Arheološki lokalitet «Polje» k.o. Kujnik k. č. br. 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160/1, 1160/2, 1163/1, 1163/2, 1165, 1166, 1167/1, 1167/2	arheološko	Z R-650
40/03	SLOBOŠTINA	Mjesto stradanja žrtava fašizma k.o. Slobošтина k.č.br. 15/1,33,36,34/1,34/2,31/1,744/1,744/2,744/3,31/1	memorijal.	Z-2780
41/01	STRIJEŽEVICA	Arheološki lokalitet «Gromele» k.o. Sažije k.č.br. 444,448,449,450,451,452/2,453,454,455,456	arheološko	Z-1975
43/01	ŠUŠNJARI	Mozaik «Šušnjarska bitka» k.o. Sažije k.č.br. 1024	memorijal.	Z-2779

PREVENTIVNO ZAŠTIĆENA (P)

Tablica br. 21.

br.	MJESTO	NAZIV adresa/k.o., k.č.br.	VRSTA	STATUS
05/04	BRESTOVAC	Arheološka zona «Gaišće» k.o. Brestovac, k.č.br. 408,409,410,411,412/1,412/3,413,414,415, 416,417,418,419,420,421/1,421/2, 422, 1450	arheološko	P-1178
12/01	DOLAC	Arheološka zona «Šašnice i Katunišća» k.o. Dolac k. č. br. 110/2, 111, 112, 118, 120, 121, 122, 125, 127/1, 127/2, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 217, 218, 219, 221, 222, 223, 225, 226, 227, 228, 231, 232, 236, 237, 242/1, 242/2, 243/2, 838, 839, 847	arheološko	P-1310

EVIDENTIRANA

Tablica br. 22.

br.	MJESTO	NAZIV adresa / k.o., k.č. br.	VRSTA	STATUS
01/01	AMATOVCI	«Kučiste», srednjovjekovno nalazište	arheološko	E
05/03	BRESTOVAC	Rana srednjovjekovna nekropola	arheološko	E
12/03	DOLAC	Antičko naselje	arheološko	E
15/01	IVANDOL	Prapovijesno naselje	arheološko	E
16/01	JAGUPLIJE	«Glavica», prapovijesno nalazište	arheološko	E
17/01	JEMINOVAC	Prapovijesno naselje	arheološko	E
21/01	KOPRIVNA	«Turska gradina», srednjovjekovno nalazište	arheološko	E
21/02	KOPRIVNA	«Grančine», srednjovjekovno nalazište	arheološko	E
31/01	PASIKOVCI	Prapovijesno naselje	arheološko	E
34/01	PODSREČE	«Duljine», «Rovine», antičko nalazište	arheološko	E
37/01	RUŠEVAC	Prapovijesno naselje	arheološko	E

39/02	SKENDEROVCI	Prapovijesno nalazište	arheološko	E
40/02	SLOBOŠTINA	«Turski grad», antičko naselje	arheološko	E
41/02	STRIJEŽEVICA	Sjeverno od sela – prapovijesno nalazište	arheološko	E
42/01	ŠNJEGAVIĆ	Parohijska crkva Presvete Bogorodice	sakralno	E
42/02	ŠNJEGAVIĆ	Antičko nalazište kod Čečavca	arheološko	E
42/03	ŠNJEGAVIĆ	«Poljane», srednjovjekovno naselje	arheološko	E
42/04	ŠNJEGAVIĆ	Desni potok na Psunju, prapovijesno nalazište	arheološko	E
45/01	VRANIĆ	Antičko naselje	arheološko	E

POKRENUT POSTUPAK ZA STAVLJANE POD ZAŠTITU- PREDLOŽENA ZA ZAŠTITU (PR)

Tablica br. 23.

br.	MJESTO	NAZIV adresa/k.o., k.č.br.	VRSTA	STATUS
05/06	BRESTOVAC	Kurija	profano	PR
12/01	DOLAC	Dolački stari grad	profano	PR
12/04	DOLAC	Dolački grad	arheološko	PR
12/05	DOLAC	Arheološki ostaci crkve sv. Kuzme i Damjana	arheološko	PR
12/02	IVANDOL	Arheološki ostaci crkve sv. Marije	arheološko	PR
20/02	KAMENSKI VUČJAK	Kasnosrednjovjekovni grad Kamengrad	arheološko	PR
30/01	ORLJAVAC	Kapela sv. Roka	sakralno	PR
39/01	SKENDEROVCI	Župna crkva sv. Ane, Trg sv. Trojstva 18	sakralno	PR

PRIJEDLOG ZA ZAŠTITU OD LOKALNOG ZNAČAJA

Tablica br. 24.

br.	MJESTO	NAZIV adresa/k.o., k.č.br.	VRSTA	STATUS
05/02	BRESTOVAC	Crkva sv. Martina Biskupa	sakralno	L
05/05	BRESTOVAC	Zgrada općine	profano	L
12/06	DOLAC	Arheološki lokalitet Kuzma - Gradina	arheološko	L
32/01	PAVLOVCI	Kapela sv. Pavla	sakralno	L
46/01	ZAKORENJE	Grobna kapelica	sakralno	L

- (295.) Kulturna dobra iz točke (284.) su naznačena na Kartografskim prikazima br. 3.4., 4.1., 4.2., 4.3., 4.5., 4.6., 4.7., 4.8., 4.9., 4.10., 4.13., 4.14., 4.15., 4.16. i 4.19., a detaljno se utvrđuju na temelju akata o zaštiti.
- (296.) Sukladno konzervatorskoj podlozi Konzervatorskog odjela u Požegi, zaštićeni i preventivno zaštićeni arheološki lokaliteti i zone prikazane su na definiranim lokacijama na kartografskim prikazima br. 4.2., 4.5., 4.7. i 4.16.
- Sva ostala kulturna dobra prikazana su samo simbolima uz naziv odgovarajućeg naselja (nije poznata točna lokacija) na kartografskim prikazima br. 4.1., 4.2., 4.3., 4.5., 4.6., 4.7., 4.8., 4.9., 4.10., 4.11., 4.13., 4.14., 4.15., 4.16. i 4.19.
- (297.) Zaštićenim kulturnim dobrom se smatraju i sva kulturna dobra koja će se, nakon donošenja PPUOB, zaštititi sukladno posebnom zakonu.

- (298.) Sustavom mjera zaštite utvrđuje se obvezatni postupak, te način i oblici dopustivih intervencija na povijesnim građevinama i građevnim sklopovima, njihovom neposrednom okolišu, te parcelama na kojima se ove građevine i sklopovi nalaze, također na arheološkim lokalitetima, te predjelima (zonama) zaštite naselja i kultiviranog krajolika ili drugim predjelima s utvrđenim spomeničkim svojstvima.
- (299.) Sustav mjera zaštite utvrđuje se za sve radnje koje mogu prouzročiti promjene na kulturnom dobru ili u njegovoj neposrednoj blizini (čl. 62. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, NN 69/99, 151/03, 157/03.).
- (300.) Lokalna zajednica, u skladu sa čl. 17 Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, može donijeti odluke o zaštiti kulturnih dobara lokalnog značenja, u dogovoru s nadležnom konzervatorskom ustanovom treba utvrditi plan i prioritete zaštite i obnove, te osigurati izvore financiranja.
- (301.) Posebnom konzervatorskom postupku osobito podliježu zahvati na zaštićenim građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima: popravak i održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevne prilagodbe (adaptacije), rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje na zaštićenim parcelama ili unutar zaštićenih predjela, funkcionalne prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.
- (302.) Za sve nabrojene zahvate na građevinama iz prethodne točke ovih Odredbi, građevnim sklopovima, predjelima (zonama) i lokalitetima, za koje je PPUOB utvrđena obaveza zaštite, kod nadležne ustanove za zaštitu spomenika (Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine – Konzervatorski odjel u Požegi, Trg Matka Peića 3) potrebno je ishoditi zakonom propisane suglasnosti:
- posebne uvjete (u postupku ishoda lokacijske dozvole);
  - prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevne dozvole, odnosno za sve zahvate na zaštićenim kulturnim dobrima);
  - nadzor u svim fazama radova, provodi nadležni Konzervatorski odjel.
- (303.) Zaštićenim kulturnim dobrima kod kojih su utvrđena svojstva kulturnog dobra i na koje se obvezatno primjenjuje navedeni postupak, smatraju se kulturna dobra koja su upisana u Registar kulturnih dobara RH, odnosno koja su u PPUOB popisana kao zaštićena (Z) i preventivno zaštićena (P) kulturna dobra, te ona kulturna dobra za koja je u tijeku postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra (PR).
- (304.) Za zahvate na kulturnim dobrima lokalnog značenja, koja su predložena za zaštitu (L) i evidentiranim kulturnim dobrima (E), opisani upravni postupak nije obavezan, ali je potrebno savjetodavno sudjelovanje službe zaštite, odnosno mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela. Mišljenje se može zatražiti i za građevine izvan područja zaštite, osobito u dijelu koji graniči sa zaštićenim predjelom, ako se građevine nalaze na osobito vidljivim mjestima važnim za sliku naselja i krajobraza.

7. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

- (305.) Na području Općine utvrđena su sljedeća oštećena ili ugrožena područja:
- eksploatacijska polja u mirovanju,
  - divlja odlagališta otpada,
  - područje pojačane erozije tla,
- (306.) Za sanaciju oštećenih ili ugroženih područja potrebno je provesti sljedeće mjere:
- eksploatacijska polja se trebaju aktivirati ili sanirati na način da se ne ugrožava okoliš,
  - divlja odlagališta otpada moraju se sanirati.

- (307.) Za sprječavanje erozije tla i sanaciju područja pojačane erozije potrebno je poduzeti sljedeće mjere:
- Utvrditi područja zabrane sječe i čišćenja puma,
  - Vršiti pošumljavanje s autohtonim vrstama i gmlolikim raslinstvom, uz istovremeno terasiranje gdje god je to moguće,
  - Poljoprivredne površine obrađivati konturno, paralelno sa slojnicama, a ratarske kulture zamjenjivati višegodišnjim kulturama,
  - Površine zatravnjivati uz odvodnjavanje i konzervaciju vlage.
- (308.) Potrebno je izraditi Program mjerenja kakvoće zraka i uspostaviti područnu mrežu za praćenje kakvoće zraka, sukladno posebnom propisu.
- (309.) Za područje Općine Brestovac potrebno je izraditi kartu buke, sukladno posebnom propisu.
- U slučaju da se kartom buke utvrde područja buke većeg intenziteta od dozvoljenog posebnim propisom, potrebno je provesti mjere zaštite od buke, sukladno uvjetima i obilježjima područja (zelenilom, ogradama i sl.).
- (310.) Obvezna je izrada Studija o utjecaju na okoliš po posebnom propisu i PPP-SŽ.
- (311.) Ostale mjere zaštite okoliša provodit će se sukladno posebnim propisima te uvjetima i mjerama utvrđenim u PPUOB i to:
- a) Zaštita tla
    - provođenjem PPUOB sukladno kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena površina", odnosno gradnjom unutar utvrđenih građevinskih područja,
    - gradnjom van građevinskih područja sukladno uvjetima iz poglavlja 2.2.2. "Uvjeti gradnje van građevinskih područja",
    - zbrinjavanjem otpada na način utvrđen u poglavlju 8. "POSTUPANJE S OTPADOM",
    - smanjivanjem uporabe pesticida, umjetnog gnojiva te ostalih preparata na primjerenu razinu.
  - b) Zaštita voda
    - postojeća izvorišta pitke vode s područja Općine utvrđuju se prikazanim zonama sanitarne zaštite kartografski prikaz br. 2.4.,
    - mjerama propisanim PPUOB, a koje su određene kroz uvjete odvodnje otpadnih voda i utvrđene ovim Odredbama,
    - smanjivanjem uporabe pesticida, umjetnih gnojiva i ostalih preparata, a u zonama sanitarne zaštite i njihovim potpunim ukidanjem-ako je to utvrđeno Odlukom o zaštiti izvorišta,
    - u razvoju sustava odvodnje na području Općine prioritet trebaju imati naselja na područjima koja se nalaze unutar neke od zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće ili unutar zone vodonosnika.
  - c) Zaštita zraka i zaštita od buke
    - uvjetima gradnje u građevinskom području naselja, uvjetima utvrđenim za gradnju građevina gospodarske namjene (PPUT), te uvjetima gradnje poljoprivrednih građevina za uzgoj životinja, sukladno ovim Odredbama.
    - gradnjom obilaznica kojima će se smanjiti tranzitni promet u naselju.

- d) Zaštita šuma
  - provođenjem Odredbi PPUOB,
  - gradnjom elektroenergetskih građevina sukladno ovim Odredbama.
- e) Zaštita životinja
  - planiranjem i provođenjem mjera zaštite životinja prilikom gradnje novih prometnica (ograda, prolazi za životinje) i dalekovoda (zaštita ptica) na dionicama na kojima se takva potreba utvrdi u Studiji o utjecaju na okoliš.

8. POSTUPANJE S OTPADOM

- (312.) Sva naselja s područja Općine Brestovac biti će obuhvaćena organiziranim sustavom prikupljanja i odvoza komunalnog otpada.
- (313.) Obavezna je sanacija svih neuređenih ("divljih") odlagališta otpada.
- (314.) Odlaganje komunalnog otpada vršiti će se na lokaciji županijskog (regionalnog) odlagališta.
- (315.) Količina otpada mora se smanjiti na način reciklaže otpada (za što je potrebno osigurati odgovarajuće prostore u naseljima), te korištenjem bio otpada za proizvodnju komposta u okviru domaćinstava s okućnicom.
- (316.) Opasni otpad se prikuplja na mjestu nastanka, a zbrinjava sukladno posebnom propisu.

9. MJERE ZAŠTITE OD RATNIH OPASNOSTI I ELEMENTARNIH NEPOGODA

9.1. MJERE ZAŠTITE OD RATNIH OPASNOSTI

- (317.) Za sva naselja u Općini sukladno posebnom propisu utvrđeno je da ne pripadaju niti jednom stupnju ugroženosti, te ne postoji obveza gradnje skloništa niti zaklona.

9.2. MJERE ZAŠTITE OD ELEMENTARNIH NEPOGODA

- (318.) Na području Općine utvrđeno je poplavno područje uz rijeku Orjavu.
Do izgradnje nasipa predviđenog PPUOB kojim će se ovo područje zaštititi od poplave, na poplavnom području nije dozvoljena gradnja građevina koje se mogu graditi van građevinskog područja, izuzev vodnogospodarskih građevina i vodova infrastrukture.
- (319.) Položaj, projektiranje i gradnja svih građevina moraju se uskladiti s posebnim propisima o zaštiti od požara i eksplozije.
- (320.) Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina, kao i gašenje požara na građevinama, građevine moraju imati vatrogasni prilaz određen prema posebnom propisu. Vatrogasni pristup mora se osigurati s javne površine ili preko vlastite građevne čestice.
Iznimno, vatrogasni pristup se može osigurati i preko susjednih parcela uz uknjižbu prava služnosti prolaza.

10. POSEBNA NAMJENA

- (321.) Dio zaštitne zone streljišta „Novo selo“ nalazi se unutar granica Općine Brestovac te je s obzirom na „Pravilnik o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata“ („NN“ 175/03) definirana:
  - a) Zona ograničene izgradnje - na udaljenosti 500 m od granica zone zabranjene gradnje,
  - b) Zona kontrolirane gradnje – na udaljenosti 1000-2000 m od granica zone zabranjene gradnje u smjeru građenja.
- (322.) U zoni ograničene gradnje streljišta „Novo selo“ zabranjena je gradnja industrijskih građevina, stambenih građevina, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta i drugih objekata s većim skupovima ljudi. Dozvoljena je gradnja prometnica, dalekovoda i skladišta.

- (323.) U zoni kontrolirane gradnje strelišta „Novo selo“ zabranjena je gradnja novih urbaniziranih naselja, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta i drugih građevina s većim skupovima ljudi. Postojeća naselja mogu se proširivati u suprotnom smjeru od strelišta, tako da se takva naselja ne približavaju vojnom kompleksu.
- (324.) Dio zaštitne zone RP "Papuk" nalazi se unutar granica Općine Brestovac, te je s obzirom na "Pravilnik o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata" ("NN" 175/03.) definirana:
1. Zona zabranjene gradnje-700,0 m od osi uređaja zavisno od mikrolokacije kompleksa i rasporeda objekata-uređaja unutar kompleksa; tehničkih karakteristika uređaja i opreme, karakteristika terena, okolne naseljenosti i dr.
- (325.) U zoni zabranjene gradnje potpuna je zabrana bilo kakve gradnje.

11. MJERE PROVEDBE PLANA

11.1. OBVEZE IZRADJE PROSTORNIH PLANOVA

- (326.) Sukladno Zakonu i PPP-SŽ te potrebama prostornog uređenja Općine Brestovac, PPUOB se utvrđuje obveza izrade sljedećih prostornih planova:
- a) Prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPPO):
    - Park prirode „Papuk“
  - b) Detaljni plan uređenja
    - Ugostiteljsko-turističke i športsko-rekreacijske zone "Novo Zvečevo",
    - Gospodarske zone Brestovac,
    - Gospodarske zone Nurkovac,
    - Gospodarske zone Završje.
- (327.) Područja za koja se utvrđuje obveza izrade prostornih planova iz točke (326.) b) označena su na kartografskim prikazima br. 4.5., 4.17. i 4.18.
- Granica obuhvata Gospodarskih zona Brestovac, Nurkovac i Završje, utvrđena je njihovim granicama građevinskog područja.
- (328.) Do donošenja prostornog plana iz točke (326.) a) , način korištenja zemljišta i uvjeti gradnje utvrđivati će se sukladno ovim Odredbama.
- (329.) Do donošenja prostornih planova iz točke (326.) b), u tim područjima mogu se koristiti uvjeti iz točaka (330.), (331.), (332.), (333.) i (334.) ovih Odredbi.

12. SMJERNICE I MJERE ZA NEOPHODNU REKONSTRUKCIJU GRAĐEVINA U SKLADU S ČLANKOM 44. ZAKONA O PROSTORNOM UREĐENJU

- (330.) Postojeće legalno izgrađene građevine, koje su izgrađene protivno namjeni planiranoj u PPUOB, mogu se rekonstruirati u svrhu neophodnog poboljšanja uvjeta života i rada.
- (331.) Pod rekonstrukcijom u svrhu neophodnog poboljšanja uvjeta života i rada podrazumijevaju se:
- sanacija i zamjena oštećenih i dotrajalih konstruktivnih i drugih dijelova građevine, u postojećim gabaritima,
  - dogradnja sanitarnih prostorija (WC i kupaonica s predprostorom) uz postojeću stambenu građevinu koja nema sanitarne prostorije, max. bruto izgrađene površine 10,0 m²,
  - dogradnja sanitarnih prostorija (WC, kupaonica i garderoba s pretprostorom) uz postojeću građevinu druge namjene (koja služi za rad i boravak ljudi i koja nema

sanitarne prostorije), do max.10,0 m² bruto izgrađene površine za građevine do 100,m² i do 5% ukupne bruto izgrađene površine za veće građevine ,

- preinake unutrašnjeg prostora, bez povećanja gabarita građevine,
- izmjene ravnih krovova u kose bez mogućnosti nadogradnje nadozida, isključivo radi sanacije ravnog krova, uz mogućnost korištenja potkrovlja sukladno osnovnoj namjeni građevine odnosno namjeni utvrđenoj PPUOB,
- adaptacija postojećeg tavanskog prostora u korisni prostor, u postojećim gabaritima, za namjene sukladne osnovnoj namjeni građevine odnosno namjeni utvrđenoj ovim PPUOB,
- ugradnja ili rekonstrukcija instalacija,
- gradnja ili rekonstrukcija komunalnih priključaka,
- uređenje građevne čestice postojeće građevine (sanacija i izgradnja ograda i potpornih zidova i prometnih površina).

Planom užeg područja mogu se ove smjernice propisati i drugačije.

(332.) Građevinama ili dijelu građevina iz točke (330.) ovih Odredbi može se mijenjati namjena, sukladno namjeni površina utvrđenoj PPUOB.

(333.) Postojeće legalno izgrađene građevine, koje su izgrađene protivno uvjetima gradnje utvrđenim u PPUOB mogu se rekonstruirati sukladno točki (331.) ovih Odredbi, te dograđivati i nadograđivati sukladno ovim Odredbama.

Prilikom rekonstrukcije, radovi na građevini iz prethodnog stavka moraju biti usklađeni s uvjetima gradnje utvrđenim u PPUOB, ako je to moguće s obzirom na položaj građevine.

Ako je postojeći koeficijent izgrađenosti građevne čestice (k_{ig}) veći od dozvoljenog, isti se prilikom gradnje novih građevina na toj čestici može zadržati.

(334.) Građevinama iz točke (333.) ovih Odredbi može se mijenjati namjena sukladno Odredbama PPUOB.